

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**Pannonhalmi Béla Baptista
Általános Iskola és Gimnázium**

2025

Tartalom

I. PREAMBULUM.....	3
1. Az intézmény leírása, öndefiníciója.....	4
2. Küldetésnyilatkozat.....	5
II. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	8
1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelve, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	9
2. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	18
3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	21
4. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési programja.....	24
Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveink.....	24
Mindennapos testnevelés.....	27
Az egészségnevelési és környezeti nevelési program keretei, tevékenységei.....	30
5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység ..	35
A sajátos nevelési igényű tanulók megsegítésének programja.....	37
Az együttnevelés.....	47
A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése.....	51
A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	54
6. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása	57
7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés–oktatás folyamatában.....	59
8. Az osztályfőnöki munka nevelési tartalmai.....	62
9. A tanulók részvétele az intézményi döntésekben	64
Az iskola diákképviselője: a Diákönkormányzat.....	64
10. Partnerkapcsolatok.....	67
11. A képességbontakoztató felkészítés szabályai az iskolákban	69
III. A TANULMÁNYOK RENDJE	72
1. A tanulmányok alatti vizsgák és azok szabályai	72
A következő évfolyamba lépés feltétele:.....	72
A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend:	73
2. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái	75
3. A tanulmányok alatti vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti típusai	86

4. A Pannonhalmi Tudáspróba és Pannonhalmi Kisérettségi célja, feladatai, rendje, szervezése, értékelése	88
5. Az érettségi vizsga.....	91
Az érettségi vizsgatantárgyak (heti óraszám).....	92
A sikeres érettségi vizsgával (előrehozott érettséggel) rendelkezőkre vonatkozó rendelkezés.....	93
6. A magatartás és szorgalom értékelésének és minősítésének rendszere	95
7. Iskolánk belső értékelési rendje:	97
8. A felvételi eljárás különös szabályai	98
IV. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	103
1. Iskolánk tanterve a 2020-as NAT szabályai szerint.....	103
2. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	111
3. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	114
4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	118
5. Az idegen nyelv oktatása	119
V. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	120
VI. MELLÉKLETEK.....	123
1. számú melléklet	123
Az általános iskola helyi tantervi követelményei.....	123
2. számú melléklet	200
A gimnázium helyi tantervi követelményei.....	200
A gimnáziumi tanulmányok alatti évfolyamonkénti vizsgakövetelmények az....	200
3. számú melléklet	284
Az iskolai közösségi szolgálat.....	284
JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	288

**A Pannonhalmi Béla Baptista Általános Iskola és Gimnázium
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Fenntartói jóváhagyás dátuma:	2025. augusztus 29.
Nevelőtestületi elfogadás dátuma:	2025. augusztus 29.
Hatálybalépés dátuma:	2025. augusztus 29.
A program időbeli hatálya, érvényessége:	újabb módosításig

I. PREAMBULUM

„... a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt, tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé pedig kegyességet, a kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet.”

(Péter második levele, 1: 5-7)

A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy elhívott az oktatásban:

Az ősi bibliai igazság - „A bölcs tanítás az élet forrása.” (Pb. 13:14.) - ma is érvényes. A baptista iskola célja, hogy tanulói a lehető legjobb alapokat kapják a boldog, kiteljesedett, sikeres jövőhöz. A baptista iskola keresztyén értékekre és gondolkodásra épül. A Teremtő és a teremtmény tisztelete, a gyermekszerepet alapozza meg a színvonalas nevelési-oktatási munkát és a tanulók személyiségének optimális fejlesztését. Az Európában 450 éves, Magyarországon több mint 160 éves Baptista Egyházra a kezdetektől jellemző, hogy a társadalom felé nyitott, bibliai értékeket közvetítő, családközpontú közösség. Felnőtt-keresztséget gyakorló, több generációs gyülekezetekből álló protestáns felekezet, amely az egyén döntésére, szabad akaratának tiszteletben tartására épít. A Magyarországi Baptista Egyház több mint száz éve működtet egyházi oktatási intézményeket. A rendszerváltás óta tart fenn általános iskolát, óvodát és alapfokú művészeti iskolát. Keresztyén szellemű nevelésünk feladata, hogy a személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése által gyermekeink önálló, felelősségteljes cselekvésre, őszinteségre, szabadságra törekvő, saját magukra a mértékletesség, másokra a türelem keresztyéni erényeit alkalmazó, helyes erkölcsi érzékkel rendelkező, problémamegoldó személyiséggé váljanak. Hisszük, hogy a szeretet a leghatékonyabb pedagógiai módszer. Támogatjuk, hogy a gyermekek e segítséggel találjanak rá az útra, az evangéliumi hitre. A baptista iskola több mint iskola. Magyarországon egyik legnagyobb segélyszervezete, a Baptista Szeretetszolgálat megalakulása óta arra törekszik, hogy minden erejével és lehetősége szerint segítsen a szükségben lévőknek. A Baptista Szeretetszolgálat - alaptevékenységébe jól illeszkedően - iskoláiban sokat tesz a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű és a roma tanulók felzárkóztatásáért, a diákok tehetségének kibontakoztatásáért.

Küldetése, hogy az általa fenntartott intézmény több legyen, mint iskola: az a hely, ahol a tanuló teljes körű támogatást kap személyisége és képességei kibontakoztatásában

I. Az intézmény leírása, öndefiníciója

Az intézmény neve: Pannonhalmi Béla Baptista Általános Iskola és Gimnázium

Telefon: 061-262-2992

E-mail: pannonhalmi@baptistaoktatas.hu

OM azonosító: 202936

Fenntartó neve: Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy

Fenntartó székhelye: 1111 Budapest, Budafoki út 34/b

Székhelyintézmény címe: 1103 Budapest, Kőér utca 7/b-9.

Telephely címe: 1194 Budapest, Szegfű utca 10.

A képzés részei

- általános iskolai nevelés-oktatás: 1-8. évfolyam
- gimnáziumi nevelés-oktatás általános tanterv szerint: 9-12. évfolyam

A Pannonhalmi Béla Baptista Általános Iskola és Gimnázium a Baptista Szeretetszolgálat intézményeként inkluzív, befogadó szemléletű oktatási intézmény.

„Mennyi érték, és mily sok szépség él az ifjú lelkekben, mint drágagyöngy a kagylóban.” - Ez a Pannonhalmi Bélától származó idézet fogadja a kapuinkon betérő diákokat, és e szellemiség kíséri őket végig az intézményben töltött tanulóéveik alatt, mely elv mellé a tantestület, segítő szakemberek (gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, logopédus, mozgásterapeuta, művészetterapeuta) tagjai egy emberként állnak.

Ennek szellemében az iskola inkluzív, befogadó szemléletű köznevelési intézmény, mely élmények, tapasztalati megismerés, tevékenykedtetés útján közvetíti az elsajátítandó ismereteket a diákok számára többségi tanterv szerint.

Az intézmény képzési kínálata a 2022/23-as tanévtől általános tantervű gimnáziumi nevelés-oktatással bővült.

2. Küldetésnyilatkozat

Azt a kérdést sugallja: Mit? És hogyan?

A válasz egyszerűen és tömören: „Jót s jól...”

Küldetésünk a ránk bízott gyermekek fejlődésének minél teljesebb körű elősegítése. A keresztyén elmének kell a legjobb elmének lennie, amelyet Krisztus értelme világosít meg, és amely integrálja Isten alapelveit az akadémikus ismerettel.

Gyermekeink élete az őket körülvevő világ bonyolult rendszerébe illeszkedik. Ennek az iskolai életük csak egy, de nagyon fontos színtere. Az iskola feladatát a társadalmi szükséglet, az egyénnek ebben a szükségletben elfoglalt szerepére való felkészítés jelöli ki.

Legjobb szándékunk és tudásunk ennek szolgálatában áll: Úgy nevelni diákjainkat, hogy képesek legyenek országunk boldogulását szolgálni egyéni tehetségük és tudásuk szerint; hogy életük teljes, boldog és megelégedett legyen. Rá kell, hogy találjanak saját tehetségükre, személyiségük erejére. Korszerű, sok-sok év múlva is alkalmas tudást kell elsajátítaniuk.

Képeseknek kell lenniük az embertársainkhoz helyesen viszonyulni: kommunikálni, szeretni, tudni, a harcokban helytállni, újból és újból önmagukból is merítve megújulni. Képesnek kell lenniük felnőtt korukban arra a helyzetfelismerésre, hogy egy kisebb közösség: a család, a munkahely, a baráti közösség tagjaiként eredményesen tudjanak működni, változtatni, önmagukat fejleszteni és alakítani környezetüket.

Mindezt hogyan tudja az iskola közvetíteni a diákoknak?

Elsősorban és mindenekelőtt az iskola légkörével, példaként funkcionáló életterével, a tudás értéként való közvetítésével, az egymáshoz való gyöngéd emberi kapcsolatokat kibontakoztatásával.

Az iskolának értékeket, attitűdöket, szabályokat kell megvilágítani, melynek a problematikus helyzetek (p.: nem tanulás, magatartási problémák, ütközések társakkal) rutinjukból kimozdítják gyermekeinket, jelképes összefüggések felismerését szolgálják, tovább lendíthetik őket az akadozó fejlődésben.

Iskolánknak nem a társadalmi különbségeket és egyéni kudarokat kell újratermelnie.

Ellenkezőleg: kitörési lehetőséget kell adnia minden diákjának. Tennie kell azért, hogy nemcsak alkalmazkodásra, a látszat fenntartására neveljen, hanem minden diákjának lehetőséget adjon Istentől kapott tehetsége szerinti fejlődésre, képességei teljes kibontakoztatásához, személyes szabadsága megteremtésére.

Emberszámba vevő, odafigyelő, szabályokra indirekt is nevelő, kiegyensúlyozott, biztonságot sugárzó helynek kell lennie a Pannonhalmi Béla Baptista Általános Iskola és Gimnáziumnak.

Meg kell próbálnunk a „beszivárgó negatív” életmintákat közömbösíteni: a tanári tevékenységnek mintaadó és ízlésformáló szerepet kell betöltenie.

Feladatunk az időt és kapcsolatokat tisztelő pedagógiai tett. A gyermekkertészethez nem kényszer, hanem hit, idő, megfelelő melegség, empátia és türelem szükséges.

Iskolánknak és környezetének olyan esztétikus, vonzó helynek kell lennie, ahol a munka végzése megfelel a XXI. században jogosan elvárhatónak.

Törekvésünk, hogy az iskola mindennapos működési gyakorlata az integritás (tisztesség, becsület), hatékonyság és számon kérhetőség következetes mintaképe legyen.

A bibliai értékek következetes alkalmazása, ahogy az oktatási intézmény:

- példamutató igényességet mutat az intézmény működési szabályzatának fejlesztésében és számon kérhetősége terén,
- az emberi erőforrásokat etikusan és igazságosan kezeli,
- a pénzügyeket az előírásoknak megfelelően, napra készen kezeli, ellenőrzi,
- a kormánnyal és a hatóságokkal nyílt és egyenes kapcsolatokat tart fenn,
- etikus, világos és nyílt fejlesztési és stratégiákat dolgoz ki,
- igazságos és következetes irányítási rendszert alkalmaz,
- a szülői kapcsolatok terén őszinteséget, nyíltságot és igazságosságot képvisel.

Elvárások az oktató-nevelő munka során

A Pannonhalmi Béla Baptista Általános Iskola és Gimnázium vállalja, hogy a nevelő-oktató munka során az alábbi elvárásokat érvényesíti.

Elvárások:

- Az iskola belső szerkezeti működése, fejlesztési követelményei, vezetési struktúrája, belső kohéziója alkalmas legyen a fejlesztések támogatására.

- A mindennapi munka során az iskola minden tanuló számára biztosítson egységes minőséget és minőségi szolgáltatást.
- Mindenki számára egyenlően biztosítson hozzáférést a közoktatási szolgáltatásokhoz.
- A diákok számára az esélyteremtés egyik eszköze legyen.
- Objektív mutatók mentén biztosítsa az intézmény összehasonlíthatóságát más iskolákkal.
- A belső nevelési, oktatási, fejlesztési folyamatokban biztosítson nyilvánosságot és átláthatóságot.
- Minden tevékenységéhez garantálja az értékelés lehetőségét.

Ebben a folyamatban az iskola vezetése vállalja, hogy objektív segítséget nyújt a tartalmi lépések megtételéhez, minőségi mutatók, hatás és esemény indikátorok mentén. Minden folyamat állomáson lehetőséget biztosít szervezetek és intézmények összehasonlítására.

A standardok alkalmazásának folyamata:

Intézményi önértékelés elvégzése

A projekt – (újra) indítás

Előkészítés

Önértékelés

Kiegészítő és ellenőrző információk gyűjtése

Az eredmények feldolgozása, összesítése

A legfontosabb problémák kiválogatása

Az önértékelés eredményeinek hasznosítása, az intézmény fejlesztése

Fejlesztési területek és célok kijelölése

Az intézményfejlesztési terv elkészítése

Megvalósítás és monitoring

Értékelés

Az oktató-nevelő munka alapkritériumai, megfelelés vizsgálat

Az oktató munkában befogadó egyéni fejlődést és hozzáfértést biztosító eljárásokat és módszereket alkalmaz, illetve a szolgáltatói funkciójában megvalósuló tudás átadása során ilyeneket közvetít és támogat.

Szakmai és szakmaközi együttműködésekkel kidolgozott külső – belső kapcsolati formákkal rendelkezik. Szervezeti kultúrájára, pedagógiai gyakorlatára, szolgáltatásaira jellemző a team munka. Munkakultúráját nyitott oktatási környezet jellemzi.

Vezetése és testülete (szakalkalmazotti testülete) egyaránt elkötelezett az együttnevelés folyamatában, a szolgáltató funkció kialakításában, illetve megerősítésében, továbbfejlesztésében.

Folyamatos önfejlesztésre kész, önértékelési rendszert működtet, vállalja külső értékelésben való részvételt.

Szolgáltatásaiban vállalja a továbbképzést, a mentorálást, a szupervíziót, valamint a hospitálási lehetőségeket.

II. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

Iskolánk nevelési programja a következő kompetenciák fejlesztését

célozza:

- A tanulás kompetenciái
- Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi
- Digitális kompetenciák
- Matematikai gondolkodási kompetencia
- Személyes és társas kapcsolat kompetencia
- Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetenciája
- Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

I. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelve, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A nevelés-oktatás 12 évfolyama egységes folyamat, amely három képzési szakaszra oszlik. A NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok az egyes képzési szakaszokhoz kapcsolódnak.

Ezek a következők:

- az alapfokú nevelés-oktatás szakasza:
 - 1–4. évfolyam;
 - 5–8. évfolyam;
- a középfokú nevelés-oktatás szakasza:
 - 9–12. évfolyam
- Az alsó tagozat (1–4. évfolyam) első két évében a szabályozás lehetővé teszi az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését. A 3–4. évfolyamon erőteljesebbé válnak – a negyedik évfolyam végére már meghatározóan – az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A motiválás és a tanulásszervezés a NAT fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít. A NAT az első négy évfolyamot tekinti az első önálló képzési szakasznak.
- A felső tagozat (5–8. évfolyam) funkciója elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása. A 7–8. évfolyam alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk növelése. A NAT a második négy évfolyamot tekinti a második önálló képzési szakasznak.
- A középfokú nevelés-oktatás szakaszának funkciója a korábbi képzési szakaszban kibontakozott képességek továbbfejlesztése, a készségek és a tudástartalmak elmélyítése, megszilárdítása. E szakaszban már megjelennek a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák, továbbá iskolatípustól függően a pályaválasztáshoz kapcsolódó, illetve a szakképesítés megszerzéséhez szükséges készségek, ismeretek. A középfokú iskola az általános iskola

befejezése után kezdődik, és a tankötelezettség végéig, illetve a középfokú tanulmányok lezárásáig végzi nevelő-oktató tevékenységét.

- A másik célunk, hogy a diákok az itt kapott ismeretekkel és élményekkel személyiségüket úgy gazdagítsák, építsék, hogy művelt, az új iránt érdeklődő, nyitott, az emberi problémákra érzékeny, a kultúrát igénylő felnőtt emberekké váljanak.
- A tanórákon szerzett tudást a tanulmányi kirándulások során igyekszünk még személyesebb élménnyé tenni számukra. E tanulmányi utak során a diákok és a tanárok –előzetes felkészülés alapján– biztosítják a “kortárs idegenvezetést”.
- A gimnázium célkitűzése az, hogy a diákok a világ sokféleségéről szerzett tudásukat ne egymástól mesterségesen elválasztott ismeretként rögzítsék, hanem a világot lássák összefüggő egészként.

A Nemzeti Alaptanterv (a továbbiakban: NAT) a köznevelés feladatát alapvetően a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismerete, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiasság megerősítése.

Kiemelt céljaink:

- önállóság, öntevékenység;
- kreativitás;
- reális önértékelés, önelfogadás;
- önművelés igényének kialakítása;
- együttműködés készségének fejlesztése;
- tehetséggondozás;
- önfegyelem fejlesztése;

Célunk továbbá, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre nevelnünk az igazság és az igazságosság, a jó és szép iránt, fejlesszük a harmonikus személyiség

kibontakozásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket. Ezáltal járulunk hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává válják,
- kifejlődjék benne a hazafiasság érzelemvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjék és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és gondjaira bízottak sorsát illetően;
- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

A NAT a fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő tanítást. Olyan pedagógiai munkát feltételez, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és a nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem az élet számos egyéb fóruma is.

A fejlesztési területek, nevelési célok megvalósulásának, a kulcskompetenciák kialakításának egyik feltétele az említett célok szolgálatába állított pedagógiai folyamat.

A differenciált tanítás- tanulás megvalósulásához különösen a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- olyan szervezési megoldásokat részesítünk előnyben, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályzó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy szervezzük meg, hogy a tanulók cselekvő módon vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;

- hogy a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;
- az iskolai tanítás-tanulás, különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésében-oktatásában) alkalmazzuk az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit;
- a tanítás egyik elvévé és teendőjévé váljon a tanulókhoz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazzuk a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat;
- a sajátos tanulásszervezési megoldásokat alkalmazzuk a különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében, a tanulási és egyes problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
- hogy a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken tehetséges tanulók fejlesztési igényeihez, általában is támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakozását;
- hogy különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formákat alakítsuk ki mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

A pedagógiai célkitűzéseink:

- a tanulók fejlődő személyiségének lehetőség szerinti teljes kibontakoztatása az egyéni készségek és képességek figyelembevételével;
- iskolánk diákjainak intenzív nevelése az egészséges életvitel igényére, amelynek eredményeként az önmagukért érzett felelősséggel a társadalom megbízható és azonos eséllyel rendelkező polgárai lehetnek;
- a tanulók differenciált oktatása, különös tekintettel az egyéni képességek kibontakoztatására;
- felkészítés középiskolai tanulmányok sikeres folytatására;

- a személyiségüknek legmegfelelőbb kommunikációs kultúra kialakítására.

Iskolánk iránymutató értéke a gyermekcentrikus gondolkodás és cselekvés. A gyermekszerepet, a tisztelet és a tolerancia. Az iskolai légkör kialakításában az otthonosság, a derű és a komfort érzés szempontjait vesszük figyelembe. Elvünk, hogy a gyermekek jól érezzék magukat az iskolában. Elfogadjuk minden gyermek másságát. Tudatosítjuk velük másságukat, igyekszünk felvértezni őket az ebből adódó konfliktusok megoldására. Tudjuk, hogy minden gyermeknél más és más eszköz vezet eredményre. Elvetjük a teljesítményhajszát, azt kívánjuk elérni, hogy a gyermek egyéni képességei optimumán teljesítsen, és ez tudatosodjon is benne. Iskolánk vállalja azoknak a kisdíákoknak a fejlesztését, akik iskolaérettek, de tanulmányi teljesítményük egyes részterületein nagy lemaradással küzdenek (kommunikációban, matematikai feladatmegoldó képességekben, manuális tevékenységekben).

A szociális beilleszkedés képességének nem megfelelő szintje ugyancsak gyakori ezeknél az „egyenetlen érettséget” mutató gyermekeknél. Ezeknek az egyenetlenségeknek a korrigálását vállalja az iskola kiscsoportos és egyéni fejlesztés keretében is. Az egyéni lemaradások képesség szerinti „ledolgozása” a gyermeki személyiség harmonikus továbbfejlesztését teszi lehetővé. Megelőzi azokat a szinte áthidalatlan teljesítménybeli problémákat, melyek a felsőbb osztályokban kritikus kudarcélményeket eredményeznek, a diákok tanuláshoz való viszonyát saját hibájukon kívül végérvényesen megrontják.

Ugyancsak beilleszkedési problémaként jelentkezhet az átlagtól eltérő kiemelkedő teljesítmény. Az ilyen „gondokkal” küzdő gyermekek foglalkoztatása és fejlesztése is megoldható az iskola által kialakított modellben.

A speciális tanulási tevékenységek köre:

- 1-2. évfolyam: a kommunikációs képességek fejlesztése, ismeretszerzés, közvetlen tapasztalatszerzés (megfigyelés és cselekvés) útján, önálló szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése;
- 3-4. évfolyam: tankönyvön kívül más ismeretforrások beépítése az ismeretszerzési-ismeretátadási folyamatba, konkrétól az absztrakt gondolkodásmód felé haladás, a szöveges tanulás előkészítése,

- 5-6. évfolyam: speciális tanulási módok, a többi tantárgy helyes tanulásának segítésére, az önálló ismeretszerzés erősítése és azok rendszerezési készségének fejlesztése, a memorizáló készség fejlesztése, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása;
- 7-8. évfolyam: a pályorientáció segítése, az önismeret fejlesztése, az elemi szintű általános műveltség hiányainak pótlása és ezzel kapcsolatban az igény szint növelése, a már megalapozott kulcskompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk növelése.
- 9-12. évfolyam: a középiskolai nevelés-oktatás szakaszában folyó nevelés-oktatás feladata az iskolai alpműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges kompetenciák, a fiatalok felkészítése a felnőtt társadalomba való beilleszkedésre az ehhez szükséges műveltségtartalom biztosításával, továbbá a pályorientáció, illetve felkészítés a felsőfokú tanulmányok megkezdésére vagy a munkába állásra.
- a tanulási stratégiák megválasztásával és az életkori jellemzők figyelembevételével ösztönözzük tanulóinkat teljesítményük növelésére, képességeik és készségeik biztos alapokra helyezést;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával;
- helyes magatartásformák megismertetése és gyakoroltatása;
- fokozatosan bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- az önismeret, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztése, az együttműködés értékének tudatosítása a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;

- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a kívánjuk megvalósítani;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségfejlesztés elméleti és gyakorlati jellegű oktatásával járunk hozzá.

Projektpedagógia

A projektmunka célja intézményünkben

Iskolánkban a projektmunka hosszú múltra tekint vissza, mivel ez a módszer már számos alkalommal bizonyította hatékonyságát. A közös munka során gyakran születnek kreatívabb, gyorsabb és tartósabb eredmények, mint a hagyományos oktatási formákban. A projekttechnika lehetőséget teremt arra, hogy a tanulók aktív, cselekvő részesei legyenek a tanulási folyamatnak, és ne csupán passzív befogadói az ismereteknek. A pedagógusok számára is inspiráló, mert eltér a mindennapi rutintól, és új szemléletmódot, módszereket kínál a nevelő-oktató munkához. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy a diákok és a tanárok egyaránt motiváltabban és elkötelezettebben vegyenek részt a közös feladatokban.

A projektmunkák során olyan összetett, sokoldalú problémák megoldását tűzzük ki célul, amelyek túlmutatnak az iskola hagyományos keretein. A választott témák gyakran társadalmi, környezeti vagy kulturális jelentőséggel bírnak, így a tanulók nemcsak tudást, hanem szemléletet is formálnak. A problémák megközelítése komplex gondolkodást, kreativitást, önállóságot és együttműködést igényel. Ezekben a folyamatokban olyan szociális készségek fejlődnek, mint az empátia, a kommunikáció, a konfliktuskezelés vagy a közös döntéshozatal, melyek a jövőbeli élethelyzetekben is jól kamatoztathatók. A projektek sikere nagymértékben múlik a résztvevők személyes felelősségvállalásán, az önálló munkavégzésen, a csapatmunkán és a közös cél iránti elkötelezettségen. A diákok megtanulják, hogyan osszák meg a feladatokat, hogyan kezeljenek határidőket, hogyan értékeljék saját és mások teljesítményét, illetve hogyan prezentálják eredményeiket különböző formákban.

A projektmunka nemcsak tanulási módszer, hanem pedagógiai filozófia is: hiszünk abban, hogy a tanulás leginkább akkor hatékony, ha élményszerű, személyes, és a való élethez kapcsolódik. Éppen ezért a projektalapú megközelítés intézményünk éves munkatervének meghatározó része. Beépül az oktatási és nevelési célok

megvalósításába, hozzájárul az iskolai közösségi élet gazdagításához, és fontos szerepet játszik a szabadidős programok, iskolai rendezvények, valamint helyi és országos versenyek szervezésében is.

Tervezés

A témaválasztás módja

Az osztályok a projektkezdeményszerző kínálatból választhatnak saját témát, de szigorúan meghatározottak a feldolgozás szempontjai. Pl.: alkalmas legyen projektbemutatókra, tárgyi produktumok bemutatására.

Tartalma, témája, formai kerete

A tananyaghoz, oktatási céljainkhoz jól kapcsolódik a projekt anyaga, kiemelten törekedve a tantárgyi komplexitásra a feldolgozás során. Erre a célra szerveződnek az őszi és tavaszi Projektnapok.

Projektnapok szervezése

A projektpedagógia feltételrendszerét alkalmazva egy jelenséget komplexen, több oldalról közelítünk meg. A gyerekek megtapasztalják, hogy kapcsolat van sokszor egymástól függetlennek látszó, távol eső dolgok között. A projektek során gyakorolható a felelősségvállalás, az együttműködés, a kulturált vita, a konfliktusok kezelése, az érdekek egyeztetése.

A projektben résztvevők köre:

- egyéni: egy-egy adott feladat kidolgozása osztályokon belül tanulónként
- mikrocsoportos: osztályok, DÖK
- több mikrocsoport együttműködése: két-három osztály közös programja: kirándulás, múzeumlátogatás, projekthét
- makrocsoport: iskolai keretben rendezvények: pl. projektdélután, projektkirándulás

Mérföldkövek meghatározása:

A projekt fő alappillérei a tanév során:

program	szervezett forma
projekttema kidolgozása	nevelőtestület
projektindító délután	iskolai szintű

projekthét részletes kidolgozása	osztálykeretben
projekthét programjának ismertetése	iskolai és osztálykeretben
projekthét: projektbemutatók külső programok	iskolai és osztálykeretben
projektértékelés	nevelőtestület

Témaegységek

Az órarend átszervezésével, a témaegységek bevezetésével – amelyek jellemzően dupla órák formájában valósulnak meg – lehetőség nyílt arra, hogy az egyes témaköröket mélyebben, átfogóbban dolgozzuk fel. Ez a megközelítés nemcsak a tananyag jobb megértését szolgálja, hanem a tanulók mentális terhelését is kiegyensúlyozza, hiszen egy nap kevesebb tantárgyra kell koncentrálniuk. Ennek köszönhetően a diákok figyelme nem aprózódik el, így jobban el tudnak mélyülni az adott témákban.

A különböző tantárgyi tartalmakat több szempontból, különféle módszerekkel és eszközökkel közelíthetik meg – legyen szó akár gyakorlati tevékenységről, csoportmunkáról, digitális eszközök alkalmazásáról, projektalapú feldolgozásról vagy kreatív feladatokról. Ez nemcsak a tanulás mélységét és élményszerűségét növeli, hanem a gyerekek gondolkodásmódját is fejleszti, hiszen megtanulnak több oldalról látni és értelmezni egy-egy kérdést.

A tanulási folyamat jellege is átalakul: az egyéni tanulás háttérbe szorul, míg a közös munka, az együttműködés, valamint a spontán tanulási helyzetek egyre nagyobb szerepet kapnak. A tanulók közösen fedeznek fel, próbálnak ki, vitatnak meg és oldanak meg problémákat – így a tudás nemcsak elméleti, hanem tapasztalati úton is mélyül.

Ez a módszer lehetőséget biztosít arra, hogy a különböző képességű és attitűdű tanulók hatékonyan dolgozzanak együtt. Az eltérő előismeretek, tanulási stílusok és érdeklődési körök nem akadályt, hanem gazdagító tényezőt jelentenek a csoportmunka során. A tanulók megtapasztalják, hogyan lehet egymásra építve, egymást támogatva fejlődni, és hogyan tudják saját erősségeiket a közös cél érdekében hasznosítani.

A személyes sikerélmények, az önálló és közös munka eredményei erősítik a tanulók önbizalmát, és újabb tanulási, cselekvési kedvet ébresztenek bennük. A saját kompetenciák megtapasztalása – legyen szó kommunikációról, problémamegoldásról, kreativitásról vagy együttműködésről – ösztönzően hat a jövőbeli tanulási helyzetekben is. Hosszabb távon bízunk abban, hogy ez a struktúra nemcsak az iskolai teljesítményt javítja, hanem a tanulók életre való felkészítését is hatékonyabbá teszi, hiszen a hangsúly a tartalmas együttműködésen, az élményszerű tanuláson és az önálló gondolkodás fejlesztésén van.

2. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk elsődleges célja, hogy olyan nyitott gondolkodású, értékorientált, egészséges életszemléletű tanulókat neveljünk, akik érdeklődéssel fordulnak a természeti és társadalmi környezet folyamatai felé, és érzékenyen reagálnak az őket körülvevő világ változásaira. Arra törekszünk, hogy növendékeink megismerjék és tiszteljék nemcsak szűkebb környezetük, szülővárosuk, hanem az egyetemes emberi kultúra értékeit és hagyományait is. Fontos számunkra, hogy viselkedésükben megjelenjen az alapvető emberi normák tisztelete, valamint a kulturált társas érintkezés szabályainak ismerete és alkalmazása.

A tanulásban az önálló ismeretszerzést, véleményalkotást és önkifejezést kiemelten kezeljük. Hiszünk abban, hogy a tudás nem csupán eszköz, hanem érték, amely hozzájárul a személyes és közösségi fejlődéshez egyaránt. Tanulóinkat arra neveljük, hogy aktívan részt vegyenek saját testi, lelki és szellemi fejlődésükben, örömeiket leljék a felfedezésben, és tudatosan építsék fel életútjukat.

Olyan fiatalokat szeretnénk nevelni, akik, istenszerető, hite szerint élő személyiségekké válnak, de ugyanakkor nyitottak a világra, képesek eligazodni a társadalom szabályai között, és tudásukat a gyakorlatban is hasznosítani tudják. Kapcsolataikban az együttműködésre való hajlam, a tolerancia, az empátia és a másik ember tisztelete a meghatározó. Az önismeret, valamint az egyéni képességek felismerése és fejlesztése révén tanulóinkat segítjük abban, hogy megalapozottan és tudatosan készüljenek saját életpályájukra.

Iskolánk egyik legfőbb feladata, hogy tanítványaink olyan modern tudással rendelkezzenek, amely a kor tudományos eredményein alapul, s amelyhez kritikus és alkotó gondolkodás társul. Célunk, hogy erkölcsileg stabil, az életet szerető, felelősségteljes, konfliktuskezelésre képes, testileg és szellemileg is edzett fiatalokat neveljünk. Olyanokat, akik értékelik saját és társaik munkáját, képesek együttműködni, önállóan feladatot végezni, és mély kötődést éreznek családjukhoz és hazájukhoz.

Küldetésünk: bibliai világnézeten alapuló nevelés. Olyan diákokat szeretnénk formálni, akik életük középpontjába Isten szeretetét helyezik, és hitéletük nemcsak belső meggyőződés, hanem életvitelük meghatározó eleme is.

Alapelveink

- A gyermek, mint teljes ember tisztelete és személyisége kibontakozásának segítése, az alapvető szabadságjogok figyelembevételével.
- A gyermek érdekeinek előtérbe helyezése.
- A tanuláshoz és fejlődéshez méltó, biztonságos és inspiráló környezet biztosítása.
- Pozitív énkép kialakításának támogatása.
- A másság elfogadtatása – legyen szó etnikai, nemzeti kisebbségi hovatartozásról vagy sajátos nevelési igényekről.
- Bensőséges, kölcsönös tiszteleten alapuló, aktív együttműködés a szülőkkel.
- Esélyteremtés és egyéni utak biztosítása az eltérő ütemben fejlődő gyermekek számára.
- Kiemelt nevelési szempontjaink az alsó tagozatban
- Az iskolába lépés első pillanatától kezdve arra törekszünk, hogy érzelmi biztonságot nyújtsunk tanítványainknak. Ennek kulcsa a szeretetteljes, derűs tanító–tanuló kapcsolat.
- Már az első hónapokban fejlesztjük a tanulók szociális készségeit: kapcsolatépítés, feladattartás, nyitottság, együttműködés – mindezek megalapozzák a sikeres iskolai éveket.
- Az egyéni tanulási utak támogatása érdekében figyelembe vesszük a gyermek szükségleteit, érdeklődését, tanulási stílusát.

- Az év eleji bemeneti mérések során feltérképezzük a tanulók észlelési, mozgásos és szocio-emocionális fejlettségét. Ennek alapján, a gyermekek egyéni jellemzőit figyelembe véve, folyamatosan differenciálunk és alakítjuk a fejlesztést.
- A kisgyermek érzelmi vezéreltségéből adódóan kiemelten fontosnak tartjuk, hogy testi és lelki szükségleteire egyaránt reagáljunk. Ennek része az érzelmi intelligencia fejlesztése is, amely életünk során korlátlanul fejleszthető, és elengedhetetlen a boldog, kiegyensúlyozott élethez.

A napindító beszélgetések, játékos foglalkozások különös szerepet töltenek be a gyermekek személyiségfejlesztésében. Ezek keretében:

- Megalapozzuk a tanuláshoz szükséges viselkedésmintákat, és fejlesztjük a belső motivációt.
- Figyelembe vesszük a tanulók korábbi tapasztalatait, meglévő tudását.
- Kihasználjuk a gyermekek kíváncsiságát, ösztönözzük őket kérdésre, gondolkodásra.
- Tudatosan formáljuk érdeklődési körüket, bővítjük ismereteiket.
- Segítjük az egészséges, kulturált életvitelhez szükséges attitűdök kialakulását, fejlesztjük az egészségtudatot.
- Tanulási technikákat és munkamódokat tanítunk, melyeket a gyakorlatban is alkalmaznak.
- Egész éves projektmunka keretében lehetőséget biztosítunk egy-egy témakör alapos, élményszerű feldolgozására.

Oktatási-nevelési munkánk egészét áthatja a szeretet, az odafigyelés és az értékalapú gondolkodás. Diákjaink nevelését nem csupán tantárgyi ismeretek átadásaként értelmezzük, hanem életre szóló útravaló biztosításaként: olyan útmutatásként, amely segít őket abban, hogy egészséges, boldog, hittel élő, közösségükért felelősséget vállaló emberekké váljanak

3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az ember alapvetően társas lény, élete a közösségek szövetében zajlik. A közösséghez való tartozás élménye és gyakorlata nemcsak érzelmi biztonságot ad, hanem alapja a társadalmi beilleszkedésnek is. Éppen ezért a közösségben való nevelés kulcsszerepet játszik az iskolai élet minden területén – nem csupán tanulási, hanem szociális tanulási szintértéknél is működik.

A közösségfejlesztés olyan folyamatos nevelési tevékenység, amely az egyént segíti abban, hogy megtalálja helyét a társadalomban, és felelősségteljes, aktív tagjává váljon a kisebb és nagyobb közösségeknek egyaránt.

A gyermekek életében elsődleges közösségi hatást gyakorol a család, az óvoda és az iskola. Ezekben a közegben tanulják meg a társas együttélés alapvető szabályait és viselkedési normáit. Az iskolába lépve új közösségekbe kerülnek, ahol elsődleges feladatunk, hogy megkönnyítsük a beilleszkedést, támogassuk az elfogadáson alapuló közösség kialakulását.

A pedagógus szerepe itt kiemelt: figyelemmel kell kísérnie a csoportdinamikát, észrevenni, ha egy gyermek kirekesztődik, és megakadályozni a bántalmazás, agresszió – legyen az fizikai vagy verbális – megjelenését. A szociális készségek, a közösségi normák elsajátítását csoportépítő gyakorlatokkal, közös beszélgetésekkel, a hittan pedagógiájából átvett módszerekkel is támogathatjuk.

A média – különösen a digitális eszközök és közösségi platformok – hatása napjainkban különösen jelentős. Ezért az iskolának az értelmezés, kritikai szemlélet kialakítása révén segítenie kell a gyerekeket eligazodni a digitális térben is.

A közösségfejlesztés iskolai szinterei

Közösségépítésre a tanítás minden mozzanatában lehetőség nyílik, ugyanakkor kiemelt szerepet töltenek be:

- napindító beszélgetések (napnyitogatók),
- osztályfőnöki órák,
- bibliaismereti alkalmak,
- tanórán kívüli közösségi programok: napközi, játszóház, szakkörök, énekkar, kirándulások, táborok, közös ünnepek, megemlékezések.

A közösségi élmények összetartó ereje nemcsak a tanulmányi eredményeket segíti, hanem megalapozza a pozitív iskolai légkört is.

A Diákönkormányzat szerepe:

Az iskolai demokrácia gyakorlásának fontos terepe a Diákönkormányzat (DÖK), amely lehetőséget biztosít a tanulók számára, hogy véleményüket kifejezzék, részt vegyenek a döntéshozatali folyamatokban, és felelősséget vállaljanak közös ügyeikért.

A DÖK:

- saját működéséről, szervezetéről dönt,
- véleményt nyilváníthat minden, diákokat érintő kérdésben,
- részt vesz egy tanítás nélküli munkanap programjának megszervezésében,
- működteti saját tájékoztatási rendszerét, delegál szerkesztői és vezetői szerepeket,
- közvetíti a tanulói közösség javaslatait, problémáit az iskola vezetése felé.

A diákközgyűlés nyitott fórum a tanulói vélemények számára, és segít a diákok állampolgári kompetenciáinak fejlesztésében: felelős döntéshozatalban, közösségi érdekérvényesítésben és a demokratikus eljárások megismerésében.

Közösségfejlesztés pedagógiai feladatai:

Az iskola kulcsszerepet játszik abban, hogy a gyermekek megtanulják az egyéni (individuális) és közösségi (kollektív) gondolkodás egyensúlyát. A közösség iránti elkötelezettség nem születik meg önmagától – nevelni, alakítani kell.

Fejlesztendő kulcskompetenciák:

Szociális és állampolgári kompetenciák:

- felelősségvállalás a közösségért,
- együttműködés, konfliktuskezelés,
- a közjó iránti érzékenység,
- környezettudatosság.

Anyanyelvi kommunikáció:

- szóbeli és írásbeli önkifejezés,
- véleményalkotás, érvelés,
- saját és közösségi érdek képviselése.

Az iskolának tehát az a feladata, hogy nevelje a tanulókat:

- felelősségtudatra,
- önállóságra és önfegyelemre,
- becsületességre,
- mások elfogadására és eredményeik megbecsülésére,
- értékítéletre és reális önértékelésre,
- környezetük megóvására és fenntarthatóságra való törekvésre,
- hon- és népismeretre, hazaszeretetre.
- *Fejlessze bennük:*
- a másság elfogadását (vallás, kultúra, életmód, fogyatékoság),
- empátiát, türelmet, megértést,
- toleranciát az eltérő tulajdonságok iránt,
- önálló véleményalkotást és vitakultúrát,
- eligazodási képességet az információalapú világban.
- *Tudatosítsa:*
- a sokféle vélemény létezését,
- a szabad véleménynyilvánítás jogát és felelősségét.
- *A tanulási folyamat közösségépítő ereje:*
- Minden pedagógus szerepe, hogy:
- segítse a tanulók egyéni kezdeményezéseit,
- biztosítson tapasztalati tanulási lehetőségeket,
- teret adjon a közösségi élmények megélésére,
- ösztönözze a pozitív jövőkép kialakulását,
- nyújtson áttekintést a munka világáról,
- alkalmazzon változatos tanulásszervezési formákat, amelyek erősítik az összetartozás és felelősségérzet kialakulását.

Kiemelt közösségfejlesztő formák és programok intézményünkben:

- napnyitogató foglalkozások, osztályfőnöki órák (pl. konfliktuskezelés),
- osztálykirándulások, túrák, erdei iskolák,
- kulturális rendezvények, ünnepségek, megemlékezések,

- tanévzárók, ballagási ünnepségek,
- bemutató órák, nyílt napok,
- napközis programok,
- más iskolákkal való együttműködések,
- házi és iskolák közötti versenyek,
- egész éves és tematikus projektmunkák,
- Diákönkormányzat programjai,
- projektdélutánok, közös tanulási alkalmak,
- családi rendezvények, szülői közösségi alkalmak,
- pedagógus-szupervíziók, szakmai együttműködések.

Közösségeink nem csupán tanulási keretek, hanem az emberformálás legfontosabb színterei is. A gyermek akkor tud egészséges felnőtté válni, ha megtapasztalja a közösséghez tartozás örömét, felelősségét és erejét. Nevelőmunkánk célja olyan közösségek formálása, ahol minden gyermek megtalálja a helyét, fejlődhet, kibontakozhat – emberként és hívőként egyaránt.

4. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési programja

Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveink

A környezeti nevelésről

- olyan tudatformálás, amely a tanulót megtanítja a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre,
- a diákoknál alakuljon ki a fenntarthatóság iránti igény, a környezet okos és mértéktartó felhasználás, a környezetkultúra,
- a tanítványok teljes személyiségére kell hatni, amelyhez a tanulás átfogóan széles körben való értelmezése szükséges,
- a környezet és önmagunk iránti felelősség, minden élő iránti tisztelet, a mindennapi életvitel érték-rendjében az ökológiai szemlélet megalapozása és fokozatos kialakítása.

Célok eléréséhez szükséges készségek: - alternatív, problémamegoldó gondolkodás, - ökológiai szemlélet, gondolkodásmód, - szintetizálás és analízis, - problémaérzékenység, integrált megközelítés, - kreativitás, - együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód, - vitakészség, kritikus véleményalkotás, -

konfliktuskezelés és megoldás, - állampolgári részvétel és cselekvés, - értékelés és mérlegelés készsége.

A környezeti nevelés általános pedagógiai szempontjai:

1. A tanulók maguk élik át a megtapasztalást, a megismerés élményét. Váljon személyessé a megszerzett tudás.
2. A környezeti nevelés áthatja az összes tárgyat, viszont megjelenik önálló tantárgyként is.
3. Átszővi az iskola mindennapjait, megjelenik a tárgyi és személyi kapcsolatokban.
4. A helyi adottságokra épül, emellett a Föld átfogó problémáira is választ keres.
5. Bevonja a családokat is a nevelési folyamatba.
6. Felébreszti a segíteni akarást, az együttműködés szándékát. Empátiára, megértésre és szeretetre serkent.
7. A természetet is tanteremnek tekinti.
8. Az iskolai élet mindennapjait beemeli a tananyagba.

Az egészségnevelésről

A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkészségeket bővíti az egyén és környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.

Az egészségnevelés területei iskolánkban:

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és használni tudó egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék és az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, a konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területek az iskola pedagógiai rendszerébe épülnek be:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete;
- az egészséges testtartás, a mozgás finomsága;

- az értékek ismerete;
- étkezés egészséget befolyásoló szerepe;
- a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamata;
- a barátság, a párkapcsolat, szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben;
- a személye krízishelyzetek felismerése, kezelési stratégiák ismerete;
- a tanulás technikái;
- az idővel való gazdálkodás szerepe;
- a rizikóvállalás és határai;
- a szenvedélybetegségek elkerülése;
- a tanulási környezet alakítása;
- a természethez való viszony, egészséges környezet jelentősége.

Iskolánkban az egészségnevelés szorosan összefügg a tanári magatartással, az intézmény szervezettségével

Odafigyelünk arra, hogy:

- az osztálytermeket rendszeresen szellőztessük,
- körültekintően tájékozódjunk a tanulók egészségi állapotáról,
- az osztályterem az egészségügyi szempontoknak megfelelően (fűtés, világítás, természetes fény, berendezés elhelyezése, mérete, ülésrend),
- a gyermek helyes testtartással üljön,
- az iskolatáskának optimális súlya legyen,
- a napi mozgásigény kielégítő legyen.

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos munka felöleli az intézmény minden területét, a tanórai foglalkozásokat. Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez.

A tanórán kívüli foglalkozásokat, melyek a pedagógusok jó tervezésével és együttműködésével kiegészíthetik a tanórai programot.

A délutáni napközi-játszóház kiváló helye a játékoknak, játékos gyakorlatoknak, a témával kapcsolatos filmvetítéseknek, vetélkedőknek.

Az iskola egészét átfogó előre tervezett Egészség hét keretében szervezett programok és mentálhigiénés forgószínpad (meghívott vendékekkel) segítséget nyújt tanulóinknak. De ugyanígy a sportrendezvények, kulturális programok, kirándulások, táborok, túrák is remek színterei az egészségfejlesztésnek.

Mindennapos testnevelés

Iskolánk a mindennapos testnevelést a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) 27. § (11) szerint szervezi meg.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján 2024 szeptemberétől változik a mindennapos testnevelés alóli felmentés szabályozása.

*Nkt. 27.§ (11): (11) * Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban, azokban az osztályokban és azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelésóra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra váltható ki a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzslátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi.*

A jogszabály alapján tehát a továbbiakban kizárólag akkor menthető fel a diák heti két testnevelés óra alól, ha igazolt sportoló, van versenyengedélye és az edzslátogatásokról rendelkezik igazolással. Továbbá a törvény indoklása alapján a versenyengedéllyel rendelkező tanulók akkor kaphatnak felmentést heti két óra alól, ha „az edzés igazolása mellett az érintett testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi, azaz, ha a testnevelési óra a nulladik, az első, az utolsó vagy utolsó kettő tanítási órára esik”.

A továbbiakban tehát pl. az iskolai sportkör látogatása sem mentesít a két óra látogatása alól, és az sem elfogadható, ha valahol sportol a tanuló, de nincs versenyengedélye.

A mentességhez szülői kérelmet szükséges benyújtani.

A könnyített testnevelés órát a testnevelés óra vagy az iskola által megszervezett külön foglalkozás keretében úgy kell biztosítani, hogy a mindennapos testnevelés ezekben az esetekben is megvalósuljon.

A gyógytestnevelés órákat a pedagógiai szakszolgálat feladatainak ellátására kijelölt nevelési-oktatási intézményben kell megszervezni legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt tanóra keretében.

Amennyiben a tanuló szakorvosi javaslat alapján, a testnevelésórán is részt vehet, akkor együttesen kell elérnie a heti öt órát, ezek arányára az iskolaorvos, a szakorvos tesz javaslatot.

Fel kell menteni a tanulót a testnevelésórán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés órán való részvételét sem.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmek, és sok nehéz helyzeten átsegít. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás.

Lehetőség van egészségtan-, osztályfőnöki-, biológia-, órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények alkalmával is tudnak használni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

Tantárgy	Elsősegélynyújtási alapismeretek
Biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés

Kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Fizika	- égési sérülések - forrázás
Testnevelés	- magasból esés

- az ötödik – nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki, közösségi nevelés órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevétele az ötödik – nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó Mentálhigiénés nap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számát.

Az egészségnevelési és környezeti nevelési program keretei, tevékenységei

Osztályfőnöki, közösségi nevelés órák idevonatkozó témái:

- Környezetvédelem
- Egészségtudatosság

Működési szabályzat rendelkezései pl:

- parkosítás,
- udvarrendezés,
- levél összeszedése,

- munkahelyi balesetek megelőzése,
- balesetvédelem,
- tűzvédelem,
- tábor, tanulmányi kirándulások, napközi, előadások, kiállítások,
- energiatakarékosság,
- szelektív hulladékgyűjtés megszervezése,
- minőségbiztosítási program,
- elégedettségi mutató a környezettel kapcsolatosan.

Munkahelyi, osztálykörnyezet kialakítása:

- ideális légkör megteremtése,
- tisztaság, higiénia,
- dekoráció (2 havonta aktuális, DÖK értékelés),
- igény a berendezési tárgyak megóvására,
- osztályok versenye kéthavonta az aktualitás jegyében,
- nyári tábor,
- anyag- és energiatakarékos munkavégzés,
- teremszépségverseny vándorkupával,
- teremtisztasági verseny.

Környezeti és egészségtudatos nevelési program tevékenységei

Programok, feladatok	Érintett tanulócsoporth
Helyi tantervünk alapján a tanítási órákon a környezettudatos nevelés folyamatos biztosítása.	valamennyi tanuló
Intézményi járványügyi protokoll kidolgozása és bevezetése.	valamennyi tanuló
Tanulók és szülők edukálása személyi higiénia, megelőzés témakörben.	valamennyi tanuló és szülő
A mindennapos testmozgás biztosítása (tánc, szabadtéri mozgásos játékok).	I-II. osztályok

A törvényi változásoknak megfelelően minden osztályban heti 5 testnevelési óra.	1-12. osztályok
Napi három hosszabb szünet biztosítása a nap folyamán a szabad udvari mozgásra.	1-12. osztályok
Fogászati szűrés.	1-12. osztályok
Házi és kerületi bajnokságokon való részvétel.	minden tanuló
Családi sport- és egészségnap.	tanulók és szülők
Kenguru sportkupa	1-12. osztályok
Felsős osztályok közötti sportmérkőzések.	5-8. osztályok
Gimnáziumi osztályok közötti sportmérkőzések.	9-12. osztályok
Szenzoros integrációs terápia	1- 8. osztályok
Alapozó terápia	1-4. osztály
Szobanövények ápolása a tantermekben.	valamennyi tanuló
Vonatkozó múzeumi programok.	1-12. osztályok
Mentálhigiénés forgószínpad.	6-12. osztályok
Iskolagyümölcs	minden tanuló
Kirándulás a Pannonhalmi emléknapon	tanulók és szüleik
Szelektív hulladékgyűjtés	minden tanuló
Energiatakarékos felhasználás	minden tanuló

Rövidtávú környezeti és egészségnevelési nevelési céljaink

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
A környezeti nevelés az oktatás és a nevelés valamennyi területén jelenjen meg.	A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is jelöljük meg a feladatot és a módszereket.	Az iskolai életet átfogó környezeti nevelés valósul meg - átdolgozott tanmenetek, több környezeti nevelés tartalom a tanórákon, változatosabb módszerek.

Tantárgyközi kapcsolatok erősítése.	Projektek kidolgozása – esetleg külföldi testvériskolával (szelektív gyűjtés, takarékoskodjunk energiával).	Ismeretek összekapcsolása, egyre több tanuló részvétele a projektekben, gyermekek öröme.
A pedagógusok, felnőtt dolgozók és szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles szereplői.	Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek a témában.	A felnőttek rendelkeznek mindazon ismeretekkel, személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság során mintaként szolgálnak. Egyre több tanár vesz részt a környezetkímélő programokon.
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.	DÖK tisztasági őrjárat. Szelektív gyűjtés és tárolás. Helyes vásárlói szokások kialakítása. Nagyobb odafigyelés a takarításra.	Iskola tisztasága javul. Szelektív hulladékkezelés. Kevesebb elszállított szemét.
Takarékosság vízzel, villannyal, fűtéssel.	Rendszeres és alkalmi ellenőrzések. Mérések és számítások, következtetések. Eredmények közlése.	Nem lesz nyitva hagyott csap, lekapcsolatlan villany, ok nélkül kinyitott ablak. Csökken az iskola energia és közmű költsége.
A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák értékeket, problémákat és ápolják a hagyományokat.	Kirándulás a település környékén! Kutatómunka, helyi pályázatokon részvétel. Előadásokon, kiállításokon, vetélkedőkön való részvétel.	Jobban szeressék, óvják a gyerekek környezetüket. Kötődjenek lakóhelyükhöz, ismerjék a természeti szépségeket és a népi hagyományokat.
Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői	A zárt kert ápolása osztályonként, faültetés, madáretetés, iskola környezetének rendezése	Morálváltozás. Beszélgetés osztályfőnöki órán, kiránduláson.

A programok erőforrásai

A programok többletköltséget nem igényelnek; célként fogalmazódik meg a pályázati tőke növelése, illetve külső támogatók felkutatása.

A nem anyagi jellegű erőforrások:

- **Pedagógusok:** Az iskola minden pedagógusának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy a környezeti nevelés közös célok alapján, közös szemléletben valósuljon meg, együtt kell dolgozniuk a közösségeknek. A közös munka áttekintésének feladata a nevelési-oktatási főigazgatóhelyettesé.
- **Tanulók:** Feladatuk, hogy vigyázzanak környezetükre, az iskola felszerelési tárgyaira, társaik épségére és figyelmeztessék diáktársaikat a kulturált magatartásra. A DÖK ebben a munkában kiemelt szerepet kap. A DÖK tevékenységét a segítő pedagógus koordinálja.
- **Diák – Pedagógus:** együttműködésben lehet a legtöbb ismeretet elsajátítani. Intézményünkben nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában a táborozásnak, a hulladékgyűjtési akcióknak, túrázásnak és a kirándulásoknak. A diákok és a pedagógusok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében. A tanórák környezeti tartalmát a nevelőtestület határozzák meg. A tanórán kívüli környezeti nevelés tevékenységét a főigazgató tekinti át.
- **Pedagógusok - szülők:** Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. A tanulók az elsajátított viselkedési formákat otthon is alkalmazzák. Az egyes környezeti nevelési programjaink fedezetét (kertépítés, játszótér, kirándulások, tábor) – a lehetőségeket figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják.
- **Technikai dolgozók:** Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei a környezeti nevelési programnak. Az iskolai adminisztráció területén csökkenteni kell a papírfelhasználást. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása alapos munkát igényel, a felhasznált tisztítószeres környezet kímélőek és egészségre nem ártalmasak. Az

iskolai szelektív hulladékgyűjtésben a takarítók aktív közreműködése szükséges.
A munka koordinátora a gazdasági ügyintéző.

5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló: Knt. 4.§

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

Az intézmény ellátja a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a többi tanulóval együtt (integráltan) nevelhető-oktatható sajátos nevelési igényű tanulókat a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. 4. § 13. pont aa) alpontja alapján az alábbi fogyatékoságok tekintetében:

autizmus spektrum zavarral küzdő tanuló.

Az intézmény ellátja a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. 4. § 13. pont ab) alapján a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulókat, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorukhoz viszonyítottan jelentősen alul teljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe való beilleszkedésük, továbbá személyiségfejlődésük nehezített vagy sajátos tendenciákat mutatnak, de nem minősülnek sajátos nevelési igényűnek.

Továbbá az intézmény ellátja a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. 4. § 13. pont ac) alpont szerinti kiemelten tehetséges tanulókat, akik átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkeznek, és felkelthető bennük a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók támogatása

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják.

A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel: mozgás (nagy- és finommozgás), testséma, téri orientáció, percepció (vizuális, auditív, taktilis), melyekhez mindig kapcsolódik a verbális tudatosítás, akadémikus képességekhez szükséges funkciók fejlesztése (memória, figyelem, szerialitás...)

A fejlesztő foglalkozásokra jogosultak köre:

- Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak.
- Akik tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdenek.
- A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl (mozgás, testséma, téri orientáció, percepciófejlesztés stb.).

Szervezeti formái:

- egyéni fejlesztés,
- kiscsoportos fejlesztés.

Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez:

Szeptember: szintfelmérések; csoportalakítások; egyéni fejlesztési tervek kidolgozása; a kijelölt fejlesztési területek negyedévenkénti felülvizsgálata, havonkénti nyomon követéssel az egész tanév folyamán.

Szeptembertől májusig: egyéni és csoportos fejlesztések.

Június: értékelések, tájékoztatás a szülők felé.

Módszerek:

Életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó, lehetőség szerint játékos, az érzelmi motivációra építve kerülnek kialakításra.

Fejlesztő terápiák:

- Érzékszervek működésének fejlesztése
- Érzelmi intelligencia
- Beszédfejlesztés
- Mozgás-, illetve idegrendszer fejlesztő tornák
- Korai fejlesztés módszerei

Számolás, írás, olvasási nehézségek, zavarok kezelése

Viselkedés korrekciós módszerek

Figyelem fejlesztő gyakorlatok

Kommunikációs készség fejlesztése

Családpedagógiai módszerek

Tanulást segítő programok, relaxációs módszere

Informatika és audiovizuális technika alkalmazása

A sajátos nevelési igényű tanulók megsegítésének programja

A sajátos nevelési igényű tanulók különleges gondozási igénye biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság-együttes, amely a tanuló nevelhetőségének, oktathatóságának, képezhetőségének az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki. A tanulók között fennálló - egyéni adottságokból és igényekből adódó - különbségeket iskolánk a helyi pedagógiai program kialakításakor figyelembe vette.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A fejlesztő program a helyi tanterven belül, mellékletként jelenik meg, és az integrációt segítő sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésére, nevelésére irányul.

A nevelőtestület évenként a munkaterv készítésekor felülvizsgálja, s meghatározza benne az anyagi kereteket is, s összefoglalja a célokat és fejlesztéseket.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni:

- az intézmény pedagógiai programjában,
- a helyi tantervben,

- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
- az egyéni fejlesztési tervben.

A sajátos nevelési igény meghatározása: különleges bánásmód keretében sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján: mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavarral küzdő, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő és ezen fogyatékok együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos.

A fejlesztő program tartalmi elemei:

Általános célok – alapelvek

A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei:

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú habilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.

Általános alapelvek:

Az életkori csoportok megtartása mellett a tanulók egyéni haladási üteméhez igazodó, önmagukhoz mért fejlődést értékelő, sikerélményt biztosító, a reális életlehetőségeket folyamatosan szem előtt tartó oktatás és nevelés megvalósítása.

A NAT alkalmazása a SNI tanulók iskolai nevelésében, oktatásában is alapidokumentum, a benne meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a SNI tanulók számára is érvényesek. Az intézmény pedagógiai programjának és a helyi tantervének elkészítésekor figyelembe vettük:

- a köznevelési törvényt, a NAT és az Irányelv (32/2012 (X.8) EMMI rendelet,
- a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei) ide vonatkozó előírásait,
- a szülők elvárásait,

- és a tanulók sajátosságait.

Az „Irányelv” biztosítja, hogy:

- a fejlesztés megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
- a követelmények igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- ha szükséges a fejlesztés terjedjen ki az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmény pedagógiai programjának tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés-oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érdekében az „Irányelv” meghatározza:

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosítását,
- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit,
- a nevelés, az oktatás és a fejlesztés a szokásosnál nagyobb mértékű kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

A SNI tanulók pedagógiai célú habilitációs/rehabilitációs ellátása

A SNI tanulók különleges gondozási igénye egy tulajdonság-együttes, mely az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki. Ezeket a különbségeket a helyi pedagógiai program kialakításakor vesszük figyelembe. A fejlesztő foglalkozásokat célzottan, fejlesztési irányokat kijelölve valósítjuk meg. A szakértői véleményekben foglalt javaslatokat ciklusokba szervezzük.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös célja és feladatai:

- a meglévő ép funkciók erősítése és bevonása a hiányok pótlása érdekében,
- a hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása,
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása,
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása,
- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni kompetenciák kialakítása.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők:

- a sérülés típusa, súlyossága,

- a sérülés kialakulásának ideje,
- a SNI tanuló életkora, állapota, képességei, készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
- a társadalmi integráció kívánalmai: egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás, lehetőség szerint önálló életvitel.

A SNI tanuló fejlesztésére vonatkozó célok, tartalmak, tevékenységek, követelmények megjelennek:

- a pedagógiai programban,
- helyi tantervben a tantárgyak programjában,
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
- egyéni fejlesztési tervben.

A szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanári / terapeuta kompetenciája:

- programok összeállítása,
- fejlesztő munka,
- közreműködés a tevékenységek tervezésében, s ezt követően a konzultációban,
- a többségi pedagógusok munkájának segítése.

Az autizmus spektrum zavarral élő tanulók fejlesztését segítő program

Az autizmus spektrum zavarral élő tanulók speciális fejlesztésének elvei, céljai, feladatai és módszerei:

- A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció, és önállóság feltételeinek megteremtése. Ennek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.
- A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelése a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése érdekében. A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.
- Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása.

- A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt - a továbblépés előtt - külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos, problémamegoldási módszerek tanítása.
- A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség egész életen át megfelelő alkalmazhatósága. A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében a felesleges információkat szűrni kell, mert az egészséges gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autista gyermek számára nehéz tananyagot jelent. A kognitív viselkedésterápiás, fejlesztési és tanítási célokat a fenti szempontok alapján fontossági sorrendben kell értelmezni, és e szerint kell a tervekbe iktatni.

Az autista tanulók fejlesztési céljai hierarchikus rendben helyezkednek el abból a szempontból, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és önszabályozása kialakításához (az egyéni fejlettségének szintjén). A típusos egyenetlen fejlődés azt jelenti, hogy a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem építhetünk: minden egyes hiányzó részfunkció, illetve korábbi fejlődési szakaszból hiányzó alapozó funkció fejlesztését be kell illesztenünk ebbe a hierarchiába. Pl. a veszélyeztető viselkedések kezelése, más, elfogadható viselkedések kialakításával, viselkedésterápiával a célok hierarchikus rendjében így alakul:

- az ön- (esetleg köz-) veszélyes viselkedések kezelése,
- a családi életet akadályozó viselkedések kezelése,
- a taníthatóság és a csoportba való beilleszkedés kialakítása,
- az iskolán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása.

Speciális módszerek az autista tanulók fejlesztésében:

- A nevelés, fejlesztés tervezése a mért szociális alkalmazkodás, fejlettségi kor, illetve a mért intelligencia szintje és a kommunikációs színvonal alapján történik, az egyenetlen képesség- és készségprofil, valamint tanulási képességek miatt egyénhez igazodó módon és a fejlődés erre alkalmas eszközzel (pl. fejlődési kérdőív) való folyamatos követésével.
- Protetikus, segédeszközökkel berendezett környezet és eszköztár kialakítása szükség esetén (az időbeli és téri tájékozódás, vizuális információhordozók augmentatív kommunikációt segítő eszközrendszer kialakítása).

- Speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítása.
- Vizuálisan segített kommunikációs rendszer, a speciális környezetben belül és személyek között: beleértve a gyermek felé irányuló minden kommunikációt.
- A szociális fogyatékossággal összefüggő tanítási nehézség miatt keresni kell az információ átadására a gyermek szintjének megfelelő és szociális vonatkozásoktól leginkább független módszereket és médiumokat (pl. írott utasítás, folyamatábra, számítógépes oktatás stb.). Ugyanakkor a tanítási helyzetek szociális vonatkozásainak elfogadása, illetve megértése fontos tanítási cél (pl. a csoportos, illetve „frontális” tanítási helyzetben való tanulás).
- A fejlesztésben, tanításban és a viselkedéskérdések kezelésében alapvető kognitív viselkedésterápia módszereinek alkalmazása.

Az autista tanulók fejlesztésének pedagógiai szakaszai:

Az autista tanulók iskolai fejlesztését a szociális-kommunikációs készségek fejlesztése és a rugalmasabb viselkedésképzőterület kialakítása határozza meg. Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai általában módosításokkal egyeznek meg a NAT-ban és a kerettantervekben rögzített pedagógiai szakaszokkal és tartalmakkal. A módosításokat az egyéni fejlesztési tervekben kell meghatározni a gyermekek egyéni szükségleteinek, fejleszthetőségének megfelelően.

A jó értelmi és nyelvi képességekkel rendelkező autista tanulók az egyes műveltségi területeken meghatározott tartalmak jelentős részét a NAT-ban meghatározott életkorban képesek elsajátítani. Ezekben az esetekben egyéni fejlesztési terv alapján a szociális-kommunikációs és speciális kognitív készségek párhuzamosan fejlesztése szükséges.

A fejlesztését minden gyermek esetében az első szakaszban kell kezdeni. Az egymásra épülő szakaszok időtartama előre nem határozható meg. A fejlesztés üteme és a tanuló továbblépési lehetősége függ a fejlődés mért eredményeitől, azaz: a gyermek képességeitől-

Első szakasz: Fő célja a rehabilitáció. A gyermek formális és informális megfigyelésének tapasztalataira alapozva, egyénre szabott hosszú, közép és rövid távú tervre épül.

Célja a tanuló elemi beilleszkedési készségeinek: adaptív viselkedésének kialakítása.

Ennek érdekében:

- a szociális/kommunikációs alapkészségek célzott fejlesztése,

- az autizmusból és a társuló fogyatékoságokból eredő fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása,
- az ismétlődő, sztereotip, helyzetnek nem megfelelő viselkedés kialakulásának megelőzése, illetve rendezése,
- fogyatékoság-specifikus vizuális információhordozókkal segített ún. protetikusan, segédeszközökkel felszerelt ún. augmentatív környezet, eszközök és módszerek/rutinok, viselkedési normák, szokások kialakítása és használatának elsajátíttatása.

Fejlesztési területek:

a) Kommunikáció/szociális viselkedés

- Beszéd előtti csecsemőkori kommunikáció elemeinek tanítása.
- Szociális kapcsolatteremtés elemeinek tanítása (pozitív megerősítéssel).
- Beszéd adekvát használatának tanítása.
- Tanítási helyzetben szükséges elemi szociális viselkedés kialakítása.
- Augmentatív kommunikációs eszközök (nem kizárva pl. az olvasást) használatának tanítása napi rutinokban.

b) Fejlődési funkcióelmaradások, önkiszolgálás

- Alapvető készségek kialakítása (étkezés, szobatisztaság, tisztálkodás, öltözködés).

c) Kognitív fejlesztés

- Elemi ismeretek, fogalmak.
- Elemi logikai műveletek és összefüggések tanítása.
- Szociális kognitív készségek fejlesztése.
- Egyszerű aktivitásformák kialakítása strukturált keretek között
- (pl. játék-, használati és munkaeszközök célszerű használata).
- Általánosítás képességének fejlesztése.
- Az elsajátított képességek önálló használatának tanítása.
- Az elsajátított képességek más összefüggésben való használata.
- Képességek alkalmazása más, elsősorban otthoni környezetben stb.

d) Viselkedésproblémák kezelése

- Viselkedésproblémák megelőzése.
- Alternatív viselkedések kialakítása.

- Meglévő viselkedésproblémák kezelése.

Második szakasz: Célja az elsajátított ismeretek bővítése és a változatos aktivitásokban való minél önállóbb részvétel iskolai, otthoni és egyéb iskolán kívüli környezetben.

Fejlesztési területek:

Az előző szakasz területei bővülnek az alábbiakkal:

- képességek szinten tartása az önállóság fejlesztésével,
- szociális/kommunikatív, kognitív fejlesztés,
- önellátás körének bővítése,
- házimunka,
- munkára nevelés megalapozása.

Harmadik szakasz: Cél a felnőtt korban egyénileg elérhető legmagasabb szintű adaptáció, önállóság és munkavégző képesség elérésének megalapozása.

Fejlesztési területek:

Az előző szakasz területei bővülnek az alábbiakkal:

- képességek szinten tartása,
- tantárgyi ismeretek a NAT-ban és a kerettantervekben meghatározott tartalmak adaptálásával, az egyén képességeinek megfelelően,
- önszervezés, önállóság, táguzó szociális integráció,
- munkára nevelés, pályorientáció.

A NAT alkalmazása

Az autista tanulók csoportja rendkívül változatos, de a központi sérülés azonos jellege miatt meghatározhatók közös szükségletek és egységes módszertani javaslatok.

A NAT kiemelt fejlesztési feladatai, műveltségi területei esetükben is alkalmazhatóak a sérülés típusának megfelelő adaptációval.

A NAT kiemelt fejlesztési feladatai

Énkép, önismeret: Az autista tanulók fejlesztésében hangsúlyos szerepet kap a saját személyiség, a külső és belső tulajdonságok megismertetése, a saját viselkedés kontrolljának, a kooperációnak, szociális normáknak direkt tanítása, mivel azok intuitív megértésére, spontán elsajátítására korlátozottan számíthatunk. A sikerélményeket biztosító, a gyermek érdeklődését és motivációját fenntartó oktatási környezet kialakítása kulcsszerepet játszik a reális önértékelés és pozitív énkép kialakításában.

Környezeti nevelés: A környezet célzott megfigyelése, felfedezése a pedagógus aktív közreműködése nélkül elképzelhetetlen. A fejlesztés a közvetlen, mindennapi élettel kapcsolatos tapasztalatokon alapul. Elsődleges a helyes szokásrend és a személyes biztonságra való törekvés kialakítása.

Információs és kommunikációs kultúra: Elsődleges cél a kölcsönös, hatékony, közérthető kommunikáció kialakítása. Az információszerzésben, tanulásban, szociális-kommunikációs fejlesztésben nagy szerepet kapnak a vizuális eszközrendszerek. Az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő.

Tanulás: Az autizmus számos speciális kognitív nehézséggel és a kommunikáció sérülésével jár együtt. A tanulási folyamatban az élő nyelv és a szociális közvetítés megnehezíti, míg a vizuális információhordozók alkalmazása segíti a világ megismerését. Az állandósághoz való ragaszkodás oldása, valamint az egyén motivációs lehetőségeinek ismerete kulcsfontosságú a tanulás szempontjából.

Testi és lelki egészség: A helyes étkezési, alvási, önápolási szokások, a rendszeres mozgás iránti igény kialakítása elsődleges fontosságú. A helyes szokásrend kialakításakor alapozhatunk a tanulók merev, szabálytartó viselkedésére.

A megfelelő szexuális viselkedés kialakításában a családok számára hatékony segítséget kell nyújtania az iskolának. A viselkedésproblémák megelőzése és hatékony kezelése kiküszöbölheti a gyógyszeres kezelést, ami fontos az egészség megőrzése szempontjából.

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció

Céljai és feladatai a kötelező oktatás, fejlesztés, minden szakaszában folyamatosan jelen vannak, és elsősorban egyéni, kisebb részben kiscsoportos formában valósíthatóak meg. Módszertanilag az autizmus specifikus módszerek és eszközök alkalmazása mellett kognitív és viselkedésterápia, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés alkalmazása szükséges. Tartalmilag a hiányzó készségek, a másodlagos fejlődési elmaradás, a másodlagos viselkedésproblémák és tünetek speciális módszerekkel való habilitációs és rehabilitációs célú kezelését soroljuk ide, a következő területeken:

- elemi szociális-kommunikációs készségek,
- viselkedésproblémák (dührohamok, auto- és heteroagresszió, sztereotip viselkedések stb.),
- figyelem, utánpótlás, gondolkodási készségek, énkép, önismeret stb.,

- érzékszervek és testhasználat, nagy- és finommozgások, testtartás,
- önkiszolgálás, önellátás,
- saját speciális segédeszközeinek mindennapi helyzetekben való rutinszerű használata,
- lakókörnyezetben való közlekedés, tájékozódás, élethelyzetek begyakorlása,
- szociális tapasztalatszerzés, társas kapcsolatok formáinak kialakítása,
- iskolában, munkahelyen munkavállalóként, illetve hivatalos helyen való viselkedés szabályainak elsajátítása,
- a halmozottan fogyatékos autista tanulók speciális ellátása.

Az autista gyermekek befogadása

A tudatosan tervezett, és nem kényszermegoldásként alkalmazott integráció csak akkor indokolt, ha egyértelműen az autista gyermek javát szolgálja. A mérlegelés jellemzően a harmadik szakaszban nevelt tanulók egy részénél reális. Az inklúzió szükségességének megítéléséhez az alábbi tényezők alapos mérlegelése szükséges, úgy, hogy a feltételek együttesen és perspektivikusan legyenek adottak.

A tanuló részéről átlagos vagy átlag feletti intelligencia, jól kompenzált viselkedésproblémák.

A családtagok részéről egyértelmű szándék a szakemberekkel való szoros együttműködésre és a gyermek intenzív támogatására.

Az iskola részéről:

- a speciális módszertanban jártas pedagógus,
- jól előkészített, ütemezett fejlesztési terv,
- speciális eszközök, módszerek és környezet,
- együttműködés a családdal és/vagy a diákotthonnal,
- a befogadó gyermekcsoport felkészítése a pozitív hozzáállásra, folyamatos támogatása,
- szakértői bizottsággal való intenzív kapcsolattartás.

Szakértői Bizottság, amely rendelkezésre áll a szülők felvilágosításában, a pedagógusoknak nyújtandó szakmai tanácsadásban, problémakezelésben, a fejlesztés irányának kijelölésében, követésében.

Az integrált autista gyermek legyen elégedett az iskolai élettel, fontos, hogy jól érezze magát.

Az együttnevelés

a. Az együttnevelés objektív tényezői

A törvény kimondja, 47.§. (1) hogy „a sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani”.

Az együttnevelés sikeres megvalósítása érdekében a befogadó iskoláknak rendelkezniük kell azokkal a tárgyi és személyi feltételekkel, amelyeket a törvény előír.

Az 2011-ben megszületett Nemzeti Köznevelési törvény és annak módosításai, valamint az 1998. évi Esélyegyenlőségi törvény rögzíti azokat a körülményeket, melyek által megvalósulhat a sikeres integráció.

Az integrációt vállaló intézmények feladatai:

- Alapító okiratában szerepeltetni kell a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének-oktatásának feladatát, s azt, hogy milyen fogyatékosági csoporthoz tartozó gyermekekről van szó.
- Átdolgozott pedagógiai programja és a helyi tanterve tartalmazza a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot.
- Szakemberek biztosítása: szükségleteknek megfelelően gyógypedagógus, logopédus stb.
- Fejlesztő eszközök, tanórai segédletek biztosítása.
- Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és foglalkozások biztosítása, a tanórai foglalkozásokon túl. Ennek meg kell jelennie az iskola óratervében, mely a fogyatékoság típusától függően az évfolyamra meghatározott heti óraszám.
- Egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól mentesítheti a főigazgató a szakértői vélemény alapján, melyről határozatot hoz.
- Az első évfolyamon az értékelés és minősítés alól mentesített tanuló számára egyéni továbbhaladást engedélyezhet a főigazgató, vagyis a gyermek haladása eltérhet osztálytársaitól egyes tantárgyakban.

b. Az együttnevelés szubjektív tényezői

A törvényi háttér meglete elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a szubjektív tényezők.

Biztosítani kell:

- az SNI tanuló beilleszkedését és együtt haladását a többi tanulóval, ezt segíti a nyitottabb személyiség formálása, a szakértői bizottság által megjelölt pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat be kell építeni az egyéni fejlesztési tervekbe,
- a pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését,
- rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesítését, sérülésspecifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel.

c. Sikerkritérium az inkluzív, befogadó iskola kialakítása

A befogadó iskolákban szeretik a heterogenitást, akár kiemelkedően tehetséges, akár valamilyen fogyatékossgal élő tanulóval, akár hátrányos szociális helyzetű gyerekekről legyen szó. A pedagógus itt nem hárítja a felelősséget másra, hanem igyekszik saját eszköztárát úgy bővíteni, hogy megoldást találjon a tanulási nehézségekre. Fontos, hogy a befogadó pedagógusok rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel, melyek az adott fogyatékossgai típust jellemzik. Mivel a többségi iskolák pedagógusai képzésük során alig-alig szerezhettek ilyen jellegű tudást, lényeges, hogy konzultáljanak a gyermeket segítő gyógypedagógussal, valamint továbbképzéseken vegyenek részt.

Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek team-munkában dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat.

Alapvető tényező továbbá, hogy a befogadó pedagógusok jártasak legyenek differenciált tanulásszervezésben.

A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli. Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb. Ez a fajta tanulásszervezés nemcsak a SNI gyermekek számára kedvező, hanem a csoport valamennyi tagja számára. A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki miben marad el társaitól.

Az erősségekre építve és támaszkodva határozhatja meg azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők.

A szülők szerepe, befolyása, felelőssége az inkluzív iskolában kifejezetten nagy. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott optimális, támogató környezetet kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a gyógypedagógussal.

Ha a gyermek másságát korán felismerték, akkor a szülőnek már volt ideje feldolgozni, s ez esetben a szülői elfogadás megbízható támaszt jelent. Találkozhatunk olyan szülői magatartással, amikor az inkluzív oktatási forma választása a stigmatizációból való megszabadulás lehetőségét jelenti. Ilyenkor nem számíthatunk szülői érdeklődésre, s gyermekének sem tud érzelmi biztonságot nyújtani.

Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljük egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, ők is részesei a nevelési - oktatási folyamatnak.

A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az „tipikus” gyermekek szüleit sem, empátias készséget kell kialakítani bennük, fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertesse a gyermektársakkal a sajátosság mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a SNI tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.

Együttműködés a szakemberekkel: az intézmény a sajátos nevelési igénynek, fogyatéknak, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít. A gyógypedagógus / terapeuta feladata sokrétű. Azon túl, hogy egyéni fejlesztési terv szerint közvetlenül foglalkozik a gyermekkel, koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő más szakemberek munkáját, kapcsolatot tart a szülőkkel, nyomon követi a gyermek fejlődését.

Kapcsolatot tart a többségi pedagógusokkal:

- segíti a diagnózis értelmezését,
- javaslatot tesz a környezet kialakítására, speciális eszközök kiválasztására, speciális módszerek alkalmazására,
- folyamatosan konzultál velük,

- ráirányítja figyelmüket a beszerezhető szakirodalomra.

Az együttnevelés színterei iskolánkban:

Az iskola deklarálja az inkluzivitást, a gyermekközpontúságot, az otthonos légkört, az egyéni képességek szerinti oktatást, a másság elfogadását. Az iskolában inkluzív szemléletben oktatunk eltérő fizikai, idegrendszeri adottságokkal és a tanuláshoz szükséges képességekkel rendelkező gyermekeket.

A speciális feladatok ellátásához megfelelő szakember ellátottság szükséges. A pedagógusok kétharmada nem rendelkezik speciális képzettséggel, de mindannyian el kell, hogy fogadják azt, hogy a gyermekek mindegyike kincs, és egyforma joguk van a kiegyensúlyozott gyermeki élethez. Az iskola biztosítja a rendszeres szakirányú továbbképzést a pedagógusoknak.

Iskolánkban az általános iskolai tanítók és tanárok mellett logopédusok, gyógypedagógusok, mozgásterapeuták és művészeti terapeuta foglalkozik a gyermekekkel.

A tanórák az állami oktatási rend keretei között, helyi adaptációjú tanterv alapján zajlanak. A tanórákon kívül az iskola életét önálló tanulási blokkok, egyéni, illetve csoportos fejlesztés, mozgásfejlesztés: szenzoros integrációs (Ayres) és Alapozó terápia, tehetségstúdiók, szabadidős foglalkozások teszik változatossá, színesebbé.

A tanulóink egy részét az iskolába lépéskor a már meglévő szakvélemény alapján – amennyiben rendelkezik ilyennel –, fejlesztő foglalkozásokra, terápiákra osztjuk be.

Ezek a foglalkozások az alábbiak lehetnek:

Kiscsoportos vagy egyéni fejlesztés, beszédjavítás, beszédértés korrekció, dyslexia – dysgraphia – dyscalculia prevenció, illetve reedukáció, Alapozó erápiát és szenzoros integrációs terápia, tudástréning, autizmus-specifikus terápia, művészeti terápia.

Nálunk az alapkészségek elsajátításán kívül a gyakorlatias készségek és ismeretek kialakításán és alkalmazásán van a hangsúly.

A speciális óravezetés és számonkérés lehetővé teszi a tudás optimumának megállapítását minden gyermeknél.

Amikor krízishelyzetben vannak, nem lehet tőlük tanulást, teljesítménynyújtást elvárni. Oktatási módszereink nem különlegesek, hiszen az általános pedagógiából vettük ezeket, nem gyógypedagógiai módszerekkel oktatunk. Nálunk az egyszerű tanári

magyarázat és az állandó frontális ismeretközlés nem hoz eredményeket. A szupervíziók alkalmával elemezzük a differenciálás, az egyéni bánásmód eredményeit, és keressük a szükséges módszereket. Nálunk szinte minden gyermeknek egyénre szabott fejlesztési terve van.

A tanítási folyamatnak nemcsak elvont ismereteket kell tartalmaznia, hanem óratervezés fontos szempontja, mennyire segíti a gyermekeket a tanult tananyag példarendszere a mindennapi életben való eligazodásában.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

Az iskolába járó gyermekek egy része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli tudástréningek, speciális, egyéni foglalkozások segítenek és lehetővé teszik a hátrány minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan, csoportbontással oldjuk meg.

A felzárkóztatás célja

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály, illetve az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.
- Készségek, képességek fejlesztése.
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése.
- Valamely részképesség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.
- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.
- Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanulási zavar vagy a tanulási nehézség magatartászavarral és a szociális hátránnyal gyakran együtt jelentkezik, egymással szoros kölcsönhatásban van.

Az értékelő-minősítő viszonyt fel kell váltani a megértő-okkereső beállítottságnak. A tünetek megváltoztatására, illetve kiküszöbölésére irányuló alkalmi, gyors beavatkozások nem oldják meg a személyiségzavart, nem eredményeznek hosszabb

távon is ható belső pszichikus változást a gyermeknél. A zavar igazi korrekciójáról csak akkor beszélhetünk, ha az okok ismeretében a tanuló mindennapi életfeltételei, tevékenysége folyamatában törekszünk a pszichikus folyamatok befolyásolására. Fontos tényező tehát a tevékenységek feltérképezése, megfelelő környezet biztosítása, a megfelelő eszközök használata.

A tanulási kudarc komplex jelenség, ezért a leküzdésére irányuló tevékenységnek is sokoldalúnak kell lennie. A fejlesztő osztályok tanulóiban - még a felsőbb évfolyamokon is - nagyon erős az osztályfőnökhöz és a többi tanárhoz való személyes kötődés. Igénylik a mindennapi együttlétet, a gondok rendszeres megbeszélését. Az így kialakított oldott légkör feltétele a sikeres munkavégzésnek. Előfordul, hogy az otthoni környezet nevelési hiányosságait az iskolában kell pótolni. Ezért kiemelt helyen kell foglalkozni a helyes tanulási szokások és képességek kialakításával, a helyes önértékeléssel.

Alkalmazott pedagógiai módszereink, elveink a fejlesztő tevékenységben:

- A tananyagot a minimumra csökkentettük, és főként az elsajátítás módjában, tempójában igyekszünk a tanulók egyéniségéhez alkalmazkodni.
- A gyógypedagógusok meghatározott órarend szerint emelik ki a tanulókat az órákról, szabadidős tevékenységekről, és a fejlesztő foglalkozások keretében változatos módszerekkel fejlesztik a tanulók személyiségét és tárgyi tudását.
- A nyelvi-kommunikációs készségek fejlesztését minden tanár feladatának tekinti. Fokozottan figyelünk arra, hogy a diák – a családi kommunikációs kapcsolat hiányából adódóan is – vagy egyáltalán nem érti a tankönyv szövegét, vagy egyszerre csak egy utasítás végrehajtására képes.
- Új tantárgy belépésekor megismertetjük tanulóinkkal a munkaeszközöket, szakkifejezéseket. A szaknyelv gyakorlása, tanulása beépül a mindennapi munkába.
- Az elméleti anyag súlypontosásával, gyakorlásával juttatjuk el a tanulókat az ismeretek alkalmazásszintű elsajátítására. Ehhez nélkülözhetetlen a vázlatkészítés, és annak megtanulása.
- Az átlagosnál több időt fordítunk a gyakorlásra, ismétlésre.
- Az olvasási nehézségek miatt a gyerekek nagy része auditív módon képes csak az ismeretek befogadására, ezért a szemléltető eszközök használatát a vizuális képességek szempontjából is fontosnak tartjuk.

- Az írási, olvasási és számolási nehézségekkel küzdő gyermekek tanításakor és teljesítményértékelésekor speciális pedagógiai módszereket alkalmazunk.
- A videóra, CD-re, felvett anyagok a csökkent olvasási igényt is pótolják, kiegészítik a tanári közlést. Munkánkat megkönnyíthetik az interaktív digitális eszközök, az aktív tábla, az internet.
- Jelentősen növelik munkánk hatékonyságát a játékok, amelyek egy része mozgásos tevékenység. Beépülnek az órai munkába, csökkentik a fáradtság érzését, fejlesztik a tanulók mozgáskoordinációját, térérzékelését.
- Az egyes osztályok közötti átjárhatóságot az azonos értékelési rendszer biztosítja. A felmérő feladatait az osztály szintjéhez alkalmazkodva állítjuk össze. Az értékelés azonban azonos norma szerint történik. Az értékelésbe beleszámítjuk a választható szorgalmi feladatokat, amelyek többnyire valamilyen alapkészség gyakorlását segítik. A tanulók aktivitása szintén beleszámít az értékelésbe.

Felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése

A képesség és tehetségfejlesztés kérdését szoros összefüggésben kezeljük. A tehetséget az alkotásra való nevelés valóságos lehetőségeként értelmezzük. Pedagógiai rendszerünk a kreatív társadalmi létre készít fel.

Figyelembe vesszük a tanulók egyéni tanulási tempóját és tényleges teljesítményét. A differenciált tanulásszervezés során külön program alapján fejlesztjük a lemaradókat, valamint a tehetségeseket. Fejlesztő pedagógusaink a gyógypedagógussal, az iskolai logopédussal együttműködve tárják fel a tanulási problémákat és fejlesztik a tanulási nehézségekkel küzdő tanulókat.

A lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló: az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább I, I mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé.

Tudástréning foglalkozáson köteles részt venni az a tanuló, aki az alább felsorolt jellemzők közül kettővel rendelkezik:

- a kompetenciamérésen nyújtott teljesítménye nem éri el a minimum szintet (3. szint);

- a tanév végi írásbeli Pannonhalmi Tudáspróba eredménye nem éri el a 41%-ot;
- a tanév végén elégtelen vagy elégséges érdemjegyet kap.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséggondozás az iskolai oktatás egyik lényegi kérdése. Legfontosabb feladatunk idejében felfedezni a gyermekek speciális képességeit, készségeiket a maximális szintig fejleszteni.

A tehetség, képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mindenhez szükséges az egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése. A magasabb szintű gondolkodási képességek erősítése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése, a probléma megoldási technikák megismertetése, igazi műveltségélményhez juttatás.

Tehetségen azt a veleszületett, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagost túlhaladó, az átlagostól elérő.

A tehetség jellemzői: átlagosnál magasabb intelligencia, magas fokú kreativitás, a következtetés képessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság tolerálása, becsvág, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció. Minden gyerek tehetséges valamilyen területen. Pedagógusaink feladata felismerni, alakítani, fejleszteni és ösztönözni. Gyakorlatunkban a differenciált, kiscsoportos és egyéni foglalkozások alkalmával nyílik lehetőség az egyéni képességek megismerésére és kibontakoztatására. A szaktárgyi tanulmányok terén ezt külön feladatok (gyűjtőmunka, egy-egy téma önálló feldolgozása, tehetségstúdiók, tanulmányi versenyek) biztosítják.

Ehhez elengedhetetlen, hogy pedagógusaink megfelelő pedagógiai és pszichológiai ismerettel rendelkezzenek.

A tehetség kibontakozását támogatja:

- a megfelelő légkör megteremtése;
- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje;
- a bizalom;
- a megfelelő szervezeti struktúra;
- a játékoság.

Tudjuk, hogy idejekorán, a szükséges valószínűséggel bármilyen társadalmi rétegben született gyermekről megállapíthatjuk miben jó, tehetséges-e. Az esélyegyenlőség csak abban az esetben valósulhat meg, ha a kedvezőtlen helyzetben élő, jó adottságokkal rendelkező gyermekek minél hamarabb hozzájuthatnak adottságaik, képességeik kifejlesztésének a lehetőségeihez. A speciálisan szervezett, céltudatos munkával, speciális gondozással és feltételekkel a kiemelkedő képességek fejleszthetők. Ahányféle emberi adottság és képesség van, annyi fejleszthető tehetség és szinte ahány ember, annyi tehetséges ember is létezik. A felismert tehetség neveléséhez világosan megfogalmazott célra, mindenre kiterjedő nevelési koncepcióra és következetes, szorgalmas munkára van szükség.

A tehetséggondozás szervezeti formái

- tanítási órán differenciált feladatok biztosítása; csoportbontásnál fontos a viszonylagos homogenitás, a tehetséges gyermekek a velük versenyképes kortárstanulókkal ismételten összemérhessék képességeiket, erejüket; megvalósulhat a tantervdúsítás, tananyag gazdagítás; egyes anyagrészekkel elmélyültebben foglalkozhatnak, gazdagíthatják a követelményrendszert, projektet készíthetnek, gyűjtő- és kutatómunkát végezhetnek;
- tehetségstúdiók;
- pályázati keretek;
- versenyekre felkészítés (iskolai, kerületi, budapesti, országos), vetélkedők.

Célok	Feladatok	Kritériumok
Iskolánk célja a tehetség korai felismerése, hogy minél hamarabb elkezdhessük a tehetséggondozást.	Osztályfőnökök, szaktanárok megfigyelései, céltudatos adatgyűjtés. Iskolán kívüli elfoglaltságok megismerése, beszélgetés a szülőkkel, edzőkkel, tanárokkal.	A partnerekkel való permanens kapcsolattartás.

Célunk a felismert tehetség fejlesztése, ösztönzése, kibontakoztatása az önmegvalósítás jegyében.	A szükséges szakmai támogatás biztosítása, melynek eszközei: - differenciálás -érdeklődés alapján szerveződő tehetségstúdiók -tantervdúsítás -tanulmányi versenyekre való felkészítés -erdei iskola	A tehetséggondozó stúdiók sikeres működése. Tanulmányi versenyeken való sikeres részvétel. Sikeres felvételi vizsgák (továbbtanulás). Közösségi produkciókban való sikeres szereplés. Egyéni produktumok, publikációk, műalkotások létrehozása. Kiegyensúlyozott, elégedett, sikeres gyerekek.
Célunk az esélyegyenlőség biztosítása valamennyi tehetséges gyermek számára társadalmi hovatartozástól függetlenül.	Meg kell próbálnunk kompenzálni a családi és anyagi háttér hiányosságait. Pályázatok útján biztosítanunk kell a szükséges anyagi és tárgyi feltételeket azon tehetséges tanulóknak részére, akik rossz anyagi körülmények között élnek. Hozzáférhetővé kell tennünk számukra a különböző szakkönyveket, folyóiratokat, feladatgyűjteményeket.	Táborozási hozzájárulások elnyerése, pályázatok felhasználásával.
Célunk, hogy a tanulók vállalják tehetségüket és használják fel az érvényesülésükhöz.	Feladatunk a lehetséges helyes utak, lehetőségek minél tágabb körét bemutatni.	A tanulók találják meg a tehetség gyümölcsöztetésének módját.

Tudjuk, hogy a tehetséggondozás csak a család támogatása mellett lehetséges, ezért célunk a családdal való együttműködés.	A családnak tudtára kell adni a felismert tehetséget, a fejlesztés lehetőségét, formáját, helyét. Folyamatosan informálni kell az aktuális helyzetről, az elért eredményekről, sikerekről, kudarcokról.	A család lehetőségeihez mérten támogassa mind anyagilag, mind erkölcsileg a gyermek fejlesztését.
---	---	---

Tehetségstúdiók

Hisszük, hogy minden gyermek különleges és valamiben tehetséges; ebben a szellemiségben hozzuk felszínre a bennük rejlő talentumokat.

Tevékenységünk eredményeként diákjaink országos megmérettetéseken a legjobbak között végeznek.

Sakk Stúdió

A sakk alapjait minden diákunk elsajátítja; a legnagyobb logika- és döntésmechanizmus-fejlesztő eszközök egyike. Célunk, hogy az iskolánkban tanuló tehetségigérek fejlődjenek, versenyzési lehetőséghez jussanak, a kiválasztott tanulók elsajátítsák a sakkhöz szükséges logikus gondolkodás képességét, a fegyelmet, a kitartást, a szorgalmat; mindezek összessége a tanulmányi munkára is pozitívan hat. Kiemelkedő diákjainkat az ország legjobb játékosai között tartják számon.

6. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A gazdasági és társadalmi változások következtében a családok életében felhalmozódó problémák kihatnak a gyermek- és ifjúságvédelemre, gondozásra is. Egyre több a veszélyeztető tényező: az urbanizáció, a családok széthullása, a túlzott anyagi szegénység, a munkanélküliség, vagy csak a szegénység.

A fiatalok fejlődését veszélyeztető sérülések (biológiai-fiziológiai, szociális, pszichés) gyakran össze is függenek egymással.

Az iskolai gyermek-és ifjúságvédelem feladata, hogy enyhítse, ha lehet, kiküszöbölje a családi nevelésből, a környezetből fakadó intenzív ártalmakat, illetve a társadalmi viszonyok negatív hatásaitól úgy védjük a fiatalt, hogy felkészülhessenek az ártalmak kivédésére is. Az ellátásban alapszinten minden pedagógus együttműködik, kiemelt feladata az osztályfőnöknek, a gyermekvédelmi felelősnek, védőnőnek van.

A gyermek-és ifjúságvédelmi felelős feladata különösen:

- a tanulókkal kapcsolatos megelőző, óvó és védő tevékenység;
- a vészhelyzetek feltárása, csökkentése annak érdekében, hogy a fiatal fejlődését ne akadályozzák;
- a rászoruló tanulók étkezési, ösztöndíj és egyéb támogatások megszerzésében segítése, javaslatot tesz az iskolai segélyezésre;
- kezdeményezi anyagi veszélyeztetettség esetén, hogy a főigazgató indítson eljárást a fiatal állandó lakhelye szerinti települési önkormányzatnál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása érdekében, sürgős esetben segít a gyermek elhelyezésében;
- együttműködik a tantestület tagjaival, az osztályfőnökkel a fiatal veszélyeztetettségének megelőzésében, megszüntetésében;
- kapcsolatot tart a pszichológussal, előadásokat szervez az osztályfőnöki órákra drog, alkohol, dohányzás stb. témakörökben;
- az egészségvédelmi program kidolgozását és folyamatos karbantartását elősegíti, végrehajtását ellenőrzi;
- segíti az osztályfőnökök felkészülését az egészséges családi életre nevelés témakörben;
- gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy a főigazgató értesítse a Gyermekjóléti Szolgálatot;
- szükség esetén előre egyeztetett időpontban fogadóórát tart a szülőknek és a fiataloknak;
- az egészségvédelmi program kidolgozását és folyamatos karbantartását elősegíti;
- végrehajtását ellenőrzi;

- az iskolai ifjúságvédelem három területre terjed ki: a fiatal fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására és megszüntetésére;
- előadások, érzékenyítő órák szervezése.

Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek:

- kapcsolatfelvétel a családdal, indokolt esetben;
- felvilágosító munka szülői értekezleteken, fogadóórákon;
- ismeretterjesztés (veszélytényezők, bűnözés, kábítószer stb.) – osztályfőnöki óra;
- meghívott külső előadók (védőnő, drog prevenciók szolgálatok, rendőrség);
- pszichológiai segítség, nevelési tanácsadó, családsegítő igénybevétele;
- délutáni foglalkozások;
- táborok, mentálhigiénés nap.

7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés–oktatás folyamatában

A Pannonhalmi Béla Baptista Általános Iskola és Gimnázium a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy által fenntartott keresztény egyházi intézmény.

Küldetését akkor tölthetjük be, ha szellemiségében, rendjében, megnyilatkozásaiban a Biblia tanításainak megtartására és Jézus Krisztus követésére törekszünk.

Az iskola minden tanárának és alkalmazottjának vállalása és feladata, hogy magatartásával és cselekedeteivel e tanításokat és ezt a példát hitelesen közvetítse az intézmény külső és belső környezete számára, hogy iskola hírnevét öregbítse.

A nevelőtestület a közösen megalkotott és vallott egységes követelmények jellemzik, melyek meghatározó elemei a közös nevelői hatásoknak. Törekvésünk, hogy az iskola mindennapos működési gyakorlata az integritás (feddhetetlenség, tisztesség, becsület), hatékonyság, számon kérhetőség következetes mintaképe legyen.

A nevelő személyiségének összhangban kell állnia az általa és az iskola által képviselt értékekkel. Fontos, hogy minden nevelő pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen.

A pedagógus a szakterületen, a tananyag tartalmában és átadásának metodikájában legyen kreatív és magasan képzett; ezért elengedhetetlen számára a folyamatos önképzés, nyitottság a kultúra minden területe felé, mely szellemi és lelki feltöltődést biztosít a mindennapi munkája végzéséhez.

A nevelő konfliktusainak kezelésében etikusan járjon el, a szülői kapcsolatok terén az őszinteséget, nyíltságot és igazságosságot képviselje, a gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az elfogadás, az adás vágya és empátia nélkül.

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskola tantárgyfelosztásában meghatározott munkarend alapján.

A pedagógusok feladatai:

- napi rendszerességgel megbeszéli és kialakítja a legfontosabb napi feladatokat a tanulócsoporthoz tanító nevelőkkel és szükség esetén egyeztet velük,
- tanórára és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatására, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására;
- tanórai munkáját a gyermekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi;
- a lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja tovább haladásukat;
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggondozó foglalkozás, illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtesz;
- a gyermekek tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással, sokoldalú szemléltetéssel szolgálja, maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről;
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját annak figyelembevételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;
- az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására; gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen;
- a kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal együtt értékeli;

- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi, ennek keretében feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el;
- fokozatosan szoktatja a tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskola házirendjét;
- biztosítja tanulói számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek;
- feladata a tanulás megszerettetése, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése, a gyermekek spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése;
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően,
- különös figyelmet fordít a mindennapos testmozgás megvalósítására a tanórai és a szabadidős foglalkozások megtartása során;
- a tanítási órákon és a tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására;
- a közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait;
- a félévi és az év végi zárás előtti utolsó témazáró, illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megírhatja;
- megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket, szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításakor és osztályzásakor;
- az iskolavezetés jóváhagyásával, a tantárgyfelosztás alapján a lassabb tempóban haladó gyermekek számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, lehetőséget biztosítva a javításra;
- foglalkozásain optimálisan felhasználja a rendelkezésre álló szemléltető eszközöket;

- állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik és a módszertani fejlesztések körében tájékozódik;
- együttműködik, rendszeresen konzultál a gyermekek fejlődéséről, haladásáról az intézményben dolgozó segítő szakemberekkel (gyógypedagógussal, pszichológussal, terapeutával), szükség esetén a szakszolgálat munkatársaival szupervízióon vesz részt;
- a tanulók munkáját folyamatosan értékeli;
- a megtartott tanítási órákat dokumentálja;
- lebonyolítja az osztályozó-, javító- és különbözeti vizsgákat, illetve a „Pannonhalmi Tudáspróbát”
- félévkor és a tanév végén statisztikát készít;
- tanulmányi versenyekre készít fel, bonyolít;
- tehetségstúdiót vezet;
- iskolai kulturális és sportprogramokat szervez;
- ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat lát el;
- szülői értekezleteket, teadélutánokat, fogadóórákat szervez a szülők számára;
- aktívan vesz részt a nevelőtestületi értekezleteken;
- hospitál;
- folyosó ügyeletet lát el, ebédeltet;
- tanítás nélküli munkanapon a főigazgató által elrendelt szakmai jellegű munkát végzi;
- közreműködik az iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában;
- rendben tartja a szertárt, a szakleltárt;
- aktuális iskolai, osztálydekorációt készít.

8. Az osztályfőnöki munka nevelési tartalmai

Iskolánkban az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.

A tanulókkal közösen tervezi, elemzi és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe.

A tanulók közvetlen megismerése és az osztályközösség arculatának formálása kiváló lehetőségeket kínálnak az iskolai és iskolán kívüli programok, tehetségstúdiók, sportfoglalkozások, rendezvények, diákgyűlések, utazások, kirándulások, színház- és múzeumlátogatások stb.

Az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a gyermekekhez. Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a torz családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése.

Az osztályfőnök nevelő munkájának szerves része a közvetlen nevelő munka.

A napnyitogaton és az osztályfőnöki órákon sajátos rendszerező, szintetizáló módszerrel kerül sor a tanulók nevelésében szerepet játszó nevelési tartalmak, témakörök feldolgozására. Jellemezze az osztályfőnöki órákat a mai fiatalokhoz közel álló tartalom és forma! Az osztályfőnöki óra a helyes vitakultúra kialakításának nélkülözhetetlen gyakorlóterepe.

Célunk, hogy a tanulók fejében megfogalmazódott kérdések ne haljanak el. Gondolkodjanak, kérdezzenek, vitatkozzanak ők és az osztályfőnök is. A válaszokat ne a tanár fogalmazza meg, ő csak a saját véleményét mondja el, de társ legyen a megoldáskeresésben. Sokszor egy-egy problémát alternatív módon lehet csak kezelni és megoldani, ebben segíthet a szülő is. Lényeges, hogy az osztályfőnök - akinek célja a diákok sokoldalú megismerése, fejlesztése - élvezze ezt a szabadságot adó együttlétet. Serkentő környezetet teremtsen, bátorítsa a gyermekek autonóm törekvéseit, fogadja el fantáziavilágukat. biztonságosan hátteret adjon a gyermekeknek, a fejlesztő szándék mellett is elfogadva őket olyannak amilyenek, hiszen élettapasztalatukat, társadalmi – emberi mintáikat és személyes élményeiket saját környezetükből, életterükből hozzák. A napnyitogatókon és az osztályfőnöki órákon törekszünk olyan légkör kialakítására, amely feloldja a tanulóiban lévő gátlásokat, segíti a tanulókat abban, hogy őszintén nyilatkozzanak meg a „kényes” témákban is. A feloldódáshoz más környezet kell, mint a hagyományosan merev tantermi berendezés, az egymás hátát látó gyerekekkel. Legyen a teremben hagyományos és modern audiovizuális eszköz. Nem szükséges

minden órát a megszokott környezetben tartani, lehet helyszín akár a könyvtár, múzeum, a természet.

Az osztályfőnök feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma

- az 5-12. évfolyamokon kötelező osztályfőnöki órák nevelési témái lehetnek: kötöttek, szabadon választhatók és aktuális eseményekhez kapcsolódóak;
- iskolánkban az osztályfőnök egyszerre szolgálja az általános műveltség gyarapítását, a világszemlélet és az erkölcsi értékrend alakulását; fejleszti az önismeretet, felkészíti a tanulókat a kulturált társas kapcsolatok építésére, fenntartására; hozzájárul a differenciált emberkép és identitástudat alakulásához;
- a tanulókat tudományosan megalapozott ismeretekhez juttatja a természeti- és társadalmi környezetről, az emberről, megismerteti őket a magatartási szabályokkal és etikai normákkal;
- szükség van azonban arra, hogy a javasolt osztályfőnöki program koncentrikusan bővülő ismeretrendszere már 5. osztálytól hozzájáruljon a fiatalok önismeretének, önfejlesztő stratégiájának és erkölcsiségének alakításához (egészséges életmód, konstruktív életvezetés, magatartás kultúra, erkölcsismeret, vallásismeret);
- az életkornak megfelelő ember-társadalomismeretek nyújtásával segíti a tanuló szocializálódási folyamatát, természeti és társadalmi környezetébe való beilleszkedését;
- segíti a tanulót kapcsolat- és viszonyrendszereinek felismerésében, értékes és hasznos kapcsolatok kialakítására és ápolására neveli;
- fejleszti a tanuló szociális érzékenységét, toleranciáját, valamint empátikus képességét az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránt.

9. A tanulók részvétele az intézményi döntésekben

Az iskola diákképvisellete: a Diákönkormányzat

A diákönkormányzat tagjait az osztályközösségek választják. Iskolánk valamennyi tanulója választói jogokkal rendelkezik. Minden diákunk választható, kivéve azokat,

akiknek érvényben lévő fegyelmi büntetése van. Működését segítő tanár támogatja. Üléseiken – igény szerint - az iskolavezetőség is részt vesz.

A Diákönkormányzat véleményt nyilváníthat a tanulókat érintő döntésekről, azok előkészítésénél, valamint azok későbbi hatásairól. Véleményezi a Házirendet.

Mind a Diákönkormányzat, mind az osztályközösségek a segítő tanár, illetve az osztályfőnök tudtával önállóan szervezhetnek szabadidős tevékenységeket, kulturális, sport, környezetvédő háziversenyeket, társadalmi munkát, hulladékgyűjtést, karitatív tevékenységet.

A diákönkormányzat képviselői a tanulók fegyelmi ügyeinek tárgyalásán részt vehetnek, az iskolai szintű jutalmazásokra javaslatot tehetnek.

A tanulók részt vehetnek iskolán kívüli diákszervezetek munkájában. Az iskolában csak saját tanulóink szervezetei működhetnek, külső, politikai mozgalmak intézményünkben nem kaphatnak helyet.

Diákönkormányzat:

- saját maga által kidolgozott működési szabályzat,
- az iskola működési szabályzata alapján működik.

Szervezeti felépítése:

Osztályközösségek: tagjai (tagjai: az adott osztály tanulói),

- vezetők: osztálytitkárok - az osztály által demokratikusan megválasztva.

Diáktanács:

- tagjai: az osztálytitkárok,
- vezetője: elnök - iskola tanulói által demokratikusan választva.

Iskolagyűlés:

- diákönkormányzat legfelsőbb fóruma,
- a segítő pedagógust a nevelőtestület bízta meg.

Az osztályközösségek, az oktatási törvényben a tanulók közösségeire vonatkozó döntési, véleményezési és javaslattevő jogokat a diáktanácsra, mint szervezeti egységre ruházzák át.

A diákönkormányzat feladatköre:

- a diákönkormányzat feladatait a diáktanács látja el évenkénti munkaterv szerint,
- az iskolai versenyekről, vetélkedőkről, szemlékről a Diáktanács véleménye alapján a nevelőtestület dönt,

- egy tanítás nélküli munkanap programjáról a Diáktanács dönt,
- a DÖK érdekeit a nevelőtestületben a diákönkormányzat felnőtt vezetője képviseli.

A diákönkormányzat dönt:

- A tanulóközösségek döntési jogkört gyakorolnak, a nevelőtestület véleménye meghallgatásával, saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.
- A nevelőtestület véleményének kikérésével dönt a saját működéséről, az anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról, a tájékoztatási rendszerének létrehozásáról, működtetéséről, illetve ezek munkatársainak megbízásáról.

A DÖK véleményezi:

- a tanév rendjének meghatározásánál: egy tanítás nélküli nap programját,
- Házirend összeállítását,
- az SZMSZ tanulókat érintő kérdéseit,
- az iskolai étkeztetést,
- az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjét,
- a tanulókat érintő kitüntetések, jutalmazások, fegyelmi ügyeket,
- társadalmi és környezetvédelmi munkaakciókat.

A DÖK javaslattevő jogköre: kiterjed az iskolai élet minden területére.

A DÖK egyetértési joggal rendelkezik: az iskolai diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol a tanulókat érintő következő kérdésekben:

- jogszabályban meghatározott ügyekben az iskolai szervezeti és működési szabályzat elfogadásakor és módosításakor;
- egyetértési jogot gyakorol a házirend elfogadásakor, módosításakor.

10. Partnerkapcsolatok

A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának szabályai

A partnerkapcsolat formái

A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A tanulók szervezett véleménynyilvánításának formája a diákönkormányzati képviselő.

A diákok információt kérhetnek bármely személyüket vagy a közösséget érintő kérdésben az iskolavezetés tagjaitól és tanáraiktól.

Mindennapi tájékoztatás

A diákok mindennapi tájékoztatása osztályfőnökök útján az osztályfőnöki/közösségi nevelés órákon, a diák-önkormányzati képviselőkön keresztül, és az iskola információs rendszere révén történik.

A diákok többségét, vagy jelentős részét érintő információk közlésére, illetve cseréjére a következő fórumokat működteti az iskola, illetve a diákönkormányzat:

- Iskolagyűlés,
- Classroom felülete.

A diákközségi gyűlésen az intézmény tanulói és diákönkormányzat minden olyan problémát fölvethetnek, amely a tanulói jogok érvényesülésével akár az intézményen belül, akár a jogi szabályozásban sérelmet, feszültséget, méltánytalanságot okoz.

A szülői közösséget érintő együttműködési formák:

- Szülői kérdések, javaslatok

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, vagy választott képviselőik útján közölhetik az iskola főigazgatójával, nevelőtestületével, vagy az igazgatótanáccsal.

- Szülői értekezlet

Az intézmény éves munkatervébe beütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről; gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról. Célja továbbá, hogy az osztályfőnök

összegyűjtse a szülők javaslatait, kérdéseit, panaszait és azokat továbbítsa a vezetőség felé. Szülői értekezletre évente legalább két alkalommal kerül sor. Rendkívüli szülői értekezletet hívunk össze, ha az osztály helyzete, problémái, vagy a csoport előtt álló feladatok azt indokolják.

- Fogadóóra

Célja, hogy a szülők egyénileg kapjanak tájékoztatást gyermekük előmeneteléről, magatartásáról és hogy a pedagógus tanácsokat adhasson a gyermek nevelésével kapcsolatosan.

A pedagógus és a szülő kezdeményezheti az év bármelyik időszakában az egyéni fogadóórát.

- Családlátogatás

Kivételes esetekben a gyermek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

A szülők írásos tájékoztatása

A szülőket – a KRÉTA tanulmányi rendszer naplóján keresztül – folyamatosan értesítjük tanítványaink előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről.

A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő, a félévi szöveges értesítő és az év végi bizonyítvány révén. A félévi értesítő közlése a tanulmányi rendszeren és papír alapon keresztül történik, míg az év végi osztályzatokról bizonyítványt is kiállítunk.

Az iskola minden jelentős intézkedését közli a szülőkkel a tanulmányi rendszeren keresztül. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.

A Nkt. hatályos előírása szerint a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz.

Nyílt nap

A nyílt napot az iskolába készülő óvodások és általános iskolások és szüleik számára szervezi az intézmény igazgatósága és nevelőtestülete. Célja bepillantást adni az iskola

életébe, információt adni az intézmény által indított osztályokról, a képzés formájáról és tartalmáról, a nyelvoktatásról.

A szülői választmány

A szülői választmány célja a legaktívabb szülőkből álló közösség létrehozása, amely átfogja az iskola működésének egészét. A szülői választmány annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint épül föl és működik. Vezetőjét a szülői választmány tagjai választják az intézménybe járó diákok szülői közül.

A munka koordinálását a főigazgató végzi. A szülői munkaközösség véleményét nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő bármely kérdésben. Feladata az iskola hagyományos rendezvényeinek lebonyolításában való közreműködés is.

Szülői választmányi ülést a főigazgató kezdeményezésére félévente legalább egy alkalommal tartunk. Az ülést kezdeményezheti a szülői választmány tagjainak egyharmada is az főigazgatónál.

Az együttműködés fejlesztésének lehetőségei:

A partnerekkel és a diákokkal való együttműködés fejlesztése érdekében az együttműködés során kiemelt figyelmet kell fordítani a közös munka eredményességének értékelésére és a diákság jogainak gyakorlására. Ha valamelyik területen azt tapasztalánk, hogy az együttműködés nem elég szoros, akkor igyekszünk feltárni az együttműködésben mutatkozó gondokat és módosítjuk a szabályozókat.

I I. A képességbontakoztató felkészítés szabályai az iskolákban

Jogszabályi alap: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról. Az intézményben a képességbontakoztató és az integrációs felkészítés – együtt képességbontakoztató felkészítés – a miniszter által kiadott program alkalmazásával és a pedagógiai szakmai szolgáltatások támogatásával valósul meg.

Általános iskolai és középfokú képességbontakoztató felkészítés

Célok:

Az általános iskola és a középfokú iskola a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képességbontakoztató vagy integrációs

felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

A szervezés feltételei:

A képességkibontakoztató felkészítést valamennyi évfolyamon, osztályban meg kell szervezni abban az esetben, ha az adott osztályban van hátrányos helyzetű tanuló.

Ha valamelyik osztályban nincs hátrányos helyzetű tanuló, az osztályban a képességkibontakoztató felkészítést nem kell megszervezni.

Alapelvek, feladatok:

- az oktatás méltányosságának erősítése,
- a tanulók iskolai sikerességének elősegítése,
- a tanulói előrehaladást támogató korszerű módszerek használata, a társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek használata,
- a tanulói közösségfejlesztés,
- a család bevonása és támogatása,
- az esélyteremtést hatékonyan támogató intézményfejlesztés,
- módszertani megújulás.

A pedagógiai rendszer (intézményi fejlesztési terv) magába foglalja:

- az elvárt eredmények intézményi szintű meghatározását,
- a célrendszerét,
- a szükséges beavatkozások tervezését,
- az egyéni haladási ütemet segítő differenciált és kooperatív tanulásszervezést,
- az önálló tanulási képesség kialakítását,
- a tanulók kreatív tevékenységre épülő foglalkozásait,
- a tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységeket,
- a tanulmányi előrehaladást segítő képességfejlesztő programokat,
- az átmenetek segítését a tanulói előrehaladás érdekében, az intézményi, illetve telephelyi szintű teljesítmény rendszeres értékelését.

Képességkibontakoztató felkészítésben vesznek részt:

Azok a tanulók, akik hátrányos helyzetűnek minősülnek. A hátrányos helyzetű tanulók számának megállapításánál a sajátos nevelési igényű hátrányos helyzetű tanulókat csak

akkor kell figyelembe venni, ha iskolai nevelésük, oktatásuk a többi tanulóval együtt, azonos iskolai osztályban, csoportban történik. A hátrányos helyzetű tanulók e rendelet alapján meghatározott száma, aránya az adott tanév során az adott tanév októberi létszámstatisztikában megállapított létszámhoz, arányhoz igazodik.

Az iskola főigazgatója felveheti azt a tanulót is, aki nem hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a tanuló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

Egy osztályba járó tanulók vagy integrációs vagy képességkibontakoztató felkészítésben vesznek részt.

A képességkibontakoztató felkészítés megszervezése nem járhat együtt a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével.

Az iskola biztosítja:

- a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő programot,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet.

A pedagógus feladata:

- egyéni fejlesztési terv készítése,
- ez alapján történő kompetenciafejlesztés,
- az önálló tanulást segítő tanulói fejlesztés,
- az együttműködésen alapuló módszertani elemek alkalmazása tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon,
- a tanuló teljesítményének (haladásának, fejlődésének, az ezeket hátráltató okoknak) legalább háromhavonta történő értékelése,
- értékelő esetmegbeszéléseken történő részvétel (amelyre meg kell hívni a tanulót, kiskorú tanuló esetén a tanuló szülőjét, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság és a nevelési tanácsadó képviselőjét),
- mentori, tutori tevékenységek ellátása,
- a tanuló családjával történő rendszeres kapcsolattartás.

A főigazgató feladata:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése,
- a pedagógiai rendszer (intézményi fejlesztési terv) megvalósításának folyamatos figyelemmel kísérése, ellenőrzése.

III. A TANULMÁNYOK RENDJE

I. A tanulmányok alatti vizsgák és azok szabályai

A következő évfolyamba lépés feltétele:

- Bizonyítvánnyal igazolja, hogy az előző évfolyamot eredményesen elvégezte.
- Ha külföldön járt eddig iskolába, egyedi elbírálással osztályozó vizsgát tehet az főigazgató egyénileg elbíráló döntése alapján.
- Felmentést a mindennapi iskolába járás alól a főigazgató adhat a törvényi keretek figyelembevételével.
- Más iskolából érkező tanulónak különbözeti vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájának helyi tanterve szerint nem tanult. A vizsga időpontjáról egyéni elbírálás szerint a tantestület véleménye alapján az iskola főigazgatója dönt, illetve sajátos helyzetére való tekintettel felmentést adhat bármely tantárgyból.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele az adott tanév tantárgyi követelményeinek való - legalább elégséges szintű - megfelelés. A tantárgyi osztályzatot az éves munka alapján, a tantárgyi érdemjegyek, a Pannonhalmi Tudáspróbán elért érdemjegyek, kiselőadásokon, projektmunkák során nyújtott teljesítmény figyelembevételével, illetve eredményes osztályozó vizsga alapján kapja a tanuló.

Elégséges a teljesítmény, ha a tantervben rögzített minimumkövetelményt teljesítette.

A Knt. értelmében a tanuló az iskola két évfolyamára megállapított követelményeket egy tanévben is teljesítheti. Az eljárást a szülő kezdeményezheti. A Köznevelési törvény 50.§ b) bekezdése alapján a helyi tanterv, a szakmai program az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanévnél hosszabb időt is megjelölhet.

A 250 óránál többet mulasztott tanulók esetében a nevelőtestület döntése az irányadó, mely lehet: a szerzett jegyek beszámítása, osztályozó vizsga, évismétlés.

A tanulmányok alatti vizsgák a következők:

- javítóvizsga,
- osztályozó vizsga,
- különbözeti vizsga,
- pótló vizsga,

- Pannonhalmi Tudáspróba.

A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend:

- Az osztályozó vizsga kérelemre történő letételét a főigazgató engedélyezi. Az osztályozó vizsgára való jelentkezés az iskola titkárságán történik, a főigazgató által meghatározottak és kihirdetettek szerint, formanyomtatvány kitöltésével.
- A vizsga követelményeit az iskola helyi tantervében foglaltak határozzák meg. A vizsga részleteiről a tanuló a vizsga előtt lehetőleg 30 nappal írásbeli tájékoztatást kap.
- A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, illetve az említett sajátos helyzet fennállása esetén a főigazgató adhat engedélyt.
- A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán és a „Pannonhalmi Tudáspróbán”, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsgák) alapján kell megállapítani.
- Az osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben szervezi meg intézményünk a hatályos tanév rendje szerint, az éves munkatervben rögzített időpontban.
- A Pannonhalmi Tudáspróbák időpontja a munkatervben rögzített, a vizsga anyagát a szaktanár a diákok rendelkezésére bocsátja.
- Az osztályozó vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeiről a szaktanár is tájékoztatja a tanulót.
- Tanulmányok alatti vizsgák írásbeli dolgozat és szóbeli felelet/gyakorlati feladat elvégzése szükséges a sikeres teljesítéshez.

Vizsgaforma, vizsgarészek:

- szóbeli vizsga,
- írásbeli vizsga,
- gyakorlati vizsga.

A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási – szabályai:

- Az írásbeli vizsga időtartama – a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc.
- A középiskolában, olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével a helyi tanterv alapján valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhet, a tanulmányok alatti vizsgán minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum 60 perces, az adott tanév helyi tantervének legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló írásbeli vizsgarész, valamint a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítése.
- Egy napon legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet tenni.
- A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanáraiból a főigazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
- Az elnöki teendőket a főigazgató vagy az írásban kijelölt megbízottja látja el.
- A vizsgán, az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- A tanulónak az írásbeli vizsgán kihúzott tétel (ami több feladatból állhat) kidolgozására legalább 20 percet kell biztosítani.
- A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc. Ha a tanuló a feladatát nem tudja megoldani, teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzathat vele. Erre is 20 perc a felkészülési idő, valamint 15 perc a felelet időtartama.
- A vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem megengedett eszközt használ, a főigazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére.
- A vizsga a vizsgázó számára díjtalan.
- A szabályosan megtartott vizsga nem ismételhető meg.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.

- A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
- A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.
- A jegyzőkönyv mellélete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola körbelyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthez, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.
- Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálva kell alkalmazni.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
- Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.

Aki az osztályozó vizsgára jelentkezik;

- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít;
- akit a nevelőtestület határozatával javító vizsgára utasít.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

2. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái

A tanulók tanulmányi munkájának értékelésének módjai, a minősítés elvei

Minden emberi tevékenység természetesen velejárója a visszajelzés igénye. Tanulónak, tanárnak, szülőnek, iskolának tudnia kell, hol tartunk, milyen minőséget képviselünk, miben kell változtatnunk, merre tartunk, mit szeretnénk elérni. Ezekre a kérdésekre az értékelés, a munkaértékelés válaszol. Ennek folyamatosnak kell lennie, szervesen kell illeszkednie minden iskolai munkafolyamatba. A tanítási-tanulási folyamat állandó

figyeléséről, nyomon követéséről, megerősítéséről, illetve a jobbításra irányuló törekvésről van szó. Így az értékelés nem más, mint egy motivált magatartásforma.

A tanulói ellenőrzés célja:

Megbízható információk gyűjtése a tanulók ismereteiről, fejlődéséről, magatartásáról, szorgalmáról.

Az értékelés célja:

- **Helyzetfeltáró értékelés**, melynek célja, hogy a tanulási folyamat elején segítsen a pedagógusnak megismerni az adott tanulócsoport előzetes tudását, ismereteit. (Elsősorban oktatási-nevelési szakaszhatároknál: első-, ötödik- és kilencedik évfolyam.)
A mérés eredménye a pedagógiai munka tervezéséhez szükséges.
- **Formatív értékelés**, melynek célja, hogy megállapítsa a tanuló fejlődését, ehhez igazítva a haladás ütemét, és azt az utat, amelyen a tanuló képes elérni a kitűzött célt. A fejlődés folyamatát állítja a középpontba, lehetőséget adva az egyéni fejlődési utak bejárására és a tanulás folyamatos igazítására, korrigálására, alakítására.
- **Szummatív értékelés**, melynek célja, hogy adott témakör feldolgozásának, tanulási szakasznak, vagy folyamatnak a végén, átfogó értékelést adjon. Ideális esetben egyszerűen, érthetően (pl.: osztályzattal, szöveges értékeléssel) jelezze vissza a tanuló eredményét az adott követelményekhez képest, ezáltal minősítve a tanuló teljesítményét.

Nyújtson információt:

- a pedagógus, a tanuló és a szülő számára a végzett munka során szerzett ismeretek mennyiségéről, minőségéről,
- a tanuló önmagához és társaihoz viszonyított fejlődéséről és az általa elért szintről,
- az egyéni fejlesztés érdekében alkalmazott pedagógiai módszerek eredményességéről, hatékonyságáról.

Fejlessze a tanuló önértékelését, motiválja az iskolai életre és a tanulásra.

Az értékelés alapelvei:

- terjedjen ki az iskolai élet egészére, egyénekre és közösségekre,
- legyen folyamatba ágyazott, kiszámítható,

- az iskolában elfogadott követelményrendszerre épüljön, biztosítva a követelmények nyilvánosságát (SZMSZ, Házirend, tantervi követelmények).

Legyen az értékelés:

- a tanuló fizikai, pszichikai képességeit, szocializáltságát figyelembe vevő, személyre szóló,
- igazságos, folyamatos, széleskörű, objektív,
- fejlesztő és nevelő hatású, a személyiséget pozitívan befolyásoló,
- a tanulók felé világosan közölt.

Céljai és követelményei előzetesen ismertek és kiszámíthatóak legyenek az oktatási folyamat összes résztvevője számára.

Amit értékelünk	Akik értékelik	Az értékelés rendszeressége	Az értékelés formája
Pedagógiai programunk (éves munkaterv)	Iskolavezetés Nevelőtestület	évente	szóban
Helyi tanterv kerettantervek	Nevelőtestület Főigazgató	évente	szóban
Kiemelkedő tanulmányi eredmények kiemelkedő közösségi tevékenység	Főigazgató Szaktanár Osztályfőnök	amikor aktuális	írásban az osztályközösség, szóban az iskola közössége előtt

Tanulmányi munka	Szaktanár Osztályfőnök Főigazgató	félév végén év végén	szóban szöveges értékelés - érdemjegye Krétában - érdemjegy, bizonyítványban
Magatartás szorgalom	Osztályfőnök Szaktanár Osztályközösség Nevelőtestület	havonta félévkor év végén folyamatos	szóban írásban érdemjeggyel érdemjegy félévkor év végén bizonyítványban
Tantárgyi felmérés eredménye	Pedagógusok	amikor aktuális	írásban
Tanárok munkája	Főigazgató	évente amikor aktuális	szóban írásban

Gyermekvédelmi munka	Gyermekvédelmi felelős	évente	szóban
Épület rendje, tisztasága	Főigazgató	folyamatos	szóban
Technikai dolgozók munkája	Főigazgató	folyamatos	szóban

Az értékelés irányultsága:

- tantervi követelmények elsajátításának mértéke,
- az alkalmazni képes tudás, a feladatvégző képesség szintje,
- a tanuló érdeklődése, együttműködési készsége, munkához való viszonya, társas kapcsolatrendszere,
- az önálló tanulási képesség fejlődésének mértéke,
- kommunikációs kulturáltság,
- környezettudatosság mértéke,
- viselkedéskultúra szintje, interperszonális magatartásformák minősége,
- személyiség fejlődésének jellemzői, sajátosságai.

A tanulói teljesítmény értékelésének alapelvei:

- Az értékelés nevelés-oktatás szerves része, amelynek objektívnek kell lenni.
- Meg kell, hogy feleljen a tanulók életkori sajátosságainak.
- A NAT-ra és a Kerettantervre alapozott helyi tanterv kell, hogy szolgálja az alapját. Egyes tantárgyak esetén a minimális és jeles szint teljesítésének feltételeit a nevelőtestület határozza meg.
- Az értékelés a tanulót, a szülőt és a pedagógust tájékoztatja a végzett munka eredményéről, azaz minősít.
- Az értékelés adjon pozitív mintát az önértékeléshez.

A tantárgyi teljesítmény és tudás értékelése, minősítése:

Az értékelés rendszere

- Az előírt tanulmányi követelmények sikeres teljesítésekor a tanuló bizonyítványt kap.
- Második osztálytól minimum elégséges osztályzat szükséges a tovább haladáshoz.
- Elégtelen osztályzat esetén a tanuló javítóvizsgát tehet.

- A főigazgató engedélyével, két vagy több évfolyamra megállapított követelményt egy tanévben vagy annál rövidebb idő alatt is teljesítheti a tanuló.
- Ha a tanuló a tantervi követelményeknek önhibáján kívüli okok miatt nem tud eleget tenni, a főigazgató engedélyével osztályát folytathatja.
- A kiemelkedő tanulmányi munkát folytatott tanulók év végén dicséretben, könyvjutalomban részesülhetnek, vagy egyéb ajándékot kapnak.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az első évfolyamon minden tantárgy esetében csak szóveges értékelést alkalmazunk.
- A második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szóveges minősítéssel értékeljük.

A szóveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

Kiválóan teljesített

- tudása pozitívan értékelhető,
- teljesítménye kiemelkedő,
- órai aktivitása példamutató,
- szorgalmi feladatokat végez,
- példaként állítható a közösség elé.

Jól teljesített

- teljesítménye jó,
- órai aktivitása jó,
- szorgalmi feladatokat rendszerint végez.

Megfelelően teljesített

- tudása ingadozó,
- képességei szerint változóan teljesít,
- az órákon időnként passzív, ritkán vesz részt a közösségben,
- önállótlan, irányításra szorul.

Felzárkóztatásra szorul, gyengén teljesít

- ismeretei nem érik el a korosztálytól elvárható minimális szintet,
- ennek megváltoztatására nem is törekszik,

- az órákon passzív, nem motiválható.

A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-tizenkettedik évfolyamokon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük. Harmadik- tizenkettedik évfolyamos tanulóink félévi osztályzatait, szöveges értékelés egészíti ki, melyben a gyermekkel foglalkozó minden szakember megfogalmazza a tanuló fejlődésével kapcsolatos megfigyeléseit.

A harmadik- tizenkettedik évfolyamon a félévi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatároznunk. A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-40%	elégtelen (1)
41-59%	elégséges (2)
60-74%	közepes (3)
75-89%	jó (4)
90-100%	jeles (5)

A tantárgyi osztályzatok és érdemjegyek megítélése a szaktanár joga.

Az egyes tantárgyak követelményszintjét a nevelőtestület határozza meg, az iskola alapvető céljait figyelembe véve. Az egyes tantárgyakban az értékelésre kerülő területeket az iskolai értékelés irányultságának figyelembevételével a nevelőtestület határozza meg.

A szummatív és diagnosztikai mérések szabályozását pedagógusok végzik.

Érdemjegyek száma:

Az egyes tantárgyakból minimum egy érdemjegyet kell adni minden hónapban.

Az érdemjegyet 7 naptári napon belül a Kréta naplóba be kell vezetni.

Az írásbeli számonkérés anyagaiba a gondviselő fogadóóra keretében nyerhet betekintést és a dokumentumból digitális képet készíthet, illetve másolatot igényelhet.

A számonkérés formái és az értékelés módjai:

Szóbeli felelet (kiegészítő, kifejtő)

- Írásbeli:
- Röpdolgozat
- Szintfelmérő
- Témazáró dolgozat
- Házi dolgozat
- Vizsga dolgozat
- Komplex vizsgák: Félévi és év végi „Pannonhalmi Tudáspróba”, Kisérettségi
- Tanítási órákon végzett munka
- Gyűjtőmunka
- Tanulmányi versenyeken nyújtott teljesítmény
- Érettségi vizsga

Az értékelés nyilvános fórumai:

- házi versenyek
- bemutató órák
- értékelés a diákközösség, nevelőtestület előtt
- osztálytermékek kiállítása
- „Szivárvány skála” (iskolánk belső értékelési rendje)

A tanórai számonkérés:

1. Az órai szóbeli felelet:

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése, nyilvánosság előtti szereplésének gyakoroltatása érdekében alapvetően fontosnak tartjuk az órai szóbeli feleletek mind gyakoribbá tételét. A szóbeli felelés rendjét és tartalmát a szaktanár dönti el. Minden esetben kövesse a tanár- esetleg az osztálytársak- szóbeli értékelése.

2. Az órai írásbeli felelet (röpdolgozat):

A tanárnak lehetősége van arra, hogy felelet értékű röpdolgozatot írasson. A röpdolgozat kidolgozásánál a rendelkezésre álló idő maximum 20 perc lehet. A

röpdolgozat célja, hogy a diákokat rendszeres tanulásra szoktassa, valamint az, hogy a tanár a tovább haladáshoz szükséges legfontosabb ismeretek elsajátításának szintjéről, és a tovább haladás lehetőségéről tájékozódhasson. A röpdolgozatot nem szükséges előre bejelenteni. Az iskolai KRETA rendszerbe az órai szóbeli felelet és a röpdolgozat azonos súlyozással (100%) kerül beírásra, és a félévi, évvégi átlagba is így számít bele.

3. Szintfelmérő dolgozat:

A tájékozódó szintfelmérő dolgozatok kiértékelése során a cél a tanulók aktuális tudásszintjének felmérése és a tanév során szükséges ismeretekhez való felkészültségük ellenőrzése. A tájékozódó felmérők eredményeit értékeljük, de nem minősítjük osztályzattal. Az eredményről a diákoknak és a szülőknek visszajelzést adunk.

4. A témazáró dolgozat:

A témazáró dolgozat a tanulóknak egy nagyobb témakör végére kialakuló tudását méri fel. A tanár törekedjék annyi témazáró dolgozatot íratni, ahány nagyobb témát a haladási terv (ütemterv) szerint megtanított. Mivel ez az ellenőrzési forma a diákoktól alaposabb szintű felkészültséget igényel, a tanár a témazárót nem íratathatja meg váratlanul.

A dolgozat időpontjának kitűzésekor az alábbi előírásokat kell betartania:

- Az osztály egy napon nem írhat kettőnél több témazáró dolgozatot.
- A dolgozatírás időpontját a tanár egy héttel korábban köteles a diákokkal közölni.

A témazáró dolgozatot a szaktanár köteles egy naptári héten belül kijavítani, az érdemjegyeket közölni, és azokat a KRETA rendszerbe haladéktalanul beírni. Kivételt képez, ha neki fel nem róható ok miatt (Pl.: iskolai egyéb program miatt, a tanév rendjének körülményei, vagy igazolt távolléte miatt /betegség/) ezt nem tudja megtenni. Amennyiben saját hibája miatt késik a közléssel, akkor is köteles kijavítani a dolgozatokat, azonban ebben az esetben a tanulók eldönthetik, hogy az érdemjegy bekerüljön-e a KRETA naplóba. Az osztályzatot a diák kérésére szóban is köteles indokolni. A témazáró dolgozat nem íratható újra, de javító dolgozat írásáról a szaktanár szabadon dönthet. Törekedni kell arra, hogy egy adott tanulócsoport minden diákja minden év közben esedékes témazáró dolgozatot megírjon!

A több anyagrészből is álló érdemjegy, nagyobb súllyal esik latba az év végi osztályzatok kialakításánál átlagszámítás esetén dupla jegynek számít, a KRÉTA naplóba 200%-os súlyozással kerül bejegyzésre.

Pannonhalmi Tudástréning / szaktárgyi támogató foglalkozások céljai és formái

Az általános iskola felső tagozatán szervezett megsegítés matematika, valamint magyar nyelv és irodalom tantárgyakból, mely csoportbontásban heti rendszerességgel működik.

Cél:

- Hiányok pótlása: A tantárgylekésések, tudásbeli különbségek kezelése érdekében.
- Kudarcélmények csökkentése, motiváció növelése.
- Alapvető kompetenciák - mint a megértés, alkalmazás, logikai gondolkodás - erősítése.
- A tantárgyi tartalmak elmélyítése és gyakorlása.

Kötelező a részvétel azok számára, akik:

- az országos kompetenciamérésen az adott tantárgyból nem érik el a harmadik szintet,
- vagy akiknek az adott tantárgyakból tanév végi érdemjegye nem éri el a közepes osztályzatot.

Classroom feladatok:

Céljuk az otthoni gyakorlás, a tanórán elhangzott ismeretek felelevenítése és elmélyítése és/vagy az adott témában a tanulók készségeinek, illetve képességeinek a fejlesztése; vannak olyan feladatok is, amelyekkel az új anyagot szeretnénk előkészíteni. Ezért a Classroom feladatok ellenőrzésére és értékelésére különböző módszereket kell alkalmaznunk.

A felső tagozat 7-8. évfolyamán és gimnáziumban alkalmanként hosszabb házi feladat is adható (pl.: fogalmazás, esszé, értekezés írása, prezentáció készítése), ám erre annyi

időt kell adni (pl. egy hét), amennyi a más tárgyakból is megkövetelt rendszeres tanulás mellett megvalósítható.

A kiselőadások tartása lehet önállóan vállalt plusz feladat, melyet külön értékelünk.

A Classroom feladatok elkészítése a szorgalom értékelésének is része.

Plágium megalapozott gyanúja esetén a tanuló köteles a tanár által megszabott új határidőre új munkát beadni, vagy beszámolni az adott tananyagból. A türelmi idő letelte után a tanuló órán köteles jegyre megírni a fogalmazást vagy (írásban vagy szóban) beszámolni az adott tananyagból.

A mindennapi felkészültséghez hozzátartozik a tanulói felszerelés hiánytalan megléte, mert ez szükséges ahhoz, hogy az órai munkában maradéktalanul részt tudjon venni a diák.

Az elmaradt dolgozatok pótlása:

Amennyiben a tanuló betegség, illetve egyéb indokolt hiányzás miatt nem írta meg a témazáró dolgozatot, akkor azt köteles pótolni a következő feltételek mellett:

- A pótdolgozat azonos hosszúságú és témájú legyen, mint az eredeti volt. A tanár azonos időtartamot biztosítson, mint amit a többi diáknak biztosított a dolgozat megírására.
- Amennyiben a diák hosszabb időn keresztül hiányzott és elmaradása felhalmozódott, úgy a tanár köteles megfelelő időt biztosítani az elmaradtak pótlására.
- Az összefoglaló órát követő egy-két napos hiányzás esetén a témazáró bármikor pótolható.
- Azzal a tanulóval, aki csak a dolgozat napján nincs iskolában, másnap, vagy ha csak délelőtt azon az órán nem volt jelen, akkor még aznap (egy másik tanóra alatt) megíratható a dolgozat.
- A ritkán előforduló egyéb esetekben – amelyek a dolgozat megírásának elmaradását eredményezik (pl. dolgozat, feladatlap eltévése stb.) – a szaktanárnak kötelessége az eset adminisztrálása, az osztályfőnök, súlyosabb esetben az iskolavezetés tájékoztatása.

A tanórán kívüli beszámoltatás:

A tanórán kívüli beszámoló lehetőségét az iskola nem zárja ki, ha az a tanuló érdekét szolgálja.

Nagyon fontos lehet olyan esetekben, amikor a tanuló betegség, illetve egyéb tartós hiányzás miatt nagyobb anyagrészből készül arra, hogy tudásáról számot adjon. A feleletre kapott érdemjegy súlya a témazáró dolgozat értékével azonos.

A félév végi osztályzat megállapításának a módja:

A tanár a félévi osztályozó konferencia időpontjára a haladási naplókba beírt, megfelelő számú érdemjegy alapján megállapítja a félévi osztályzatot. Az osztályzat megállapításának szempontjai a következők:

Elégséges számú érdemjegy: havi minimum egy osztályzat.

A beírt osztályzatok alapján, de nem feltétlenül matematikai átlag szerint alakul ki. A tárgyat tanító szaktanár döntési kompetenciája, hogy milyen elv alapján osztályoz, ám nem hagyhatja figyelmen kívül az év során beírt érdemjegyeket. Javasoljuk, hogy értékelési és osztályozási módszeréről a tanév elején az érintetteket (tanulók, szülők) tájékoztassa.

Az osztályozó konferencia javaslatot tehet az érdemjegy megváltoztatására, amennyiben a tanár nem a naplóba beírt érdemjegyek alapján minősítette diákja teljesítményét.

Az év végi osztályzat megállapításának módja:

Megegyezik a félév végi osztályzatok kialakításának rendjével. Az év végi osztályzat az egész év munkájának értékelése. Amennyiben a tanuló bukásra áll, a tanár köteles erről legalább 30 nappal a konferencia előtt a szülőket értesíteni.

A tanulói munka értékelése:

(5) – Ha a tantervi követelményeknek pontosan, igényesen eleget tesz. Ismeri, érti és tudja a tananyagot és azt gyakorlatban is ötletgazdagon alkalmazni képes. A különböző fejlesztési feladatok követelményeit precízen, jó tempóban, kreatívan oldja meg és adott helyzetben kifogástalanul alkalmazza. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái önállóságra vallanak.

(4) – Ha a tantervi követelményeknek lelkiismeretesen eleget tesz, de apró hibákat elkövet. A tananyag alapvető részeit jól ismeri, tudja, de bizonytalanságok mutatkoznak. Ismereteit a gyakorlatban különösebb nehézségek nélkül alkalmazza. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái megbízhatóak.

(3) – Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul tesz eleget. A tananyagot jól elsajátította, de a feladat megoldásakor tanári segítségre szüksége van. Elméleti ismereteit a gyakorlat során megfelelően alkalmazza. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái felületesek.

(2) – Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tud eleget tenni. A tananyag elsajátításában minimális ismeretekkel rendelkezik. Elméleti hiányosságai nem teszik lehetővé a gyakorlati alkalmazást még a tanár segítségével sem. Munkája folyamatos korrigálást igényel. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái gondatlanok.

(1) – Ha a tantervi követelményeknek tanári útmutatásokkal sem tud eleget tenni. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái értékelhetetlenek. A minimum szintet nem tudja teljesíteni.

3. A tanulmányok alatti vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti típusai

A vizsga formái:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
	ALSÓ TAGOZAT		
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI		
Magyar irodalom		SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI		
Bibliaismeret		SZÓBELI	
Környezetismeret		SZÓBELI	
Ének-zene			GYAKORLATI

Sakk-logika			GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Technika és tervezés			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT és GIMNÁZIUM			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelvek	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI		
Bibliaismeret		SZÓBELI	
Történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Természettudomány	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI		
Kémia		SZÓBELI	
Biológia		SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI		
Ének-zene			GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Informatika			GYAKORLATI
Technika és tervezés			GYAKORLATI

Az értékelést szaktanár végzi.

A vizsga értékelése:

5 fokozatú értékelés szóbeli és gyakorlati vizsga esetén.

Írásbeli vizsga esetén százalékos értékelés, mely a következő:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-40%	elégtelen (1)
41-59%	elégséges (2)
60-74%	közepes (3)
75-89%	jó (4)
90-100%	jeles (5)

4. A Pannonhalmi Tudáspróba és Pannonhalmi Kisérettségi célja, feladatai, rendje, szervezése, értékelése

A Tudáspróba célja:

- A tanulás, a tanulási teljesítmény értékének emelése a szülők és a diákok körében.
- A tanuló kerüljön olyan helyzetbe, amire van ideje felkészülni, hogy akarjon erőfeszítést tenni a jó eredményért, annak javításáért.
- Legyen képes a vizsgahelyzetben megfelelően mozgósítani ismereteit.
- A folyamatos tanulás elvárása, számonkérése. Annak megértetése, hogy a napi tanulással önmagában értékes rendszert építhet ki.

A Tudáspróba minden 4-I I. évfolyamos tanuló számára kötelező.

A Tudáspróba feladata:

- A tanuló képessé váljon az ismeretek rendszerszerű (koncentráció) elrendezésére, az összefüggések meglátására.
- Egy hosszabb feladat elemeinek megfelelő kiválasztására, operációra.
- Adott feladat (a gondolat) racionális, szép felépítésére, megoldására.
- Célunk az önellenőrzésre, önállóságra, tudatos teljesítmény elérésére nevelés.
- Helytállás és teljesítés extrém helyzetben, illetve a szóbeliség előtérbe helyezése.

E vizsgán az a gyermek éri csak el az optimum szintet, aki tudását a gyakorlatban használni képes.

I I. évfolyamon a tanulók Pannonhalmi Kisérettségi vizsgát tesznek. A kisérettségi a I I. évfolyamon szervezett gyakorló érettségi, melynek célja, hogy a diákok megismerkedjenek az érettségi vizsgák menetével és követelményeivel. A I I. évfolyamos kisérettségi a I2. évfolyamon esedékes érettségi vizsgára való felkészülést segíti.

Érintett korosztály: 4-I I. osztály

4. évfolyam:

I. félév:

Szóbeli: magyar nyelv, magyar irodalom

Írásbeli: matematika, magyar nyelv

II. félév:

Szóbeli: magyar irodalom, angol nyelv, környezetismeret

Írásbeli: matematika, magyar nyelv, magyar irodalom (szövegértés)

5. évfolyam:

I. félév:

Szóbeli: magyar irodalom, angol nyelv

Írásbeli: matematika, magyar nyelv

II. félév:

Szóbeli: magyar irodalom, történelem

Írásbeli: matematika, magyar nyelv, magyar irodalom (szövegértés)

6. évfolyam:

I. félév:

Szóbeli: magyar irodalom, történelem

Írásbeli: matematika, magyar nyelv

II. félév:

Szóbeli: magyar irodalom, angol nyelv

Írásbeli: matematika, magyar nyelv, magyar irodalom (szövegértés)

7. évfolyam:

I. félév:

Szóbeli: magyar irodalom, történelem

Írásbeli: matematika, magyar nyelv

II. félév:

Szóbeli: magyar irodalom, angol nyelv, természettudomány (5.,6.,7. o. tananyagából)

Írásbeli: matematika, magyar nyelv, magyar irodalom (szövegértés)

8. évfolyam:

II. félév: Szóbeli: magyar irodalom, angol nyelv

Írásbeli: matematika, magyar nyelv, magyar irodalom (szövegalkotás)

9. évfolyam:

I. félév:

Szóbeli: magyar irodalom, magyar nyelv, angol nyelv, történelem

Írásbeli: matematika, magyar nyelv, magyar irodalom (szövegértés, szövegalkotás)

II. félév:

Szóbeli: magyar irodalom, magyar nyelv, történelem, természettudomány (8.,9.o. tananyagából)

Írásbeli: matematika, magyar nyelv, magyar irodalom (szövegértés, szövegalkotás)

10. évfolyam:

I-II. félév:

Szóbeli: magyar irodalom, magyar nyelv, angol nyelv, történelem

Írásbeli: matematika, magyar nyelv, magyar irodalom (szövegértés, szövegalkotás)

11. évfolyam:

I. félév:

Szóbeli: magyar irodalom, magyar nyelv, angol nyelv, történelem

Írásbeli: matematika, magyar nyelv, magyar irodalom (szövegértés, szövegalkotás)

*II. félév: **Pannonhalmi Kisérlettségi***

Szóbeli: magyar irodalom, magyar nyelv, angol nyelv, történelem

Írásbeli: matematika, magyar, történelem, angol nyelv

Időpontja: A munkatervben meghatározottak szerint.

Értékelés

A vizsgát követően azonnal.

5. Az érettségi vizsga

Az érettségi vizsga szabályai és a tartalmi követelmények a következő linken találhatók:

[Érettségi vizsgaszabályzat - 100/1997. \(VI. 13.\) Korm. rendelet](#)

Középszintű érettségi felkészítés

A következő tárgyakból vállaljuk a tanulók középszintű érettségire való felkészítését: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, első idegen nyelv (angol), második idegen nyelv (spanyol, orosz, kínai), biológia, fizika, földrajz és bibliaismeret tantárgyakból.

Emelt szintű érettségi felkészítés

Az érettségivizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet (továbbiakban: vizsgaszabályzat) 61/A. §-a szerint emelt szintű érettségi vizsga abból a vizsgatárgyból tehető, amely - mint a felsőoktatási felvételi eljárás során figyelembe vehető érettségi vizsgatárgy - a felsőoktatási felvételi eljárásról szóló 423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet 2. számú mellékletében szerepel, és a vizsgaszabályzat 2. számú melléklete szerint a vizsgatárgyból létezik emelt szintű érettségi vizsga. Gimnáziumunk a magyar nyelv és irodalom, a történelem, az idegen nyelvek, a matematika, a fizika, a biológia, a földrajz és bibliaismeret tantárgyakból biztosítja az emelt szintű érettségire való felkészülést.

Az érettségi vizsgára történő felkészülést iskolánk a választható tanórai foglalkozások keretében is segíti. A tantárgyak többségénél a tanulók alapóraszámban az osztállyal együtt tanulnak, és a plusz órákat külön csoportban teljesítik.

A következő tanévre vonatkozó érettségi előkészítő csoport választása a 10. (illetve 11.) osztály második felében történik.

Az iskola főigazgatója minden év április 20-ig elkészíti és közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról és a felkészítés szintjéről, amelyeket a tanulók választhatnak.

A tanulók a közzétételtől számított két héten belül a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntésüket írásban adják le. A tanuló által választott tanítási óra a következő tanévben a tanuló számára kötelezővé válik. Választott tantárgyat leadni és felvenni csak a lezárt tanév után lehet. Ezen döntésen változtatni csak a következő tanév végén van lehetőség.

A választás véglegesítésekor a szülőnek és a tanulónak írásban kell nyilatkoznia a fentiek elfogadásáról.

A jelentkezett tanulók kötelesek az adott tanév végéig a foglalkozásokon részt venni. A távolmaradást igazolni kell, és ugyanolyan jogkövetkezményt von maga után, mint a kötelező tanórai foglalkozásokról történő távolmaradás. Szintet, vagy fakultációs tárgyat váltani csak indokolt esetben, a 11. évfolyam végén lehet, melyet írásbeli kérelem alapján a főigazgató hagyhat jóvá.

Amennyiben a tanuló előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni (10., 11. évfolyamon), akkor a következő tanévek anyagából osztályozóvizsgát köteles tenni.

A középszintű érettségi témaköreit a 40/2002. (V.24.) OM rendeletnek megfelelően az egyes tantárgyak helyi tantervei tartalmazzák.

A tanuló abból a tantárgyból tehet érettségi vizsgát, amelynek a helyi tantervben meghatározott követelményeit teljesítette, tudását osztályzattal értékelték, és ezt bizonyítvánnyal igazolni tudja (100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet: Az érettségi vizsga szabályzatáról).

A köznevelési törvény 74. §. (6) bekezdése alapján az előrehozott érettségi vizsgával rendelkező tanuló az adott tantárgy tanóráinak látogatása alól – írásbeli kérelmére - felmentést kaphat.

Az érettségi vizsgatantárgyak (heti óraszám)

	tantárgy	11. évf.			12. évf.		
		K óratervebe beépítve	K	E	K óratervebe beépítve	K	E
Kötelező érettségi tantárgyak	magyar nyelv és irodalom	1		2	1		2
	matematika	1		2	1		2
	történelem	1		2	1		2
	első idegen nyelv /angol	1		2	1		2
	biológia		2	2		2	2
	fizika		2	2		2	2

Választható érettségi tantárgyak	földrajz		2	2		2	2
	bibliaismeret		2	2		2	2
	spanyol		2	2		2	2
	kínai		2	2		2	2
	orosz		2	2		2	2

Iskolánkban a 11. és 12. évfolyamon tanulók számára kötelező a jelenlét az órarendbe beépített érettségire felkészítő tanórákon. Ezen felül minden diák köteles még két fakultációt választani a 11-12. évfolyamon az óratervben előírtaknak megfelelően.

Abból a választott érettségi vizsgatárgyból tehető érettségi vizsga az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt (a kötelező vizsgatárgyakon felül), amelynek a helyi tantervben, az érettségi előkészítőkre vonatkozó meghatározott követelményeit az érettségi vizsgára jelentkező teljesítette, tudását osztályzattal értékelték.

11. évfolyamon tanulóknak legalább heti 2x2 óra foglalkozást kell választaniuk azzal a feltétellel, hogy aki nem választja a természettudomány tantárgyat, annak a földrajz, biológia, fizika vagy kémia tantárgyak közül az egyiket fel kell vennie heti 2 óra időkeretben. A 12. évfolyamon tanulóknak legalább heti 4 óra érettségire felkészítő foglalkozást kell választaniuk. A választott tárgyból akkor indul csoport, ha legalább 6 jelentkező van (kivételt képez a 2023-2024-es tanévben indult 9. évfolyam).

A sikeres érettségi vizsgával (előrehozott érettséggel) rendelkezőkre vonatkozó rendelkezés

Ha a tanuló valamely tantárgyból, tantárgyakból előrehozott érettségi vizsgát tett, ezáltal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette, akkor az iskola magasabb évfolyamán, vagy évismétlés esetén e tantárgy, tantárgyak óralátogatása alól felmentésben részesül. A főigazgatóhoz benyújtott kérelem alapján a tanórákon részt vehet, értékelés és minősítés alól mentesül, esetleges hiányzását nem kell figyelembe venni.

A 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire felkészítés

A 11-12. évfolyam az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket a NAT és az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló rendelet tartalmazza.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei

Intézményünk 4-8. évfolyamán megszűnt a házi feladat kötelező volta; a gyermekeknek felkínálunk minden kompetenciaterület mentén gyakorlási, kutatási lehetőséget, feladatokat. A diák maga választ: mennyit, mikor, mit teljesít. Ezek a feladatcsomagok a tantárgyi követelményekhez kapcsolódnak, de meghagyják a gyermeki szabadságot.

Kötelező házi feladat helyett ajánlott feladatok alkalmazásával dolgozunk; ezeket a tantárgyi témacsomagokat a Google Classroom felületén kapják meg a diákok.

Az ajánlott feladatok céljai:

- erősíteni kívánják az órákon tanultakat;
- fejleszteni kívánjuk adott témában a tanulók különféle készségeit, képességeit;
- az új anyagot kívánjuk a feladattal előkészíteni.

1-3 évfolyamokon egy hétre (mindig azonos napon) kapják az otthon elkészítendő, differenciált feladatokat tanulóink.

A gimnáziumban a szaktanárok adhatnak házi feladatot. A házi feladat megoldása lehet szóbeli, írásbeli, esetleg kötelezően elolvasandó szöveg. (Tantárgytól függően lehet: kötelező olvasmány, szakirodalom, tudományos cikk, esszé.)

A házi feladat megoldása, elolvasása, elkészítése kötelező otthoni feladat, elmulasztása – tantárgytól, szaktanári döntéstől függően és arányban – elmarasztalást von maga után.

A szorgalmi feladatok elkészítése a diák döntése alapján választható, de értékelésük – a feladatot kiadó szaktanár számára – kötelező, azonban nem feltétlenül érdemjeggyel értékelendő.

6. A magatartás és szorgalom értékelésének és minősítésének rendszere

Magatartás és szorgalom értékelése:

A követelményszintet tartalmazó minősítési rendszert a nevelőtestület készíti el a DÖK véleményének meghallgatásával. Az értékelést a meghatározott kritériumok alapján az osztályfőnök végzi a tanulók közreműködésével, figyelembe véve az osztályban tanító nevelők véleményét. A félévi és év végi osztályzatról a tantestület dönt az osztályfőnök előterjesztése alapján. A minősítés hagyományos módon (példás, jó, változó, rossz, illetve hanyag) történik.

A tantestületi értekezleten, egy diák magatartás, szorgalom érdemjegyéről az adott osztályban, tanulócsoporthoz tanító pedagógusok formálnak véleményt és – esetleges vita esetén – döntenek. Ha szavazásra kerül a sor, akkor szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök szavazata dönt.

A jutalmazások és elismerések formái, fokozatai:

Minden olyan tanuló, aki tanulmányi munkájában, közösségi munkában kiválóan teljesít, jutalmazásban részesülhet. Dicséretet, jutalmazást kaphat osztály, közösség, csoport is.

Ezek írásbeli formái a következők:

- osztályfőnöki, csoportvezetői, szaktanári dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret;
- oklevéllel, jutalommal való elismerés;
- Szeretet-díj.

Fegyelmező intézkedések fokozatai:

- osztályfőnöki, csoportvezetői, szaktanári figyelmeztetés, intés;
- igazgatói figyelmeztetés, intés.

Az osztályfőnöki, csoportvezetői és szaktanári figyelmeztetés, intés, dicséret egyenrangú, de egymástól függetlenül adható.

Magatartás minősítési norma

Példás:

Becsületes és fegyelmezett. Tetteiért felelősséget vállal. A vállalt feladatokat és megbízatásokat pontosan elvégzi. Védi az osztály és az iskola tulajdonát, és másokat is

figyelmeztet erre, erejéhez mérten mindig segít. Az iskola Háziarendjét betartja, viselkedésével társainak példát mutat. Tisztelettel hangon beszél, javasol, vitatkozik, védi igazát.

Jó:

Tetteiért felelősséget vállal, becsületes, fegyelmezett. Alkalmanként vállal feladatot, azt pontosan elvégzi. Iskolai és iskolán kívüli viselkedése általában jó. Udvarias és tisztelettel.

Változó:

Magatartása ingadozó, tetteiben sokszor meggondolatlan. A Háziarend szabályait többször megsérti. Időnként megfélelkezik magáról, nem mindig tisztelettel és udvarias. Tanórákról egyszer-egyszer elkésik, vagy igazolatlanul mulaszt. Osztályfőnöki figyelmeztetés után nincs pozitív változás.

Rossz:

Kezdeményezése rosszirányú. Felelőtlen, ellenszegülő. Tetteiért felelősséget nem vállal. Az iskola Háziarendjét többször és szándékosan megszegi. Az osztály és az iskola tulajdonát szándékosan rongálja. Tanórákról többször is elkésik, igazolatlanul mulaszt. Az igazgatói intő az adott hónapban automatikusan „rossz” magatartás értékelést von maga után.

Szorgalom minősítési norma

Példás:

Minden iskolai munkáját képességeinek megfelelően végzi. A tanítási órákon aktívan részt vesz. Eredményei elérése érdekében komoly erőfeszítéseket tesz. A tanórához szükséges felszerelése általában hiánytalan. Ha kiemelkedő képességű vagy tehetséges, törekszik, hogy a versenyeken és pályázatokon az iskola hírnevét növelje, saját személyiségét az adott területen kibontakoztassa. Felszerelése hiánytalan, képessége szerinti legjobb teljesítményt nyújtja.

Jó:

Minden iskolai munkáját képességeinek szintjén végzi. Tudásának megszerzése érdekében nagyobb erőfeszítéseket nem tesz. Iskolai felszerelésében csak néhány esetben fordul elő kisebb hiányosság.

Változó:

Szorgalma képességeinek szintjén ingadozó. Tanulmányi munkájában változó eredménnyel dolgozik, csak időnként tanúsít törekvést. Iskolai felszerelése általában hiányos.

Hanyag:

Lusta, passzív, munkájára a nemtörődömség jellemző. Tanulmányi munkájában hanyag, gyakran nem, vagy egyáltalán nem készül az órákra. Tanulmányi fejlődéséért, képességeihez képest keveset vagy semmit nem tesz. Felszerelése rendszeresen hiányzik, nemtörődöm magatartást tanúsít.

7. Iskolánk belső értékelési rendje:

Szivárvány skála, a pozitív viselkedés megerősítésére 1-8. évfolyamon.

Kiváló 7
Remek munka 6
Jó nap 5
Készen állok a munkára 4
Gondolkozz el 3
Tanári döntés 2
Szülő 1

A 3 szint:

1. Jó munka mezői (Kiváló, Remek nap, Jó munka) 7-6-5 pontot ér az értékelésnél
2. Kiindulási mező "Készen állok a munkára"

3. Beavatkozási mezők

- “Gondolkozz el!” - ezen a mezőn végző diák feladata, az, hogy tényleg elgondolkozzon. Ehhez segítségül adjuk neki a “Gondolkozz el! “kártyát. Itt tisztázandó, mi az, amin változtatnia kell és hogyan.
- “Tanári döntés” - ezen a mezőn végző diákról és viselkedéséről tanári, vagy akár intézményi döntés születhet, figyelembe véve az iskola házi rendjét, pedagógiai programját. Ennél a mezőnél a kialakult helyzet, körülmények feltárása határozhatja meg a végső döntést.
- “Szülő” -ennél a mezőnél, mindenképpen szükséges a szülő tájékoztatása a felmerült problémáról. Először telefonon, majd, ha később is felmerül, személyesen (akár a diák jelenlétében).

Jutalmazás

Az előre meghatározott cél eléréséért jutalom jár. Ennek meghatározása egyénre szabott, a nyertes kívánságát is figyelembe véve történik.

Félévkor, év végén (esetleg negyedévente) az összesített eredmények alapján iskolai szinten is kiemelhetők, jutalmazhatók a legjobbak. Ez lehet: tárgyi jutalom, kirándulás stb.

8. A felvételi eljárás különös szabályai

Az intézménynek nincs beiratkozási körzete.

Az általános iskolánkba a gyermekek felvételi tájékozódás után nyernek felvételt. Ezen a tájékozódó beszélgetésen a gyermekek megismerhetik iskolánkat, az itt folyó pedagógiai munkát, a gyermek-és pedagógusközösséget.

A tanulói jogviszony, átjárhatóság, az átvétel szabályai

A tanulói jogviszony létesítése:

A belépés feltételei:

Belépés az iskola 1. évfolyamára:

- a gyermek az adott év augusztus 31. napjáig töltse be 6. életévét,
- szellemileg, egészségügyi szempontból legyen iskolaérett,

- a szülő kötelezettségvállalása: tudomásul veszi az iskola pedagógiai programjából a tanulóra, szülőkre vonatkozó kötelezettségeket.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- a gyermek lakcímkártyáját,
- a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával,
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét,
- a gyermek oktatási azonosítóját.

2- 8. osztályba:

- Tanköteles korú gyermeket a tanév folyamán bármikor felvesszünk.
- Sajátos nevelési igényű tanuló felvételénél a Szakértői Bizottság érvényes szakvéleménye szükséges.

A beiratkozás során be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát;
- a szülő személyi igazolványát;
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- a gyermek oktatási azonosítóját;
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

A 9. évfolyamba:

A jogszabályi előírásoknak megfelelő felvételi eljárás keretében jelentkezhet bármely nyolcadikos osztályos általános iskolai tanuló.

A felvételi eredményeket

- az általános iskolai tanulmányi eredmény,
- a központi írásbeli feladatsorok (magyar nyelv duplán számítva),
- valamint a szóbeli felvételi elbeszélgetés (érdeklődés, motiváció) alapján állapítjuk meg.

Saját általános iskolai tanulóink a választott iskolatípusnak megfelelő felvételi követelmények teljesítése után léphetnek kilencedik évfolyamba.

A felvételi pontok számítását az alábbi táblázat tartalmazza:

<i>a pontszámítás alapja</i>	<i>elérhető maximális pontszám</i>		<i>összesen</i>
hozott pontok magyar nyelv irodalom idegen nyelv matematika történelem	7. év vége: maximum 25 pont	8. félév: maximum 25 pont	50 pont
szerzett pontok (központi írásbeli) magyar nyelv matematika	magyar nyelv maximum 50 pont	matematika maximum 50 pont	100 pont
szerzett pontok (szóbeli)	maximum 50 pont		50 pont
	összesen		200 pont

Szóbeli felvételi vizsga követelményei

50-40 pont	39-16 pont	15-0 pont
A feltett kérdéseket/feladatokat jól megérted.	A kérdéseket/feladatokat nem minden esetben érted pontosan, kétely esetén kulturáltan kérdezel.	A kérdéseket/feladatokat nem érted.
Az évfolyamodnak megfelelő szinten számolsz be tárgyi tudásodról/általános műveltségéről. Az adott témában tájékozott, szakszerű vagy. Ismereteid használni vagy képes a mindennapokban.	Tárgyi tudásodban/általános műveltségedben hiányosságok, bizonytalanságok mutatkoznak.	Tárgyi tudásodban/általános műveltségedben komoly hiányosságokat tapasztalhatók.
Feleleted logikus gondolatmeneted, felépített. Képes vagy összefüggések meglátására, ok-okozat	Feleleted gondolatmenete nem mindig logikus, kevésbé következetes.	Feleleted gondolatmenete nem logikus, ellentmondásos, szaggatott.

felismerésére, következtetés megfogalmazására. Tudsz érvelni.		Kommunikációs készséged nem megfelelő.
Megnyilatkozásaidat a témának megfelelő (szak)szókincs, pontos nyelvhasználat jellemzi, feleleted informatív, koherens.	Megnyilatkozásaid kevésbé informatívak; előfordulnak nyelvhelyességi, szóhasználati hibák.	Megnyilatkozásaid kevésbé informatívak; feleletedben sok nyelvi és szóhasználati hiba fordul elő.

A szóbeli felvételi meghallgatás részei

- Egy témakör kihúzását követően kötetlen beszélgetés angol nyelven az előre megadott témakörök alapján. (Rendelkezésre álló idő 5 perc.)
- Monologikus beszéd képi stimulus alapján. Ez azt jelenti, hogy önállóan kell beszélni egy adott, helyben kapott képről, illetve a vizsgáztató tanár kérdéseket tesz fel a képpel kapcsolatban. (Rendelkezésre álló idő 5 perc.)
- Kötetlen beszélgetés egy, az általános műveltségi tételek közül kihúzott témakörben magyar nyelven.

Témakörök az angol nyelvű beszélgetéshez

1. My family
2. My school
3. Hobbies, free time activities
4. Television, computer, mobile phone
5. My weekends and my weekdays
6. My best holiday
7. My best friend, friends
8. Sports
9. Weather and clothing
10. Shopping

Témakörök az általános magyar nyelvű beszélgetéshez

1. Mutass be egy országot: elhelyezkedés, nyelv, nevezetességek, látnivalók, szokások! Miért erre az országra esett a választásod?
2. Miből és hogyan nyert energiát az ember a történelem során? Mit jelent az, hogy megújuló energiaforrás? Milyen módjai vannak az energiatakarékosságnak?
3. Mit tehet egy család, egy iskola a környezet védelméért? Milyen konkrét példákat tudsz hozni saját környezetedből? Milyen lehetőségei vannak a környezetszennyezés csökkentésének?
4. Mit mutatnál meg Magyarországon a fővároson kívül egy ide látogató külföldinek, aki egy hetet tölt hazánkban?
5. Számodra milyen az ideális iskola? Ha Te alapíthatnál gimnáziumot, milyen arculatú lenne, milyen jellegűre formálnád?

A szóbeli felvételi elbeszélgetésre már csak a központi írásbeli felvételin megfelelő szintet elérő tanulókat hívjuk be.

A 9. évfolyamra jelentkezőket rangsoroljuk (felvételi követelmények alapján).

A rangsorolás során az azonos összesített eredményt elérő tanulók közül előnyben kell részesíteni azt, aki

- a központi felvételi vizsgán magasabb pontszámot ér el, ezt követően a halmazottan hátrányos helyzetű tanulót,
- ezt követően azt a jelentkezőt, akinek testvére/i az intézményünk tanulója,
- illetve akinek különleges helyzete ezt indokolja,
- azonos pontszám esetén előnyt élvezhetnek az országos versenyeken elért 1., 2., 3. helyezést elért, illetve B1-2 nyelvvizsga bizonyítvánnyal rendelkezők.

A tanulók átvételéről a szülő kérését, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámát, összetételét figyelembe véve az főigazgató dönt.

Amennyiben olyan tanuló kéri átvételét az intézménybe, aki előző iskolájában valamely tantárgyat nem tanult, úgy különbözeti vizsga keretében ad számot tudásáról. A különbözeti vizsgát egyénre szabottan, a szaktanárokkal közösen megállapított türelmi idő letelte után szervezi meg az intézmény. A szülők és a szaktanárok szervezett formában, egyéni segítségnyújtással támogatják a tanulót a felkészülésben.

Külföldről érkezett tanuló esetén a tanuló tudásszintjének megállapítása céljából a gyermek különözeti vizsga keretén belül ad számot tudásáról. A különözeti vizsgát az erre kijelölt vezető irányításával a szaktanárok szervezik. A vizsga eredményének ismeretében a szaktanárok javaslata alapján a főigazgató dönt a tanuló osztályba sorolásáról.

A tanulók felvételének elvei és módja:

- az iskola első évfolyamára jelentkező gyerekeknek a beiratkozáskor meg kell jelenniük szüleikkel a megfelelő okmányok birtokában,
- a gyermek felvétele előtt az iskola megismerésére alkalmat biztosítunk (beszélgetés),
- a főigazgató írásban értesíti a szülőket, hogy felvételt nyert-e a gyermek vagy indokolja az elutasítást.

Az intézménybe történő felvételi eljárás során előnyt élvez a baptista felekezetű családból érkező vagy a Magyarországi Baptista Egyház belső egyházi jogi személyei által fenntartott intézményből érkező tanuló.

Átjárhatóság:

- a tanulót a szülő, illetve a pedagógusok kérése alapján másik osztályba helyezhetjük a főigazgató döntése alapján;
- tanév közben bármikor fogadunk tanulót;
- a helyi tantervünk követelményrendszere alapján a tanulók tanulmányaikat bármely magyarországi iskolában folytatni tudják.

IV. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

I. Iskolánk tanterve a 2020-as NAT szabályai szerint

Választott kerettanterv

Intézményünk a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendeletben a miniszter által kiadott kerettantervet választotta.

A tantervválasztás (készítés) szempontjai:

- Megfeleljen a NAT – ban leírtaknak.
- Vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.

- Tartalmazza az iskola helyi sajátosságait az adott tantárgyon belül.
- Tükrözze a tantestület pedagógiai hitvallását, pedagógiai módszereit.
- Legyen alkalmas a korszerű ismeretek nyújtására, helyezze előtérbe a készség- és képességjellegű követelményeket.

A helyi tanterv tantárgyai, tartalmi

Az iskola helyi tanterve a kötelező tanítási órák keretében tanított tananyagok és követelmények megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározottakkal. A szabadon tervezhető órák számával készségfejlesztés és gyakorlás céljával a következő táblázatokban található tantárgyak óraszámát növeltük meg:

Az egyes évfolyamok tantárgyi óraszámai

Kötelező és szabadon tervezhető tantárgyak és minimális óraszámok 1–4. évfolyamon

Tárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Idegen nyelv/ angol	+1	+1	+1	2 +1
Matematika	4	4	4	4
Bibliaismeret	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Digitális kultúra			1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabadon tervezhető óraszám	2	2	2	2

Sakk-logika	1	1	1	1
Élő idegen nyelv/angol	1	1	1	1
Összesen felhasznált óraszám	24	24	24	25

Kötelező és szabadon tervezhető tantárgyak és minimális óraszámok 5–8. évfolyamon

Tárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	3
Idegen nyelv/ angol	3 1	3 1	3 1	3 1
Matematika	4	4	3	3
Történelem	2	2	2	2
Hon- és népismeret		1		
Állampolgári ismeretek				1
Bibliaismeret	1	1	1	1
Természettudomány	2	2		
Biológia			2	1
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Dráma és színház				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Digitális kultúra	1	1	1	1

Közösségi nevelés	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óraszám	1	2	2	2
Magyar nyelv és irodalom			1	
Élő idegen nyelv/angol	1	1	1	1
Hon- és népismeret		1		
Dráma és színház				1
Összesen felhasznált óraszám	28	28	30	30

Kötelező és szabadon tervezhető tantárgyak és minimális óraszámok 9–12. évfolyamon

Tárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4+1	4+2
Első idegen nyelv/ angol	3	+2	3	+2
Második idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3+1	3+1
Állampolgári ismeretek				1
Bibliaismeret	1	1	1	1
Természettudomány			2	
Biológia	3	2		
Fizika	2	3		
Kémia	1	2		
Földrajz	2	1		
Ének-zene	1	1		

Vizuális kultúra	1	1	1	
Dráma és színház				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Digitális kultúra	2	1	2	
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Kötött célú órakeret			4-2	4
Kötelező alapóraszám	32	32	30	29
Szabadon tervezhető óraszám	2	2	4	5
Magyar nyelv és irodalom			1	2
Első idegen nyelv/angol	2	2	1	1
Matematika			1	1
Történelem			1	1
Természettudomány			2	
Hittan egyházi intézményben/Bibliaismeret	1	1	1	1
Összesen felhasznált óraszám	35	35	35	35

Heti óraszámok alakulása iskolánkban a 2020-as NAT alapján:

Óratervi háló I–II. évfolyam												
Évfolyamok	I.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3 +1	3	3	4	4 +1	4 +2
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3 +1	3 +1
Sakk-logika	1	1	1	1								

Történelem és állampolgári ismeretek												
Történelem					2	2	2	2	2	2	3	3
											+1	+1
Állampolgári ismeretek								1				1
Hon-és népismeret						1						
Bibliaismeret	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz												
Környezetismeret			1	1								
Természettudomány					2	2					2	
Kémia							1	2	1	2		
Fizika							1	2	2	3		
Biológia							2	1	3	2		
Földrajz							2	1	2	1		
Idegen nyelv												
Első élő idegen nyelv angol	1	1	1	2	3	3	3	3	3	3	4	4
				+1	+1	+1	+1	+1	+2	+2	+1	+1
Második idegen nyelv									3	3	3	3
Művészetek												
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	
Dráma és színház								1				1
Technológia												
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1					
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1	2	1	2	
Testnevelés és egészségfejlesztés												

Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1	1	1	1	1
Kötött célú órakeret											4- 2	4
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28	32	32	30	29
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	4	5
Egyházi intézmények többször órakerete									1	1	1	1
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30	34	34	34	34
Egyházi órakerettel növelt maximális órakeret									35	35	35	35
Összesen felhasznált intézményi óraszám	24	24	24	25	28	28	30	30	35	35	35	35

A választott kerettanterv feletti óraszám, választható tantárgyak, foglalkozások, ezekhez tartozó pedagógusválasztás szabályai

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi órszámokkal.

Tantárgyak	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom							1				1	2
Matematika											1	1

Sakk-logika	1	1	1	1									
Történelem												1	1
Természettudomány												2	
Első idegen nyelv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1
Dráma és színház								1					1
Vizuális kultúra												1	
Hittan egyházi intézményben/ Bibliaismeret	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	4	5

Iskolánk tanterve a 2020/21-es tanévtől a 2020-as NAT szerint került átdolgozásra, illetve felmenő rendszerben bevezetésre.

Tanulóink bibliaismeret órán vesznek részt, melyet az iskolalelkész/teológia szakot végzett pedagógus tart.

A 2011. évi CXCV. törvény 32. § (1) j) alapján 11. évfolyamon az *etika tantárgy helyett a bibliaismeret* tantárgyat építettük az óratervebe.

A 2011. évi CXCV. törvény 6. melléklete értelmében az osztályok többlet órakerete egyházi intézményekben heti 1 óra.

A **hon- és népismeret** tantárgy a felső tagozat bármelyik évfolyamán választható.

Mi a 6. évfolyamra építettük be.

A *dráma és színház* a felső tagozat valamely évfolyamán kötelezően választandó, mi a 8. évfolyamon építettük be. A művészetre tervezett heti 1 óra a 11. évfolyamon megvalósulhat a dráma és színház, a vizuális kultúra, az ének-zene, valamint a

mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal is, mi a *vizuális kultúra* tantárgyat illesztettük be.

A dráma és színház vagy a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy a 12. évfolyamon kötelezően választandó. Mi a **dráma és színház** tantárgyat építettük be.

A *természettudomány tantárgyak* a 7–8. évfolyamon diszciplináris bontásban vagy egy integrált természettudomány tantárgy moduljaiként is oktathatók. Mi a diszciplináris bontást alkalmaztuk.

A 11–12. évfolyamokon 4-4 órát az érettségi felkészítésre fordítunk. A természettudományos ismeretek és kiemelten az MTMI készségek fejlesztése érdekében a gimnáziumban a 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak emelt óraszámban vagy fakultáción természettudományos tantárgyat, egy jelenségek vizsgálatán alapuló, komplex szemléletmóddal oktató, a természettudományos műveltséget bővítő integrált természettudomány tantárgyat vagy a fizika, kémia, biológia, földrajz tantárgyak egyikét kell tanulniuk heti két óra időkeretben. (A választott tantárgyak ismeretanyaga nem képezi részét e tárgyak középszintű érettségi követelményeinek, ugyanakkor az érettségi vizsga letételéhez az itt megszerzett tudás és készségek segítséget jelentenek.) Az óratervbe a *természettudomány* tantárgyat építettük be. A jogszabály szerint, ha a tanuló a 11. évfolyamon a természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további 2 órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie. Tehát számára nem kötelező a 4 óra, csak 2.

2. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A kerettanterv tartalmaz tantárgyi tanterveket, ezek azonban két évre szólnak, az egyes témákhoz kötelező tartalmakat, fejlesztési célokat és minimális óraszámot határoznak meg. (Az óratervben szereplő óraszámoknak csak a 90%-ára adnak meg tervet.) A rendelet előírja, hogy ezeket a tematikus egységeket tanévre lebontva kell beépíteni a helyi tantervbe, továbbá a szabadon felhasználható 10% időkeret tartalmát is meg kell tervezni.

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az 1. és 2. osztályt egy blokknak tekintjük; a követelményeket az 1. és 2. osztály végéig kell teljesíteni.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése. Fokozatosan átvezetjük a gyermekeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával.

Az 1. és 2. osztályt egy blokknak tekintjük; a követelményeket az 1. és 2. osztály végéig kell teljesíteni.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat. Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait. Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani. A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük. A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban. A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív

újtának bemutatása. A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi megalapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával.

A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával. Fokozatosan kialakítjuk és bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat. Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben- a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az élethosszon át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra. A hetedik-nyolcadik évfolyamon folyó nevelés-oktatás alapvető feladata, a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, az életen át tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra. Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit, szokásait.

A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával. Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni. A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása. Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív- tanulási technikákat, tanulásszervezési módokat.

A 9-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Iskolánk alapfeladatának tekinti a tanulók helyes értékrendjének kialakítását –amelyhez az alapot az önismeret, a biztos tudás és a mély hazaszeretet érzése adja–, az érettségi vizsgára és a munkába állásra, illetve a felsőfokú tanulmányok megkezdésére való

felkészítést. Általános elvünk, hogy intézményünk érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és a nemzeti kultúra alapértékeit, testileg és lelkileg egészséges, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre, illetve tanulmányaik elmélyítésére magasabb szinten.

3. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az Alaptörvényben foglalt ingyenes és kötelező alapfokú, ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú nevelés-oktatáshoz való jog biztosítása az érettségi megszerzéséig, valamint az első szakképesítésre történő felkészítés a magyar állam közszolgálati feladata.

Ide tartozik:

- egyenlő bánásmód teljes körű érvényesítése,
- szegregációmentesség,
- hátrányos helyzetű tanulók hátrányainak kompenzálása - kiterjedően az intézmény minden tevékenységére (tananyagkiválasztás, pályaorientáció, továbbtanulás, szülőkkel való kapcsolattartás szülőkkel, segítő-és egyéb szakmai szervezetekkel; pedagógus továbbképzések-e területen).

A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei:

- Tanórai differenciálás heterogén csoportban: Ez a terület - a sikeres integráció egyik feltételeként az egyéni fejlődési különbségeknek, szükségleteknek megfelelő fejlesztés módszereit tartalmazza.
- Kooperatív tanulás: A kooperatív tanulás alapelvei az együttnevelés szempontjából lehetőséget adnak a legfontosabb kompetenciák fejlesztésére.
- Tevékenységközpontú pedagógiák: A cél olyan módszertani és tanulásszervezési eljárások megismertetése, amelyek a hatékony együttnevelést szolgálják.
- Multikulturális tartalmak, interkulturális nevelés: Ez a fejlesztés a pedagógusok saját önismeretének, önreflexiós készségeinek megerősítésére, a társadalmi előítéletek azok csökkentésének lehetséges stratégiáira vonatkozó ismeretek

bővítésére, az iskolai kultúra és környezet átalakítására irányul – a tanulók egyenlő lehetőségeinek és aktív részvételének biztosítása érdekében.

- Hatékony tanuló megismerési technikák és patronáló rendszerek: A cél a pedagógiai kompetencia erősítése a tanuló megismerési módszerek kreatív alkalmazásában-a pedagógiai megfigyelés, dokumentumelemzés, interjútechnikák és kérdőíves eljárások területén. Ezáltal lehetővé válik, hogy a pedagógusok mélyebben, és egyúttal előítéletmentesen ismerjék meg a fiatalok viselkedését meghatározó tényezőket, valamint a tanulókra ható közvetlen környezeti jellemzőket.
- Projektpedagógia: A cél a projektpedagógia elméletének és gyakorlatának felhasználása, a kulcskompetenciák és személyiségjellemzők fejlesztése, valamint a projektmunkáknak heterogén csoportban történő megszervezése és lebonyolítása érdekében.

Hátrányos helyzetet előidéző okok

- környezeti/családi hátrányok
- anyagi hátrányok
- egészségügyi hátrányok
- a gyermek személyiségében rejlő (okok erkölcsi helyzete és életvitele)
- tanulási hátrányok

Környezeti/családi okok:

1. Csonka család:

- válás v. haláleset,
- állami gondozottság, gyámság,
- tartósan távol levő szülő (munkavállalás vagy más ok miatt).

2. Sokgyermekes család:

- 3 vagy több gyermek.

3. Szűkös lakásviszonyok:

- a család magas létszáma,
- több generáció együttélése.

4. Szülők iskolázatlansága.

5. Nevelési hiányosságok:

- kettős nevelés,

- felügyelet és gondozás hiánya,
- helytelen bánásmód (brutalitás),
- érzelmi sivárság, közömbösség,
- könnyelmű, felelőtlen életvitel,
- bűnöző családi háttér.

6. Baráti kör negatív hatása

Anyagi hátrányok:

- munkanélküliség,
- létminimum alatti I főre jutó jövedelem,
- a szülő csökkent munkaképességű vagy munkaképtelen,
- deviancia,
- a kereset nem a család szükségleteinek kielégítésére fordítódik.

Egészségügyi hátrányok:

- születési rendellenesség vagy szerzett fogyatékoság,
- mozgáskorlátozottság,
- érzékszervi károsodás (látás, hallás...),
- szervi rendellenesség,
- tartós betegség,
- idegrendszeri, pszichés problémák (szülő és/vagy gyerek),
- higiénés hiányosságok.

A gyermek személyiségében rejlő okok:

- értelmileg sérült,
- viselkedése: szökő, csavargó, italozó, drogozó, dohányzó,
- bandázó.

Tanulási hátrányok:

A gyermek nem rendelkezik olyan felkészültséggel, amelyre a tovább haladásához szükség lenne:

- mert gyenge képességű,
- beteges /cukor- szívbeteg stb/, fogyatékos,
- beilleszkedési zavarai, esetleg pszichés problémái miatt nem képes rendszeres tanulásra,
- nincs kellőképpen motiválva.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:

Gyermekétkeztetés:

Az iskola tanulóinak étkezése a törvényi szabályozás keretein belül.

Mentálhigiénés ellátás:

Gyermekvédelmi feladatokra képzett szakember vagy szakemberek tartják a kapcsolatot a gyermek-és ifjúságvédelemmel foglalkozó külső szervezetekkel, hívják fel a figyelmet a veszélyeztetett helyzetben levő fiatalokra, és kezdik el gondozásukat.

Pszichológiai tanácsadás.

Egészségügyi ellátás:

Az iskolának szerződése van iskolaorvossal, aki rendszeres szűrővizsgálatot végez, szakrendelésre szükség esetén beutal. Munkáját főállású védőnő segíti. Az iskolaorvos és a védőnő egészségügyi tanácsadást végez, és segítséget adnak a felmerülő problémák szakorvosi megoldásához. Gondozás része, a gyermekvédelmi felelős feladataihoz kapcsolódva.

Gyermekfogászati szűrés:

Évente egy alkalommal a kijelölt kerületi gyermekfogorvosnál.

Kapcsolattartás a szülőkkel.

A szülők tájékoztatása a különféle igénybe vehető kedvezményekről- szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon. Szükség szerint a gyermekvédelmi felelős, osztályfőnökök segítséget nyújtanak az igénylések kivitelezésében.

- Diáksport támogatása (a törvényi szabályozás keretein belül).
- Kapcsolattartás a nevelési tanácsadókkal, szakszolgálatokkal, szakértői bizottságokkal.

A sikeresség kritériumai /Mikor tekintjük elértnek a célt?

1. Az iskola felméri az osztályokban a hátrányos vagy veszélyeztetett helyzetű tanulókat az osztályfőnökök és ifjúságvédelmi felelősök segítségével.
2. Az iskola együttműködik más szervezetekkel, amelyek megelőzési munkát is vállalnak. Az együttműködés osztályfőnöki órákon történik /pl. rendőrség, családsegítő/.
3. Családlátogatások alkalmával az osztályfőnök megismeri a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű tanulók családi körülményeit. Eredménye: a tanulók jelentős része beilleszkedik a közösségbe, káros szokások megszűnnek.

4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tanulás-tanítás folyamatában fontos szerep jut a tankönyveknek, munkafüzeteknek és más tanulmányi segédleteknek, amelyek az eredményességet növelik.

Különösen fontos ezek körütekintő, jó kiválasztása, ha figyelembe vesszük célkitűzésünket: az öntevékenység igényének és képességének fejlesztését.

A kiválasztásnál a következő alapelvek érvényesülnek:

- korszerű ismereteket tartalmazzon,
- megfeleljen az adott tantárgy követelményeinek,
- nyelvezete, tagoltsága igazodjon a korosztály és képzési szint sajátosságaihoz,
- segítse a megértést, rögzítést jó szemléltető ábrákkal, táblázatokkal, grafikonokkal, képekkel és a lényege részek kiemelésével,
- adjon lehetőséget az ismeretek témakörönkénti összefoglalására, rendszerezésére,
- biztosítsa az önálló gyakorlás lehetőségét,
- a gyengébb tanulók számára a felzárkóztatást segítse,
- a jobb tanulóknak adjon módot arra, hogy próbára tehessék tudásukat,
- kivetele, nyomdatechnikája legyen esztétikus, kötése legyen tartós,
- ára ne legyen aránytalanul magas a színvonalához képest,
- előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket, melyek több tanéven keresztül használhatók.

A tankönyveket és a segédleteket a tanítók, szaktanárok választják ki.

A pedagógusok az tankönyvválasztás során kötelesek a tankönyvlistán szereplő könyvek közül a tartós tankönyveket előnyben részesíteni. A választás során a tankönyvek tömegére is tekintettel kell lenni.

Az ingyenes tankönyvellátás

Az állam térítésmentesen biztosítja a tankönyveket a tanulók részére.

Az ingyenes tankönyvellátást – tankönyvkölcsönzéssel (lehetőség szerint); – használt tankönyv biztosításával; – az állami normatíva felhasználásával szükséges megoldani. A normatív támogatást a könyvtári állomány kiépítésével, és a tartós tankönyvek kölcsönzés útján történő felhasználásával kívánjuk felhasználni. A tankönyveket a

szülők, illetve tanulók augusztus végén, illetve az első iskolai munkahéten vehetik át. A szülőknek a tankönyvlista ismeretében lehetőségük van nyilatkozni azokról a tankönyvekről, amelyek iskolai megrendelését nem kérik, mert más módon kívánják beszerezni.

5. Az idegen nyelv oktatása

Az első idegen nyelv oktatása az általános iskola 1. évfolyamán kezdődik. Az első idegen nyelv iskolánkban az angol. A második élő idegen nyelv bevezetése a 9. évfolyamtól kezdődik. Választható második idegen nyelv: spanyol, orosz, kínai. A középiskolánkban biztosítjuk a megkezdett első idegen nyelv folytatólagos oktatását és az érettségi idejére annak legalább B1 szintű elsajátítását, a felsőoktatásba továbbtanuló diákok esetében előírt B2-es nyelvi szint eléréséhez a nyelvi csoportbontások keretében nyújtunk felkészülési lehetőséget.

Nyelvi csoportbontás

		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
1. Középhaladó csoport		3+2 óra	3+2 óra	4+1 óra	-
2. Haladó csoport		3+2 óra	3+2 óra	4+1 óra	-
3. Középszintű érettségire felkészítő csoport		-	3+2 óra	4+1 óra	4+1 óra
				+ 2 óra fakultáció	+ 2 óra fakultáció
4. Emelt érettségi	Középszintű előrehozott	-	+2 óra emelt felkészítő	+2 óra fakultáció	+2 óra fakultáció

előkészítő csoport	érettségi nélkül				
	Középszintű előrehozott érettségivel	-	-	+2 óra fakultáció	+2 óra fakultáció

Az a tanuló, aki a 10. 11. vagy 12. évfolyamon eredményes középszintű vagy emeltszintű előrehozott érettségi vizsgát tett, a továbbiakban a kötelező 4+1 angol nyelvi tanórai foglalkozásokon nem köteles részt venni, amennyiben azt írásban a tanuló/gondviselő kérelmezte és a főigazgató jóváhagyta.

V. Záró rendelkezések

A Pedagógiai program érvényességi ideje

Az iskola nevelő-oktató munkáját a 2024/2025-ös tanévtől a módosított Pedagógiai Program alapján szervezi.

A Pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja az alábbiak szerint:

- A nevelőtestület minden tanév végén értékeli az általános célkitűzések és a helyi tantervben megfogalmazott tantárgyi célok és követelmények megvalósulását.
- A tanévzáró nevelési értekezlet keretén belül a nevelőtestület évente felülvizsgálja a pedagógiai programot, dönt a szükséges változtatásokról, kezdeményezi a fenntartó egyetértését.

A Pedagógiai program módosítása

A Pedagógiai Program módosítását kezdeményezheti: a főigazgató minden esetben, amikor ezt jogszabályváltozás vagy különös ok indokolja, ezen kívül:

- a nevelőtestület bármely tagja.

A nevelőtestület dönt arról, hogy a fenti esetekben foglalkozik-e érdemben a módosítási indítvánnyal.

A nevelőtestület köteles érdemben tárgyalni a pedagógiai program módosítására tett indítványt abban az esetben, ha:

- a módosítást a nevelőtestület legalább 30 %-a igényli,
- a módosítást a fenntartó kéri.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A módosított pedagógiai program felmenő rendszerben lép hatályba.

A Pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános. A teljes pedagógiai program egy-egy példánya megtekinthető az alábbi helyeken:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola irattárában,
- az intézmény nevelői szobájában,
- főigazgatónál,
- az iskola honlapján,
- a KIR nyilvános felületén.

Az intézmény működését meghatározó törvények

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről,
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendlete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról,
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról szóló 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló,
- 1999. évi XLII. törvény a nemdohányzók védelméről,
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről,
- 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet a nevelési és oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról,
- 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet módosításáról rendelkező 36/2012- (XI.14.) EMMI rendelet,

- 20/2013. (III.22.) EMMI rendelet egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról,
- 2019. évi LXX. törvény a közneveléssel összefüggő egyes törvények módosításáról és a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény hatályon kívül helyezéséről,
- 4/2017. (IV. 10.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet módosításáról,
- 26/1997. (IX.3.) NM rendelet iskola-egészségügyi ellátásról,
- 277/1997. (XII.22.) A Pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről,
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról,
- A 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról.

VI. Mellékletek

I. számú melléklet

Az általános iskola helyi tantervi követelményei

2. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket.
- Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit.
- A kérdésekre értelmesen válaszoljon.
- Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.
- Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit.
- Legyen képes összefüggő mondatok alkotására.
- Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról.
- Szöveghűen mondja el a memoritereket.
- Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő számú szókincssel.
- Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel.
- Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét.
- Írása legyen rendezett, pontos.
- Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban.
- Jelölje helyesen a j hangot 10-20 begyakorolt szóban.
- Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.
- Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett.
- Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén

Matematika

A tanuló

- képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni;
- képes állítások igazságtartalmának eldöntésére, állításokat megfogalmazni;
- halmazok elemeit összehasonlítja, azonosítja, megkülönbözteti, a közös tulajdonságokat felismeri, megnevezi;
- több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát helyesen használja;
- néhány elemet sorba rendez próbálgatással;
- számokat ír, olvas 100-as számkörben, Helyi érték fogalma.
- tud római számokat írni, olvasni 100-as számkörben (I, V, X, L, C);
- megtalálja számok helyét a számegyenesen,
- meghatározza az egyes, tízes számszomszédokat;
- képes természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;
- tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani;
- a matematikai jeleket $+$, $-$, $\cdot$, $/$, $=$, $<$, $>$, $()$ helyesen használja;
- képes összeadni, kivonni, szorozni, osztani 100-as számkörben;
- ismeri a szorzótáblát a 100-as számkörben;
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét;
- képes szöveges feladatot értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírására művelettel;
- megkülönbözteti a páros és páratlan számokat;
- képes szimbólumok használatára matematikai szöveg leírásánál, az ismeretlen szimbólum kiszámítására;
- figyelme tudatosan irányítható;
- ismer az egyenes és görbe vonalakat;
- képes a test és a síkidom megkülönböztetésére;
- tud testeket építeni szabadon és megadott feltételek szerint;
- képes tájékozódni, ismeri az irányokat;
- képes a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére;
- ismeri a szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, cl, dl, l, kg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
- képes átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között;

- felismeri a mennyiségek közötti összefüggéseket;
- mérés során helyesen használja a mérőeszközöket;
- felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni;
- felismeri a számpárok közötti kapcsolatokat;
- képes a változásokat észrevenni, szóban kifejezni;
- tud adatokról megállapításokat megfogalmazni.

Angol nyelv

- Legyen képes a tanuló hallott, a normális beszédtempónál kissé lassabban elhangzott a tanult lexikán túl nem lépő mondatokat, néhány mondatos, egyszerű szöveget megérteni.
- Legyen képes a hallott utasításoknak, felszólításoknak és információknak megfelelően reagálni.
- Tudjon begyakorolt, elsajátított szavakkal alkotott egyszerű mondatokat ismételni, illetve, kimondani.
- Törekedjen a helyes hanglejtés, hangsúly és ritmus használatára.

Ének-zene

- A tanulók képesek legyenek 30 gyermekdalt és népdalt emlékezetből, a kapcsolódó játékokkal, c'-d'' hangterjedelemben előadni.
- Képesek legyenek kifejezően, egységes hangzással, tiszta intonációval énekelni, és új dalokat megfelelő előkészítést követően, hallás után megtanulni.
- Kreatívan vegyenek részt a generatív játékokban és feladatokban. Érezzék az egyenletes lüktetést, tartsák a tempót, érzékeljék a tempóváltozást. A 2/4, 3/4, 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.
- Ismerjék fel és jegyezzék le a tanult zenei elemeket (ritmus, dallam).
- Pontosan, folyamatosan szólaltassák meg a tanult ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatokat csoportosan és egyénileg is.
- Szolmizálva énekeljék a tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről. Megfelelő előkészítés után hasonló dallamfordulatokat rögtönözzenek.

- Képesek legyenek társaikkal együtt figyelmesen zenét hallgatni. Tegyenek különbséget az eltérő zenei karakterek között.
- Hangszínhallás: Különböztessék meg a hegedű, cselló, fuvola, fagott, gitár, a testhangszerek és a gyermek-, női, férfihang hangszínét. Ismerjék a hangszerek alapvető jellegzetességeit. Szívesen és örömmel hallgassák újra, és dramatizálják a meghallgatott zeneműveket.

Vizuális kultúra

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
- Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.
- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.
- A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése.
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése.
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.
- Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat.
- Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése.
- A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását).
- A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése.
- Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése.
- Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.

Technika és tervezés

- A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása.
- Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.
- A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása.
- A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.
- Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.
- Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Életkori szintnek megfelelő probléma felismerés, problémamegoldás.
- Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.
- Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálak anyagok, textilek magabiztos alakítása.
- Építés mintakövetéssel és önállóan.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- A közlekedési veszélyforrások tudatosulása.
- Az útesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása.
- A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.
- Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés

Testnevelés

Előkészítő és preventív mozgásformák:

- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
- A medence középhelyzete beállítása.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
- Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése.
- A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák:

- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energia befektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.

Manipulatív természetes mozgásformák:

- A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
- Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
- A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűsége, biztonságra törekvés.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban:

- Fesztes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
- Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.
- A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban:

- A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
- Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
- Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban:

- Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.
- A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban:

- A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.
- Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben:

- Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
- Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

Bibliaismeret

- A tanult bibliai történetek szövegértés szintű ismerete, a tanulók életkorának megfelelően
- A tankönyv fejezeteihez tartozó memoriterek pontos ismerete
- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban
- Isten és Jézus néhány jellemvonásának ismerete a tanult történetek alapján
- Bibliai fogalomtár alapozása (1-2. osztály tananyagából)

Sakk-logika

- A sakkjáték szabályrendszerének és menetének ismerete.
- A sakkjelzések ismerete. Oktatóprogramok ismerete. A sakkóra használata.
- Megfelelő mennyiségű és minőségű információk birtokában egyszerű, logikus döntések meghozásának képessége. Egy sakkjátszma szabályszerű lejátszásának képessége.
- Sakkjelzések alkalmazásának, állások lejegyzésének képessége.

- Együttműködés képessége.
- A sakketikett tisztelete, egészséges versenyszellem kialakulása. Tolerancia.
- A tanultak alkalmazása a gyakorlatban önállóan és csoport tagjaként.

3. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- Az eddig tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek.
- Biztonsággal ismerje fel a tanult mondatfajtaikat és legyen tisztában a mondatvégi írásjelek helyes használatával.
- Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.
- A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat.
- Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek.
- Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.
- Ismerje és tudja értelmezni a tanító által használt javítási jeleket.
- A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.
- Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.
- Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Képes legyen az olvasottak tartalmát visszaadni szóban és írásban is. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.
- A memoriterek szöveghűen mondja el.
- Adott vagy választott témáról legalább 8-10 mondatos elbeszélő fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.

- Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.

Matematika

A tanuló

- képes adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
- képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
- értelmezi a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben,
- képes az összes eset megtalálására próbálgatással,
- tud 1000-es számkörben számokat írni, olvasni,
- ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát 1000-es számkörben,
- tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M);
- helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
- képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére szöveggel, előállítására hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel,
- tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 1000-es számkörben,
- képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységekben,
- alkalmazza a matematika különböző területein az ésszerű becslést és a kerekítést,
- képes pontosan számolni fejben százas számkörben,
- biztosan ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben,
- ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
- képes a műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazására,
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
- tud írásban háromjegyű számokat összeadni, kivonni, szorozni egyjegyű számmal
- képes a műveletek ellenőrzésére,

- szöveges feladatokat megold a megoldási algoritmus alkalmazásával (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata)
- ismeri a többszörös, osztó, maradék fogalmát,
- képes növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerésére, a szabály követésére,
- képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
- meg tudja határozni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,
- ismeri és használja a szabvány mértékegységeket: km, cl, hl, g, t, másodperc.
- képes átváltások elvégzésére szomszédos mértékegységek között,
- egyszerű gyakorlati példák esetén képes a hosszúság, távolság és idő mérésére,
- egyszerű módszerekkel felismer és létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget,
- megérti a test és a síkidom közötti különbséget,
- felismeri a kockát, téglatestet,
- képes hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítására,
- tudja megmérni a négyzet és a téglalap területét,
- képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,
- képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, helyesen értelmezi a táblázat adatait,
- képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagramról adatok leolvasására,
- valószínűségi játékok, kísérletek során helyesen értelmezi a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos fogalmakat.

Angol nyelv

- Legyen képes a tanuló hallott, a normális beszédtempónál kissé lassabban elhangzott a tanult lexikán túl nem lépő mondatokat, néhány mondatos, egyszerű szöveget megérteni.
- Legyen képes a hallott utasításoknak, felszólításoknak és információknak megfelelően reagálni.

- Tudjon begyakorolt, elsajátított szavakkal alkotott egyszerű mondatokat ismételni, illetve, kimondani.
- Törekedjen a helyes hanglejtés, hangsúly és ritmus használatára.
- Ismerjék fel és értsék meg a tanult szavakat és kifejezéseket, egyszerű mondatokat. Tudjon a tanult témakörökben egyszerű utasításokra olvasás alapján reagálni.
- Legyen képes rövidebb tanult szöveget helyes kiejtéssel, hanglejtéssel, hangsúllyal és helyes ritmusban felolvasni és az ellenőrző kérdésekre választ adni.

Írásbeli készség:

- Tudjon ismert szavakból álló szöveget lemásolni, illetve tollbamondás után az ismert szavakat leírni.
- Tudja az ismert szavak hiányzó betűit pótolni.

Környezetismeret

A tanuló

- ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére;
- az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben;
- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;
- képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására;
- képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán keresztül;
- értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében;

- képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint;
- képes egy természetes életközösséget bemutatni;
- képes az informatikai és kommunikációs eszközök irányított használatára az információkeresésben és a problémák megoldásában.

Ének-zene

- Képesek legyenek a tanulók 30 népdalt, műzenei idézetet emlékezetből, a-e' hangterjedelemben csoportosan és önállóan a népdalokat több versszakkal, csokorba rendezve is előadni.
- Képesek legyenek kifejezően, egységes hangzással, tiszta intonációval énekelni, és új dalokat megfelelő előkészítést követően, hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- Többszólamú éneklési készségük fejlődjék. Képesek legyenek csoportosan ismert dalokat ritmus oszcinátóval énekelni, és egyszerű kétszólamú darabokat, kánonokat megszólaltatni.
- Kreatívan vegyenek részt a generatív játékokban és feladatokban. Érezzék az egyenletes lüktetést, tartsák a tempót, érzékeljék a tempóváltozást. A 3/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.
- Ismerjék fel, jegyezzék le és szólaltassák meg a tanult zenei elemeket (metrum, dinamikai jelzések, ritmus, dallam).
- Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról, hangjegyről és emlékezetből szolmizálják.
- Szolmizálva énekeljék a tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről. Megfelelő előkészítés után hasonló dallamfordulatokat rögtönözzenek.
- Fejlődjék zenei memóriájuk és belső hallásuk.
- Fejlődjön formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség) ismerjék fel és tudják megfogalmazni.
- Hangszínhallás: Különböztessék meg a tekerő, duda, oboa, klarinét, kürt, trombita, üstdob, a gyermekkar, nőikar, férfikar hangszínét. Ismerjék a

hangszerek alapvető jellegzetességeit. Tegyenek különbséget szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar hangzása között.

- Zenehallgatásuk tudatos legyen, figyelmesen hallgassák a zeneműveket. A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 4-5 alkotást/műrészletet ismerjenek.

Vizuális kultúra

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése.
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
- Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése.
- Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás.
- A médiaszövegek előállításával, nyelvi jellemzőivel, használatával kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása, helyes alkalmazása előszóban. A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése. A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése.
- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.
- Használati utasítások értő olvasása, betartása.

Technika és tervezés

- Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyaláskor).
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.

- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.
- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségszintű alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

Digitális kultúra

- Tudja megnevezni digitális környezet elemeit.
- Digitális tananyagok, gyermekeknek készített alkalmazásokat képes legyen használni.
- Tudja megnevezni a digitális eszközöket és főbb funkcióit.
- Képes legyen használni a digitális eszközöket.
- Ismerje a problémamegoldás folyamatát digitális eszközzel.
- Ismerje az elkészített produktum mentésének és megnyitásának lépéseit.
- Képes legyen az alkalmazói készségek alapozására és fejlesztésére.
- Alkalmazza a rajzolóprogram alapfunkcióit, rajzeszközöket.
- Ismerje a böngészőprogram alapfunkcióit.
- Képes legyen értelmezni a személyes adat fogalmát.

Testnevelés

Előkészítő és preventív mozgásformák:

- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
- A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
- A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
- Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között.
- A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák:

- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése.

Manipulatív természetes mozgásformák:

- A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
- A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.
- A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban:

- A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
- Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
- A tempóváltozások érzékelése és követése.
- A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban:

- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban:

- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
- Törekvés a legcélszerűbb játék helyzet-megoldásra.

- A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
- A sportszerű viselkedés értékévé válása.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban:

- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben.

Bibliaismeret

- Az 1., 2., és 3. osztályban tanult dalok éneklésébe és azok koreográfiájába való bekapcsolódás.
- A tanuló ismerje a pusztai vándorlás és a honfoglalás főbb eseményeit.
- Ismerje az Ószövetség tankönyvben fellelhető kulcsszemélyeit.
- Fontos Jézus példázatainak megértése, főbb igazságainak ismerete és alkalmazása.
- A tanuló törekedjék a tanult újszövetségi történetek, valamint Jézus életútja főbb állomásainak részletes ismeretére.

Sakk-logika

- Új alapfogalmak (káros báb, gyalogvégjáték stb.) ismerete.
- Egyszerű sakkfeladványok megfejtésének képessége. A taktikai és stratégiai elemek alkalmazása.
- Mintaállások elemzésének képessége. Játzmák lejegyzésének képessége.
- Tervkészítés képessége különböző módszerek alkalmazásával.
- A sakkjáték során a megszerzett tudás értékévé való megjelenése.
Tudásbővítés iránti belső motiváció a győztes játék érdekében.
- Problémamegoldás és tervkészítés mindennapi helyzetekben.

4. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat.

- Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.
- Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.
- Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.
- Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.
- A memoriterek szöveghűen mondja el.
- Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.
- Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.
- A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.
- Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

Matematika

A tanuló

- tud adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
- képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
- értelmezése a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben,

- próbálgatással képes az összes eset megtalálására,
- tud számokat írni, olvasni 10 000-es számkörben,
- ismeri és helyesen alkalmazza a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmakat 10 000-es számkörben,
- tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M);
- helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
- képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére, előállítására, hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel,
- tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 10 000-es számkörben,
- képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységeken keresztül,
- alkalmazza az ésszerű becslést és a kerekítést a matematika különböző területein,
- tud fejben számolni száz-as számkörben,
- biztos ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben,
- ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
- alkalmazza a műveletek tulajdonságait, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségét,
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
- képes négyjegyű számok összeadására, kivonására, szorozni kétjegyű, osztani egyjegyű számmal írásban,
- tudja a műveletek helyességének ellenőrzését,
- képes szöveges feladat megoldására a megoldási algoritmus (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata) alkalmazásával,
- ismeri és helyesen használja a többszörös, osztó, maradék fogalmát,
- felismeri a növekvő és csökkenő számsorozatokot, tudja azokat folytatni,
- képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
- tudja megfogalmazni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,
- képes egyenesek kölcsönös helyzetének felismerésére (metsző és párhuzamos

egyenesek),

- ismeri a szabvány mértékegységeket: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc. Tud átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között,
- képes egyszerű gyakorlati példákban a hosszúság, távolság és idő mérésére,
- létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget egyszerű módszerekkel, felismerési, megnevezi jellemzőiket,
- ismeri a kör fogalmát,
- megértési a test és a síkidom közötti különbséget,
- felismerés és létrehoz kockát és téglatestet, megnevezi jellemzőiket,
- felismerési a gömböt,
- hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel előállít tükrös alakzatokat,
- tudja kiszámítani a négyzet és a téglalap területét,
- képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,
- képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, a táblázat adatainak értelmezésére,
- képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagram leolvasására,
- értelmezése a valószínűségi játékok, kísérletek során a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos fogalmakat.

Környezetismeret

A tanuló

- ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére;
- az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben;
- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;
- képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására;
- képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán

keresztül;

- értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében;
- képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint;
- képes egy természetes életközösséget bemutatni;
- képes egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezésére, ismeri az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartást;
- képes Magyarország elhelyezésére a földrajzi térben, ismeri néhány fő kulturális és természeti értékét;
- képes az informatikai és kommunikációs eszközök irányított használatára az információkeresésben és a problémák megoldásában.

Ének-zene

- Képesek legyenek a tanulók 30 népdalt, műzenei idézetet emlékezetből, a-e” hangterjedelemben csoportosan és önállóan a népdalokat több versszakkal, csokorba rendezve is előadni.
- Képesek legyenek kifejezően, egységes hangzással, tiszta intonációval énekelni, és új dalokat megfelelő előkészítést követően, hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- Többszólamú éneklési készségük fejlődjék. Képesek legyenek csoportosan ismert dalokat ritmusosztinatóval énekelni, és egyszerű kétszólamú darabokat, kánonokat megszólaltatni.
- Kreatívan vegyenek részt a generatív játékokban és feladatokban. Érezzék az egyenletes lüktetést, tartsák a tempót, érzékeljék a tempóváltozást. A tanult metrumokat helyesen hangsúlyozzák.
- Ismerjék fel, jegyezzék le és szólaltassák meg a tanult zenei elemeket (metrum, dinamikai jelzések, ritmus, dallam).
- Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról, hangjegyről és emlékezetből szolmizálják.
- Szolmizálva énekeljék a tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid

dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről. Megfelelő előkészítés után hasonló dallamfordulatokat rögtönözzenek.

- Fejlődjék zenei memóriájuk és belső hallásuk.
- Fejlődjék formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség) ismerjék fel és tudják megfogalmazni.
- Fejlődjék hangszínhallásuk. Különböztessék meg a megismert hangszerek, a gyermekkar, nőikar, férfikar, vegyeskar hangszínét. Ismerjék a hangszerek alapvető jellegzetességeit. Tegyenek különbséget szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar hangzása között.
- Zenehallgatásuk tudatos, figyelmesen hallgassák a zeneműveket. A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 4-5 alkotást/műrészletet ismerjenek.

Vizuális kultúra

- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
- Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése.
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészen belül: arckép, csendélet, tájkép).
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.
- A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése.
- Kép- és hangrögzítő eszközök használata elemi technikáinak ismerete. Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével saját gondolatok, érzések megfogalmazása, rövid, egyszerű történet megformálása.
- Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása. A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos

és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása. Életkorhoz igazodó fejlesztő, kreatív internetes tevékenységek.

Technika és tervezés

- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.
- Használati utasítások értő olvasása, betartása.
- Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyaláskor).
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.
- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

Digitális kultúra

- Tudja megnevezni digitális környezet elemeit.
- Digitális tananyagok, gyermekeknek készített alkalmazásokat képes legyen használni.
- Tudja megnevezni a digitális eszközöket és főbb funkcióit.
- Képes legyen használni a digitális eszközöket. Ismerje a problémamegoldás folyamatát digitális eszközzel.
- Ismerje az elkészített produktum mentésének és megnyitásának lépéseit.
- Képes legyen az alkalmazói készségek alapozására és fejlesztésére.
- Alkalmazza a rajzolóprogram alapfunkcióit, rajzeszközöket.
- Ismerje a böngészőprogram alapfunkcióit.
- Képes legyen értelmezni a személyes adat fogalmát.

Testnevelés

Előkészítő és preventív mozgásformák:

- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
- Önálló pulzusmérés.
- A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.
- A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
- Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák:

- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.
- A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
- A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások, azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.

Manipulatív természetes mozgásformák:

- A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energia befektetéssel.
- A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
- A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.
- A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban:

- Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.
- A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
- Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.

- A tempóváltozások érzékelése és követése.
- A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban:

- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.
- A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
- A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.
- A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban:

- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.
- Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
- A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
- A sportszerű viselkedés értékévé válása.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban:

- Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.
- Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
- A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.
- A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.
- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- Az saját agresszió kezelése.
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése.

Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban:

- Egy úszásnemben 25 méter leúszása biztonságosan.
- Fejesugrással vízbe ugrás.

- Az uszodai rendszabályok természetessé válása. A tanult úszásnem fogalmi készletének ismerete.

Bibliaismeret

- A tanuló legyen képes felismerni Isten munkáját, gondviselését a bibliai személyek életében, sorsában. (Szövegismeret és kulcsigazságok)
- A Hegyi Beszéd ismerete.
- Az Apostolok Cselekedeteiből a tankönyvben található történetek ismerete.
- Az eddig (4 év alatt) tanult dalok magabiztos ismerete.
- Az eddig tanult ünnepek lényegének ismerete.
- Jézus életállomásainak ismerete.

Angol nyelv

- A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.
- Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról, minta alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival.
- Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában.
- Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.
- fő témakörök: üdvözlések, bemutatkozás; családtagok; lakás helyiségei, berendezési tárgyak, tevékenységek a lakásban; napi étkezések, alapvető ételek, italok; az óra, napszakok, a hét napjai, hónapok, évszakok, időjárás; számok 1-1000-ig, dátum; alapvető ruhadarabok; testrészek; sportok, szabadidős tevékenységek; napi rutin; iskolai tantárgyak, tárgyak, osztálytársak; vásárlás; főbb állatok; főbb ünnepek.

Sakk-logika

- A megnyitások típusainak, a kényszerítő erejű lépések és a kombinációk ismerete. A megnyitás és a középjáték alapelveinek ismerete. A komplex állásértékelés szempontjainak ismerete.

- Állásfelépítés, védekezés és ellentámadás képessége. Különböző stratégiák alkalmazásának képessége. Saját játék mérlegelő szemléletének képessége. Mások döntéseinek stratégiai szempontú értékelésének képessége.
- A tudás megszerzésének élménye. A folytonos tanulás igénye, saját tanulás szabályozása. A táblás játékok iránti igény a mással nem helyettesíthető közösségi élmény által.
- Az önértékelés fejlődése.
- Nyitott, rugalmas gondolkodásmód. A megszerzett ismeretek és képességek széles körű alkalmazása.

5. évfolyam

Magyar irodalom

- Képes az epikai és lírai művek, a népköltészet és a műköltészet jellemző vonásainak felismerésére.
- Képes az epikai művek cselekményének szerkezeti részeit, a szereplőket, a helyszíneket felismerni, bemutatni.
- A lírai művekben képes a képiséget, a zeneiség eszközeit, az ütemhangsúlyos verselést felismerni, bemutatni.
- Képes egyszerű, rövid leírás készítésére személyekről, tárgyakról.
- Képes személyes és olvasmányélménye egyszerű megfogalmazására, elsősorban szóban.
- Legyen képes néhány mondatos történetmondásra mindennapi élményeiről, olvasmányairól szóban és rövid fogalmazásban.
- Képes legyen a gyakran használt és olvasott művekben előforduló szavak jelentésének értelmezésére. Jártasságot szerezzen a szótárak használatában.

Magyar nyelv

- A tanuló igyekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, a szóbeszédet kísérő nem nyelvi jeleket alkalmazni.
- A rövidebb szóbeli üzeneteket, rövidebb hallott történeteket képes legyen megérteni, s ezekről rövid összefoglalást adni.

- Fokozatos önállósággal tudjon a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, SMS, e-mail, stb) szöveget alkotni.
- Legyen képes az írott és az elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek átfogó megértésre és az információkeresésre.
- A tanuló ismerje a hangok, szóelemek és szavak szintjén a következőket:
 - magánhangzók: mély, magas, rövid, hosszú,
 - mássalhangzók: zöngés, zöngétlen,
 - hangrend, illeszkedés.
- Feladatvégzés során ismerje fel a következő hangkapcsolódási szabályszerűségeket:
 - teljes és részleges hasonulás,
 - összeolvadás,
 - rövidülés,
 - kiesés.
- Az ezekhez kapcsolódó helyesírási szabályokat igyekezzen alkalmazni az írott munkában.
- A megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat aktív szókincsében is próbálja meg alkalmazni.

Matematika

- Konkrét esetekben halmazokat felismer és ábrázol.
- Állítások logikai értékét (igaz vagy hamis) megállapítja.
- Érti és alkalmazza a számok helyi értékes írásmódját nagy számok esetén.
- Ismeri a római számjelek közül az L, C, D, M jeleket, felismeri az ezekkel képzett számokat a hétköznapi helyzetekben.
- Gyakorlati feladatok megoldása során legfeljebb kétjegyű egész számmal írásban oszt. A hányadost megbecsüli.
- Meghatározza konkrét számok ellentettjét, abszolút értékét.
- Ismeri az egész számokat.
- Ábrázol törtrészeket, meghatároz törtrészeknek megfelelő törtszámokat.
- Érti és alkalmazza a számok helyi értékes írásmódját tizedes törtek esetén.

- Megfelelteti egymásnak a racionális számok közönséges tört és tizedes tört alakját.
- Gyakorlati feladatok megoldása során tizedes törtet legfeljebb kétjegyű egész számmal írásban oszt. A hányadost megbecsüli.
- Sorozatokat adott szabály alapján folytat; néhány tagjával adott sorozat esetén felismer és megfogalmaz képzési szabályt.
- Síkbeli tartományok közül kiválasztja a szögtartományokat, nagyság szerint összehasonlítja, méri, csoportosítja azokat.
- Csoportosítja a háromszögeket szögeik és oldalaik szerint.
- Tapasztalatot szerez a síkbeli mozgásokról gyakorlati helyzetekben.

Természettudomány

A növények testfelépítése

- Felismeri és megnevezi a növények életfeltételeit, életjelenségeit.
- Összehasonlítja ismert hazai természetű vagy vadon élő növényeket adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján.
- Felismeri és megnevezi a növények részeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit.
- Összehasonlítja ismert hazai természetű vagy vadon élő növények részeit megadott szempontok alapján.
- Ismert hazai természetű vagy vadon élő növényeket különböző szempontok szerint csoportosít.
- Azonosítja a lágyszárú és a faszárú növények testfelépítése közötti különbségeket.

Az állatok testfelépítése

- Felismeri és megnevezi az állatok életfeltételeit és életjelenségeit.
- Összehasonlítja ismert hazai házi vagy vadon élő állatokat adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján.
- Felismeri és megnevezi az állatok testrészeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit.
- Az állatokat különböző szempontok szerint csoportosítja.

- Azonosítja a gerinctelen és a gerinces állatok testfelépítése közötti különbségeket.
- Mikroszkóp segítségével megfigyel egysejtű élőlényeket.

Anyagok és tulajdonságaik

- Felismeri és megfigyeli a környezetben előforduló élő és élettelen anyagokat, megadott vagy önállóan kitalált szempontok alapján csoportosítja azokat.
- Felismer és megfigyel különböző természetes és mesterséges anyagokat, ismeri azok tulajdonságait, felhasználhatóságukat, ismeri a természetes és mesterséges környezetre gyakorolt hatásukat.
- Önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket különféle fizikai paraméterek meghatározására.
- Önállóan végez egyszerű kísérleteket.

Mérések, mértékegységek, mérőeszközök

- Önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket a hőmérséklet, a hosszúság, a tömeg, az űrtartalom és az idő meghatározására.
- Észleli, méri az időjárási elemeket, a mért adatokat rögzíti, ábrázolja.
- Magyarországra vonatkozó adatok alapján kiszámítja a napi középhőmérsékletet, a napi és évi közepes hőingást.
- Leolvassa és értékeli a Magyarországra vonatkozó éghajlati diagramok és éghajlati térképek adatait.

Tájékozódás az időben

- Tervet készít saját időbeosztására vonatkozóan.
- Megfigyeli a természet ciklikus változásait.
- Megérti a Föld mozgásai és a napi, évi időszámítás közötti összefüggéseket.
- Modellezi a Nap és a Föld helyzetét a különböző napszakokban és évszakokban.

Alapvető térképészeti ismeretek

- Mágneses kölcsönhatásként értelmezi az iránytű működését.
- Felismeri a felszínformák ábrázolását a térképen.
- Megérti a méretarány és az ábrázolás részletessége közötti összefüggéseket.
- Fő- és mellékégtájak segítségével meghatározza különböző földrajzi objektumok egymáshoz viszonyított helyzetét.

- Felismeri és használja a térképi jelrendszert és a térképfajtákat (domborzati térkép, közigazgatási térkép, autós térkép, turistatérkép).

Alapvető légköri jelenségek és folyamatok

- Megnevezi az éghajlat fő elemeit.
- Jellemzi és összehasonlítja az egyes éghajlati övezeteket (forró, mérsékelt, hideg).
- Értelmezi az évszakok változását.
- Értelmezi az időjárás-jelentést.
- Piktogramok alapján megfogalmazza a várható időjárást.

Az emberi szervezet felépítése, működése, a testi-lelki egészség

- Felismeri és megnevezi az emberi test fő részeit, szerveit.
- Látja az összefüggéseket az egyes szervek működése között.
- Érti a kamaszkori testi és lelki változások folyamatát, élettani hátterét.

Történelem

Személyes történelem

- Képes ismereteket szerezni személyes beszélgetésekből, olvasott és hallott, valamint a különböző médiumok által felkínált szöveges és képi anyagokból.
- Ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos esemény és jelenség időpontját.
- Használja az idő tagolására szolgáló kifejezéseket, történelmi eseményre, jelenségre, korszakra való utalással végez időmeghatározást.
- Képes információk gyűjtésére képi és tárgyi forrásokból megadott szempontok szerint.
- Képes különbséget tenni források között típus és kontextus alapján.

Fejezetek az ókor történelméből

- Ismeri és fel tudja idézni az európai történelmi hagyományhoz kapcsolódó legfontosabb mítoszokat, történeteket, elbeszéléseket.
- Képes ismereteket szerezni olvasott és hallott, valamint a különböző médiumok által felkínált szöveges és képi anyagokból.
- Adott történetben különbséget tud tenni fiktív és valós, irreális és reális elemek között.

- Önállóan képes eseményeket, történeteket elmondani, történelmi személyeket bemutatni, saját véleményét megfogalmazni.

A kereszténység

- Tisztában van a zsidó-keresztény kultúra kialakulásának főbb állomásaival, ismeri a legfontosabb tanításait és hatását az európai civilizációra és Magyarországra.

A középkor világi

- Tisztában van a középkor világképének fő vonásaival.
- Ismeri a különböző korok hadviselési szokásait, jellemzőit.
- Önállóan képes eseményeket, történeteket elmondani, történelmi személyeket bemutatni, saját véleményét megfogalmazni.
- Felismeri a különböző korokra és régiókra jellemző tárgyakat, alkotásokat, életmódokat, szokásokat, változásokat, képes azokat összehasonlítani egymással, illetve a mai korral.
- A történelmi eseményekkel és személyekkel kapcsolatban önálló kérdéseket fogalmaz meg.

Képek és portrék az Árpád-kor történetéből

- Ismeri és fel tudja idézni a magyar és az európai történelmi hagyományhoz kapcsolódó legfontosabb mondákat, történeteket, elbeszéléseket.
- Be tudja mutatni a különböző korok életmódjának és kultúrájának főbb vonásait és az egyes történelmi korszakokban élt emberek életét befolyásoló tényezőket.
- Ismeri a középkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében.
- Fel tudja idézni a középkori magyar történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait, és fordulópontjait a honfoglalástól napjainkig.
- Valós képet alkotva képes elhelyezni Magyarországot a középkori európai történelmi folyamatokban.

Ismeretszerzés és forráshasználat

- Kiemel lényeges információkat (kulcsszavakat) elbeszélő vagy leíró szövegekből, illetve rövidebb magyarázó szövegekből, és az ezek alapján megfogalmazott kérdésekre egyszerű válaszokat képes adni.

- Megadott szempontok alapján, tanári útmutatás segítségével történelmi információkat gyűjt különböző médiumokból és forrásokból (könyvek, atlaszok, kronológiák, könyvtárak, múzeumok anyagai, filmek; nyomtatott és digitális, vizuális források).
- Megadott szempontok alapján rendszerezi a történelmi információkat.
- Felismeri, hogy melyik szöveg, kép, egyszerű ábra kapcsolódik az adott történelmi témához.
- Képen, egyszerű ábrán ábrázolt folyamatot, jelenséget saját szavaival le tud írni.
- Képes különbséget tenni források között típus és kontextus alapján.
- Össze tudja vetni a forrásokban található információkat az ismereteivel.
- Meg tudja vizsgálni, hogy a történet szerzője résztvevője vagy kortársa volt-e az eseményeknek.
- Egyszerű következtetéseket von le, és véleményt tud alkotni.

Tájékozódás időben és térben

- A tanult történelmi eseményeket, jelenségeket, személyeket, képeket hozzá tudja rendelni egy adott történelmi korhoz, régióhoz, államhoz.
- Használ különböző történelmi térképeket a fontosabb történelmi események helyszíneinek azonosítására, egyszerű jelenségek leolvasására, vaktérképen való elhelyezésére.

Szaktárgyi kommunikáció

- Önállóan képes eseményeket, történeteket elmondani, történelmi személyeket bemutatni, saját véleményt megfogalmazni.
- Össze tudja foglalni saját szavaival hosszabb elbeszélő vagy leíró szövegek tartalmát.
- Az általa gyűjtött történelmi adatokból, szövegekből rövid tartalmi ismertetőt tud készíteni.
- Képes önálló kérdések megfogalmazására a tárgyalt történelmi témával, eseményekkel kapcsolatban.
- Képes rövid fogalmazások készítésére egy-egy történetről, történelmi témáról.
- Különböző történelmi korszakok, történelmi kérdések tárgyalása során alkalmazza az értelmező és tartalmi kulcsfogalmakat, továbbá használja a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat.

- Tud egyszerű vizuális rendezőket kiegészíteni hagyományos vagy digitális módon (táblázatok, ábrák, tablók, rajzok, vázlatok) egy történelmi témáról.
- Egyszerű történelmi témáról tanári útmutatás segítségével kiselőadást állít össze és mutat be.
- Egyszerű történelmi kérdésekről véleményt tud megfogalmazni, állításait alátámasztja;
- Meghallgatja mások véleményét, érveit.
- Tanári segítséggel dramatikusan, szerepjáték formájában tud megjeleníteni történelmi eseményeket, jelenségeket, személyiségeket.

Történelmi gondolkodás

- Képes megfigyelni és összehasonlítani a történelemben előforduló különböző emberi magatartásformákat és élethelyzeteket.
- Feltételezéseket fogalmaz meg történelmi személyek cselekedeteinek mozgatórugóiról, és alátámasztja azokat.
- Önálló véleményt képes megfogalmazni történelmi szereplőkről, eseményekről.

Angol nyelv

- A személyes és környezeti témakörben megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget.
- A személyes és környezeti témakörben létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel.
- A személyes és környezeti témakörben nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.
- Megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja.
- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése célnyelven.
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató és ismeretterjesztő tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet szórakozásra és játékos nyelvtanulásra.

Bibliaismeret

- A Biblia felépítése, tagolása, szerkezeti egységei, ihletettsége, célja.
- Ószövetségi kezdetek ismerete.
- Felső tagozatos Bibliai Fogalomtár megalapozása.
- Jézusi példázatok, újszövetségi kulcstörténetek ismerete.
- Jézus életének, megváltó munkájának állomásai.
- Keresztény ünnepek lényegének ismerete Jézus életére, a Szentháromság munkálkodására építve.

Ének - zene

- A legelterjedtebb magyar népi hangszerek (pl. tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp) ismerete.
- A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafúvók rézfúvók, vonós, ütős).
- A karmester és a karvezető különböző szerepének megértése.
- A madrigalizmus (szövegfestés) megfigyelése a különböző korokban, a szöveges és abszolút zenében.
- A tanult ritmusértékek bővítése a 16-od, kis éles és nyújtott ritmussal. Ismeri és használja gyakorló nevüket, grafikai jelüket és értéküket.
- Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet.
- 50 dal ismerete.
- A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése.
- A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése.
- A Szózat hallás utáni megtanulása és éneklése.

Technika és tervezés

Tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;

- egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;
- érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét.

Műszaki kommunikáció értelmezése és alkalmazása.

- Digitális tervezés alkalmazása.
- Véleményformálás támogatása a környezettudatos otthon kialakításáról.
- Különböző korok otthonainak összehasonlítása, véleményformálás.
- Otthon a településen.
- Közlekedési rendszerek.

A táplálkozás jelentőségének értelmezése az egészségtudatos életvitelben.

- Fogyasztói tudatosság alkalmazása az egészséges táplálkozás – mint önérdék – mentén.
- Rugalmas alkalmazkodás döntési helyzetekben.
- Kezdeményező és kitartó munkavégzés alkalmazása.
- Táplálkozás az egészségtudatos életvitelben.

Önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján.

- Környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból.
- Terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg.
- Alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt.
- Részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat.
- Kreatív alkotás alkalmazása.
- Designe thinking (tervezői gondolkodás) lépéseinek alkalmazása problémamegoldás során.
- Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről.

Vizuális kultúra

- Látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja.
- Alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat.
- Látványok, képek részeinek, részleteinek alapján elképzei a látvány egészét, fogalmi és vizuális eszközökkel bemutatja és megjeleníti, rekonstruálja azt.
- Szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is.

- A látványokkal kapcsolatos objektív és szubjektív észrevételeket pontosan szétválasztja.
- Különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeleinek megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan megjeleníti.
- Különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt.

Digitális kultúra

- Megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat.
- Ismeri és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.
- Ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit.
- A probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven.
- Tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről.
- Mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.
- Tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket.
- Önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.
- Ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.
- Ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket.
- A tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.
- Ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás).
- Etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.
- Ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza.

- A tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.
- Ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít.
- Bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.
- Önállóan keres információt, a találatokat hatékonyan szűri.
- Az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki.
- Ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét.
- Önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.
- Az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat.
- Értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol.

Testnevelés

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

- Megnevez és bemutat egyszerű relaxációs gyakorlatokat.
- A mindennapi sporttevékenységébe tudatosan beépíti a korrekciós gyakorlatokat.
- A helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is kezdeményez ilyen tevékenységet.

Atlétikai jellegű feladatmegoldások

- Futótechnikája – összefüggő cselekvéssor részeként – eltérést mutat a vágta- és a tartós futás közben. Magabiztosan alkalmazza a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajítás és súlylökés – számára megfelelő – technikáit.

Torna jellegű feladatmegoldások

- Segítségadással képes egy-egy általa kiválasztott tornaelem bemutatására és a tanult elemekből önállóan alkotott gyakorlatsor kivitelezésére.

Sportjátékok

- A sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket. A testnevelési és sportjáték közben célszerű,

hatékony játék- és együttműködési készséget mutat. A tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

Testnevelési és népi játékok

- A sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket. A tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

Önvédelmi és küzdősportok

- A küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutatva tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket. A tanári irányítást követve, a mozgás sebességét növelve hajt végre önvédelmi fogásokat, ütéseket, rúgásokat, védéseket és ellentámadásokat.

Alternatív környezetben üzhető mozgásformák

- Ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben. A szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

6. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

Beszéd-készség, szóbeli szövegek alkotása, megértése

- A kapcsolatfelvétel és –megszakítás illemszabályainak ismerete.
- A testbeszéd és a hangosítás eszközeinek ismerete a beszédhelyzetnek megfelelően. Alkalmazza a kérdés és a tudakozódás szóbeli formáit a közléshelyzetnek megfelelően.
- Írásbeli szöveg alkotása, íráskép, helyesírás
- Jól olvasható, rendezett külsejű, lendületes írás.
- A tanult helyesírási szabályok alkalmazása másolás, tollbamondás és emlékezetből való íráskor és önálló szövegek alkotásakor.
- Rövid elbeszélés, leírás tájról, tárgyról, emberről (jellemezés) készítése.

- Ismeretek az anyanyelvről.
- A nyelv rendszerszerűségének ismerete.
- A szavak, szóelemek, a szófajok és fajtáik jellemzőinek, helyesírási, nyelvhelyességi tudnivalóinak alkalmazása.
- A tanulási képesség fejlesztése.
- Tájékozottság a könyvtári eligazodásban; információgyűjtés és rendezés.
- Jártasság a korosztály számára készült lexikonok, kézikönyvek használatában.
- Szabály és meghatározás szerkesztése. Keresés nemcsak írásos, hanem digitális információhordozóból is.
- Olvasás, írott szöveg megértése.
- Az előbeszéd tempójával egyező folyamatos hangos és a szöveget értelmező csendes olvasás. Az olvasmányok témájának, szereplőinek, helyszíneinek, a cselekmény szálainak azonosítása; az elsődleges, szó szerinti és az elvontabb, metaforikus jelentés felfogása.
- A lírai művek képiségének, zeneiségének átélése, kifejezőeszközeinek megnevezése.
- A szövegszerkesztés alapvető eljárásainak ismerete.
- Ismeretek az irodalomról.
- A tanuló legyen képes a műnemek és a tanult műfajok, a népköltészet és műköltészet közötti különbségek és hasonlóságok feltárására.
- Memoriterként tudjon 3-4 lírai alkotást, egy elbeszélő költeményből min. 25-30 sort és 5-6 mondatos prózai szöveget hatásosan, pontosan felidézni.
- Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése.
- A tanuló képes a saját és nem saját álláspont azonosítására, mások véleményének meghallgatására, megértésére.
- Alapvető érzelmeket, erkölcsi magatartásformákat azonosítani tud. Beszámoló az átélés élményéről.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös részének, uniójának felírása, ábrázolása.

- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése, az összes lehetséges sorrend felírása.
- Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- A nyelv logikai elemeinek és az összehasonlításhoz szükséges kifejezéseknek a helyes használata.

Számтан, algebra

- A tízes számrendszer fogalma, a tízes számrendszer helyiértékeinek ismerete.
- Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. Közös osztók, közös többszörösök megkeresése. Oszthatósági szabályok (2, 3, 5, 9, 10, 4, 25, 100) ismerete, alkalmazása.
- Egész számok fogalmának ismerete, ellentett, abszolútérték meghatározása. Egész számok összeadása, kivonása, szorzása, osztása. Az egész számokkal végzett műveletek szabályainak alkalmazása.
- Törtek, tizedestörtek értelmezése, írása, olvasása, egyszerűsítése, bővítése, összehasonlításuk. Tizedestörtek kerekítése. Törtek, tizedestörtek összeadása, kivonása, szorzása, osztása. A racionális szám fogalma. Műveletek a racionális számok körében (negatív törtekkel, tizedestörtekkel is).
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Két szám aránya. A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság [és a fordított arányosság] értése, használata.
- A százalék fogalmának ismerete, a százaléktértek kiszámítása.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása szabadon választott módszerrel.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlet felírásával. Szövegértelmezés, adatok kigyűjtése, terv (szimbólumok, betűkifejezések segítségével összefüggések felírása a szöveges feladatok adatai között), becslés, számítás; ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.
- A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai

gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

Geometria

- Térelemek felismerése, a szaknyelv és az anyanyelv helyes használata.
- Párhuzamos, metsző, kitérő, merőleges egyenesek fogalmának ismerete. Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása egyélű és derékszögű vonalzó segítségével.
- Alapszerkesztések végrehajtása; pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek. Téglalap szerkesztése.
- Adott tulajdonságú ponthalmazok felismerése. A körrel kapcsolatos fogalmak, elnevezések ismerete.
- A szögtartomány fogalma, a szögek nagyságának megmérése, a mértékegységek ismerete. Adott nagyságú szög megrajzolása szögmérő segítségével. A szögfajták ismerete. Speciális szögek szerkesztése.
- Alakzatok tengelyese tükröképének szerkesztése, a tengelyes szimmetria felismerése.
- A sokszög szemléletes fogalma. Sokszögek tulajdonságainak vizsgálata a geometriai ismeretek alkalmazásával (átlók száma, konvex és konkáv sokszögek megkülönböztetése, tengelyes szimmetria stb.). A sokszögek csoportosítása különböző szempontok szerint. Konkrét sokszögek kerületének kiszámítása.
- A háromszögek osztályozása szögeik szerint. A háromszög-egyenlőtlenség felismerése. Tengelyesen szimmetrikus háromszög szerkesztése, tulajdonságainak felismerése, területének kiszámítása (átdarabolás, kiegészítés).
- A négyszög, a speciális négyszögek fogalmának ismerete, tulajdonságaik vizsgálata, Tengelyesen szimmetrikus négyszögek tulajdonságainak felismerése adott ábrák segítségével. A négyszög kerületének kiszámítása.
- A téglalap (négyzet) területe, a korábban tanultak alkalmazása geometriai problémák és gyakorlati jellegű feladatok megoldásában.
- A téglatest, kocka ismerete, az elnevezések (csúcs, él, lap) helyes használata, tulajdonságaik vizsgálata.
- A téglatest térfogata, a térfogat szabványos mértékegységei. A térfogat és az

úrtartalom mértékegységei közti kapcsolat ismerete. A korábban tanultak alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban.

- Testek ábrázolása, az ábrák helyes értelmezése. Testek építése.
- Meghatározza konkrét számok reciprokát.
- Felismeri a síkban az egybevágó alakzatokat.
- A szerkesztéshez tervet, előzetes ábrát készít.
- Ismeri az alapszerkesztéseket: szakaszfelező merőleget, szögfelezőt, merőleges és párhuzamos egyeneseket szerkeszt, szöget másol.

Történelem

- A diák legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.
- Tudjon információt gyűjteni adott történelmi témában a korosztálya számára készült információhordozókból tanári segítséggel.
- Tudjon tanult történetet önállóan elmesélni a tantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történet lényegét kiemelni, saját véleményét megfogalmazni.
- Tudja a múlt jelenben való továbbélését felismerni. Tudjon különböző korszakokat térképen beazonosítani.
- Tudjon távolságot becsülni és számításokat végezni történelmi térképen.

Hon- és népismeret

- Ismerjék meg a tanulók lakóhelyük, szülőföldjük természeti adottságait, hagyományos gazdasági tevékenységeit, néprajzi jellemzőit, történetének nevezetesebb eseményeit, jeles személyeit.
- A tanulási folyamatban alakuljon ki az egyéni, családi, közösségi, nemzeti azonosságtudatuk.
- Ismerjék a hagyományos gazdálkodó életmód fontosabb területeit, a család felépítését, a családon belüli munkamegosztást.
- A megszerzett ismeretek birtokában képesek legyenek értelmezni a más tantárgyakban felmerülő népismereti tartalmakat.

- A tanulók fedezzék fel a jeles napok, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokások, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak hagyományainak jelentőségét, közösség megtartó szerepüket. Élményszerűen, hagyományhű módon sajátítsák el egy-egy jeles nap, ünnepkör köszöntő vagy színjátékszerű szokását, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak népszokásait és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket.
- Tudják a magyar nyelvterület földrajzi-néprajzi tájainak, tájegységeinek nevét, valamint szülőföldjük hon- és népismereti, néprajzi jellemzőit. Ismerjék a hazánkban élő nemzetiségeket és etnikai kisebbséget.

Angol nyelv

- Családi programok.
- Kedvenc játékaim, kedvenc ételeim, receptek, étkezés étteremben, viselkedés az asztalnál; napszakok, a hét napjai, hónapok, évszakok, időjárás.
- Sorszámok, dátum; gyakoriság; ruhavásárlás.
- Szabadidős tevékenységek; napi rutin.
- Iskolai tantárgyak, tárgyak, osztálytársak; nemzetiségek, országok, kontinensek.
- Emberek külső jellemzése, összehasonlítása, véleménynyilvánítás.
- Híres emberek (a múltban); múltbeli események.

Természettudomány

- Ismerje a Föld helyét a Világegyetemben, Magyarország helyét Európában.
- Ismerje az éghajlati övezetességet.
- Tudja hazánk legjellemzőbb életközösségeit.
- Ismerje fel a környezet- szervezet- életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket.
- Tudjon tájékozódni a térképeken. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában.
- Ismerje az emberi szervezet felépítését, működését, serdülőkori változásait és okait. Tudatosuljanak az egészséget veszélyeztető hatások, alapozódjon meg az egészséges életvitel szokásrendszere.
- Erdő életközössége.

- Rétek, mezők életközössége.
- Felszíni és felszín alatti vizek.
- Vizek, vízpartok.
- Természet és társadalom kölcsönhatásai.
- Az ember szervezete és egészsége.

Technika és tervezés

- A természet törvényeinek ismerete, gazdálkodás a természeti erőforrásokkal.
- Az információtárolás és továbbítás eszközeinek használata.
- A munkavégzéshez szükséges anyagok, az átalakításhoz szükséges szerszámok és gépek kiválasztása, balesetmentes és szakszerű használata.
- Mérés milliméter pontossággal. Egyszerű műszaki rajzok készítése.
- Tárgyak felismerése vetületek alapján.
- A makett és a modell szerepe.
- Logikai áramkörök értelmezése. A biztonságos közlekedés alkalmazása.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.
- Az egészséges életmód ismeretei.
- Egyszerű háztartási munkák gyakorlati végzése.
- Családi gazdálkodás összefüggései.

Ének-zene

- Képes a tanuló legalább 15 népzenei, 25 egy- és többszólamú történeti éneket, műzenei alkotást, idézetet emlékezetből, g–f’ hangterjedelemben egyénileg, kamaraének és csoportos formában, lehetőség szerint eredeti nyelven előadni.
- Képes kifejezően, tiszta intonációval énekelni, és új darabokat megfelelő előkészítést követően hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- A többszólamú énekes zeneműveket biztos szólamtudással képesek megszólaltatni. Énektechnikája, lapról olvasási készsége, harmonikus hallása alkalmassá teszi a magas szintű kórusmunkára.
- Felismeri a zenei kifejezések, a formák, a műfajok és a zenei eszközök közti összefüggéseket.
- Megismeri és értelmezi a kottakép elemeit és az alapvető zenei kifejezéseket.

- Ismeri a b4 (tritonus), sz5, b2, sz7 hangközöket, a hangközfordításokat, a kuruc hangsorokat, a hangnemeket 5# és 5b előjegyzésig, a maggiore - minore váltást, a dúr és moll hármashangzatot és fordításait, a domináns szeptim akkordot, a funkciókat és az autentikus zárlatot.
- Felismeri, lejegyi és megszólaltatja a tanult zenei elemeket.
- Az ismert dalokat olvassa hangjegyről és éneкли emlékezetből szolmizálva, abszolút nevekkal.
- Fejlődik formaérzéke, a formai építkezés jelenségeit felismeri és meg tudják fogalmazni.
- Megkülönbözteti a vonósnégyes, szimfonikus zenekar hangzását.
- Ismeri a hangszerek alapvető jellegzetességeit.
- Ismeri a bécsi klasszicizmus zenei jellemzőit, szerkesztésmódjait, zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.
- Zenehallgatása tudatos.
- A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 15 alkotást/műrészletet ismernek.

Digitális kultúra

A tanuló az informatikai eszközök használat témakör végére

- ismerje a számítógép részeinek és perifériáinak funkcióit és fontosabb jellemzőit, tudja azokat önállóan használni;
- tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, a szükséges fájlt megtalálni;
- tudjon önállóan használni multimédiás oktatóprogramokat;
- tudjon az iskolai hálózatba belépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait;
- ismerje egy vírusellenőrző program kezelését, legyen tisztában a vírusirtás veszélyeivel, legyen képes a fertőzések elleni védőintézkedések végrehajtására.

A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére

- ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes a leggyakoribb karakter- és bekezdésformázásokat önállóan elvégezni;
- használja a szövegszerkesztő nyelvi segédeszközait;
- ismerje egy bemutató készítő program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid

bemutatót készíteni;

- ismerje fel az összetartozó adatok közötti egyszerű összefüggéseket;
- tudjon használni tantárgyi, könyvtári, hálózati adatbázisokat,
- tudjon különféle adatbázisokban keresni;
- tudjon különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni, legyen tisztában a dokumentumrészletek saját munkában való felhasználásának etikai, jogi normáival;
- tudja értelmezni a programok üzeneteit.

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére

- képes legyen a problémamegoldáshoz szükséges információkat összegyűjteni;
- ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit;
- képes legyen önállóan vagy segítséggel algoritmusokat készíteni;
- ismerje a különböző informatikai eszközökről való adatátvitel módszereit;
- ismerje a programozási lehetőségeket, tudjon egyszerűbb programokat elkészíteni;
- képes legyen egy automata-elvű fejlesztői rendszer alapszintű használatára;
- ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit, és a problémamegoldás során képes legyen együttműködni társaival.

A tanuló az infokommunikáció témakör végére

- legyen képes a böngésző főbb funkcióinak használatára, cím beírására;
- tanári segítséggel megadott szempontok szerint információt keresni;
- az elektronikus levelezőprogram önálló kezelésére;
- elektronikus és internetes médiumok használatára;
- az interneten talált információk mentésére és azok saját dokumentumaiban való használatára;
- legyen tisztában van az adatvédelem fontosságával;
- ismerje a netikett szabályait.

A tanuló az információs társadalom témakör végére

- ismerje az informatikai biztonsággal kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségeket;
- ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;

- ismerje a hálózat használatára vonatkozó viselkedési szabályokat;
- legyen képes értelmezni a viselkedési szabályokból adódó feladatokat;
- szerezzen gyakorlatot az információforrások saját dokumentumokban való feltüntetésében.

A tanuló a könyvtári informatika témakör végére

- a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz legyen képes az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns forrásokat keresni;
- konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban megkeresni a megoldáshoz szükséges információkat;
- tudja eldönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait.

Vizuális kultúra

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.
- Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.
- Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.

Testnevelés

Természetes és nem természetes mozgásformák

- A bemelegítésre, a sokoldalú előkészítésre, valamint a képességfejlesztésre alkalmas mozgásformák, gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő és megfelelő intenzitású végrehajtása.
- 8-10 gyakorlattal részben önálló bemelegítés végrehajtása.
- A testtartásért felelős izmok tudatos, koncentratív fejlesztése. A biomechanikailag helyes testtartás megőrzése.

Sportjátékok

- A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása.
- Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.

Atlétika jellegű feladatok

- A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása.
- A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.
- A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően.
- Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok felhasználásával.
- A kislabda-hajító technika képességeknek megfelelő elsajátítása.
- A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.

Torna jellegű feladatok

- A testtömeg uralása nem szokványos támaszhelyzetekben és támaszgyakorlatokban – szükség esetén segítségadás mellett.
- A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.
- A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett.
- Talaj-, illetve gerendagyakorlat részben önálló összeállítása.
- Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal.
- A ritmikus sportgimnasztika egyszerű tartásos és mozgásos

gyakorlatelemeinek bemutatása.

Alternatív környezetben űzhető sportok

- A tanult alternatív környezetben űzhető sportágak alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

- Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra. A dzsúdó elemi guruló- és esés gyakorlatainak bemutatása.

Bibliaismeret

- A tanuló részletesen ismerje a Tízparancsolat elemeit.
- Legyen képes a Tízparancsolat üzenetét kapcsolatba hozni a gyakorlati élettel (alkalmazás).
- A tankönyvben szereplő történetek szövegismeret szintű elsajátítása.
- Bibliai Fogalomtár: 6. osztály.
- Tudja megfogalmazni bibliaismerete alapján az ünnepek valódi lényegét.

7. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

Beszédképesség, szóbeli szövegek alkotása, megértése

- A hallott szöveg megértésének bizonyítása megfelelő reflektálással.
- Részvétel beszélgetésben, vitában, az önálló vélemény szabatos, rövid megfogalmazása, a nem nyelvi jelek tudatos alkalmazása.
- Ismeretek az anyanyelvről.
- Jártasság az egyszerű mondat fajtáinak, szerkezetének, mondatrészeinek, a mondatrészek kifejezőeszközeinek, szintagmáinak felismerésében, tájékozottság a mondatelemzésben.
- A helyesírási szabályzat ismerete és használata. Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.
- A tanulási képesség fejlesztése.
- A tanuló képes a különféle írott és elektronikus információhordozókból adatokat gyűjteni, jegyzetet és vázlatot készíteni.

- Olvasás, írott szöveg megértése.
- Különbéféle tartalmú szövegek előzetes áttekintése után hibátlan felolvasása.
- A tanuló képes egy kb. 300-350 szavas írott (szépirodalmi, dokumentum, és ismeretterjesztő) szöveg globális megértésére, a szövegből információk visszakeresésére.
- Írásbeli szövegek alkotása.
- Rövidebb elbeszélés, leírás, jellemzés, levél készítése írásban a tanult szövegépítő eljárások ismeretében, tetszetős formában, a tanult helyesírási szabályok, nyelvhelyességi tudnivalók önálló alkalmazásával.
- Ismeretek az irodalomról.
- Az élmény- és tapasztalatszerző olvasás révén ismerje a magyar és a világirodalom jeles alkotásait.
- Elemzéskor tudja használni a legfontosabb szóképekről és alakzatokról tanultakat.
- Memoriterként tudjon 4-5 lírai alkotást (Himnusz, Szózat).
- Az ítézőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése.
- A tanuló árnyaltan fejezze ki ítéleteit, tapasztalatait, használja a kommunikáció és irodalom tanult fogalmait.
- A tanuló legyen képes erkölcsi kérdések, döntési helyzetek megnevezésére, értelmezésére, példával történő bemutatására.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján. Halmazok ábrázolása.
- A nyelv logikai elemeinek helyes használata. Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, egyszerűbb szövegek értelmezése.
- Kombinatorikai, gondolatmenetek alkalmazása a lehetséges esetek, megoldások felkutatásában.
- Gráfok használata feladatmegoldások, összefüggések szemléltetése során.

Számтан, algebra

- A racionális számokkal kapcsolatos fogalomrendszer ismerete. A négy alapművelet végrehajtása az egész számok és a törtalakban vagy tizedestört alakban adott racionális számok körében.
- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása. Műveletek konkrét természetes szám kitevőjű hatványokkal.
- Az 1-nél nagyobb számok normálalakjának értelmezése. A normálalak használata a számok egyszerűbb írására.
- A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása (a hatványozást is figyelembe véve). Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
- Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek (osztó, többszörös, oszthatósági szabályok, közös osztó, közös többszörös) ismerete. A legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös meghatározása. Pozitív egész számok prímtényezőkre bontása. Egyszerű oszthatósági problémák vizsgálata. Az oszthatóságról tanult ismereteik megszerzése során kialakult a bizonyítás iránti igény.
- Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban is. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban.
- A százalékszámítás fogalomrendszerének ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása. A kamatos kamat fogalma, kiszámítása.
- Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása. Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása egytagú kifejezéssel. A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- Egyszerű egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása, a kapott eredmény ellenőrzése.
- Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a

szöveg alapján.).

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Ismeri a vektor fogalmát.
- Az egybevágó alakzatok felismerése. Tengelyes és középpontos tükrökép, eltolt alakzat képeinek megszerkesztése. A tanult egybevágósági transzformációk vizsgálata, tulajdonságaik felsorolása. A tengelyesen szimmetrikus, a középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése, e fogalmak alkalmazása geometriai vizsgálatokban.
- A szögpárok ismerete, alkalmazásuk geometriai vizsgálatokban.
- Ismeri a háromszög tulajdonságait (háromszög-egyenlőtlenség, háromszög szögei és oldalai közötti összefüggések, háromszög belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések), háromszögek csoportosítása szögeik és oldalaik szerint. Tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
- Ismeri a nevezetes négyszögek (deltoid, trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet) fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszerét. Ismeri a négyszög (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó összefüggéseket, továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait. Tudását alkalmazza feladatok megoldásában.
- Ismeri a sokszög területének fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör kerületét, területét. A területszámításról tanultakat képes alkalmazni térgeometriai számításokban, illetve a mindennapi gyakorlattal kapcsolatos feladatok megoldásában.
- A tanuló képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni, és ennek segítségével sikeresen old meg problémákat.
- Ismeri az egyenes hasáb és az egyenes körhenger fogalmát, tulajdonságait. Képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani a felszínüket.
- Ismeri a sokszöglapokkal határolt test térfogatának fogalmát, a térfogat szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, továbbá a forgáshenger

térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számítani sok, a mindennapjainkban előforduló test felszínét, térfogatát, űrmértékét.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- A hozzárendelés (reláció) megadása diagrammal, táblázattal, grafikonnal, szabállyal. Alaphalmaz, képhalmaz fogalmának ismerete.
- Egyértelmű hozzárendelés, függvény fogalmának, valamint az értelmezési tartomány, értékkészlet fogalmának ismerete, konkrét függvény értelmezési tartományának, értékkészletének meghatározása.
- Valós (szám-szám) függvény grafikonjának elemzése a tanult szempontok szerint: a függvény alaptulajdonságainak (adott helyen felvett függvényérték, adott függvényértékhez tartozó független változók, növekedés, csökkenés, legnagyobb érték, legkisebb érték) grafikonról való leolvasása.
- Az egyenes arányosság, mint szám-szám függvény tulajdonságainak felismerése. Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, adott egyenes arányosság grafikonjának ábrázolása. A grafikon meredekségének vizsgálata.
- A lineáris függvénnyel kapcsolatos fogalomrendszer ismerete, konkrét lineáris függvény grafikonjának megrajzolása (esetleg összegtartozó számpárok segítségével). A lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- A fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon).
- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.

Valószínűség, statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek tudatos megfigyelése, lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása. Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt. Események valószínűségének kiszámítása vagy becslése egyszerűbb esetekben.
- Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok készítése. Adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása. A középértékek (középső érték, átlag, leggyakoribb érték) és a terjedelem meghatározása. Vonaldiagram, oszlopdiagram olvasása, készítése, szalag-, kördiagram olvasása.

Angol nyelv

Hallott szöveg értése

- A tanuló a tanári utasításokat értse meg.
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért.
- Az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdéseket és kijelentéseket értse meg.
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri.
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti, ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

Szóbeli interakció

- A tanuló jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol.
- Egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz.
- Képes egyszerű, tényyszerű információk megszerzésére és továbbadásra. - Képes résztvenni ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó rövid párbeszédben, beszélgetésben.

Összefüggő beszéd

- Tudjon egyszerű nyelvtani szerkezeteket és mondatfajtákat használni. - Tudja a mondatrészeket összekapcsolni egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután), illetve adjon magyarázatot, indoklást.
- Tudjon elmondani egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveget ismert témákról, felkészülés után.
- Munkáját mutassa be egyszerű nyelvi eszközökkel. (plakát készítése, szóbeli bemutatása és értékelése)

Olvasott szöveg értése

- Az ismerős témákról szóló rövid szövegeket értse meg, találja meg az alapvető információkat az egyszerű, hétköznapi szövegekben.
- Értse meg az életkornak megfelelő témájú autentikus szövegek lényegét, a szövegekből szűrje ki az alapvető információkat.

- Legyen képes az olvasott szövegekre vonatkozó feladatok elvégzésére.

Íráskészség

- Tudjon szavakat és rövid szövegeket lemásolni és diktálás után leírni. - Írjon egyszerű szövegeket kommunikációs céllal (pl. levél, üzenet, blogbejegyzés, fórumbejegyzés)

Történelem

- Készítsen önállóan vázlatot az adott témáról.
- A diák tudjon beszámolót, kiselőadást tartani adott történelmi témáról, megadott ismeretterjesztő irodalom alapján. (Ifjúsági irodalom, népszerű tudományos irodalom, történelmi forrásokból vett szemelvények, sajtó rádió tv-műsorok)
- Ismerje és tudja használni a legfontosabb kézikönyveket, lexikonokat és atlaszokat.
- Tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban.
- Tudjon egyszerűbb forrásokat értelmezni tanári segítséggel, ezekből ismereteket meríteni. Ismerje az egyes történelmi korok, korszakok nevét és sorrendjét, ismerje egy-egy korszak fontosabb jellemzőit.
- Tudjon önálló véleményt alkotni okokról és következményekről.
- Tudja, hogy a tantervben szereplő személyeknek mi volt a jelentőségük az adott időszakban. Tudja térben és időben elhelyezni az egyes korszakok fontosabb eseményeit.
- Tudja összehasonlítani különböző időszakok térképeit.
- Legyen képes egy-egy ország területváltozásait térképről leolvasni.
- Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak kortársak.
- Értse meg a hírközlési forradalom jelentőségét.

Földrajz

- A tanuló tudja bemutatni hazánk földrajzi környezetének természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit megadott szempontok alapján.

- Tudja ismertetni hazánk tájainak természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit különböző térképi információk felhasználásával. Ismerje fel a természeti adottságok szerepét, hatását az egyes térségek gazdasági életében. Ismerje hazánk környezeti értékeit.
- Legyen képes önálló információgyűjtésre a megadott szempontok szerint különböző földrajzi-környezetvédelmi tartalmú információhordozókból, és tudja feldolgozni ezeket tanári irányítással.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat.
- Tudja meghatározni és megfogalmazni földrajzi fekvésüket, kapcsoljon hozzájuk tartalmi jellemzőket.

Biológia

- A tanuló értse az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biotopok összetételének összefüggéseit az adott térségre jellemző környezeti tényezőkkel.
- Ismerje a globális környezetkárosítás veszélyeit, értse, hogy a biológiai sokféleség érték.
- Ismerje és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tudjon belőlük táplálékláncot összeállítani.
- Példákkal tudja illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit.
- Tudja bemutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit.
- Ismerje az életközösségek változatosságának és változásának okait.
- Tudjon különbséget tenni csoportosítás és rendszerezés között.
- Legyen tisztában a fejlődéstörténeti rendszer alapjaival.
- Ismerje az élővilág országait, törzseit és jellegzetes osztályait.
- Tudja elhelyezni morfológiai jellegzetességeik alapján, az ismert élőlényeket a fejlődés- történeti rendszerben (maximum osztály szintig).
- Ismerje az ivaros és az ivartalan szaporodás előnyeit és hátrányait,

szerepüket a fajok fennmaradásában, a földi élet változatosságának fenntartásában.

- Tudjon önállóan és társaival együtt dolgozva megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni.
- Rendelkezzen jártassággal a mikroszkóp használatában.
- A tanuló legyen képes egyszerű jelenségek, kísérletek irányított megfigyelésére, a látottak elmondására, egyszerű tapasztalatok életkorának megfelelő értelmezésére.
- Tudja értelmezni és használni a tanult fizikai mennyiségeknek (út, sebesség, tömeg, erő, hőmérséklet, energia, teljesítmény) a mindennapi életben is használt mértékegységeit.
- Ismerje fel a tanult halmazállapot-változásokat a mindennapi környezetben (pl. hó olvadása, vizes ruha száradása stb.)
- Legyen tisztában az energia-megmaradás törvényének alapvető jelenőségével. Értse, hogy egyszerű gépekkel csak erőt takaríthatunk meg, munkát nem.
- Legyen képes kisebb csoportban, társaival együttműködve egyszerű kísérletek, mérések elvégzésére, azok értelmezésére.

Kémia

A kémia tanulása eredményeként a tanuló:

- Ismeri egy egyszerű laboratórium felépítését, anyagait és eszközeit.
- Megkülönbözteti a kísérletet, a tapasztalatot és a magyarázatot.
- Egyszerű modelleket használ az anyagot felépítő kémiai részecskék modellezésére.
- Ismeri a halmazállapot-változásokat, konkrét példát tud mondani a természetből (léghőmérséklet jelenségek) és a mindennapokból.
- Tudja a keverékek alkotórészei szétválasztásának alapelveit, konkrét példákat tud az elválasztási műveletekre (pl. bepárlás, szűrés, üleptetés).
- Ismeri a tanult hétköznapi anyagok legfontosabb tulajdonságait és az anyagok vizsgálatának egyszerű módszereit.

- A részecskemodell alapján értelmezi az oldódást.
- Különbséget tesz elem, vegyület és keverék között.
- Tudja, hogy melyek az anyag fizikai tulajdonságai.
- Részecskeszemlélettel értelmezi az oldódás folyamatát és az oldatok összetételét.
- Különbséget tesz elemi részecske és kémiai részecske között; ismeri az elemi részecskék tulajdonságait.
- Ismeri a legfontosabb elemek vegyjelét.
- Alkalmazza a periódusos rendszerben való elhelyezkedés és az atom protonszáma közti összefüggést.

Fizika

- A tanuló legyen képes egyszerű jelenségek, kísérletek irányított megfigyelésére, a látottak elmondására irányított kérdések segítségével.
- Tudja használni a tanult fizikai mennyiségek (út, sebesség, tömeg, erő, energia, teljesítmény) a mindennapi életben használt mértékegységeit.
- Ismerje fel a halmazállapot-változást a mindennapi környezetben.
- Értse az egyszerű gépek gyakorlati hasznát és használatát.
- Tartalmak:
 - egyszerű út- és időmérés,
 - sebesség, megtett út, menetidő kiszámítása,
 - példák a gravitációra, súlyra, súlytalanságra, súrlódásra, közegellenállásra,
 - egyszerű gépek gyakorlati haszna,
 - nyomás értelmezése,
 - hőmérséklet, mérés, mértékegység (°C),
 - halmazállapot-változások hétköznapi példákkal,
 - a víz olvadás és forráspontja,
 - különböző energiafajták bemutatása egyszerű példákon.

Technika és tervezés

- A technika társadalomra és természetre gyakorolt hatásainak vizsgálata.
- Véleményalkotás a fenntartható fejlődésről.
- A lehetséges környezetkímélő nyersanyag és energiaforrások bemutatása és elemzése a felhasználhatóság szempontjából.
- Információs rendszerek és csatornák, illetve egyszerű érzékelők megismerése konkrét példákon.
- Egy konkrét egyszerű gyártási folyamat bemutatása.
- Az erőmű típusok egyszerű összehasonlítása.
- Az alternatív energiaforrások és a környezetkímélő technológiák áttekintése.
- Gépek működésének bemutatása, modellezése.
- A gépek általános jellemzőinek ismerete. Erőgépek működése.
- Jelentős magyar és külföldi találmányok és feltalálók azonosítása.
- A közúti, a légi, a vízi, a vasúti közlekedés rendszereinek elemzése.
- Kulturált közlekedési magatartása alkalmazása.
- A korszerű táplálkozás módszereinek használata.
- Korszerű ételsor önálló összeállítása.
- Egyszerű háztartási gépek használata. Az infrastruktúra elemeinek ismerete.
- A fogyasztói érdekvédelem lehetőségeinek felismerése.
- A takarékoság alkalmazása.
- A növények gondozása, ápolása.
- Pályaválasztási alapfogalmak gyűjtése.

Ének-zene

- Képes a tanuló legalább 15 népzenei, 30 egy- és többszólamú történeti éneket, műzenei alkotást, idézetet emlékezetből, g–f’ hangterjedelemben egyénileg, kamaraének és csoportos formában, lehetőség szerint eredeti nyelven előadni.
- Képes kifejezően, tiszta intonációval énekelni, és új darabokat megfelelő előkészítést követően hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- A többszólamú énekes zeneműveket biztos szólamtudással képes megszólaltatni.

- Felismeri a zenei kifejezések, a formák, a műfajok és a zenei eszközök közti összefüggéseket.
- Ismeri és értelmezi a kottakép elemeit.
- Ismeri az aszimmetrikus ütemeket, a k9, n9 hangközöket, a szűkített és bővített hármashangzatot, a basszuskulcsot, kettős kereszt, kettős bé, az enharmónia használatát, a 6# – 6b-s hangnemeket, a kromatikus skálát.
- Felismerik, lejegyzi és megszólaltatja tanult zenei elemeket.
- Az ismert dalokat olvassa hangjegyről és énekli emlékezetből szolmizálva, abszolút nevekkal.
- Megkülönböztetik a piccolo, szaxofon, hárfa, cseleszta hangszínét, ismerik a hangszerek alapvető jellegzetességeit.
- Ismerik a romantika szerkesztésmódjait, zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.
- Zenehallgatásuk tudatos.
- A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 20 alkotást/műrészletet ismernek.
- Ismeri a romantika zenei jellemzőit, szerkesztésmódjait, zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.

Digitális kultúra

A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére

- legyen képes megfelelően tájékozódni a különböző informatikai környezetekben;
- ismerje az informatikai eszközök működési elveit.

A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére

- tudjon dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni;
- tudjon szöveget, képet és táblázatot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;
- tudjon egyszerű táblázatot létrehozni.

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére

- lássa át a problémamegoldás folyamatát;
- ismerje fel az informatikai szemléletet;
- ismerje és használja az algoritmusleíró eszközöket; legyen képes a probléma

megoldásához szükséges hardver és szoftver eszközöket kiválasztani;

- ismerje a különböző informatikai eszközökről való adatátvitel módszereit;
- ismerje egy programozási nyelv alapszintű utasításait.

A tanuló az infokommunikáció témakör végére legyen képes hatékonyan megtalálni és kigyűjteni a kívánt információkat az internet segítségével.

A tanuló az információs társadalom témakör végére

- ismerjen megbízható információforrásokat;
- legyen képes értékelni az információ hitelességét;
- ismerje a számítógép védelme érdekében alkalmazható lehetőségeket.

A tanuló a könyvtári informatika témakör végére

- a könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve legyen képes önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz.

Vizuális kultúra

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- Társzművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.

Testnevelés

Természetes és nem természetes mozgásformák

- Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére.
- Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete.

Sportjátékok

- A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása.

Atlétika jellegű feladatok

- Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult szabályokkal.
- Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.

Torna jellegű feladatok

- Talajon és a választott tornaszeren növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban.
- A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.

Alternatív környezetben üzhető sportok

- Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kinyilvánítása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

- A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal.

Bibliaismeret

- Kulcszoltárok ismerete.
- Bibliai Fogalomtár: 7. osztály.
- Királyok, próféták munkássága, történeteik tanulságai.
- Történelmi összefüggések felismerése.
- Pál apostol leveleinek ismerete.
- Jakab levelének tanulságai.
- A Jelenések könyve és személyes jövőtervezés.

8. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

Beszédkésztség, szóbeli szövegek alkotása, megértése

- A tanuló eligazodik a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben.
- Képes mások szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni és továbbadni.
- Ismeretek az anyanyelvről.
- A tanuló ismeri és a szövegalkotásban értelmesen használja különböző mondatfajtákat, a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket.
- A szóalkotás legfontosabb módjainak ismerete és alkalmazása.
- Rendelkezzon elemi jártassággal a régi és mai nyelvállapot, illetve az anyanyelv és a tanult idegen nyelv különbségeinek felismerésében.
- Elsajátította az önéletrajzírás technikáit.
- Tanulási képesség fejlesztése.
- Jártasság az információgyűjtésben, a könyvtári tájékozódás lehetőségeiben, az értő és válogató médiahasználatban.
- Olvasás, írott szöveg megértése.
- Az olvasottak értelmezése a tanult szövegelemzési technikák és elméleti ismeretek alkalmazásával.
- A szó szerinti és a metaforikus jelentés megkülönböztetése. Jártasság különféle nyomtatványok kitöltésében.
- Írásbeli szövegek alkotása.
- A tanuló képes saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, indokolni.
- Képes különböző szépirodalmi szövegek szerkezetének, jelentésének összegző bemutatására, a szerkezeti elemek elkülönítésére, a szereplők élethelyzeteinek jellemzésére.
- Ismeretek az irodalomról.
- A tanuló műelemzésben képes a szerkezeti egységeket tagolni, alkalmazni a szó szerinti és átvitt jelentésről tanultakat, képes a műveket műnem, műfaj, szerző, téma szerint csoportosítani.
- Képes a fentiek önálló, összefüggő összefoglalására, 8-10 memoriter szöveghű

tolmácsolására (Ady Endre, Juhász Gyula, József Attila, Radnóti Miklós művei közül).

- Az ítézőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése.
- Legyen affinitása a humor, a gúny, az irónia kifejezőmódjaira, kreatív szövegeiben mértéktartással maga is alkalmazza ezeket.
- Tartsa tiszteletben a kulturális vagy egyéb különbségekből adódó, az övétől eltérő világlátást, értékrendet.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazokkal kapcsolatos alapfogalmak ismerete, halmazok szemléltetése, halmazműveletek ismerete, eszköz jellegű alkalmazásuk számelméleti, geometriai vizsgálatokban. Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- A nyelv logikai elemeinek („nem”, „és”, „vagy”, „ha ..., akkor ...”, „legalább”, „legfeljebb”, „pontosan akkor ..., ha ...”, „minden”, „van olyan”) helyes értelmezése, tudatos használata. Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése. A szaknyelv tudatos használata.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával, a megoldás gondolatmenetének elmondása, leírása, szemléltetése fagráffal. Kombinatorikai gondolatmenetek alkalmazása a matematika különböző területein (például oszthatósági problémák megoldásában, geometriai feladatok megoldásának diszkussziójában, valószínűség- számítási feladatokban a lehetséges, illetve a kedvező esetek összeszámlálásában).
- Gráfok használata a matematika különböző témaköreiben, a feladatmegoldások gondolatmenetének követése, összefüggések, fogalmak közti kapcsolatok szemléltetése során.
- Néhány kiemelkedő magyar matematikus, esetleg kutatási területének, eredményének megnevezése.

Számтан, algebra

- A számhalmazok (természetes, egész, racionális számok) ismerete. Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelzésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása számológép használatával. Műveletek természetes szám kitevőjű hatványokkal, a hatványozás azonosságainak felismerése, alkalmazása.
- Az 1-nél nagyobb számok normálalakjának értelmezése. Számolás normálalakkal egyszerűbb esetekben.
- A 10 egész kitevőjű hatványainak értelmezése, 0-nál nagyobb, 1-nél kisebb számok normálalakja. Számolás normálalakkal, számológép segítségével.
- Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek, számolási eljárások ismerete, alkalmazása egyszerű oszthatósági feladatok megoldásában, törtek egyszerűsítésében, törtekkel végzett műveletek végrehajtásában.
- A négyzetgyökvonás fogalmának ismerete, pozitív számok négyzetgyökének (közelítő) meghatározása számológép segítségével. A négyzetgyökvonás biztos alkalmazása a matematika különböző témaköreiben.
- Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban, geometriai számításokban. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban. A mindennapjainkhoz kapcsolódó százalékszámítási feladatok megoldása. Kamatos kamat kiszámítása.
- Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása. Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása egytagú kifejezéssel. Kiemelés. A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában. A geometriában és a természettudományos tárgyakban előforduló képletek értelmezése, alkalmazása, az ismeretlen változó kifejezése a képletből.
- Az egyenlet, egyenlőtlenség, azonosság, azonos egyenlőtlenség fogalmának ismerete.
- Gyakorlottság az egyenletek, egyenlőtlenségek megoldásában, a mérlegelv

alkalmazásában, a kapott eredmény ellenőrzésében. Egyenlőtlenség megoldáshalmazának ábrázolása számegyenesen.

- Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a szöveg alapján.)

Geometria

- Ismeri a geometria alapvető fogalmait és a hozzájuk kapcsolódó elnevezéseket. Felismeri a térelemek kölcsönös helyzetét, továbbá az adott tulajdonságú pontthalmazokat. Képes értelmezni és meghatározni a térelemek távolságát. Szögek értelmezése, mérése, a szögfajták, valamint a szögpárok ismerete. Az alapvető szerkesztések (szakaszfelezés, szögmásolás, szögfelezés stb.) végrehajtása. Ismeri a vektor fogalmát. Ezeket az ismereteket képes alkalmazni sokszögek, testek, geometriai transzformációk tulajdonságainak vizsgálatában, feladatok megoldásában. Helyesen használja a szaknyelvet.
- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni, képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni, és ennek segítségével sikeresen old meg problémákat.
- Ismeri a háromszög tulajdonságait (háromszög-egyenlőtlenség, háromszög szögei és oldalai közötti összefüggések, háromszög belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések), háromszögek csoportosítása szögeik és oldalaik szerint. Háromszög-szerkesztések lépéseinek leírása, a szerkesztések elvégzése. Háromszögek nevezetes vonalainak, pontjainak, köreinek meghatározása, megszerkesztése.
- A Pitagorasz-tétel és a Thalész-tétel ismerete, egyszerű alkalmazásai. A kör érintői.
- Ismeri a nevezetes négyszögek fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszerét. Ismeri a négyszög (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó összefüggéseket, továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait. Tudását képes alkalmazni feladatok megoldásában.
- Ismeri a terület szemléletes fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen

váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör területét, kerületét. A területszámításról tanultakat képes alkalmazni térgeometriai számításokban, illetve a mindennapi gyakorlattal kapcsolatos feladatok megoldásában.

- Ismeri az egyenes hasáb, az egyenes körhenger és a gúla fogalmát, tulajdonságait. Képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani a felszínüket. Felismeri a körkúpot és a gömböt.
- Ismeri a térfogat szemléletes fogalmát, mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A térfogatképletek ismeretében kiszámítja a tanult testek térfogatát, képes a tanultak gyakorlati alkalmazására.
- Az egybevágó alakzatok felismerése. Tengelyes és középpontos tükrökép, eltolt alakzat képeinek megszerkesztése. A tanult egybevágósági transzformációk vizsgálata, tulajdonságaik felsorolása.
- A tengelyesen szimmetrikus és a középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése, e fogalmak alkalmazása geometriai vizsgálatokban. Kicsinyítés és nagyítás felismerése, a hasonlóság alkalmazása hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül). A középpontos hasonlóság felismerése, tulajdonságainak ismerete. Háromszögek hasonlósága.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- A hozzárendelés (reláció) megadása diagrammal, táblázattal, grafikonnal, szabállyal. Alaphalmaz, képhalmaz fogalmának ismerete.
- Egyértelmű hozzárendelés, függvény fogalmának, valamint az értelmezési tartomány, értékkészlet fogalmának ismerete, konkrét függvény értelmezési tartományának, értékkészletének meghatározása.
- Mennyiségek közti kapcsolatok ábrázolása grafikonnal. Valós (szám-szám) függvény grafikonjának ábrázolása, elemzése, a függvény alaptulajdonságainak (adott helyen felvett függvényérték, adott függvényértékhez tartozó független változók, növekedés, csökkenés, legnagyobb érték, legkisebb érték) grafikonról való leolvasása.
- Az egyenes arányosság, mint szám-szám függvény tulajdonságainak ismerete. Adott egyenes arányosság grafikonjának ábrázolása. A grafikon meredekségének vizsgálata.

- A lineáris függvénnyel kapcsolatos fogalomrendszer ismerete, konkrét lineáris függvény grafikonjának megrajzolása. A lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- A fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon).
- Az abszolútérték függvény, a másodfokú függvény, a fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon). Egylépéses függvény-transzformációk végrehajtása.
- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint. Sorozatok néhány jellemzőjének vizsgálata. A számtani sorozat felismerése.

Valószínűség, statisztika

- A véletlen jelenségek tudatos megfigyelése, az eredmények lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása. A tapasztalatok levonása, ezek alapján a valószínűségi szemlélet fejlődése. Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt. Események valószínűségének kiszámítása a klasszikus valószínűségi modell alkalmazásával egyszerűbb esetekben. – Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok készítése. Adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása. A középértékek (középső érték, átlag, leggyakoribb érték) és a terjedelem meghatározása. Diagramok (vonala-, oszlop-, szalag-, kördiagram) olvasása, készítése.
- Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.

Történelem

- A diák tudjon önálló könyvtári munka alapján kiselőadást tartani.
- Tudjon informatikai eszközök felhasználásával kutatni, korabeli írásos forrásokat elemezni. Legyen képes információkat szerezni napi és hetilapokból, tv és rádióműsorokból, elemezni dokumentum- és játékfilmeket.
- Tudja, mi történt Európa más régióiban a magyar történelem egy-egy kiemelkedő eseménye idején.
- Legyen képes összefüggéseket találni a történelmi események és a technikai-gazdasági fejlődés legfontosabb állomásai között.
- Tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb

fordulópontjait, idejét. Legyen képes a tanult időszak időbeli és térbeli változásainak felismerésére történelmi térképek összehasonlításával.

- Tudja ismertetni a demokráciák és diktatúrák legjellemzőbb vonásait.
- Legyen képes néhány jelentős eseményhez kapcsolódó forrást összehasonlítani.
- Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit.
- Környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamában.

Angol nyelv

Hallott szöveg értése

- A tanuló a tanári utasításokat értse meg.
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért.
- Az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdéseket és kijelentéseket értse meg.
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri.
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti, ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

Szóbeli interakció

- A tanuló jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol.
- Egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz.
- Képes egyszerű, tényyszerű információk megszerzésére és továbbadásra. - Képes résztvenni ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó rövid párbeszédben, beszélgetésben.

Összefüggő beszéd

- Tudjon egyszerű nyelvtani szerkezeteket és mondatfajtákat használni. - Tudja a mondatrészeket összekapcsolni egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután), illetve adjon magyarázatot, indoklást.

- Tudjon elmondani egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveget ismert témákról, felkészülés után.
- Munkáját mutassa be egyszerű nyelvi eszközökkel. (plakát készítése, szóbeli bemutatása és értékelése)

Olvasott szöveg értése

- Az ismerős témákról szóló rövid szövegeket értse meg, találja meg az alapvető információkat az egyszerű, hétköznapi szövegekben.
- Értse meg az életkornak megfelelő témájú autentikus szövegek lényegét, a szövegekből szűrje ki az alapvető információkat.
- Legyen képes az olvasott szövegekre vonatkozó feladatok elvégzésére.

Íráskészség

- Tudjon szavakat és rövid szövegeket lemásolni és diktálás után leírni. - Írjon egyszerű szövegeket kommunikációs céllal (pl. levél, üzenet, blogbejegyzés, fórumbejegyzés)

Állampolgári ismeretek

A témakörök tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi a családi kohézió alapvető elemeit (együttműködés, szeretet, kölcsönösség, tisztelet);
- felismeri a család, mint a társadalom alapintézményének szerepét és jellemzőit;
- megérti a családi háztartás gazdasági-pénzügyi fenntarthatóságának és a környezettudatos életvitelnek a jelentőségét;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, párbeszéd és vita társadalmi hasznosságát;
- társaival együttműködve javaslatokat fogalmaz meg, terveket készít a lakóhely fejlesztésére, illetve a közösségi problémák megoldására;
- önállóan vagy csoportban dolgozva tervezési és érvelési feladatokat végez;
- megvitatja a nemzetek és nemzetállamok helyét, szerepét a globális világban;
- értelmezi a honvédelem jelentőségét a globalizáció korában;
- felismeri a jogok és kötelességek közötti egyensúly fontosságát;
- tudatosítja a közteherviselés társadalmi és erkölcsi jelentőségét, valamint az adómorál javításának szükségességét;

- információkat gyűjt és értelmez a foglalkoztatásról és a szakmaszerkezet változásairól;
- törekszik arra, hogy feladatai egy részét társas tanulás révén teljesítse;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy szükség esetén segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.

Földrajz

- A tanuló legyen képes az egyes kontinensek, tájak, országok természeti és társadalmi- gazdasági jellemzőit bemutató képek, ábrák, adatok elemzésére, tanári irányítás alapján alapvető összefüggések felismerésére.
- Tudja megadott szempontok alapján bemutatni az egyes kontinenseket, tipikus tájait, legfontosabb országait.
- Ismerje fel a természeti és társadalmi környezet alapvető összefüggéseit.
- Legyen képes különböző térképi és egyéb földrajzi tartalmú információk felhasználására a témákhoz kapcsolódóan.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat.
- Tudja meghatározni és megfogalmazni földrajzi fekvésüket, kapcsoljon hozzájuk tartalmi jellemzőket.

Biológia

- A tanuló ismerje a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggést.
- Legyen tisztában a bőr és a mozgásrendszer felépítésével és alapvető működési sajátosságaival.
- Tudja a sejt szintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot. (légzés, táplálkozás, kiválasztás, érzékszervek, idegrendszer, hormonrendszer, szaporodás)
- Tudja a testfelépítése és alapvető működési sajátosságait
- Értse a férfi és a nő közötti különbség és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáit.
- Ismerje a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait,

az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait.

- Értse a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában.
- Tudjon önállóan és társaival együtt dolgozva megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni.

Fizika

- A diák ismerje fel a tanult elektromos és fénytani jelenségeket, a tanórán és az iskolán kívüli életben egyaránt.
- Ismerje az elektromos áram hatásait és ezek gyakorlati alkalmazását. Ismerje és tartsa be az érintésvédelmi és baleset-megelőzési szabályokat.
- Legyen képes tanári irányítással egyszerű elektromos kapcsolások összeállítására, feszültség-és árammérésre.
- Tudja értelmezni az elektromos berendezéseken feltüntetett adatokat.
- Ismerje a háztartási elektromos energiatakarékosság jelentőségét és megvalósításának lehetőségeit.
- Tudja az anyagokat csoportosítani elektromos és optikai tulajdonságaik szerint.
- Legyen tisztában a szem működésével és védelmével kapcsolatos tudnivalókkal, ismerje a szemüveg szerepét. Ismerje a mindennapi optikai eszközöket.
- Legyen képes alapvető tájékozódásra az iskolai könyvtár lexikonjai, kézikönyvei, természettudományos ismeretterjesztő könyvei, folyóiratai között.

Kémia

- Különbséget tesz elemi részecske és kémiai részecske, valamint atom, molekula és ion között.
- Ismeri a legfontosabb vegyületek képletét
- Fel tudja írni a kisebb atomok elektronszerkezetét a héjakon lévő elektronok számával (Bohr-féle atommodell).
- Érti egyszerű molekulák kialakulását (H_2 , Cl_2 , O_2 , N_2 , H_2O , HCl , CH_4 , CO_2), és fel tudja írni a képletüket.
- Érti az egyszerű ionok kialakulását (Na^+ , K^+ , Mg^{2+} , Ca^{2+} , Al^{3+} , Cl^- , O^{2-}), és analógiás gondolkodással következtet az egy oszlopban található elemekből képződő ionok képletére.

- Érti az ionvegyületek képletének megállapítását.
- Ismeri a köznapis anyagok molekula- és halmazszerkezetét (hidrogén, oxigén, nitrogén, víz, metán, szén-dioxid, gyémánt, grafit, vas, réz, nátrium-klorid).
- A részecskemodell alapján értelmezi az egyszerű kémiai reakciókat.
- Ismeri a köznapis élet szempontjából legalapvetőbb kémiai reakciókat (pl. égési reakciók, egyesülések, bomlások, savak és bázisok reakciói, fotoszintézis).
- Ismeri a sav-bázis indikátorokat, érti felhasználásuk jelentőségét.
- Ismeri a katalizátor fogalmát, érti a katalizátorok működési elvének lényegét.
- Ismeri a korrózió fogalmát és a fémek csoportokba sorolását korrózióállóságuk alapján, érti a vas korróziójának lényegét, valamint a korrózióvédelem módjait.
- Megérti és példákkal szemlélteti az emberi tevékenység és a természeti környezet kölcsönös kapcsolatát kémiai szempontok alapján.
- Ismeri természeti környezetének, azon belül a légkörnek, a kőzetburoknak, a természetes vizeknek és az élővilágnak a legalapvetőbb anyagait.
- Érti a globális klímaváltozás, a savas esők, az ózonréteg károsodásának, valamint a szmogoknak a kialakulását és emberiségre gyakorolt hatását.
- Azonosítja és példát hoz fel a környezetében előforduló leggyakoribb, levegőt, vizet és talajt szennyező forrásokra.
- Képes a forgalomban lévő kemikáliák (növényvédő szerek, háztartási mosó- és tisztítószer) címkéjén feltüntetett használati útmutató értelmezésére, azok felelősségteljes használatára.
- Tudja, hogy a különféle ásványokból, kőzetekből építőanyagokat (pl. meszet, betont, üveget) és fémeket (pl. vasat és alumíniumot) gyártanak.
- Ismeri a kőolaj feldolgozásának módját, fő alkotóit, a szénhidrogéneket, tudja, hogy ezekből számos termék (motorhajtóanyag, kenőanyag, műanyag, textília, mosószer) készül.

Ének-zene

- Képes a tanuló legalább 20 népzenei, 30 egy- és többszólamú történeti éneket, műzenei alkotást, idézetet emlékezetből, g–f’ hangterjedelemben egyénileg, kamaraének és csoportos formában, lehetőség szerint eredeti nyelven előadni.
- Képes kifejezően, tiszta intonációval énekelni, és új darabokat megfelelő

előkészítést követően hallás után és jelrendszerről megtanulni.

- A többszólamú énekes zeneműveket biztos szólamtudással képes megszólaltatni.
- Felismeri a zenei kifejezések, a formák, a műfajok és a zenei eszközök közti összefüggéseket.
- Ismeri és értelmezi a kottakép elemeit.
- Ismeri az aszimmetrikus ütemeket, a k9, n9, k10, n10 hangközöket, a szűkített és bővített hármashangzatot, a basszuskulcsot, kettős kereszt, kettős bé, az enharmónia használatát, a 7# – 7b-s hangnemeket, a kromatikus skálát, egész hangú, akusztikus és modellskálát.
- Felismeri, lejegyzi és megszólaltatja a tanult zenei elemeket.
- Az ismert dalokat olvassa hangjegyről és éneklí emlékezetből szolmizálva, abszolút nevekkkel.
- Megkülönböztetik a piccolo, szaxofon, hárfa, cseleszta hangszínét, ismerik a hangszerek alapvető jellegzetességeit.
- Ismerik a romantika, a XX. század és napjaink zenéjének jellemzőit, szerkesztésmódjait, zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.
- Zenehallgatásuk tudatos.
- A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 25 alkotást/műrészletet ismer.
- Ismeri a középkor, reneszánsz, barokk és bécsi klasszicizmus zenei jellemzőit, szerkesztésmódjait, zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.

Digitális kultúra

A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére

- tudja használni az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait;
- legyen képes az adott feladat megoldásához alkalmas hardver- és szoftvereszközök kiválasztására.

A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére

- ismerje a kapcsolatot a táblázatkezelő és a szövegszerkesztő rendszerek között;
- ismerje a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit, tudjon az ábrázolandó adatoknak és a belőle levonandó következtetéseknek megfelelő

diagramtípust választani;

- tudjon bemutatót készíteni;
- tudja értelmezni a programok által adott üzeneteket.

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére

- tudjon kódolni egyszerű algoritmusokat;
- legyen képes alakatokat létrehozni vezérlésselví környezetben;
- ismerje és alkalmazza az alulról felfelé építkezés elvét;
- tudjon véletlen számot generálni, és ismerje annak felhasználási lehetőségeit.

A tanuló az infokommunikáció témakör végére

- előkészíteni az információt weben történő publikálásra;
- megkülönböztetni publikussá tehető és védendő adatait;
- használni a legújabb infokommunikációs technológiákat, szolgáltatásait.

A tanuló az információs társadalom témakör végére

- ismerje az informatikai biztonsággal és adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatokkal való visszaélésekből származó veszélyeket és következményeket;
- ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;
- legyen képes értékelni az információforrások hitelességét;
- ismerje az informatikai eszközök használatának szabályait;
- ismerje fel az informatikai eszközök használatának az emberi kapcsolatokra vonatkozó következményeit;
- ismerjen néhány elektronikus szolgáltatást és ezek legfontosabb funkcióit;
- ismerje fel az elektronikus szolgáltatások jellemzőit.

A tanuló a könyvtári informatika témakör végére

- a választott forrásokat legyen képes alkotóan és etikusan felhasználni a feladatmegoldásban;
- legyen képes alkalmazni a más tárgyakban tanultakat (pl. informatikai eszközök használata, szövegalkotás);
- egyszerű témában legyen képes az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végrehajtani.

Vizuális kultúra

- Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása. Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.
- Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

Testnevelés

Természetes és nem természetes mozgásformák

- Egyszerű stressz- és feszültségoldó technikákról tájékozottság.
- Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére.
- Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete.
- Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.
- A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása.

Atlétika jellegű feladatok

- Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően.
- Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.

- A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete.

Torna jellegű feladatok

- Talajon és a választott tornaszeren növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban.
- A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.
- Látható fejlődés az aerobikgyakorlatok kivitelében és a zenével összhangban történő végrehajtása.

Alternatív környezetben üzhető sportok

- A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

- A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal, állasküzdelemben jártasság.

Bibliaismeret

- Istenismeretet és életbölcsséget támogató memoriterek
- Önismereti utazás (tankönyv alapján), majd ennek végén az Istenhez kapcsolódás lehetőségének megismerése.
- Az egyház és a gyülekezet fogalmának ismerete + Bibliai Fogalomtár: 8. osztály.
- Az általános iskolai tanulmányok lezárásánál: Jézus életállomásainak és megváltási munkájának összefoglalása – kortörténeti, üdvtörténeti és személyes aspektusból.

2. számú melléklet

A gimnázium helyi tantervi követelményei

A gimnáziumi tanulmányok alatti évfolyamonkénti vizsgakövetelmények az Oktatási Hivatal mintatantervei, ajánlásai, tartalmi szabályozói szerint:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_1_2_evf

9. évfolyam

Magyar nyelv

- A nyelvi normaérzék, a normakövető írás fejlesztése.
- A helyesírás rendszerszerűségének megismertetése.
- A hibajavítási képesség és az önkorrekciónak fejlesztése.
- A szöveg tartalmának, céljának megfelelő jegyzetelési technika kialakítása.
- A társalgás általános szerkezetének, szabályszerűségének megfigyelése.
- Az esszéírás technikájának megismerése és alkalmazása.
- A hallott szöveg megértésének fejlesztése (üzenet, szándék, hatás).
- A szövegértési és szövegalkotási készségek fejlesztése annak érdekében, hogy önállóan, illetve másokkal együttműködve a tanuló képes legyen a verbális és nem verbális kommunikáció kódjainak, kapcsolatainak, tényezőinek azonosítására, tudatos alkalmazására, a különböző szövegek megértésére, elemzésére, illetve kritikai feldolgozására a kommunikációs helyzet tér, idő és résztvevői szerepeinek (kontextus) megfelelően.
- A nyelvi szintek elemző áttekintése révén az analitikus gondolkodás, a nyelvi tudatosság fejlesztése.
- A nyelvi elemek értő, elemző használatának fejlesztése.
- A mondat szó szerinti és pragmatikai jelentésének felismertetése, az elsődleges és másodlagos jelentés megkülönböztetése.

Magyar irodalom

- A fogalmi és kreatív gondolkodás fejlesztése.
 - Annak felismerése és tudatosítása, hogy az irodalomolvasás érzelmi, gondolati,

erkölcsi és esztétikai élmények forrása.

- Más kultúrák megismerése iránti igény erősítése.
- Alapvető emberi magatartásformák felismertetése, megvitatása révén az erkölcsi és esztétikai érzék fejlesztése.
- Az irodalmi alpműveltség építése. Irodalmi alapformák, műfajok, motívumok befogadása, értelmezése.
- Hatásértelmezés, kapcsolatkeresés az antik-görög és a mai kultúra nagy hagyományaival, kódjaival.
- Alapvető erkölcsi értékek képviselete, azonosulás a példaadó emberi magatartásformákkal. Dialogikus művek befogadásának, értelmezésének képessége, az erkölcsi gondolkodás fejlesztése.
- Különböző magatartásformák megértésének és értékelésének képessége, azonosulás a példaadó erkölcsi értékekkel.
- Műfajok, versformák szervezői elveinek felismerése, befogadása. Hatásértelmezés, kapcsolatkeresés az antik római és a mai kultúra nagy hagyományaival, kódjaival.
- A bibliai történetek etikai vonatkozásainak tudatosítása. Bibliai élethelyzetek, magatartásformák, témák, motívumok megismertetése, befogadásának képessége, továbbélő hatásuk tudatosítása.
- Kapcsolatkeresés az európai és a magyar irodalom nagy hagyományaival, kódjaival.
- A történelmi és művelődéstörténeti korszakolás problémáinak (ókor- középkor- reneszánsz fogalmak koordinátái) megértetése, érzékenyítés a középkori irodalom sajátosságaira, műfajok, világkép, értékrend, néhány alkotás befogadásának támogatása.
- Az eszménykép és műalkotás helyének tudatosítása a hétköznapi életben.
- A reneszánsz eszmények, értékek, témák, alkotások, alkotói magatartások befogadása révén az azonosulás és kritikai érzék fejlesztése.
- Művelődéstörténeti és stílustörténeti korszakolás problémáinak tudatosítása.
- A poétikai műveltség továbbépítése (novella, szonettforma, versciklus).
- A nyelvi és irodalmi hagyomány megbecsülése.
- Az anyanyelvi kultúra építése: a magyar kultúra legkorábbi emlékeinek megértése,

- értelmezése – összefüggésben a középkori írásbeliség szerepének, a nyelvemlékek jelentőségének tudatosításával.
- Művelődéstörténeti összefüggések megértése.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazokkal kapcsolatos alapfogalmak ismerete, halmazok szemléltetése, halmazműveletek ismerete; számhalmazok ismerete.
- Értsék és jól használják a matematika logikában megtanult szakkifejezéseket a hétköznapi életben.
- Definíció, tétel felismerése, az állítás és a megfordításának felismerése; bizonyítás gondolatmenetének követése.
- Egyszerű leszámplálási feladatok megoldása, a megoldás gondolatmenetének rögzítése szóban, írásban.

Számтан, algebra

- Egyszerű algebrai kifejezések használata, műveletek algebrai kifejezésekkel; a tanultak alkalmazása a matematikai problémák megoldásában (pl. modellalkotás szöveg alapján, egyenletek megoldása, képletek értelmezése); egész kitevőjű hatványok, azonosságok.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenlet megoldása; ilyen egyenletre vezető szöveges és gyakorlati feladatokhoz egyenletek felírása és azok megoldása, a megoldás önálló ellenőrzése.
- Elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása; ilyen egyenletrendszerre vezető szöveges és gyakorlati feladatokhoz az egyenletrendszer megadása, megoldása, a megoldás önálló ellenőrzése.
- A tanulók képesek a matematikai szöveg értő olvasására, tankönyvek, keresőprogramok célirányos használatára, szövegekből a lényeg kiemelésére.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- A függvény megadása, a szereplő halmazok ismerete (értelmezési tartomány, értékkészlet); valós függvény alaptulajdonságainak ismerete.
- A tanult alapfüggvények ismerete (tulajdonságok, grafikon).
- Egyszerű függvénytranszformációk végrehajtása.

- Valós folyamatok elemzése a folyamathoz tartozó függvény grafikonja alapján.
- Függvénymodell készítése lineáris kapcsolatokhoz; a meredekség.
- A tanulók tudják az elemi függvényeket ábrázolni koordináta- rendszerben, és a legfontosabb függvénytulajdonságokat meghatározni, nemcsak a matematika, hanem a természettudományos tárgyak megértése miatt, és különböző gyakorlati helyzetek leírásának érdekében is.

Geometria

- Térelemek ismerete; távolság és szög fogalma, mérése.
- Nevezetes pontthalmazok ismerete, szerkesztésük.
- A tanult egybevágósági transzformációk és ezek tulajdonságainak ismerete.
- Egybevágó alakzatok; két egybevágó alakzat több szempont szerinti összehasonlítása (pl. távolságok, szögek, kerület, terület).
- Szimmetria ismerete, használata.
- Háromszögek tulajdonságainak ismerete (alaptulajdonságok, nevezetes vonalak, pontok, körök).
- Derékszögű háromszögre visszavezethető (gyakorlati) számítások elvégzése Pitagorasz-tétellel.
- Szimmetrikus négyszögek tulajdonságainak ismerete.
- Vektor fogalmának ismerete; három új művelet ismerete: vektorok összeadása, kivonása, vektor szorzása valós számmal.
- Kerület, terület, felszín és térfogat szemléletes fogalmának kialakulása, a jellemzők kiszámítása (képlet alapján); mértékegységek ismerete; valós síkbeli, illetve térbeli probléma geometriai modelljének megalkotása.
- A geometriai ismeretek bővülésével, a megismert geometriai transzformációk rendszerezettebb tárgyalása után fejlődik a tanulók dinamikus geometriai szemlélete, diszkussziós képessége.
- A háromszögekről tanult ismeretek bővülésével a tanulók képesek számítási feladatokat elvégezni, és ezeket gyakorlati problémák megoldásánál alkalmazni.
- A szerkesztési feladatok során törekednek az igényes, pontos munkavégzésre.

Valószínűség, statisztika

- Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása.

- Táblázat olvasása és készítése; diagramok olvasása és készítése.
 - Adathalmaz móduszának, mediánjának, átlagának értelmezése, meghatározása.
 - A statisztikai feladatok megoldása során a diákok rendszerező képessége fejlődik.
- A tanulók képesek adatsokaságot jellemezni, ábráról adatsokaság jellemzőit leolvasni.

Történelem

A tanulói kulcsfogalmak a 9-12. évfolyamon

Értelmező kulcsfogalmak: történelmi idő, történelmi forrás és bizonyítékok; ok és következmény; változás és folyamatosság; történelmi jelentőség, történelmi nézőpont és interpretáció.

Tartalmi kulcsfogalmak:

- politikai: politika, állam, államszervezet, államforma, köztársaság, diktatúra, demokrácia, parlamentarizmus, monarchia, önkormányzat, közigazgatás, hatalmi ágak, jog, alkotmány/alaptörvény, törvény, rendelet, birodalom;
- társadalmi: társadalom, társadalmi csoport/réteg, népesedés/demográfia, migráció, nemzet, etnikum, identitás, életmód;
- gazdasági: gazdaság, pénz, piac, mezőgazdaság, ipar, kereskedelem, adó, önellátás, ártermelés;
- eszme- és vallástörténeti: kultúra, művészet, vallás, hit, egyház, civilizáció, eszme/ideológia, világkép.

Tanulási számonkérési jellemzők

Ismeretszerzés és forráshasználat:

A történelem tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan tud használni általános és történelmi, nyomtatott és digitális információforrásokat (tankönyv, kézikönyvek, szakkönyvek, lexikonok, képzőművészeti alkotások, könyvtár és egyéb adatbázisok, filmek, keresők);
- önállóan információkat tud gyűjteni, áttekinteni, rendszerezni és értelmezni különböző médiumokból és írásos vagy képi forrásokból, statisztikákból, diagramokból, térképekről nyomtatott és digitális felületekről;
- tud forráskritikát végezni, és különbséget tenni a források között hitelesség, típus

és szövegösszefüggés alapján;

- képes azonosítani a különböző források szerzőinek a szándékát, bizonyítékok alapján értékeli egy forrás hitelességét;
- képes a szándékainak megfelelő információkat kiválasztani különböző műfajú forrásokból;
- összehasonlítja a forrásokban talált információkat saját ismereteivel, illetve más források információival és megmagyarázza az eltérések okait;
- képes kiválasztani a megfelelő forrást valamely történelmi állítás, vélemény alátámasztására vagy cáfolására.

Tájékozódás időben és térben

A történelem tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a magyar és az európai történelem tanult történelmi korszakait, időszakait, és képes azokat időben és térben elhelyezni;
- az egyes események, folyamatok idejét konkrét történelmi korhoz, időszakhoz kapcsolja vagy viszonyítja, ismeri néhány kiemelten fontos esemény, jelenség időpontját, kronológiát használ és készít;
- össze tudja hasonlítani megadott szempontok alapján az egyes történelmi korszakok, időszakok jellegzetességeit az egyetemes és a magyar történelem egymáshoz kapcsolódó eseményeit;
- képes azonosítani a tanult egyetemes és magyar történelmi személyiségek közül a kortársakat;
- felismeri, hogy a magyar történelem az európai történelem része, és példákat tud hozni a magyar és európai történelem kölcsönhatásaira;
- egyszerű történelmi térképvázlatot alkot hagyományos és digitális eljárással.
- a földrajzi környezet és a történelmi folyamatok összefüggéseit példákkal képes alátámasztani;
- képes különböző időszakok történelmi térképeinek összehasonlítására, a történelmi tér változásainak és a történelmi mozgások követésére megadott szempontok alapján a változások hátterének feltárásával.

Szaktárgyi kommunikáció

A történelem tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- képes a történelmi jelenségeket általános és konkrét történelmi fogalmak, tartalmi és értelmező kulcsfogalmak felhasználásával értelmezni és értékelni;
- fel tud ismerni fontosabb történelmi fogalmakat, meghatározás alapján;
- képes kiválasztani, rendezni és alkalmazni az azonos korhoz, témához kapcsolható fogalmakat;
- össze tudja foglalni rövid és egyszerű szaktudományos szöveg tartalmát;
- képes önállóan vázlatot készíteni és jegyzetelni;
- képes egy-egy korszakot átfogó módon bemutatni;
- történelmi témáról kiselőadást, digitális prezentációt alkot és mutat be;
- történelmi tárgyú folyamatábrákat, digitális táblázatokat, diagramokat készít, történelmi, gazdasági társadalmi és politikai modelleket vizuálisan is meg tud jeleníteni;
- megadott szempontok alapján történelmi tárgyú szerkesztett szöveget (esszét) tud alkotni, amelynek során tételek mondatokat fogalmaz meg, szövegtömörítés és átfogalmazás segítségével, állításait több szempontból indokolja és következtetéseket von le;
- társaival képes megvitatni történelmi kérdéseket, amelynek során bizonyítékokon alapuló érvekkel megindokolja a véleményét, és választékosan reflektál mások véleményére, árnyalja saját álláspontját.

Történelmi gondolkodás

A történelem tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- képes felismerni, megfogalmazni és összehasonlítani különböző társadalmi és történelmi problémákat, értékrendeket, jelenségeket, folyamatokat;
- a tanult ismereteket problémaközpontúan tudja rendezni,
- hipotéziseket alkot történelmi személyek, társadalmi csoportok és intézmények viselkedésének mozgatórugóiról;
- önálló kérdéseket fogalmaz meg történelmi folyamatok, jelenségek és események feltételeiről, okairól és következményeiről;

- önálló véleményt tud alkotni történelmi eseményekről, folyamatokról, jelenségekről és személyekről;
- képes különböző élethelyzetek, magatartásformák megfigyelése által következtetések levonására, erkölcsi kérdéseket is felvető történelmi helyzetek felismerésére és megítélésére;
- a változás és a fejlődés fogalma közötti különbséget ismerve képes felismerni és bemutatni azokat azonos korszakon belül, vagy azokon átívelően;
- képes összevetni, csoportosítani és súlyozni az egyes történelmi folyamatok, jelenségek, események okait, következményeit, és ítéletet alkotni azokról, valamint a benne résztvevők szándékairól;
- összehasonlít különböző, egymáshoz hasonló történelmi helyzeteket, folyamatokat, jelenségeket;
- képes felismerni konkrét történelmi helyzetekben, jelenségekben és folyamatokban valamely általános szabályszerűség érvényesülését;
- összehasonlítja és kritikusan értékeli az egyes történelmi folyamatokkal, eseményekkel és személyekkel kapcsolatos eltérő álláspontokat;
- feltevéseket fogalmaz meg, azok mellett érveket gyűjt, illetve mérlegeli az ellenérveket;
- felismeri, hogy a jelen társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális viszonyai a múltbeli események, tényezők következményeként alakultak ki.

Földrajz

- Tudatosan használja a földrajzi és a kozmikus térben való tájékozódást segítő hagyományos és digitális eszközöket, ismerje a légi- és űrfelvételek sajátosságait, alkalmazási területeit.
- Térszemlélettel rendelkezik a csillagászati és a földrajzi térben.
- Érti a Világegyetem tér- és időbeli léptékeit, elhelyezi a Földet a Világegyetemben és a Naprendszerben.
- Ismerje a Föld, a Hold és a bolygók jellemzőit, mozgásait, valamint ezek következményeit, összefüggéseit.
- Értelmezze a Nap és a Naprendszer jelenségeit, folyamatait, azok földi hatásait.
- Legyen képes egyszerű csillagászati és időszámítással kapcsolatos feladatokat,

számításokat végezni.

- Tudjon problémaközpontú feladatokat megoldani, környezeti változásokat összehasonlítani térképek és légi- vagy űrfelvételek párhuzamos használatával.
- Ismerje a Föld felépítésének törvényszerűségeit.
- Párhuzamot tud vonni a jelenlegi és múltbeli földrajzi folyamatok között.
- Ismerje a kőzetburok folyamataihoz kapcsolódó földtani veszélyek okait, következményeit, tér- és időbeli jellemzőit, illetve elemzi az alkalmazkodási, kármegelőzési lehetőségeket.
- Értse a különböző kőzettani felépítésű területek eltérő környezeti érzékenysége, terhelhetősége közti összefüggéseket.
- Összefüggéseiben tudja bemutatni a lemeztektonika és az azt kísérő jelenségek (földrengések, vulkanizmus, hegységképződés) kapcsolatát, térbeliségét, illetve megmagyarázni a kőzetlemezmozgások lokális és az adott helyen túlmutató globális hatásait.
- Ismerje fel az alapvető ásványokat és kőzeteket, tud példákat említeni azok gazdasági és mindennapi életben való hasznosítására.
- Ismerje a légkör szerkezetét, fizikai és kémiai jellemzőit, magyarázza az ezekben bekövetkező változások mindennapi életre gyakorolt hatását.
- Megnevezi a légkör legfőbb szennyező forrásait és a szennyeződés következményeit, értse a lokálisan ható légszennyező folyamatok globális következményeit.
- Összefüggéseiben mutassa be a légköri folyamatokat és jelenségeket, illetve összekapcsolja ezeket az időjárás alakulásával.
- Tudjon időjárási térképeket és előrejelzéseket értelmezni, egyszerű prognózisokat készíteni.
- Ismerje fel a szélsőséges időjárási helyzeteket, és tudjon a helyzetnek megfelelően cselekedni.
- Tudjon a légkör globális változásaival foglalkozó forrásokat elemezni, érveken alapuló véleményt megfogalmazni a témával összefüggésben.
- Magyarázza az éghajlatváltozás okait, valamint helyi, regionális, globális következményeit.
- Ismerje a felszíni és felszín alatti vizek főbb típusait, azok jellemzőit, a mennyiségi

és minőségi viszonyait befolyásoló tényezőket, a víztípusok közötti összefüggéseket.

- Igazolja a felszíni és felszín alatti vizek egyre fontosabbá váló erőforrásszerépét és gazdasági vonatkozásait, bizonyítja a víz társadalmi folyamatokat befolyásoló természetét, védelmének szükségességét.
- Ismerje a vízburokkal kapcsolatos környezeti veszélyek okait, és reálisan számol a várható következményekkel.
- Legyen tudatában a személyes szerepvállalások értékének a globális vízgazdálkodás és éghajlatváltozás rendszerében.
- Összefüggéseiben, kölcsönhatásaiban mutatja be a földrajzi övezetesség rendszerének egyes elemeit, a természeti jellemzők társadalmi-gazdasági vonatkozásait.
- Összefüggéseiben mutatja be a talajképződés folyamatát, tájékozott a talajok gazdasági jelentőségével kapcsolatos kérdésekben, ismerje Magyarország fontosabb talajtípusait.
- Bemutatja a felszínformálás többtényezős összefüggéseit, ismerje és felismerje a különböző felszínformáló folyamatokhoz (szél, víz, jég) és kőzettípusokhoz kapcsolódóan kialakuló, felszíni és felszín alatti formakincset.
- Értse az ember környezetátalakító szerepét, ember és környezete kapcsolatrendszerét, illetve példák alapján igazolja az egyes geoszférák folyamatainak, jelenségeinek gazdasági következményeit, összefüggéseit.
- Ismerje fel a történelmi és a földtörténeti idő eltérő nagyságrendjét, ismerje a geoszférák fejlődésének időbeli szakaszait, meghatározó jelentőségű eseményeit.
- Értelmezze és értékelje a társadalmi-gazdasági fejlettség összehasonlítására alkalmas mutatók adatait, a társadalmi-gazdasági fejlettség területi különbségeit a Föld különböző térségeiben.
- Értékelje az eltérő adottságok, erőforrások szerepét a társadalmi-gazdasági fejlődésben.
- Tudja modellezni a piacgazdaság működését.
- Legyen képes megnevezni a világgazdaság működése szempontjából tipikus térségeket, országokat.
- Hasonlítsa össze az európai, ázsiai és amerikai erőterek gazdaságilag meghatározó

jelentőségű országainak, országcsoportjainak szerepét, illetve azok változását a globális világban.

- Összefüggéseiben mutassa be a perifériatársadalmi-gazdasági fejlődésének jellemző vonásait, a felzárkózás lehetőségeit.
- Ismertesse az Európai Unió működésének földrajzi alapjait, példák segítségével bemutatta az Európai Unión belüli társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségeket, és megnevezi a felzárkózást segítő eszközöket.
- Értelmezze a globalizáció fogalmát, a globális világ kialakulásának és működésének feltételeit, jellemző vonásait.
- Példák alapján tudja bemutatni a globalizáció társadalmi-gazdasági és környezeti következményeit, mindennapi életünkre gyakorolt hatását.

Biológia

- Az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz.
- Biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket, következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi.
- A vizsgált biológiai jelenségek magyarázatára előfeltevést fogalmaz meg, ennek bizonyítására vagy cáfolatára kísérletet tervez és kivitelez, azonosítja és beállítja a kísérleti változókat, megfigyeléseket és méréseket végez.
- Biológiai jelenségek vizsgálata során digitális szöveget, képet, videót keres, értelmez és felhasznál, vizsgálja azok megbízhatóságát, jogszerű és etikus felhasználhatóságát.
- Egyénileg és másokkal együttműködve célszerűen és biztonságosan alkalmaz biológiai vizsgálati módszereket, ismeri a fénymikroszkóp működésének alapelvét, képes azt használni.
- A valós és virtuális tanulási közösségekben, másokkal együttműködve megtervez és kivitelez biológiai vizsgálatokat, projekteket.
- Példákkal igazolja a biológiai ismereteknek a világképünk és a technológia

fejlődésében betöltött szerepét, gazdasági és társadalmi jelentőségét.

- Tényekkel bizonyítja az élőlények elemi összetételének hasonlóságát, a biogén elemek, a víz, az ATP és a makromolekulák élő szervezetekben betöltött alapvető szerepét, és ezt összefüggésbe hozza a biológiai folyamatokkal.
- Megérti, miért és hogyan mehetnek végbe viszonylag alacsony hőmérsékleten, nagy sebességgel kémiai reakciók a sejtekben, vizsgálja az enzimműködést befolyásoló tényezőket.
- Értékeli és példákkal igazolja a különféle szintű biológiai szabályozás szerepét az élő rendszerek normál működési állapotának fenntartásában.
- Ismeri és alkalmaz az egészségi állapot jelzésében, a betegségek felismerésében vagy egészségügyi vészhelyzetek kezelésében segítséget nyújtó mobiltelefonos applikációkat.
- Ismeri az orvosi diagnosztika, a szűrővizsgálatok és védőoltások célját, lényegét, értékeli ezek szerepét a betegségek megelőzésében és a gyógyulásban.
- Megkülönbözteti a házi- és a szakorvosi ellátás funkcióit, ismeri az orvoshoz fordulás módját, tisztában van a kórházi ellátás indokaival, jellemzőivel.
- Ismeri a biológiai kutatások alapvető céljait, legfontosabb területeit, értékeli az élet megértésében, az élővilág megismerésében és megóvásában játszott szerepét.
- Vázlatrajzok, folyamatábrák és animációk alapján értelmezi a biológiai energiaátalakítás sejtszintű folyamatait, azonosítja a fotoszintézis és a sejtlégzés fő szakaszainak sejten belüli helyét és struktúráit, a fontosabb anyagokat és az energiaátalakítás jellemzőit.
- A sejtszintű anyagcsere-folyamatok alapján magyarázza a növények és állatok közötti ökológiai szintű kapcsolatot, a termelő és fogyasztó szervezetek közötti anyagforgalmat.
- Ábrák, animációk alapján értelmezi és biológiai tényekkel alátámasztja, hogy a vírusok az élő és élettelen határán állnak.

Kémia

- Ismeri az atom felépítését, az elemi részecskéket, valamint azok jellemzőit, ismeri az izotópok legfontosabb tulajdonságait, érti a radioaktivitás lényegét, és példát

mond a radioaktív izotópok gyakorlati felhasználására.

- Ismeri az anyagmennyiség és a mól fogalmát, érti bevezetésük szükségességét, és egyszerű számításokat végez m , n és M segítségével.
- Ismeri az atom elektronszerkezetének kiépülését a Bohr-féle atommodell szintjén, tisztában van a vegyértékelektronok kémiai reakciókban betöltött szerepével.
- Értelmezi a periódusos rendszer fontosabb adatait (vegyjel, rendszám, relatív atomtömeg), alkalmazza a periódusszám és a (fő)csoportszám jelentését a héjak és a vegyértékelektronok szempontjából, ismeri a periódusos rendszer fontosabb csoportjainak a nevét és az azokat alkotó elemek vegyjelét.
- Ismeri a molekulaképződés szabályait, ismeri az elektronegativitás fogalmát, és érti a kötés polaritás lényegét, a kovalens kötetst jellemzi száma és polaritása szerint, megalkotja egyszerű molekulák szerkezeti képletét, ismeri a legalapvetőbb molekulaalakokat (lineáris, síkháromszög, tetraéder, piramis, V-alak), valamint ezek meghatározó szerepét a molekulák polaritása szempontjából.
- Meghatározza egyszerű molekulák polaritását, és ennek alapján következtet a közöttük kialakuló másodrendű kémiai kötésekre, valamint oldhatósági jellemzőikre, érti, hogy a moláris tömeg és a molekulák között fellépő másodrendű kötések minősége hogyan befolyásolja az olvadás- és forráspontot, ezeket konkrét példákkal támasztja alá.
- Érti a részecske szerkezete és az anyag fizikai és kémiai tulajdonságai közötti alapvető összefüggéseket.
- Ismeri az egyszerű ionok atomokból való létrejöttének módját, ezt konkrét példákkal szemlélteti, ismeri a fontosabb összetett ionok molekulákból való képződésének módját, tudja a nevüket, összegképletüket, érti egy ionvegyület képletének a megszerkesztését az azt alkotó ionok képlete alapján, érti az ionrács felépülési elvét, az ionvegyület képletének jelentését, konkrét példák segítségével jellemzi az ionvegyületek fontosabb tulajdonságait.
- Ismeri a fémek helyét a periódusos rendszerben, érti a fémes kötés kialakulásának és a fémek kristályszerkezetének a lényegét, érti a kapcsolatot a fémek kristályszerkezete és fontosabb tulajdonságai között, konkrét példák segítségével (pl. Fe, Al, Cu) jellemzi a fémes tulajdonságokat, összehasonlításokat végez.

- Ismeri az anyagok csoportosításának a módját a kémiai összetétel alapján, ismeri ezeknek az anyagcsoportoknak a legfontosabb közös tulajdonságait, példákat mond minden csoport képviselőire, tudja, hogy az oldatok a keverékek egy csoportja.
- Érti a „hasznos a hasznosban jól oldódik” elvet, ismeri az oldatok töménységével és az oldhatósággal kapcsolatos legfontosabb ismereteket, egyszerű számítási feladatokat old meg az oldatok köréből (tömegszázalék, anyagmennyiség-koncentráció, tömegkoncentráció).
- Adott szempontok alapján összehasonlítja a három halmazállapotba (gáz, folyadék, szilárd) tartozó anyagok általános jellemzőit, ismeri Avogadro gáztörvényét, és egyszerű számításokat végez gázok térfogatával standard körülmények között, érti a halmazállapot-változások lényegét és energiaváltozását.
- Érti a fizikai és kémiai változások közötti különbségeket.
- Ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének feltételeit, ismeri, érti és alkalmazza a tömeg- és töltésmegmaradás törvényét a kémiai reakciókra.
- Ismeri a kémiai reakciók csoportosítását többféle szempont szerint: a reagáló és a képződő anyagok száma, a reakció energiaváltozása, időbeli lefolyása, iránya, a reakcióban részt vevő anyagok halmazállapota szerint.
- Konkrét reakciókat termokémiai egyenlettel is felír, érti a termokémiai egyenlet jelentését, ismeri a reakcióhő fogalmát, a reakcióhő ismeretében megadja egy reakció energiaváltozását, energiadiagramot rajzol, értelmez, ismeri a termokémia főtételét és jelentőségét a többlépéses reakciók energiaváltozásának meghatározásakor.
- Érti a katalizátorok hatásának elvi alapjait.
- Ismer egyirányú és egyensúlyra vezető kémiai reakciókat, érti a dinamikus egyensúly fogalmát, ismeri és alkalmazza az egyensúly eltolásának lehetőségeit Le Châtelier elve alapján.

Fizika

Egyszerű mozgások

- Helyesen használja az út, a pálya és a hely fogalmát, valamint a sebesség, átlagsebesség, pillanatnyi sebesség, gyorsulás, elmozdulás fizikai mennyiségeket a mozgás leírására.
- Tud számításokat végezni az egyenes vonalú egyenletes mozgás esetében: állandó sebességű mozgások esetén a sebesség ismeretében meghatározza az elmozdulást, a sebesség nagyságának ismeretében a megtett utat, a céltól való távolság ismeretében a megérkezéshez szükséges időt.
- Ismeri a szabadesés jelenségét, annak leírását, tud esésidőt számolni, mérni, becsapódási sebességet számolni.
- Egyszerű számításokat végez az állandó gyorsulással mozgó testek esetében.

Ismétlődő mozgások

- Ismeri az egyenletes körmozgást leíró fizikai mennyiségeket (pályasugár, kerületi sebesség, fordulatszám, keringési idő, centripetális gyorsulás), azok jelentését, egymással való kapcsolatát.
- Ismeri a periodikus mozgásokat (ingamozgás, rezgőmozgás) jellemző fizikai mennyiségeket, néhány egyszerű esetben tudja mérni a periódusidőt, megállapítani az azt befolyásoló tényezőket.

A közlekedés és sportolás fizikája

- Egyszerű esetekben kiszámolja a testek lendületének nagyságát, meghatározza irányát.
- Egyszerűbb esetekben alkalmazza a lendületmegmaradás törvényét, ismeri ennek általános érvényességét.
- Tisztában van az erő, mint fizikai mennyiség jelentésével, mértékegységével, ismeri a newtoni dinamika alaptörvényeit, egyszerűbb esetekben alkalmazza azokat a gyorsulás meghatározására, a korábban megismert mozgások értelmezésére.
- Egyszerűbb esetekben kiszámolja a mechanikai kölcsönhatásokban fellépő erőket (nehézségi erő, nyomóerő, fonálerő, súlyerő, súrlódási erők, rugóerő), meghatározza az erők eredőjét.
- Érti a legfontosabb közlekedési eszközök – gépjárművek, légi és vízi járművek –

működésének fizikai elveit.

- Tisztában van a repülés elvével, a légellenállás jelenségével.
- Ismeri a hidrosztatika alapjait, a felhajtóerő fogalmát, hétköznapi példákon keresztül értelmezi a felemelkedés, elmerülés, úszás, lebegés jelenségét, tudja az ezt meghatározó tényezőket, ismeri a jelenségkörre épülő gyakorlati eszközöket.

Az energia

- Ismeri a mechanikai munka fogalmát, kiszámításának módját, mértékegységét, a helyzeti energia, a mozgási energia, a rugalmas energia, a belső energia fogalmát.
- Konkrét esetekben alkalmazza a munkatételt, a mechanikai energia megmaradásának elvét a mozgás értelmezésére, a sebesség kiszámolására.

A melegítés és hűtés következményei

- Ismeri a hőtágulás jelenségét, jellemző nagyságrendjét.
- Ismeri a Celsius- és az abszolút hőmérsékleti skálát, a gyakorlat szempontjából nevezetes néhány hőmérsékletet, a termikus kölcsönhatás jellemzőit.
- Értelmezi az anyag viselkedését hőközlés során, tudja, mit jelent az égéshő, a fűtőérték és a fajhő.
- Tudja a halmazállapot-változások típusait (párolgás, forrás, lecsapódás, olvadás, fagyás, szublimáció).
- Tisztában van a halmazállapot-változások energetikai viszonyaival, anyagszerkezeti magyarázatával, tudja, mit jelent az olvadáshő, forráshő, párolgáshő. Egyszerű számításokat végez a halmazállapot-változásokat kísérő hőközlés meghatározására.
- Ismeri a hőtan első főtételét, és tudja alkalmazni néhány egyszerűbb gyakorlati szituációban (palackba zárt levegő, illetve állandó nyomású levegő melegítése).
- Tisztában van a megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbséggel.

Víz és levegő a környezetünkben

- Ismeri a víz különleges tulajdonságait (rendhagyó hőtágulás, nagy olvadáshő, forráshő, fajhő), ezek hatását a természetben, illetve mesterséges környezetünkben.
- Ismeri a nyomás, hőmérséklet, páratartalom fogalmát, a levegő, mint ideális gáz viselkedésének legfontosabb jellemzőit. Egyszerű számításokat végez az

állapothatározók megváltozásával kapcsolatban.

- Ismeri az időjárás elemeit, a csapadékformákat, a csapadékok kialakulásának fizikai leírását.

Angol nyelv

- A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, a tanári utasításokat, megérti, az, ismerős témákban való jártasságát bizonyítja.
- Önállóan képes megfogalmazni egy adott témáról a véleményét, párbeszédet folytat társaival.
- A tanult nyelvtant és szókincset többé-kevésbé helyesen alkalmazza.
- Önálló szövegalkotásra képes.
- Fő témakörök:
 - Personal topics,
 - Environment and nature,
 - School and education,
 - Holiday, travelling, tourism,
 - Public matters, entertainment,
 - English and language learning,
 - Intercultural topics,
 - Cross-curricular topics and activities,
 - Current topics,
 - Science and technology, Communication,
 - Gaining and sharing knowledge.

Orosz nyelv

- Ír, olvas az adott nyelven.
- Értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján.
- Az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel és válaszol a hozzá intézett kérdésekre.
- Megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel.
- Adott tématerületen létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó.

- Célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel.
- Felismeri és használja a legegyszerűbb mindennapi nyelvi funkciókat életkorának és nyelv szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben interakciót folytatva.
- Üzeneteket ír.

Kínai nyelv

- A kínai nyelv alapjainak elsajátítása.
- Helyes kiejtés, tónusok, pinyin használata.
- Alapírásjegyek ismerete (kb. 150–200 karakter).
- Egyszerű párbeszédok önmagukról, családról, iskoláról, mindennapi helyzetekről.
- Alap szókincs (kb. 300 szó).
- Alapszintű nyelvtan (kérdőszavak, egyszerű igeidők, melléknevek fokozása, 有, 是, 在).
- Rövid párbeszédok értése és alkotása.
- Tudja magát bemutatni, alapvető kérdésekre válaszolni.
- Írásban felismer és leír kb. 150–200 karaktert.
- Szóban egyszerű témákról kommunikál.
- Fő témakörök:
 - Köszönések, bemutatkozás.
 - Családtagok.
 - Számok, életkor, telefonszám.
 - Idő, dátum, hét napjai.
 - Ételek, italok.
 - Hobbi, szabadidő.
 - Iskola, tantárgyak.
 - Időjárás.

Ének-zene

- Felismeri és értelmezi különböző zenei műfajokat.
- Képes közösen énekelni, figyelni a tiszta intonációra.
- Képes saját szavaival leírni zenei folyamatokat.

- Képes megérteni a zene társadalmi és kulturális szerepét.
- A tanuló képes kreatívan improvizálni és reflektálni zenei élményeire.
- A korábban tanult ritmikai, dallami ismeretek frissítése, elmélyítésére, alkalmazására.
- A törzshangok és a módosított hangok szerepének ismeretére.
- Képes felismerni a hangszerek alapvető jellegzetességeit.
- A tanulónak képesnek kell lennie a barokk és a klasszicista korszak főbb jellemzőinek, zenei műfajainak és kiemelkedő zeneszerzőinek felismerésére és bemutatására.
- A klasszikus zenén túl a tanulóknak a magyar zenei kultúra és a modern zenei műfajok területén is kell tájékozottsággal rendelkeznie.

Vizuális kultúra

- Képes egy választott művészettörténeti korszak önálló információgyűjtése alapján, a probléma, téma önálló értelmezésével a vizualitás lehetőségeit is felhasználva reflektálni napjaink kifejezési nyelvére.
- Képes felismerni és jellemezni a román és a gótikus stílus legfontosabb jegyeit az építészetben, a szobrászatban és a festészetben. Például a rózsablakok, a csúcsíves boltozatok vagy a gótikus szobrok testtartása.
- Ismeri a reneszánsz korszak alapvető jellemzőit: az antikvitás felé fordulást, a perspektíva megjelenését, az anatómiai pontosságot és a művészek megváltozott társadalmi szerepét.
- Képes kiemelkedő művészeket és alkotásokat társítani a korszakokhoz (pl. Giotto, Leonardo da Vinci, Michelangelo), és képesnek kell lennie azokról rövid, szakszerű elemzést adni.
- Képesnek kell lennie a látvány utáni rajzolásra, például különböző térábrázolási konvenciók (perspektíva) alkalmazásával.
- Képes kritikai gondolkodásmódot alkalmazni a képekkel szemben, felismerve azok manipulálhatóságát, és a vizuális üzenetek felépítését (pl. reklámok, internetes mémek).
- Vizuális jelek és szimbólumok jelentését képes értelmezni, legyen szó a mindennapi élet tárgyairól, vagy a médiáról.

- Képes tudatos elemzőként és alkotóként is részt venni a vizuális világban.
- A diákoknak érteniük kell a színek, formák és arányok kompozíciós szerepét, és tudniuk kell ezeket célzottan használni az alkotásaikban.

Digitális kultúra

Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata

- Ismeri a következő elemi adattípusok közötti különbségeket: egész, valós szám, karakter, szöveg, logikai.
- Ismeri az elemi és összetett adattípusok közötti különbségeket.
- Érti egy algoritmusleíró eszköz alapvető építőelemeit.
- Érti az egyszerű problémák megoldásához szükséges tevékenységek lépéseit és kapcsolatukat.
- Érti a típusalgoritmusok felhasználásának lehetőségeit.
- Példákban, feladatok megoldásában használja egy formális programozási nyelv fejlesztői környezetének alapszolgáltatásait.
- Szekvencia, elágazás és ciklus segítségével algoritmust hoz létre, és azt egy magas szintű formális programozási nyelven kódolja.
- A feladat megoldásának helyességét teszteli.
- Tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.
- Hétköznapi, oktatáshoz készült szimulációs programokat használ.
- Tapasztalatokat szerez a kezdőértékek változtatásának hatásairól a szimulációs programokban.

Az információs társadalom, e-Világ

- Tisztában van az e-Világ – e-szolgáltatások, e-ügyintézés, e-kereskedelem, e-állampolgárság, IT-gazdaság, környezet, kultúra, információvédelem – biztonsági és jogi kérdéseivel.
- A gyakorlatban alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket.
- Tisztában van a digitális személyazonosság és az információhitelesség fogalmával.

Mobiltechnológiai ismeretek

- Ismeri és használja a mobiltechnológiát, kezeli a mobil eszközök operációs rendszereit és használ mobilalkalmazásokat.

- Az applikációkat önállóan telepíti.
- Céljainak megfelelően használja a mobileszközök és a számítógépek operációs rendszereit.
- Az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használata során együttműködik társaival.

Szövegszerkesztés

- Ismeri egy adott feladat megoldásához szükséges digitális eszközök és szoftverek kiválasztásának szempontjait.
- adatokat táblázatba rendez.
- Az adatbázisban interaktív módon keres, rendez és szűr.
- Etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.
- Speciális dokumentumokat hoz létre, alakít át és formáz meg;
- Tapasztalatokkal rendelkezik a formanyomtatványok, a sablonok, az előre definiált stílusok használatáról.

Számítógépes grafika

- Létrehozza az adott probléma megoldásához szükséges rasztergrafikus ábrákat.
- Létrehoz vektorgrafikus ábrákat.
- Tisztában van a raszter-, a vektorgrafikus ábrák tárolási és szerkesztési módszereivel.

Online kommunikáció

- Használja a két- vagy többrésztvevős kommunikációs lehetőségeket és alkalmazásokat.
- A gyakorlatban alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket.
- Az online kommunikáció során alkalmazza a kialakult viselkedési kultúrát és szokásokat, a szerepelvárásokat.
- Ismeri és alkalmazza az információkeresési stratégiákat és technikákat, a találati listát a problémának megfelelően szűri, ellenőrzi annak hitelességét.
- Ismeri és alkalmazza a fogyatékkal élők közötti kommunikáció eszközeit és formáit.

Publikálás a világhálón

- Ismeri a HTML formátumú dokumentumok szerkezeti elemeit.

- Érti a CSS használatának alapelveit.
- Dokumentumokat szerkeszt és helyez el tartalomkezelő rendszerben.
- Több lapból álló webhelyet készít.

Táblázatkezelés

- Adatokat táblázatba rendez.
- Táblázatkezelővel adatelemzést és számításokat végez.
- Az adatokat diagramon szemlélteti.
- A problémamegoldás során függvényeket célszerűen használ.
- Tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.

A digitális eszközök használata

- Ismeri és tudja használni a célszerűen választott informatikai eszközöket és a működtető szoftvereit, ismeri a felhasználási lehetőségeket.
- Követi a technológiai változásokat a digitális információforrások használatával.
- Céljainak megfelelően használja a mobileszközök és a számítógépek operációs rendszereit.
- Ismeri a digitális eszközök és a számítógépek fő egységeit, ezek fejlődésének főbb állomásait, tendenciáit.
- Tudatosan alakítja informatikai környezetét. Ismeri az ergonomikus informatikai környezet jellemzőit, figyelembe veszi a digitális eszközök egészségkárosító hatásait, óvja maga és környezete egészségét.
- Használja az operációs rendszer segédprogramjait, és elvégzi a munkakörnyezet beállításait.
- Igénybe veszi az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait.
- Használja az állományok tömörítését és a tömörített állományok kibontását.
- Tisztában van a digitális kártevők elleni védekezés lehetőségeivel.
- Önállóan használja az informatikai eszközöket, elkerüli a tipikus felhasználói hibákat, elhárítja az egyszerűbb felhasználói hibákat.

Testnevelés

Egészségkultúra és prevenció

- Bemelegítés, fizikai felkészülés a sérülésmentes sporttevékenységre.

- A biomechanikailag helyes testtartás jellemzőinek és néhány jellemző deformitás kockázatának értelmezése, a megőrzés néhány gyakorlatának ismerete és felelős alkalmazása.
- A gerinc sérüléseinek leggyakoribb fajtái, és a gerinc és az ízületek védelmének legfontosabb szempontjainak ismerete.
- A fittségi paraméterek ismerete, mérésük tesztek segítségével, ezzel kapcsolatosan önfejlesztő célok megfogalmazása az egészség-edzettség érdekében.
- A szükséges táplálkozási ismeretek alkalmazása a testsúly, testtömeg ismeretében.
- A rendszeres testmozgás pozitív hatásainak ismerete a káros szenvedélyek leküzdésében, az érzelem- és a feszültségszabályozásban.
- Kondicionális képességszintek:

Lányok:

- iskolakör futás: 4 perc 51 mp,
- Cooper-teszt: 1550 m,
- tömöttlabda dobás (hátra fej fölött 2 kg-os labdával): 4 m,
- 4 ütemű fekvőtámasz (1 perc alatt): 16 db,
- helyből távolugrás: 145 cm,
- fekvőtámaszban karhajlítás-nyújtás: 5 db,
- kötélmászás 4 m-es kötélén fél távig mászó kulcsolással.

Fiúk:

- iskolakör futás: 4 perc 11 mp,
- Cooper-teszt: 1950 m,
- tömöttlabda dobás (hátra fej fölött 4kg-os labdával): 3,5 m,
- 4 ütemű fekvőtámasz (1 perc alatt): 20 db,
- helyből távolugrás: 155 cm,
- fekvőtámaszban karhajlítás-nyújtás: 10 db,
- kötélmászás: 4m-es kötélén mászó kulcsolással teljes magasságig.

Atlétika jellegű feladatok

- Egy kijelölt táv megtételéhez szükséges idő és sebesség helyes becslésére, illetve a becsült értékek alapján a feladat pontos végrehajtása. Évfolyamonként önmagához mérten javuló futó-, ugró-, dobóteljesítmény.
- A transzferhatás érvényesülése, más mozgásformák teljesítményének javulása az atlétikai képességek fejlődésének hatására.
- Teljesítményszintek:

Lányok:

- 100 m síkfutás: 17,5 sec,
- 400 m: 1,50 min,
- távolugrás: 265 cm,
- magasugrás: 100 cm.

Fiúk:

- 100m síkfutás: 16,5 sec,
- 400m: 1,35 min,
- távolugrás: 315 cm,
- magasugrás: 105 cm.

Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák

- A mozgáselemek mozgásbiztonságának és a gyakorlás mennyiségének, minőségének oksági viszonyai megértése és érvényesítése a gyakorlatban.
- A javító kritika elfogadása és a mozdulatok kivitelezésének javítása. Esztétikus és harmonikus előadásmód.
- A tanult mozgások versenysportja területén, a magyar sportolók sikereiről elemi tájékozottság.

Lányok:

- talaj: mellső mérlegállás, fejállás, kézállás bordásfalnál, összefüggő talajgyakorlat,
- szekrényugrás (3-4 részes szekrény): keresztbe guggoló átugrás, hosszába gurulóátfordulás talajról rugaszkodással,
- gerenda: érintőjárás; hármas lépés. Járás guggolásban, mérlegállás,
- felemáskorlát: kelepfellendülés támaszba, térdfellendülés, alugrás.

Fiúk:

- talaj: repülő gurulóátfordulás, fejjállás kül. kiind. helyzetekkel, fellendülés futólagos kézállásba, gurulás előre, összefüggő talajgyakorlat a tanult elemekből,
- szekrényugrás (4-5 részes szekrény): keresztbe guggoló átugrás, hosszába gurulóátfordulás talajról rugaszkodással,
- korlát: támlázás, felkargurulás, terpeszpedzés, vetődéses leugrás,
- gyűrű: alaplendület; zsugorlefűgges; lendület előre zsugorlefűgges; zsugorlefűggesből ereszkedés hátsó lefűggesbe; homorított leugrás hátra, lendületből.

Sportjátékok

- Az adott iskolában a helyi tanterv szerinti technikai, taktikai és egyéb játékfeladatok ismerete és aktív, kooperatív gyakorlás.
- Komplex szabályismeret, sportszerű alkalmazás és a játékok önálló továbbfejlesztése.
- Játék lényeges versenyszabályokkal.
- A technikák és taktikai megoldások többnyire tudatos, a játékszerepnek megfelelő megválasztása.
- A játékfolyamat, a taktikai megoldások szóbeli elemzése, a fair és a csapatelkötelezett játék melletti állásfoglalás.
- Tapasztalat a játékvezetői gyakorlatban.
- Játéktapasztalat a társas kapcsolatok ápolásában, a bármilyen képességű társakat elfogadó, bevonó játékok játszásában, megválasztásában.

Kosárlabda:

- alapállás, alapmozgás minden irányba,
- alapállás, megindulás után egy leütés fektetett dobás – mindkét oldalra végrehajtva.

Labdarúgás:

- egyenes vonalú labdavezetés 20 m-en és irányváltoztatással vissza a kiinduló helyre,
- labdaátadások (passzolás) helyben váltott lábbal folyamatosan 10 db,
- kapura lövés állított labdából 5 db kaput eltaláló.

Röplabda:

- kosár- és alkarérintés folyamatosan fej fölé 10 ill. 6 db,
- alsó egyenes nyitás 3 kísérletből legalább 1 sikeres.

Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek

- Az adott sportmozgás technikájának elfogadható cselekvésbiztonságú végrehajtása.
- A sebesség, gyorsulás és a tempóváltások uralása guruláskor, csúszáskor, gördüléskor.
- Feladatok tervezése és megoldása alternatív sporteszközökkel.
- Az adott alternatív sportmozgáshoz szükséges edzés és balesetvédelmi alapfogalmak
- ismerete, és azok alkalmazása a gyakorlatban.

Önvédelem és küzdősportok

- Az önvédelmi és küzdőgyakorlatokban, harcokban a közös szabályok, biztonsági követelmények és a küzdésekkel kapcsolatos rituálé betartása.
- A veszélyhelyzetek kerülése, az indulatok, agresszív magatartásformák feletti uralom.
- Néhány támadási és védekezési megoldás, kombináció ismerete, eredményes önvédelem, és szabadulás a fogásból.

10. évfolyam

Magyar nyelv

- A nyelvi normaérzék, a normakövető írás fejlesztése.
- A helyesírás rendszerszerűségének megismertetése.
- A hibajavítási képesség és az önkorrekciónak fejlesztése.
- A szövegszervező erők megismertetése és alkalmazása a gyakorlatban.
- A szöveg általános szerkezetének, a szövegértelmezés összetevőinek megfigyelési és értelmezési képességének fejlesztése a legjellemzőbb szövegtípusokon.
- A szövegelemző képességek fejlesztése: a szövegfeldolgozás módjainak gyakorlása a feladatnak megfelelő leghatékonyabb olvasástípus alkalmazásával.
- A szöveg tartalmának, céljának megfelelő jegyzetelési technika kialakítása.
- A társalgás általános szerkezetének, szabályszerűségének megfigyelése.

- Az esszéírás technikájának megismerése és alkalmazása különböző témájú és típusú esszé írásakor.
- Annak megtapasztalása, hogy a nyelvi elemek stílusértéke a konkrét szövegben, nyelvhasználatban kap szerepet; a stílust befolyásolja a beszélő, a kommunikációs helyzet, a megnyilatkozás célja.
- A megismert jelentéstani, stilisztikai, a szövegtani jelenségek felismerése és alkalmazása a műelemzésben, a mindennapi élet nyelvi jelenségeinek megítélésében, szövegalkotásban.
- A közlési szándéknak és beszédhelyzetnek megfelelő stílusréteg, stílusárnyalat és stílus eszköz használata. A fogalmi, a kreatív gondolkodás, a szövegértelmező képesség fejlesztése.
- A hangalak és jelentés viszonyának felismerése, értelmezése különböző beszédhelyzetekben. A mondat és szövegjelentést meghatározó tényezők felismerése. A magyar szórend megváltozása és az üzenet jelentésváltozása közötti összefüggés felismerése mondat-átalakítási gyakorlatokkal.
- Nyelvünk gyakori metaforikus kifejezéseinek és használati körének megfigyelése, értelmezése.
- Helyesírási szótárak, elektronikus helyesírás-ellenőrző programok szerkezetének és működésének megismerése, használatuk az iskolai és a mindennapi szövegalkotásban. Az internetes szövegek eltérő helyesírásának, jelhasználatának funkciója. A normától való eltérés stilisztikai hatásának felismerése, értelmezése.

Magyar irodalom

- A hitújítás eredményei a korabeli magyar társadalomban és ennek mai tanulságai.
- A reformátorok munkájának hatása a közösségek életében.
- A reneszánsz, barokk és klasszicista életeszmény mai tanulságai.
- A kronológiai tájékozottság, a fogalmi műveltség és a történeti érzék fejlesztése.
- Egy humanista alkotó portréjának megismertetése. Az életmű néhány fontos témájának tudatosítása, értékelése. Az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megvitatása, test és lélek viszonyának értelmezési lehetőségei. A történeti és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése: fogalmak változó jelentésének megértése.

- A Balassi-versekben megjelenített magatartásformák és értékek felismerése. A szövegvers és dallamra írott énekvers megkülönböztetésének kérdései. Életformák találkozásai, értelmezései: végvári élet, költő lét. Az életmű megközelítési problémáinak (kötetkompozíció; kéziratok énekeskönyv; különféle felfogások: kompozíció / tematika, dallamvers, szövegvers) megértését támogató Balassi Bálint portré közvetítése. Szövegbefogadási képességek, ritmusérzék fejlesztése: ütemhangsúlyos formák ritmizálása, a Balassi-strófa azonosítása.
- A végzetszerűség és az egyéni felelős cselekvés dilemmája. A szeretetteljes kapcsolat próbái. Konfliktushelyzetek kezelésének módjai. A művekben felvetett erkölcsi problémák mérlegelő megítélése. A műismereti tájékozottság, a kulturális emlékezet növelése (Shakespeare szállóigék felidézése); az angol reneszánsz színház és dráma jellemzői, a shakespeare-i dramaturgia és nyelvezet befogadása, a dráma létformájának, a dramaturgiai jellemzőknek a megértése drámajátékkal. Reflektálás Shakespeare drámaírói életművének, művészetének mai hatására.
- A hitújítás eredményei a korabeli magyar társadalomban és ennek mai tanulságai. A reformátorok munkájának hatása a közösségek életében.
- A reneszánsz, barokk, klasszicista életeszmény mai tanulságai. A kronológiai tájékozottság, a fogalmi műveltség, a történeti érzék továbbfejlesztése (pl. művelődéstörténeti korszak, korstílus, stílusirányzat, irányzatok egymás mellett élése); képesség a reneszánsz és a barokk/klasszicizmus alapvető formai és stílusjegyeinek azonosítására, megnevezésére.
- Az emberi magatartások sokféleségének belátása és felelős megítélése. Kötelesség és szenvedély, egyén és közösség viszonya. A klasszicista normatív esztétika sajátosságainak (műfaji hierarchia, szabályok); a korabeli elvárások és a dramaturgia összefüggésének felismertetése. A komikum műfajformáló minőségének és változatainak megértése pl. drámajátékban való részvétel révén. Műelemző képesség fejlesztése: egy mű részletes elemzése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik értékelése. Színházlátogatás, illetve színházi előadás élményének megbeszélése.
- A társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok megértése, a morális gondolkodásra és ítéletalkotásra való képesség fejlesztése. A hazához való

kötődés erősítése, a Zrínyi által képviselt értékek elfogadása. Tájékozottság a stíluskorszakokban, a stílus- és formaérzék fejlesztése: a barokk formajegyeinek, a világkép és műfajok, poétikai/retorikai megoldások összefüggéseinek megismertetése (az irodalmi művekben és más művészeti ágakban). A műfaji konvenció jelentéshordozó szerepének bemutatása. Az olvasott művek befogadásának, megértésének támogatása.

- Különböző világlátású művek megjelenített témáinak, élethelyzeteknek elhelyezése többféle értelmezési kontextusban; az erkölcsi és esztétikai ítélőképesség fejlesztése. A felvilágosodás eszmerendszerében felvetett erkölcsi problémák. A szabadság eszményének különböző megközelítései. Összehasonlítás és megkülönböztetés: az eszmetörténeti korszak, filozófiai irányzat és stílusirányzat kategóriáinak megkülönböztetése, összefüggések megvilágítása. Szemelvények, művek értelmezése.
- Az európai és a magyar irodalom összekapcsolódásának felismerése által a nemzeti és az európai identitás erősítése. Az egyén és közösség problémáinak európai és hazai dimenziói: polgárosodás, parlamentiesség. Az anyanyelv és az anyanyelvi kultúra fejlesztésére irányuló törekvések megbecsülése. A magyar nyelv ügyében született legfontosabb programok, értekezések gondolatainak; Kazinczy tevékenységének; a magyar felvilágosodás időszakának, irodalmi életének, néhány sajátosságának megismertetése; a nyelvújítási mozgalom jelentőségének tudatosítása. Jellemző stílusirányzatok, műfajok, verstípusok és versformák felismertetése, összefüggésben Csokonai és Berzsenyi életművének jellegével.
- A nemzeti és az európai identitás erősítése. Eszmény és valóság viszonyának értelmezése. Embertípusok, életvezetési stratégiák, eszmei és erkölcsi törekvések értékelése. A romantika korstílus jellegének, jelentőségének, a romantika és a kritikus, realista szemlélet együtt hatásának megértetése. Felkészítés a stiláris és hangnemi összetettség, az irónia és a groteszk befogadására. Információgyűjtés- és feldolgozás, szövegalkotás, értelmező képességek: házi olvasmány önálló feldolgozása, beszámoló készítése.
- Élet-válaszutak a különböző helyzetekben. A tettek és a szavak közötti viszony szerepének felismerése. A „nemzeti dráma”, mint közös ismeret. A tragédiában

megjelenített magánéleti és közéleti konfliktus értékelése. Felkészítés a Bánk bán olvasására, befogadására, értelmezésére (problematika, drámai szerkezet és nyelv, sajátos lezárás, „megoldás”). Érvelő képesség: álláspontok megismerése, összevetése, értékelése.

- Törekvés a társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések szellemi háttérének megértésére, a morális gondolkodásra és ítéletalkotásra. Az alkotók műveiben megjelenített egyéni és nemzeti sorsproblémák megértése és értékelése. A reformkor–nemzeti romantika–népiesség fogalmak tartalmának, szerepének és jelentőségének felismertetése. Kölcsey és Vörösmarty-művek befogadásának, értelmezésének elősegítése, jelentőségük megértése, elfogadása. A kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése.
- A lírai beszédmód változatainak értelmezése; Petőfi jellemző témáinak, műfajainak, poétikai megoldásainak, versformáinak megkülönböztetése, jellemző hangnemeinek (pl. humor és irónia) befogadása. A kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése. Felkészítés önálló műértelmezés megfogalmazására. Petőfi műveiről szóló vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására.
- A Jókai-regényekben fölmutatott erkölcsi, egyéni és nemzeti-közösségi problémakörök felismerése. Értékek és szerepek konfliktusai. Jókai művének/műveinek ismeretében, azok olvasására építve beszélgetés, vita a korabeli és a mai olvasóközönség befogói elvárásainak különbségéről, a különbség megértése. A befogadói horizont tágítása: Jókai alkotásmódjának jellemzői, a romantikus ábrázolásmód sajátosságai és a romantikus regény jellemző műfaji változatai. Felkészítés egy regény sokoldalú megközelítésére, önálló vélemény kifejtésre. A történetmondás képességének fejlesztése.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Értsék, és jól használják a matematika logikában megtanult szakkifejezéseket a hétköznapi életben.
- Definíció, tétel felismerése, az állítás és a megfordításának felismerése; bizonyítás gondolatmenetének követése.

- Egyszerű összeszámlálási feladatok megoldása, a megoldás gondolatmenetének rögzítése szóban, írásban.
- Gráffal kapcsolatos alapfogalmak ismerete. Alkalmazzák a gráfokról tanult ismereteiket gondolatmenet szemléltetésére, probléma megoldására.
- Számтан, algebra
- Másodfokú egyismeretlenes egyenlet megoldása; ilyen egyenletre vezető szöveges és gyakorlati feladatokhoz egyenletek felírása és azok megoldása, a megoldás önálló ellenőrzése.
- Másodfokú (egyszerű) kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása; ilyen egyenletrendszerre vezető szöveges és gyakorlati feladatokhoz az egyenletrendszer megadása, megoldása, a megoldás önálló ellenőrzése.
- Egyismeretlenes egyszerű másodfokú egyenlőtlenség megoldása.
- Az időszak végére elvárható a valós számkör biztos ismerete, e számkörben megismert műveletek gyakorlati és elvontabb feladatokban való alkalmazása.
- A tanulók képesek a matematikai szöveg értő olvasására, tankönyvek, keresőprogramok célirányos használatára, szövegekből a lényeg kiemelésére.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- A trigonometrikus függvények tulajdonságainak és grafikonjának alkalmazása egyszerű periodikus jelenségek, folyamatok vizsgálatára.
- A tanult alapfüggvények ismerete (tulajdonságok, grafikon).
- Egyszerű függvénytranszformációk végrehajtása trigonometrikus függvényeken.
- Valós folyamatok elemzése a folyamathoz tartozó függvény grafikonja alapján.

Geometria

- A körrel kapcsolatos ismeretek bővülésének hatása elméleti és gyakorlati számításokban.
- A hasonlósági transzformáció és tulajdonságainak ismerete.
- Hasonló alakzatok; két hasonló alakzat több szempont szerinti összehasonlítása (pl. távolságok, szögek, kerület, terület, térfogat).
- Derékszögű háromszögre visszavezethető (gyakorlati) számítások elvégzése Pitagorasz-tétellel és a hegyesszögek szögfüggvényeivel; magasságtétel és befogótétel ismerete.
- Vektor felbontása, vektorkoordináták meghatározása adott bázisrendszerben.

- A geometriai ismeretek bővülésével, a megismert geometriai transzformációk rendszerezettebb tárgyalása után fejlődik a tanulók dinamikus geometriai szemlélete, diszkussziós képessége.
- A háromszögekről tanult ismeretek bővülésével a tanulók képesek számítási feladatokat elvégezni, és ezeket gyakorlati problémák megoldásánál alkalmazni.
- A szerkesztési feladatok során törekednek az igényes, pontos munkavégzésre.

Valószínűség, statisztika

- Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása.
- Táblázat olvasása és készítése; diagramok olvasása és készítése.
- Véletlen esemény, elemi esemény, biztos esemény, lehetetlen esemény, véletlen kísérlet, esély/valószínűség fogalmak ismerete, használata.
- Nagyszámú véletlen kísérlet kiértékelése, az előzetesen „jósolt” esélyek és a relatív gyakoriságok összevetése.
- A valószínűségszámítási, statisztikai feladatok megoldása során a diákok rendszerező képessége fejlődik. A tanulók képesek adatsokaságot jellemezni, ábrákról adatsokaság jellemzőit leolvasni. Szisztematikus esetszámlálással meg tudják határozni egy adott esemény bekövetkezésének esélyét a klasszikus modell alapján.

Földrajz

- Ismerteti a gazdaság szerveződését befolyásoló telepítő tényezők szerepének átalakulását, bemutatja az egyes gazdasági ágazatok jellemzőit, értelmezza a gazdasági szerkezetváltás folyamatát.
- Megnevezi és értékeli a gazdasági integrációk és a regionális együttműködések kialakulásában szerepet játszó tényezőket.
- Ismerteti a világpolitika és a világgazdaság működését befolyásoló nemzetközi szervezetek, együttműködések legfontosabb jellemzőit.
- Értelmezza és értékeli a társadalmi-gazdasági fejlettség összehasonlítására alkalmas mutatók adatait, a társadalmi-gazdasági fejlettség területi különbségeit a Föld különböző térségeiben.
- Értékeli az eltérő adottságok, erőforrások szerepét a társadalmi-gazdasági

fejlődésben.

- Modellezze a piacgazdaság működését.
- Nevezze meg a világgazdaság működése szempontjából tipikus térségeket, országokat.
- Hasonlítsa össze az európai, ázsiai és amerikai erőterek gazdaságilag meghatározó jelentőségű országainak, országcsoportjainak szerepét, illetve azok változását a globális világban.
- Összefüggéseiben mutassa be a perifériatérség társadalmi-gazdasági fejlődésének jellemző vonásait, a felzárkózás lehetőségeit.
- Ismertesse az Európai Unió működésének földrajzi alapjait, példák segítségével bemutatja az Európai Unión belüli társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségeket, és megnevezi a felzárkózást segítő eszközöket.
- Értelmezze a globalizáció fogalmát, a globális világ kialakulásának és működésének feltételeit, jellemző vonásait.
- Példák alapján bemutatja a globalizáció társadalmi-gazdasági és környezeti következményeit, mindennapi életünkre gyakorolt hatását.
- Magyarázza a monetáris világ működésének alapvető fogalmait, folyamatait és azok összefüggéseit, ismer nemzetközi pénzügyi szervezeteket.
- Bemutatja a működőtőke- és a pénztőkeáramlás sajátos vonásait, magyarázza eltérésük okait.
- Pénzügyi döntéshelyzeteket, aktuális pénzügyi folyamatokat értelmez és megfogalmazza a lehetséges következményeket.
- Pénzügyi lehetőségeit mérlegelve egyszerű költségvetést készít, értékelni tudja a hitelfelvétel előnyeit és kockázatait.
- Alkalmazza megszerzett ismereteit pénzügyi döntéseiben, belátja a körültekintő, felelős pénzügyi tervezés és döntéshozatal fontosságát.
- Példák alapján jellemzi és értékeli Magyarország társadalmi-gazdasági szerepét annak szűkebb és tágabb nemzetközi környezetében, az Európai Unióban.
- Be tudja mutatni a területi fejlettségi különbségek okait és következményeit Magyarországon, megfogalmazza a felzárkózás lehetőségeit.
- Képes értékelni hazánk környezeti állapotát, megnevezni jelentősebb környezeti problémáit.

- Megnevezi és értékeli a gazdasági integrációk és a regionális együttműködések kialakulásában szerepet játszó tényezőket.
- Ismerteti a világpolitika és a világgazdaság működését befolyásoló nemzetközi szervezetek, együttműködések legfontosabb jellemzőit.
- Értelmezza és értékeli a társadalmi-gazdasági fejlettség összehasonlítására alkalmas mutatók adatait, a társadalmi-gazdasági fejlettség területi különbségeit a Föld különböző térségeiben.
- Értékeli az eltérő adottságok, erőforrások szerepét a társadalmi-gazdasági fejlődésben.
- Modellezza a piacgazdaság működését.
- Nevezze meg a világgazdaság működése szempontjából meghatározó gazdasági teljesítményt mutató térségeket, országokat.
- Hasonlítsa össze az európai, ázsiai és amerikai erőterek gazdaságilag meghatározó jelentőségű országainak, országcsoportjainak szerepét, illetve azok változását a globális világban.
- Ismertesse az Európai Unió működésének földrajzi alapjait, példák segítségével bemutatja az Európai Unión belüli társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségeket, és megnevezi a felzárkózást segítő eszközöket.
- Mutassa be a világgazdasági erőterek szerepét a globalizáció létrejöttében, a globális világ kialakításában.
- Értelmezza a világgazdasági erőterek érdekeit, motivációját a globalizáció kiterjesztésében.
- Példák alapján tudja bemutatni a globalizáció társadalmi-gazdasági és környezeti következményeit, mindennapi életünkre gyakorolt hatását.
- A lakóhely adottságaiból kiindulva értelmezi a fenntartható fejlődés társadalmi, természeti, gazdasági, környezetvédelmi kihívásait.
- Felismeri és azonosítja a földrajzi tartalmú természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti problémákat, megnevezi kialakulásuk okait, és javaslatokat fogalmaz meg megoldásukra.
- Rendszerezi a geoszférákat ért környezetkárosító hatásokat, bemutatja a folyamatok kölcsönhatásait.
- A globális problémákhoz vezető, Földünkön egy időben jelen lévő, különböző

- természeti és társadalmi-gazdasági eredetű folyamatokat elemez, feltárja azok összefüggéseit, bemutatja mérséklésük lehetséges módjait és azok nehézségeit.
- Megnevez a környezet védelmében, illetve humanitárius céllal tevékenykedő hazai és nemzetközi szervezeteket, példákat említ azok tevékenységére, belátja és igazolja a nemzetközi összefogás szükségességét.
 - Értelmezze a fenntartható gazdaság, a fenntartható gazdálkodás fogalmát, érveket fogalmaz meg a fenntarthatóságot szem előtt tartó gazdaság, illetve gazdálkodás fontossága mellett.
 - Tudja példákkal igazolni a természetkárosítás és a természeti, illetve környezeti katasztrófák társadalmi következményeit, a környezetkárosodás életkörülményekre, életminőségre gyakorolt hatását, a lokális szennyeződés globális következményeit.
 - Legyen képes megfogalmani az energiahatékony, nyersanyag-takarékos, illetve „zöld” gazdálkodás lényegét, valamint példákat nevez meg a környezeti szempontok érvényesíthetőségére a termelésben és a fogyasztásban.
 - Tudja megkülönböztetni a fogyasztói társadalom és a tudatos fogyasztói közösség jellemzőit.
 - Mutassa be az egyén társadalmi szerepvállalásának lehetőségeit, a tevékeny közreműködés példáit a környezet védelme érdekében, illetve érvényesíti saját döntéseiben a környezeti szempontokat.

Biológia

- Az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz.
- Biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket, következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi.
- A vizsgált biológiai jelenségek magyarázatára előfeltevést fogalmaz meg, ennek bizonyítására vagy cáfolatára kísérletet tervez és kivitelez, azonosítja és beállítja a kísérleti változókat, megfigyeléseket és méréseket végez.

- Biológiai jelenségek vizsgálata során digitális szöveget, képet, videót keres, értelmez és felhasznál, vizsgálja azok megbízhatóságát, jogszerű és etikus felhasználhatóságát.
- Egyénileg és másokkal együttműködve célszerűen és biztonságosan alkalmaz biológiai vizsgálati módszereket, ismeri a fénymikroszkóp működésének alapelvét, képes azt használni.
- A valós és virtuális tanulási közösségekben, másokkal együttműködve megtervez és kivitelez biológiai vizsgálatokat, projekteket.
- Példákkal igazolja a biológiai ismereteknek a világképünk és a technológia fejlődésében betöltött szerepét, gazdasági és társadalmi jelentőségét.
- Érti a biológia molekuláris szintű vizsgálati módszereinek elméleti alapjait és felhasználási lehetőségeit, ezek eredményeit konkrét kísérleti leírásokban értelmezi.
- Érti az ökológiai rendszerek működése (anyagkörforgás, energiaáramlás) és a biológiai sokféleség közötti kapcsolatot, konkrét életközösségek vizsgálata alapján táplálkozási piramist, hálózatot elemez.
- Felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő szinttel összefüggésben értelmezni.
- Ismeri a bioinformatika fogalmát, érti a felhasználási lehetőségeit és értékeli a biológiai kutatásokból származó nagy mennyiségű adat feldolgozásának jelentőségét.
- Tájékozódik a biotechnológia és a bioetika kérdéseiben, ezekről folyó vitákban tudományosan megalapozott érveket keres/alkot.
- Érvel a Föld, mint élő bolygó egyedisége mellett, tényekre alapozottan és kritikusan értékeli a természeti okokból és az emberi hatásokra bekövetkező változásokat.
- Ismeri a Kárpát-medence élővilágának sajátosságait, megőrzendő értékeit, ezeket összekapcsolja a hazai nemzeti parkok tevékenységével.
- Felismeri a természetes élőhelyeket veszélyeztető tényezőket, kifejti álláspontját az élőhelyvédelem szükségességéről, egyéni és társadalmi megvalósításának lehetőségeiről.

- Tájékozódik a biotechnológia és a bioetika kérdéseiben, ezekről folyó vitákban tudományosan megalapozott érveket keres.
- Ismeri és példákkal bizonyítja az élőlények szén- és energiaforrásainak különféle lehetőségeit, az anyagcseretípusok közötti különbséget.

Kémia

- Ismeri a szerves vegyületeket felépítő organogén elemeket, érti a szerves vegyületek megkülönböztetésének, külön csoportban tárgyalásának az okát, az egyszerűbb szerves vegyületeket szerkezeti képlettel és összegképlettel jelöli.
- Ismeri a telített szénhidrogének homológ sorának felépülési elvét és fontosabb képviselőiket, ismeri a metán fontosabb tulajdonságait, jellemzi az anyagok szempontrendszer alapján, ismeri a homológ soron belül a forráspont változásának az okát, valamint a szénhidrogének oldhatóságát, ismeri és egy-egy kémiai egyenlettel leírja az égés, a szubsztitúció és a hőbontás folyamatát.
- Érti az izoméria jelenségét, példákat mond konstitúciós izomerekre.
- Ismeri a telítetlen szénhidrogének fogalmát, az etén és az acetilén szerkezetét és fontosabb tulajdonságait, ismeri és reakcióegyenletekkel leírja a telítetlen szénhidrogének jellemző reakciótípusait, az égést, az addíciót és a polimerizációt.
- Felismeri az aromás szerkezetet egy egyszerű vegyületben, ismeri a benzol molekulaszerkezetét és fontosabb tulajdonságait, tudja, hogy számos illékony aromás szénhidrogén mérgező.
- Példát mond közismert halogéntartalmú szerves vegyületre (pl. kloroform, vinil-klorid, freonok, DDT, tetrafluoretén), és ismeri felhasználásukat.
- Ismeri és vegyületek képletében felismeri a legegyszerűbb oxigéntartalmú funkció csoportokat: a hidroxilcsoportot, az oxocsoportot, az étercsoportot.
- Ismeri az alkoholok fontosabb képviselőit (metanol, etanol, glikol, glicerin), azok fontosabb tulajdonságait, élettani hatásukat és felhasználásukat.
- Felismeri az aldehidcsoportot, ismeri a formaldehid tulajdonságait, az aldehidek kimutatásának módját, felismeri a ketocsoportot, ismeri az aceton tulajdonságait, felhasználását.
- Ismeri és vegyületek képletében felismeri a karboxilcsoportot és az észtercsoportot, ismeri az egyszerűbb és fontosabb karbonsavak (hangyasav, ecetsav, zsírsavak) szerkezetét és lényeges tulajdonságait.

- Az etil-acetát példáján bemutatja a kis szénatomszámú észterek jellemző tulajdonságait, tudja, hogy a zsírok, az olajok, a foszfatidok, a viaszok egyaránt az észterek csoportjába tartoznak.
- Szerkezetük alapján felismeri az aminok és az amidok egyszerűbb képviselőit, ismeri az aminocsoportot és az amidcsoportot.
- Ismeri a biológiai szempontból fontos szerves vegyületek építőelemeit (kémiai összetételét, a nagyobbak alkotó molekuláit).
- Ismeri a lipid gyűjtőnevet, tudja, hogy ebbe a csoportba hasonló oldhatósági tulajdonságokkal rendelkező vegyületek tartoznak, felsorolja a lipidek legfontosabb képviselőit, felismeri azokat szerkezeti képlet alapján, ismeri a lipidek csoportjába tartozó vegyületek egy-egy fontos szerepét az élő szervezetben.
- Ismeri a szénhidrátok legalapvetőbb csoportjait, példát mond mindegyik csoportból egy-két képviselőre, ismeri a szőlőcukor képletét, összefüggéseket talál a szőlőcukor szerkezete és tulajdonságai között, ismeri a háztartásban található szénhidrátok besorolását a megfelelő csoportba, valamint köznapi tulajdonságaikat (ízük, oldhatóságuk) és felhasználásukat, összehasonlítja a keményítő és a cellulóz molekulaszervezetét és tulajdonságait, valamint szerepüket a szervezetben és a táplálékaink között.
- Tudja, hogy a fehérjék aminosavakból épülnek fel, ismeri az aminosavak általános szerkezetét és azok legfontosabb tulajdonságait, ismeri a fehérjék elsődleges, másodlagos, harmadlagos és negyedleges szerkezetét, érti e fajlagos molekulák szerkezetének kialakulását, példát mond a fehérjék szervezetben és élelmiszereinkben betöltött szerepére, ismeri a fehérjék kicsapásának módjait és ennek jelentőségét a mérgezések kapcsán.
- Ismeri a hidrogén, a halogének, a kalkogének, a nitrogén, a szén és fontosabb vegyületeik fizikai és kémiai sajátosságait, különös tekintettel a köznapi életben előforduló anyagokra.
- Alkalmazza az anyagok jellemzésének szempontjait a hidrogénre, kapcsolatot teremt az anyag szerkezete és tulajdonságai között.
- Ismeri a halogének képviselőit, jellemzi a klórt, ismeri a hidrogén-klorid és a nátrium-klorid tulajdonságait.

- Ismeri és jellemzi az oxigént és a vizet, ismeri az ózont, mint az oxigén allotróp módosulátát, ismeri mérgező hatását (szmogban) és UV-elnyelő hatását (ózonpajzsban).
- Ismeri és jellemzi a ként, a kén-dioxidot és a kénsavat.
- Ismeri és jellemzi a nitrogént, az ammóniát, a nitrogén-dioxidot és a salétromsavat.
- Ismeri a vörösfoszfort és a foszforsavat, fontosabb tulajdonságait és a foszfor gyufagyártásban betöltött szerepét.
- Összehasonlítja a gyémánt és a grafit szerkezetét és tulajdonságait, különbséget tesz a természetes és mesterséges szén között, ismeri a természetes szén felhasználását, ismeri a koksz és az aktív szén felhasználását, példát mond a szén reakcióira (pl. égés), ismeri a szén oxidjainak (CO, CO₂) a tulajdonságait, élettani hatását, valamint a szénsavat és sóit, a karbonátokat.
- Ismeri a fémrács szerkezetét és az ebből adódó alapvető fizikai tulajdonságokat.
- Ismeri a fémek helyét a periódusos rendszerben, megkülönbözteti az alkálifémeket, az alkáliföldfémeket, ismeri a vas, az alumínium, a réz, valamint a nemesfémek legfontosabb tulajdonságait.
- Kísérletek tapasztalatainak ismeretében értelmezi a fémek egymáshoz viszonyított reakciókészségét oxigénnel, sósavval, vízzel és más fémionok oldatával, érti a fémek redukáló sorának felépülését, következtet fémek reakciókészségére a sorban elfoglalt helyük alapján.
- Használja a fémek redukáló sorát a fémek tulajdonságainak megjósolására, tulajdonságaik alátámasztására.
- Ismeri a fontosabb fémek (Na, K, Mg, Ca, Al, Fe, Cu, Ag, Au, Zn) fizikai és kémiai tulajdonságait.
- Ismeri a fémek köznapi szempontból legfontosabb vegyületeit, azok alapvető tulajdonságait (NaCl, Na₂CO₃, NaHCO₃, Na₃PO₄, CaCO₃, Ca₃(PO₄)₂, Al₂O₃, Fe₂O₃, CuSO₄).
- Ismer eljárásokat fémek ércekből történő előállítására (vas, alumínium).
- Ismeri a természetben megtalálható legfontosabb nyersanyagokat.
- Érti az anyagok átalakításának hasznát, valamint konkrét példákat mond vegyipari termékek előállítására.

- Ismeri a különböző nyersanyagokból előállítható legfontosabb termékeket.
- Érti, hogy az ipari (vegyipari) termelés során különféle, akár a környezetre vagy szervezetre káros anyagok is keletkezhetnek, amelyek közömbösítése, illetve kezelése fontos feladat.
- Az ismeretein alapuló tudatos vásárlással és tudatos életvitellel képes a környezetének megóvására.
- Érti a mészkőalapú építőanyagok kémiai összetételét és átalakulásait (mészkő, égetett mész, oltott mész), ismeri a beton alapvető összetételét, előállítását és felhasználásának lehetőségeit, ismeri a legfontosabb hőszigetelő anyagokat.
- Érti, hogy a fémek többsége a természetben vegyületek formájában van jelen, ismeri a legfontosabb redukációs eljárásokat (szenes, elektrokémiai redukció), ismeri a legfontosabb ötvözeteket, érti az ötvözetek felhasználásának előnyeit.
- Ismeri a mindennapi életben előforduló növényvédő szerek használatának alapvető szabályait, értelmezi a növényvédő szerek leírását, felhasználási útmutatóját, például mond a növényvédő szerekre a múltból és a jelenből (bordói lé, korszerű peszticidek), ismeri ezek hatásának elvi alapjait.
- Ismeri a legfontosabb (N-, P-, K-tartalmú) műtrágyák kémiai összetételét, előállítását és felhasználásának szükségességét.
- Ismeri a fosszilis energiahordozók fogalmát és azok legfontosabb képviselőit, érti a kőolaj ipari lepárlásának elvét, ismeri a legfontosabb párlatok nevét, összetételét és felhasználási lehetőségeit, például mond motorhajtó anyagokra, ismeri a töltőállomásokon kapható üzemanyagok típusait és azok felhasználását.
- Ismeri a bioüzemanyagok legfontosabb típusait.
- Ismeri a műanyag fogalmát és a műanyagok csoportosításának lehetőségeit eredetük, illetve hővel szemben mutatott viselkedésük alapján, konkrét példákat mond műanyagokra a környezetéből, érti azok felhasználásának előnyeit, ismeri a polimerizáció fogalmát, például ad monomerekre és polimerekre, ismeri a műanyagok felhasználásának előnyeit és hátrányait, környezetre gyakorolt hatásukat.
- Ismeri az élelmiszereink legfontosabb összetevőinek, a szénhidrátoknak, a fehérjéknek, valamint a zsíroknak és olajoknak a molekulaszervezetét és tulajdonságait, felsorolja a háztartásban megtalálható legfontosabb élelmiszerek

tápanyagain, például mond bizonyos összetevők (fehérjék, redukáló cukrok, keményítő) kimutatására, ismeri a legfontosabb élelmiszeradalék-csoportokat, alapvető szinten értelmezi egy élelmiszer-tájékoztató címkéjét.

- Ismeri a leggyakrabban használt élvezeti szerek (szeszes italok, dohánytermékek, kávé, energiaszeszes italok, drogok) hatóanyagát, ezen szerek használatának veszélyeit, érti az illegális drogok használatával kapcsolatos alapvető problémákat, például mond illegális drogokra, ismeri a dopping-szer fogalmát, megérti és értékeli a dopping-szerekkel kapcsolatos információkat.
- Ismeri a gyógyszer fogalmát és a gyógyszerek fontosabb csoportjait hatásuk alapján, alapvető szinten értelmezi a gyógyszerek mellékelt betegtájékoztatóját.
- Ismeri a mérge fogalmának jelentését, érti az anyagok mennyiségének jelentőségét a mérgező hatásuk tekintetében, például mond növényi, állati és szintetikus mérgekre, ismeri a mérgek szervezetbe jutásának lehetőségeit (tápcsatorna, bőr, tüdő), ismeri és felismeri a különböző anyagok csomagolásán a mérgező anyag piktogramját, képes ezeknek az anyagoknak a felelősségteljes használatára, ismeri a köznapi életben előforduló leggyakoribb mérgeket, mérgezéseket (pl. szén-monoxid, penészgomba-toxinok, gombamérgezések, helytelen étkezés során keletkező füst anyagai, drogok, nehézfémek), tudja, hogy a mérgező hatás nem az anyag szintetikus eredetének a következménye.
- Ismeri a mosó- és tisztítószer, valamint a fertőtlenítőszer fogalmi megkülönböztetését, például mond a környezetéből gyakran használt mosó-/tisztítószerre és fertőtlenítőszerre, ismeri a szappan összetételét és a szappangyártás módját, ismeri a hypo kémiai összetételét és felhasználási módját, érti a mosószer mosóaktív komponenseinek (a felületaktív részecskének) a mosásban betöltött szerepét.
- Ismeri a kemény víz és a lágy víz közötti különbséget, érti a kemény víz és egyes mosószer közötti kölcsönhatás (kicsapódás) folyamatát.
- Érti a különbséget a tudományos és az áltudományos információk között, konkrét például mond a köznapi életből tudományos és áltudományos ismeretekre, információkra.
- Ismeri a tudományos megközelítés lényegét (objektivitás, reprodukálhatóság, ellenőrizhetőség, bizonyíthatóság).

- Látja az áltudományos megközelítés lényegét (feltételezés, szubjektivitás, bizonyítatlanság), felismeri az áltudományosságra utaló legfontosabb jeleket.
- Példákkal szemlélteti az emberiség legégetőbb globális problémáit (globális éghajlatváltozás, ózonlyuk, ivóvízkészlet csökkenése, energiaforrások kimerülése) és azok kémiai vonatkozásait.
- Ismeri az emberiség előtt álló legnagyobb kihívásokat, kiemelten azok kémiai vonatkozásaira (energiahordozók, környezetszennyezés, fenntarthatóság, új anyagok előállítása).
- Példákon keresztül szemlélteti az antropogén tevékenységek kémiai vonatkozású környezeti következményeit.
- Kiselőadás vagy projektmunka keretében mutatja be a XX. század néhány nagy környezeti katasztrófáját, és azt, hogy milyen tanulságokat vonhatunk le azok megismeréséből.
- Érti a környezetünk megóvásának jelentőségét az emberi civilizáció fennmaradása szempontjából.
- Ismeri a zöld kémia lényegét, a környezetbarát folyamatok előtérbe helyezését, példákat mond újonnan előállított, az emberiség jólétét befolyásoló anyagokra (pl. új gyógyszerek, lebomló műanyagok, intelligens textíliák).
- Alapvető szinten ismeri a természetes környezetet felépítő légkör, vízburok, kőzetburok és élővilág kémiai összetételét.
- Ismeri a legfontosabb környezetszennyező forrásokat és anyagokat, valamint ezeknek az anyagoknak a környezetre gyakorolt hatását.
- Ismeri a légkör kémiai összetételét és az azt alkotó gázok legfontosabb tulajdonságait, példákat mond a légkör élőlényekre és élettelen környezetre gyakorolt hatásaira, ismeri a legfontosabb légszennyező gázokat, azok alapvető tulajdonságait, valamint az általuk okozott környezetszennyező hatásokat, ismeri a légkört érintő globális környezeti problémák kémiai hátterét és ezen problémák megoldására tett erőfeszítéseket.
- Ismeri a természetes vizek típusait, azok legfontosabb kémiai összetevőit a víz körforgásának és tulajdonságainak tükrében, példákat mond vízszennyező anyagokra, azok forrására, a szennyezés lehetséges következményeire, ismeri a víztisztítás folyamatának alapvető lépéseit, valamint a tiszta ivóvíz előállításának

módját.

- Érti a kőzetek és a környezeti tényezők talajképző szerepét, példát mond alapvető kőzetekre, ásványokra, érti a hulladék és a szemét fogalmi megkülönböztetését, ismeri a hulladékok típusait, kezelésük módját, környezetre gyakorolt hatásukat.
- Példákkal szemlélteti egyes kémiai technológiák, illetve bizonyos anyagok felhasználásának környezetre gyakorolt pozitív és negatív hatásait.
- Ismeri a fontosabb savakat, bázisokat, azok nevét, képletét, Brønsted sav-bázis elmélete alapján értelmezi a sav és bázis fogalmát, ismeri a savak és bázisok erősségének és értékűségének jelentését, konkrét példát mond ezekre a vegyületekre, érti a víz sav-bázis tulajdonságait, ismeri az autoprotolízis jelenségét és a víz autoprotolízisének a termékeit.
- Konkrét példákon keresztül értelmezi a redoxireakciókat oxigénfelvétel és oxigénleadás alapján, ismeri a redoxireakciók tágabb értelmezését elektronátmenet alapján is, konkrét példákon bemutatja a redoxireakciót, eldönti egy egyszerű redoxireakció egyenlete ismeretében az elektronátadás irányát, az oxidációt és redukciót, megadja az oxidálószer és a redukálószer.
- Érti az elektromos áram és a kémiai reakciók közötti összefüggéseket: a galvánelemek áramtermelésének és az elektrolízisnek a lényegét.
- Tisztában van az elektrokémiai áramforrások felépítésével és működésével, ismeri a Daniell-elem felépítését és az abban végbemenő folyamatokat, az elem áramtermelését.
- Ismeri az elektrolizáló cella felépítését és az elektrolízis lényegét a hidrogén-klorid-oldat grafitelektródos elektrolízise kapcsán, érti, hogy az elektromos áram kémiai reakciók végbemenetelét segíti, példát ad ezek gyakorlati felhasználására (alumíniumgyártás, galvanizálás).
- Kiselőadás vagy projektmunka keretében mutatja be a XX. század néhány nagy környezeti katasztrófáját, és azt, hogy milyen tanulságokat vonhatunk le azok megismeréséből.
- Érti a környezetünk megóvásának jelentőségét az emberi civilizáció fennmaradása szempontjából.
- Ismeri a zöld kémia lényegét, a környezetbarát folyamatok előtérbe helyezését,

példákat mond újonnan előállított, az emberiség jólétét befolyásoló anyagokra (pl. új gyógyszerek, lebomló műanyagok, intelligens textiliák).

- Alapvető szinten ismeri a természetes környezetet felépítő légkör, vízburok, kőzetburok és élővilág kémiai összetételét.
- Ismeri a legfontosabb környezetszennyező forrásokat és anyagokat, valamint ezeknek az anyagoknak a környezetre gyakorolt hatását.
- Ismeri a légkör kémiai összetételét és az azt alkotó gázok legfontosabb tulajdonságait, példákat mond a légkör élőlényekre és élettelen környezetre gyakorolt hatásaira, ismeri a legfontosabb légszennyező gázokat, azok alapvető tulajdonságait, valamint az általuk okozott környezetszennyező hatásokat, ismeri a légkört érintő globális környezeti problémák kémiai hátterét és ezen problémák megoldására tett erőfeszítéseket.
- Ismeri a természetes vizek típusait, azok legfontosabb kémiai összetevőit a víz körforgásának és tulajdonságainak tükrében, példákat mond vízszennyező anyagokra, azok forrására, a szennyezés lehetséges következményeire, ismeri a víztisztítás folyamatának alapvető lépéseit, valamint a tiszta ivóvíz előállításának módját.
- Érti a kőzetek és a környezeti tényezők talajképző szerepét, példát mond alapvető kőzetekre, ásványokra, érti a hulladék és a szemét fogalmi megkülönböztetését, ismeri a hulladékok típusait, kezelésük módját, környezetre gyakorolt hatásukat.
- Példákkal szemlélteti egyes kémiai technológiák, illetve bizonyos anyagok felhasználásának környezetre gyakorolt pozitív és negatív hatásait.

Fizika

Gépek

- Ismeri az egyszerű gépek elvének megjelenését a hétköznapi életben, mindennapi eszközeinkben.
- Néhány egyszerűbb, konkrét esetben (mérleg, libikóka) a forgatónyomatékok meghatározásának segítségével vizsgálja a testek egyensúlyi állapotának feltételeit, összeveti az eredményeket a megfigyelések és kísérletek tapasztalataival.

Szikrák, villámok

- Ismeri az elektrosztatikus alapjelenségeket (dörzselektromosság, töltött testek közötti kölcsönhatás, földelés), ezek gyakorlati alkalmazásait.
- Átlátja, hogy az elektromos állapot kialakulása a töltések egyenletes eloszlásának megváltozásával van kapcsolatban.
- Érti Coulomb törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza elektromos töltéssel rendelkező testek közötti erő meghatározására.
- Tudja, hogy az elektromos kölcsönhatást az elektromos mező közvetíti.

Elektromosság a környezetünkben

- Tudja, hogy az áram a töltött részecskék rendezett mozgása, és ez alapján szemléletes elképzelést alakít ki az elektromos ámról.
- Gyakorlati szinten ismeri az egyenáramok jellemzőit, a feszültség, áramerősség és ellenállás fogalmát.
- Ismeri a mindennapi életben használt legfontosabb elektromos energiaforrásokat, a gépkocsi-, mobiltelefon-akkumulátorok legfontosabb jellemzőit.
- Érti Ohm törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza a feszültség, áramerősség, ellenállás meghatározására. Tudja, hogy az ellenállás függ a hőmérséklettől.
- Ki tudja számolni egyenáramú fogyasztók teljesítményét, az általuk felhasznált energiát.
- Ismeri az egyszerű áramkör és egyszerűbb hálózatok alkotórészeit, felépítését;
- Értelmezni tud egyszerűbb kapcsolási rajzokat, ismeri kísérleti vizsgálatok alapján a soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőit.
- Ismeri az elektromos hálózatok kialakítását a lakásokban, épületekben, az elektromos kapcsolási rajzok használatát.
- Tisztában van az elektromos áram élettani hatásaival, az emberi test áramvezetési tulajdonságaival, az idegi áramvezetés jelenségével.
- Ismeri az elektromos fogyasztók használatára vonatkozó balesetvédelmi szabályokat.

Generátorok és motorok

- Elektromágnes készítése közben megfigyeli és alkalmazza, hogy az elektromos áram mágneses mezőt hoz létre.
- Megmagyarázza hogyan működnek az általa megfigyelt egyszerű felépítésű

elektromos motorok: a mágneses mező erőt fejt ki az árammal átjárt vezetőre.

- Ismeri az elektromágneses indukció jelenségének lényegét, fontosabb gyakorlati vonatkozásait, a váltakozó áram fogalmát;
- Érti a generátor, a motor és a transzformátor működési elvét, gyakorlati hasznát

Hullámok szerepe a kommunikációban

- Érti, hogyan alakulnak ki és terjednek a mechanikai hullámok, ismeri a hullámhossz és a terjedési sebesség fogalmát.
- Ismeri az emberi hangérzékelés fizikai alapjait, a hang, mint hullám jellemzőit, keltésének eljárásait.
- Átlátja a húros hangszerek és a sípok működésének elvét, az ultrahang szerepét a gyógyászatban, ismeri a zajszennyezés fogalmát.
- Ismeri az elektromágneses hullámok szerepét az információ- (hang-, kép-) átvitelben, ismeri a mobiltelefon legfontosabb tartozékait (SIM kártya, akkumulátor stb.), azok kezelését, funkcióját.
- Ismeri az elektromágneses hullámok jellemzőit (frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség), azt, hogy milyen körülmények határozzák meg ezeket. A mennyiségek kapcsolatára vonatkozó egyszerű számításokat végez.

Képek és látás

- Tudja, hogyan jönnek létre a természet színei, és hogyan észleljük azokat.
- Ismeri a színek és a fény frekvenciája közötti kapcsolatot, a fehér fény összetett voltát, a kiegészítő színek fogalmát, a szivárvány színeit.
- Ismeri az emberi szemet, mint képalkotó eszközt, a látás mechanizmusát, a gyakori látáshibák (rövid- és távollátás) okát, a szemüveg és a kontaktlencse jellemzőit, a dioptria fogalmát.
- Ismeri a fénytörés és visszaverődés törvényét, megmagyarázza, hogyan alkot képet a síktükör.
- A fókuszpont fogalmának felhasználásával értelmezi, hogyan térítik el a fényt a domború és homorú tükrök, a domború és homorú lencsék.
- Ismeri az optikai leképezés fogalmát, a valódi és látszólagos kép közötti különbséget. Egyszerű kísérleteket tud végezni tükrökkel és lencsékkel.

Az atomok és a fény

- Tudja, hogy a fény elektromágneses hullám, és hogy terjedéséhez nem kell közeg.

- Megfigyeli a fényelektromos jelenséget, tisztában van annak Einstein által kidolgozott magyarázatával, a frekvencia (hullámhossz) és a foton energiája kapcsolatával.
- Ismeri Rutherford szórási kísérletét, mely az atommag felfedezéséhez vezetett.
- Ismeri az atomról alkotott elképzelések változásait, a Rutherford-modellt és a Bohr-modellt, látja a modellek hiányosságait.
- Ismeri a digitális fényképezőgép működésének elvét.
- Megmagyarázza az elektronmikroszkóp működését az elektron hullámtermészetének segítségével.
- Átlátja, hogyan használják a vonalas színeképet az anyagvizsgálat során.

Környezetünk épségének megőrzése

- Ismeri az atommag felépítését, a nukleonok típusait, az izotóp fogalmát, a nukleáris kölcsönhatás jellemzőit.
- Ismeri a radioaktív sugárzások típusait, az alfa-, béta- és gamma-sugárzások leírását és tulajdonságait.
- Ismeri a felezési idő, aktivitás fogalmát, a sugárvédelem lehetőségeit.
- Átlátja, hogy a maghasadás és magfúzió miért alkalmas energiatermelésre, ismeri a gyakorlati megvalósulásuk lehetőségeit, az atomerőművek működésének alapelvét, a csillagok energiatermelésének lényegét.
- Érti az atomreaktorok működésének lényegét, a radioaktív hulladékok elhelyezésének problémáit.
- Ismeri a radioaktív izotópok néhány orvosi alkalmazását (nyomjelzés).

A Világegyetem megismerése

- Szabad szemmel vagy távcsővel megfigyeli a Holdat, a Hold felszínének legfontosabb jellemzőit, a holdfogyatkozás jelenségét. A látottakat fizikai ismeretei alapján értelmezi.
- Ismeri a bolygók, üstökösök mozgásának jellegzetességeit.
- Tudja, mit jelentenek a kozmikus sebességek (körsebesség, szökési sebesség).
- Érti a tömegvonzás általános törvényét, és azt, hogy a gravitációs erő bármely két test között hat.
- Érti a testek súlya és a tömege közötti különbséget, a súlytalanság állapotát, a gravitációs mező szerepét a gravitációs erő közvetítésében.

- Megvizsgálja a Naprendszer bolygóin és holdjain uralkodó, a Földétől eltérő fizikai környezet legjellemzőbb példáit, azonosítja ezen eltérések okát. A legfontosabb esetekben megmutatja, hogyan érvényesülnek a fizika törvényei a Föld és a Hold mozgása során.
- Átlátja és szemlélteti a természetre jellemző fizikai mennyiségek nagyságrendjeit (atommag, élőlények, Naprendszer, Univerzum).
- Ismeri a Nap, mint csillag legfontosabb fizikai tulajdonságait, a Nap várható jövőjét, a csillagok lehetséges fejlődési folyamatait.

Angol nyelv

- A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, a tanári utasításokat, megérti, az, ismerős témákban való jártasságát bizonyítja.
- Önállóan képes megfogalmazni egy adott témáról a véleményét, párbeszédet folytat társaival.
- A tanult nyelvtant és szókincset többé-kevésbé helyesen alkalmazza.
- Önálló szövegalkotásra képes.
- Fő témakörök:
 - Personal topics
 - Environment and nature
 - School and education
 - Holiday, travelling, tourism
 - Public matters, entertainment
 - English and language learning
 - Intercultural topics
 - Cross-curricular topics and activities
 - Current topics
 - Science and technology, Communication
 - Gaining and sharing knowledge

Orosz nyelv

- A tanuló egyre tudatosabban használ nyelvtanulási stratégiákat.
- Életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hagyományos és digitális nyelvtanulási forrásokat használ, célnyelvi (könnyített) kisebb szövegeket olvas, továbbá kiaknázza a tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket szórakozásra, kommunikációra, közvetítésre, ismeretszerzésre és tudásmegosztásra.
- Részt vesz a változatos szóbeli interakciókban és kognitív kihívást igénylő nyelvórai tevékenységekben.
- Változatos, írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel.
- Értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó szövegekben megjelenő információkat.
- Írott szövegből kiemeli konkrét információkat.
- A tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, egyszerű spontán helyzetekben.
- Digitális eszközökön és csatornákon keresztül is folytat célnyelvi interakciót az ismert nyelvi eszközök segítségével.
- Ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével.

Kínai nyelv

- Szókincs bővítése kb. 600 szóra.
- Önálló rövid szövegek alkotása.
- Összetettebb mondat szerkezetek használata.
- Hallásértés fejlesztése hétköznapi szituációkban.
- Rövid beszélgetést folytat hétköznapi helyzetekben.
- Tud írni egyszerű levelet, üzenetet.
- Ismeri a HSK2 szint kb. 300 írásjegyét.
- Témakörök:
 - Városban való tájékozódás (helyek, közlekedés).
 - Vásárlás, pénz, ruhák.

- Utazás, szállás, időjárás részletesebben.
- Ünnepek, családi szokások.
- Hétköznapi tevékenységek: sport, média, barátok.

Ének-zene

- Ismerniük kell a romantikus zene főbb jellemzőit, a hangszerek szerepének változását, valamint a korszak kiemelkedő zeneszerzőit és műveiket (pl. Chopin, Liszt, Wagner).
- Képesnek kell lenniük megkülönböztetni a modern zenei irányzatokat (impresszionizmus, expresszionizmus, neoklasszicizmus), és tudniuk kell legalább egy-két jellemzőt mondani róluk.
- Alapvető ismeretekkel kell rendelkezniük a magyar zene fejlődéséről, a népzene gyűjtéséről és a modern magyar zeneszerzőkről (pl. Bartók Béla, Kodály Zoltán).
- Képesnek kell lenniük tiszta intonációval énekelni, és aktívan részt venni a csoportos éneklésben.
- A diákoknak képesnek kell lenniük hallás után felismerni és megkülönböztetni a hangokat, hangközöket és akkordokat.
- A ritmusértékeken túl ismerniük kell a különböző ütemfajtákat és azok jelöléseit.

Vizuális kultúra

- Képes felismerni és jellemezni az egyes stílusokat (pl. reneszánsz, barokk, klasszicizmus, romantika, impresszionizmus, szecesszió).
- Képes kiemelkedő művészeket és alkotásokat társítani az adott korszakhoz, és azokról alapvető elemzést adni.
- Képes megérteni a magyar művészet helyét és szerepét az egyetemes művészettörténetben.
- Tisztában kell lennie a magas művészet és a populáris kultúra közötti különbségekkel és kapcsolódási pontokkal is.
- Képesnek kell lennie önállóan alkotni a tanult témák és stílusok inspirációjára.
- Meg kell tanulnia átgondolt vizuális kompozíciót létrehozni, figyelembe véve a szintani és formai alapelveket.
- Képesnek kell lennie elemezni a mesterséges környezet (építészet,

lakberendezés) elemeit.

- Fel kell ismernie a fenntarthatóság és a környezettudatos gondolkodás szerepét a vizuális kultúrában.
- Fejlesztenie kell a vizuális kommunikáció készségét, azaz gondolatait, érzéseit és ötleteit képekben is ki tudja fejezni.

Digitális kultúra

Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata

- Érti egy algoritmusleíró eszköz alapvető építőelemeit.
- Érti az egyszerű problémák megoldásához szükséges tevékenységek lépéseit és kapcsolatukat.
- Ismeri a következő elemi adattípusok közötti különbségeket: egész, valós szám, karakter, szöveg, logikai.
- Ismeri az elemi és összetett adattípusok közötti különbségeket.
- Érti a típusalgoritmusok felhasználásának lehetőségeit.
- Példákban, feladatok megoldásában használja egy formális programozási nyelv fejlesztői környezetének alapszolgáltatásait.
- Szekvencia, elágazás és ciklus segítségével algoritmust hoz létre, és azt egy magas szintű formális programozási nyelven kódolja.
- A feladat megoldásának helyességét teszteli.
- Tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.
- Hétköznapi, oktatáshoz készült szimulációs programokat használ.
- Tapasztalatokat szerez a kezdőértékek változtatásának hatásairól a szimulációs programokban.

Az információs társadalom, e-Világ

- Tisztában van az e-Világ – e-szolgáltatások, e-ügyintézés, e-kereskedelem, e-állampolgárság, IT-gazdaság, környezet, kultúra, információvédelem – biztonsági és jogi kérdéseivel.
- A gyakorlatban alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket.
- Tisztában van a digitális személyazonosság és az információhitelesség fogalmával.

Online kommunikáció

- Használja a két- vagy többrésztvevős kommunikációs lehetőségeket és alkalmazásokat.
- A gyakorlatban alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket.
- Az online kommunikáció során alkalmazza a kialakult viselkedési kultúrát és szokásokat, a szerepelvárásokat.
- Ismeri és alkalmazza az információkeresési stratégiákat és technikákat, a találati listát a problémának megfelelően szűri, ellenőrzi annak hitelességét.
- Ismeri és alkalmazza a fogyatékkal élők közötti kommunikáció eszközeit és formáit.
- Publikálás a világhálón.
- Ismeri a HTML formátumú dokumentumok szerkezeti elemeit.
- Érti a CSS használatának alapelveit.
- Dokumentumokat szerkeszt és helyez el tartalomkezelő rendszerben.
- Több lapból álló webhelyet készít.

Multimédiás dokumentumok készítése

- Digitálisan rögzít képet, hangot és videót, azokat manipulálja.
- Ismeri egy adott feladat megoldásához szükséges digitális eszközök és szoftverek kiválasztásának szempontjait.
- A multimédiás dokumentumok készítésénél, publikálásánál tiszteletben tartja az adatvédelmi törvényt, szerzői jogokat.
- Alkalmazza az információkeresés során gyűjtött multimédiás alapelemeket új dokumentumok készítéséhez.
- Gyakorlatot szerez a fotó-, hang-, video-, multimedia-szerkesztő, bemutatókészítő eszközök használatában.

Adatbázis-kezelés

- Strukturáltan tárolt nagy adathalmazokat kezel, azokból egyedi és összesített adatokat nyer ki.
- Ismeri az adatbázis-kezelés alapfogalmait.
- Az adatbázisban interaktív módon keres, rendez és szűr.

A digitális eszközök használata

- Ismeri és tudja használni a célszerűen választott informatikai eszközöket és a

- működtető szoftvereit, ismeri a felhasználási lehetőségeket.
- Követi a technológiai változásokat a digitális információforrások használatával.
 - Céljainak megfelelően használja a mobileszközök és a számítógépek operációs rendszereit.
 - Ismeri a digitális eszközök és a számítógépek fő egységeit, ezek fejlődésének főbb állomásait, tendenciáit.
 - Tudatosan alakítja informatikai környezetét. Ismeri az ergonomikus informatikai környezet jellemzőit, figyelembe veszi a digitális eszközök egészségkárosító hatásait, óvja maga és környezete egészségét.
 - Használja az operációs rendszer segédprogramjait, és elvégzi a munkakörnyezet beállításait.
 - Igénybe veszi az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait.
 - Használja az állományok tömörítését és a tömörített állományok kibontását.
 - Tisztában van a digitális kártevők elleni védekezés lehetőségeivel.
 - Önállóan használja az informatikai eszközöket, elkerüli a tipikus felhasználói hibákat, elhárítja az egyszerűbb felhasználói hibákat.

Testnevelés

Egészségkultúra és prevenció

- Bemelegítés, fizikai felkészülés a sérülésmentes sporttevékenységre.
- A biomechanikailag helyes testtartás jellemzőinek és néhány jellemző deformitás kockázatanak értelmezése, a megőrzés néhány gyakorlatának ismerete és felelős alkalmazása.
- A gerinc sérüléseinek leggyakoribb fajtái, és a gerinc és az ízületek védelemének legfontosabb szempontjainak ismerete.
- A fitességi paraméterek ismerete, mérésük tesztek segítségével, ezzel kapcsolatosan önfejlesztő célok megfogalmazása az egészség-edzettség érdekében.
- A szükséges táplálkozási ismeretek alkalmazása a testsúly, testtömeg ismeretében.
- A rendszeres testmozgás pozitív hatásainak ismerete a káros szenvedélyek leküzdésében, az érzelem- és a feszültség szabályozásban.

Kondicionális képességszintek:

Lányok:

- iskolakör futás: 4 perc 45 mp,
- Cooper-teszt: 1550 m,
- tömött labda dobás (hátra fej fölött 2 kg-os labdával): 4,5 m,
- 4 ütemű fekvőtámasz (1 perc alatt): 18 db,
- helyből távolugrás: 150 cm,
- fekvőtámaszban karhajlítás-nyújtás: 6 db,
- kötélmászás 4 m-es kötélen háromnegyed távig mászó kulcsolással.

Fiúk:

- iskolakör futás: 4 perc 06 mp,
- Cooper-teszt: 1950 m,
- tömöttlabda dobás (hátra fej fölött 4kg-os labdával): 4 m,
- 4 ütemű fekvőtámasz (1 perc alatt): 21 db,
- helyből távolugrás: 160 cm,
- fekvőtámaszban karhajlítás-nyújtás: 12 db,
- kötélmászás: 4m-es kötélen mászó kulcsolással teljes magasságig.

Atlétika jellegű feladatok

- Egy kijelölt táv megtételéhez szükséges idő és sebesség helyes becslésére, illetve a becsült értékek alapján a feladat pontos végrehajtása. Évfolyamonként önmagához mérten javuló futó-, ugró-, dobóteljesítmény.
- A tempóérzék és odafigyelési képesség fejlődése a váltófutás gyakorlásában.
- A transzferhatás érvényesülése, más mozgásformák teljesítményének javulása az atlétikai képességek fejlődésének hatására.

Teljesítményszintek:

Lányok:

- 100 m síkfutás: 17,2 sec,
- 400 m: 1,45 min,
- távolugrás: 275 cm,
- magasugrás: 105 cm.

Fiúk:

- 100 m síkfutás: 16,0 sec,
- 400 m: 1,31 min,
- távolugrás: 325 cm,
- magasugrás: 110 cm.

Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák

- A mozgáselemek mozgásbiztonságának és a gyakorlás mennyiségének, minőségének oksági viszonyai megértése és érvényesítése a gyakorlatban.
- A javító kritika elfogadása és a mozdulatok kivitelezésének javítása. Esztétikus és harmonikus előadásmód.
- Önálló talaj és/vagy szergyakorlat, egyszerű aerobik elemkapcsolat, táncmotívumfűzér összeállítása.
- Célszerű gyakorlási és gyakorlósszervezési formációk, versenyszituációk, versenyszabályok ismerete.
- A tanult mozgások versenysportja területén, a magyar sportolók sikereiről elemi tájékozottság.

Lányok:

- talaj: repülő gurulóátfordulás, fellendülés futólagos kézállásba, gurulás előre, cigánykerék,
- szekrényugrás (3-4 rész): terpeszátugrás,
- gerenda: hasonfekvésből emelés fekvőtámaszba, gurulóátfordulás előre,
- felemáskorlát: fordulat fekvőfüggésben, nyílugrás.

Fiúk:

- talaj: tarkóbillenés, kézállás, cigánykerék.
- szekrényugrás (4-5 rész): terpeszátugrás,
- korlát: szökkenés, felkarállás, kanyarlati leugrás,
- gyűrű: mellső függőmérleg, leterpesztés hátra.

Sportjátékok

- Az adott iskolában a helyi tanterv szerinti technikai, taktikai és egyéb játékfeladatok ismerete és aktív, kooperatív gyakorlás.

- Komplex szabályismeret, sportszerű alkalmazás és a játékok önálló továbbfejlesztése.
- Játék lényeges versenyszabályokkal.
- A technikák és taktikai megoldások többnyire tudatos, a játékszerepek megfelelő megválasztása.
- A játékfolyamat, a taktikai megoldások szóbeli elemzése, a fair és a csapatelkötelezett játék melletti állásfoglalás.
- Tapasztalat a játékvezetői gyakorlatban.
- Játéktapasztalat a társas kapcsolatok ápolásában, a bármilyen képességű társakat elfogadó, bevonó játékok játszásában, megválasztásában.

Kosárlabda:

- kétkezes mellső átadások mozgásban: 10 db/fő,
- alapállás, megindulás után egy leütés fektetett dobás – mindkét oldalra végrehajtva 3-3 kísérletből legalább 1 sikeres,
- szlalom labdavezetés irányváloztatással és kéz váltással 20 m-en.

Labdarúgás:

- szlalom labdavezetés 20 m-en,
- labdaátadások (passzolás) helyben és mozgás közben váltott lábbal folyamatosan 10 db/fő,
- kapura lövés állított labdából 5 db kaput eltaláló.

Röplabda:

- kosár- és alkarérintés folyamatosan fej fölé 12 ill. 8 db,
- alsó egyenes nyitás 5 kísérletből legalább 2 sikeres.

Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek

- Az adott sportmozgás technikájának elfogadható cselekvésbiztonságú végrehajtása.
- A sebesség, gyorsulás és a tempóváltások uralása guruláskor, csúszáskor, gördüléskor.
- Tapasztalat a sportolás során használt különféle anyagok, felületek tulajdonságairól és a baleseti kockázatokról.
- Feladatok tervezése és megoldása alternatív sporteszközökkel.

Önvédelem és küzdősportok

- Az önvédelmi és küzdőgyakorlatokban, harcokban a közös szabályok, biztonsági követelmények és a küzdesekkel kapcsolatos rituálé betartása.
- A veszélyhelyzetek kerülése, az indulatok, agresszív magatartásformák feletti uralom.
- Néhány támadási és védekezési megoldás, kombináció ismerete, eredményes önvédelem, és szabadulás a fogásból.

II. évfolyam

Magyar nyelv

- A nyelvhasználat társadalmi jelenséggént való szemlélete. A vitakészség, a meggyőző érvelés fejlesztése: ismeret és véleményalkotás a nyelvtervezés néhány alapvető kérdéséről (nyelvvédelem és nyelvművelés). Nyelvi tudatosság növelése: a saját és a közvetlen környezet nyelvhasználatának azonos és eltérő vonásainak, valamint nyelvjárási szövegek jellemzőinek megfigyelése. Rendszerező, szintetizáló képesség fejlesztése: a tömegkommunikáció, valamint az információs társadalom nyelvhasználatra gyakorolt hatásának megfigyelése, érvek, adatok értelmezése.
- A szinkrón és diakrón nyelvszemlélet fejlesztése. Kellő tájékozottság a magyar nyelv rokonságáról, típusáról, helyéről a világ nyelvei között. A magyar nyelv történeti korszakairól szerzett tudás összekapcsolása az irodalomtörténeti és történelmi tanulmányokkal. A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése: a magyar nyelv eredetéről kialakított elméletek ismeretében elhatárolódás a tudománytalan nyelvrokonítástól, de nyitottság az újabb tudományos kutatások irányában.
- Rendszerező képesség, önálló tanulás fejlesztése: az érettségi témaköreinek és a követelményeknek megfelelő tételvázlatok összeállítása.

Magyar irodalom

- Az Arany-életműben felvetett erkölcsi, magatartásbeli kérdések felvetése és értelmezése. A lírai beszédmód változatainak értelmezése; korszakjellemező beszédmódok néhány jellegzetes alkotásának összevetése, az életmű főbb

alkotói korszakainak, Arany költői szerepének, költészete jellegének megismertetése. Műelemzés, értelmezés: Arany jellemző lírai témái, műfajai, poétikai megoldásai, versformái és néhány verses epikai alkotása. Felkészítés lírai és epikai alkotások önálló értelmezésének megfogalmazására, a művekről szóló vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására.

- Az emberi létezés alapkérdéseinek értelmezése. Annak belátása, hogy a küzdés és a ráhagyatkozó hit egymás erősítői az ember életében. Olvasás, szövegelemzés, beszélgetés révén a mű megértésének támogatása (a tragédia műfaji változatának jellemzői, filozófiai, bölcséleti tartalmak), sajátos drámai hősei; többféle világfelfogás egyidejű létezése; a drámai költemény mibenléte). Műértelmezés többféle megközelítésből.
- A környezet és származás hatása a hősök karakterére. Különböző világlátású művekben megjelenített témák, élethelyzetek értelmezése, a megjelenített erkölcsi, világképi és esztétikai problémák mérlegelése és értékelése. Az epikában a romantika és realizmus együtthatásának, folytonosságának felismertetése, a realista és naturalista stílusirányzat jellemzőinek értelmezése. Felkészítés világirodalmi alkotások önálló értelmezésére, stílusirányzatok jellemzői jegyeinek felkutatására.
- A személyiség tisztelete. A megjelenített élethelyzetek, konfliktusok értő és felelős megítélése, például az élethazugság témakörének morális vonatkozásai különböző művekben. A férfi-női társadalmi szerepek megértése. A romantika utáni drámatörténet néhány jellemző tendenciájának megvitatása, két jelentős szerző egy-egy alkotásának, figyelembevételével, újításai, dramaturgiai sajátosságai bemutatása. A művekről, színházi előadásokról alkotott álláspontok értelmezése. Dramatikus játékok.
- Néhány alapvető emberi léthelyzet megismerése (élet és halál, család, férfi– nő, szerelem, gyermek, szülőföld, haza, törvény, bűn és bűnhődés). Az elbeszélő és állásfoglalásának viszonya az elbeszélő művekben. Annak belátása, hogy a régióhoz kötődés egyetemes emberi kérdések felvetését is jelentheti. A 19. sz. második fele magyar irodalmának áttekintő megismertetése: sajátosságok, néhány jellemző tendencia. (Petőfi és a népiesség továbbhatása, a líra alakulása, a századvég novellisztikájának néhány darabja). Mikszáth alkotói portréjának

közvetítése, alkotásmódjának jellemzői, a novellaelemző készség fejlesztése, a mikszáthi történeteszöveg megfigyelése, egy regény sok szempontú megközelítése.

- Az európai és magyar irodalmi hagyományok és modernség irányainak összevetése, konfliktusai. A kozmopolitizmus és patriotizmus kérdésfelvetései. Annak felismerése, hogy a magyar kultúra sokszínű törekvések együttese. Érvelő bemutatás: a Nyugat jelentősége a magyar kultúrtörténetben; a korban megismertetett stílusirányzatok, filozófiai, lélektani iskolák (Freud, Bergson) néhány jellemzőjének azonosítása. Értse egy folyóirat felépítését, tudjon benne tájékozódni.
- Annak megértése, hogy a kulturális hagyományhoz, a nemzethez kötődés, a sorsvállalás sokféle hangon és módon jelentkezhet. A hazaszeretet és haladás kérdései. Ady költészetének befogadása: főbb alkotói korszakai, költői szerepe, költészetének jellege. Műelemzések, összpontosítva Ady jellemző köteteire, szerkesztési módszereire, lírai témáira, poétikai megoldásaira. A kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése. Önálló, több szempontú műértelmezések megfogalmazása a művekről szóló vélemények, elemzések értelmezésével is.
- Móricz helyének, látásmódjának, kérdésfeltevéseinek, alkotásmódja jellemzőinek megismerése, alkotásainak több szempontú megközelítése; felkészítés önálló novellaelemzések megfogalmazására, megvitatására. A megjelenített létformák morális és társadalmi kérdései.
- Modernség és hagyomány kérdésfelvetései a magyar avantgárd irodalomban. A 20. sz. eleji stílusirányzatok létrejöttének, a csoportok, programok szándékainak, esztétikai elveinek, poétikai megoldásainak feltárása. Dokumentumok megvitatása a magyar avantgárd sajátos helyzetéről, Kassák szerepéről.
- Törekvés a társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok szellemi hátterének megértésére, a morális gondolkodásra és ítéletalkotásra. A személyiség, az egyediség tisztelete, a közös emberi sorsból fakadó szolidaritás. Kosztolányi jellegzetes lírai témáira, poétikai megoldásaira összpontosító műelemzések. Kis-

és nagyepikájából néhány jelentős darab értelmezése. A kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése.

- A nosztalgia és humor szerepe a műalkotásban és az ember önértelmezésében. Az alkotói életútra összpontosító bemutatás: Karinthy és Krúdy helye a korszakban; alkotás- és látásmódjuk jellemzői. Önálló tájékozódás, műválasztás, műértelmezések, összehasonlító elemzések.
- A lét erkölcsi aspektusai a háború, világégés idején. Betegség és prófétai küldetés értelmezési lehetőségei. A vívódó, az örök értékeket védő, a magyarság sorsát egyetemes horizontba helyező művek megismerése. Babits főbb alkotói korszakainak, helyének, szerepének megismertetése, műértelmezések: jellemző témák, hangnemek, motívumok, poétikai megoldások feltárása. A jelentéstulajdonítás során kapcsolatkeresés az európai és a magyar irodalom nagy hagyományaival, kódjaival. A kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése.

Matematika

Kombinatorika és gráfok

- A kombinatorikai problémához illő módszer önálló megválasztása.
- A gráfok eszközjellegű használata problémamegoldásában.
- Bizonyított és nem bizonyított állítás közötti különbség megértése.
- Feltétel és következmény biztos felismerése a következtetésben.
- A szövegben található információk önálló kiválasztása, értékelése, rendezése problémamegoldás céljából.
- A szöveghez illő matematikai modell elkészítése.
- A tanulók a rendszerezett összeszámlálás, a tanult ismeretek segítségével tudjanak kombinatorikai problémákat jól megoldani.
- A gráfok ne csak matematikai fogalomként szerepeljenek tudásukban, alkalmazzák ismereteiket a feladatmegoldásban is.

Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus

- A kiterjesztett gyök- és hatványfogalom ismerete.
- A logaritmus fogalmának ismerete.

- A gyök, a hatvány és a logaritmus azonosságainak alkalmazása konkrét esetekben probléma megoldása céljából.
- Egyszerű exponenciális és logaritmusos egyenletek felírása szöveg alapján, az egyenletek megoldása, önálló ellenőrzése.
- A mindennapok gyakorlatában szereplő feladatok megoldása a valós számkörben tanult új műveletek felhasználásával.
- Számológép értelmes használata a feladatmegoldásokban.

Exponenciális folyamatok vizsgálata

- Exponenciális függvény és logaritmusfüggvény ismerete.
- Exponenciális folyamatok matematikai modelljének megértése.
- Az új függvények ismerete és jellemzése kapcsán a tanulóknak legyen átfogó képük a függvénytulajdonságokról, azok felhasználhatóságáról.
- Adott problémához megoldási stratégiát, algoritmust választ, készít.
- A problémának megfelelő matematikai modellt választ, alkot.
- A kiválasztott modellben megoldja a problémát.
- A modellben kapott megoldását az eredeti problémába visszahelyettesítve értelmezi, ellenőrzi, és az észszerűségi szempontokat figyelembe véve adja meg választ.
- Egyenletek megoldását behelyettesítéssel, értékkészlet-vizsgálattal ellenőrzi.
- Megold egyszerű, a megfelelő definíció alkalmazását igénylő exponenciális egyenleteket, egyenlőtlenségeket.

Geometria

- Jártasság a háromszögek segítségével megoldható problémák önálló kezelésében.
- A tanult tételek pontos ismerete, alkalmazásuk feladatmegoldásokban.
- A valós problémákhoz geometriai modell alkotása.
- Hosszúság és szög kiszámítása.
- Két vektor skaláris szorzatának ismerete, alkalmazása.
- Vektorok a koordináta-rendszerben, helyvektor, vektorkoordináták ismerete, alkalmazása.

- A geometriai és algebrai ismeretek közötti összekapcsolódás elemeinek ismerete: távolság, szög számítása a koordináta-rendszerben, kör és egyenes egyenlete, geometriai feladatok algebrai megoldása.

Valószínűség-számítás

- A valószínűség matematikai fogalma.
- A valószínűség klasszikus kiszámítási módja.
- Mintavétel és valószínűség.
- A mindennapok gyakorlatában előforduló valószínűségi problémákat tudja értelmezni, kezelni.
- Konkrét valószínűségi kísérletek esetében az esemény, eseménytér, elemi esemény, relatív gyakoriság, valószínűség, egymást kizáró események, független események fogalmát megkülönbözteti és alkalmazza.
- Ismeri és alkalmazza a klasszikus valószínűségi modellt és a Laplace-képletet.
- Ismeri és egyszerű esetekben alkalmazza a valószínűség geometriai modelljét.
- Meghatározza a valószínűséget visszatevéses, illetve visszatevés nélküli mintavétel esetén.

Angol nyelv

- A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, a tanári utasításokat, megérti, az, ismerős témákban való jártasságát bizonyítja.
- Önállóan képes megfogalmazni egy adott témáról a véleményét, hosszasan kifejti és párbeszédet folytat társaival témától függetlenül.
- A tanult nyelvtant és szókincset helyesen alkalmazza.
- Önállóan hosszabb szövegalkotásra képes különböző műfajokban, választékos szókincs és nyelvtan használatával.
- Képes érvelni különböző témákban, véleményét hosszán kifejti.
- Képek alapján az adott témáról hosszán beszélni képe.
- Fő témakörök:
 - Personal topics: lifestyle
 - Environment and nature
 - Holiday, travelling, tourism

- Public matters, entertainment
- English language and learning
- Intercultural topics
- Cross-curricular topics and activities
- Current topics
- Science and technology, Communication
- People and society
- Financial matters
- Career and employment
- Gaining and sharing knowledge

Orosz nyelv

- A diák megérti és használja a mindennapok gyakoribb kifejezéseit és alapvetőbb fordulatait,
- Be tud mutatkozni és képes bemutatni más embereket,
- Képes válaszolni személyes jellegű kérdésekre, valamint ismerős emberekre,
- Dolgokra vonatkozó kérdésekre, és fel is tud tenni ilyen jellegű kérdéseket,
- Képes egyszerű interakciókra, ha az a másik lassan, világosan beszél,
- Részt vesz egyszerű beszélgetésekben, ha a partner lassan artikulálva beszél,
- Képes egyszerű nyomtatványt kitölteni, rövid üdvözlést megírni.
- A sikeres kommunikáció érdekében tanulóknak használni kell azokat.
- A nyelvi eszközöket, amelyekkel helyesen megformált, értelmes mondanivalót alakíthat ki.

Kínai nyelv

- Szókincs: kb. 1000–1200 szó.
- Képesség hosszabb beszélgetésekre, történetmesélésre.
- Rövid írásművek: napló, beszámoló, levél.
- Bővebb kulturális ismeretek: kínai szokások, iskolai élet, barátság.
- Szóbeli kommunikáció hétköznapi és iskolai témákról.
- Írásban 300–400 karakteres szöveg alkotása.

- Hallásértés: rövid történetek, dialógusok megértése.
- Témakörök:
 - Egészség, orvosnál.
 - Iskolai élet, vizsgák, jövőbeli tervek.
 - Szabadidős programok, sportok.
 - Média, technológia.
 - Barátság, kapcsolatok.
 - Kínai ünnepek és kulturális hagyományok.

Vizuális kultúra

- Képes felismerni és jellemezni a legfontosabb 20. századi izmusokat és stílusokat, mint a kubizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, Bauhaus és a pop-art. Meg kell érteniük a háttérüket, a művészi céljaikat és az egyetemes kultúrára gyakorolt hatásukat.
- Képes kiemelkedő alkotókat és műveiket az adott irányzatokhoz kötni (pl. Pablo Picasso, Salvador Dalí, Andy Warhol).
- Képes alapvető különbségeket tenni a modernizmus és a posztmodernizmus között.
- Képesnek kell lennie önállóan alkotni a modern művészeti stílusok inspirációjára- „parafrázis”.
- Képes különböző technikákat (pl. kollázs, montázs, installáció) kell alkalmaznia, amelyek a 20. századi művészetben váltak elterjedté.
- Tudnia kell átgondolt vizuális kompozíciót létrehozni, figyelembe véve a szimbólumok és metaforák használatát a modern művészetben.
- Ismeri a design és az építészet történetét és szerepét a 20. században (pl. funkcionalizmus, art deco).
- Ismeri a kortárs design és a vizuális marketing alapfogalmait.
- Képesnek kell lennie kritikusan értékelni a tömegműedumok (film, internet, videójáték) vizuális üzeneteit.
- Tisztában van az urbanisztika és a közterek vizuális hatásaival.

Testnevelés

Egészségkultúra és prevenció

- A bemelegítés szükségessége élettani okainak ismerete.
- A testtartásért felelős izmok erősítését és nyújtását szolgáló gyakorlatok ismerete, pontos gyakorlása, értő kontrollja.

Kondicionális képességszintek:

Lányok:

- iskolakör futás: 4 perc 41 mp,
- Cooper-teszt: 1650 m,
- tömött labda dobás (hátra fej fölött 2 kg-os labdával): 5 m,
- 4 ütemű fekvőtámasz (1 perc alatt): 19 db,
- helyből távolugrás: 155 cm,
- fekvőtámaszban karhajlítás-nyújtás: 9 db,
- kötélmászás: 4 m-es kötélrel teljes magasságig mászó kulcsolással.

Fiúk:

- iskolakör futás: 4 perc 01 mp,
- Cooper-teszt: 2050 m,
- tömöttlabda dobás (hátra fej fölött 4kg-os labdával): 5 m,
- 4 ütemű fekvőtámasz (1 perc alatt): 23 db,
- helyből távolugrás: 170 cm,
- fekvőtámaszban karhajlítás-nyújtás: 16 db,
- kötélmászás: 4m-es kötélrel függeszkedés háromnegyed magasságig.

Atlétika jellegű feladatok

- A futások, ugrások és dobások képességfejlesztő hatásának felhasználása más mozgásrendszerekben.
- Az állóképesség fejlesztésével, a lendületszerzés az izom-előfeszítések begyakorlásával futó-, az ugró- és a dobóteljesítmények növelése.
- Bemelegítés az atlétikai mozgásokhoz illeszkedően.

Teljesítményszintek:

Lányok:

- 100 m síkfutás: 16,8 mp,

- 400 m: 1 perc 41 mp,
- távolugrás: 285 cm,
- magasugrás: 105 cm.

Fiúk:

- 100m síkfutás: 14,9 mp,
- 400m: 1 perc 25 mp,
- távolugrás: 335 cm,
- magasugrás: 120 cm.

Torna jellegű feladatok

- A torna mozgásanyagában az optimális végrehajtására jellemző téri, időbeli és dinamikai sajátosságok megjelenítése.
- Bonyolult gyakorlatelem sorok, folyamatok végrehajtása közben a mozgás koordinált irányítása.
- Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok tervezése, gyakorolása, bemutatása.
- Önálló zeneválasztás, a mozdulatok a zene időbeli rendjéhez illesztése.
- Könnyed, plasztikus, esztétikus végrehajtás a táncos mozgásformákban. A torna versenysport előnyei, veszélyei, a hozzá kapcsolódó testi képességek fejlesztésének lehetőségei ismerete.
- Bemelegítő és képességfejlesztő gyakorlatok ismerete, a célnak megfelelő kiválasztása.
- Optimális segítségadás, biztosítás, biztatás.
- Hibajavítás és annak asszertív kommunikációja.
- Az izmok mozgáshatárát bővítő aktív és passzív eljárások ismerete.

Lányok:

- talaj: tarkóbillenés, kézállás,
- szekrényugrás (3-4 rész): nagymacska ugrás,
- gerenda: terpesz csukaugrás, láb át és belendítés,
- felemáskorlát: fordulat fekvőfüggésbe, felugrás támaszba.

Fiúk:

- talaj: gurulóátfordulás hátra-tolódás kézállásba, kézenátfordulás.

- szekrényugrás (4-5 rész): nagymacska ugrás,
- korlát: fellendülés előre terpeszülésbe, saslendület előre,
- gyűrű: vállátfordulás előre, terpesztett leugrás.

Sportjátékok

- A helyi tanterv szerint tanított két labdajátékra vonatkozóan:
- Önállóság és önszervezés a bemelegítésben, a gyakorlásban, az edzésben és a játékokban, játékvezetésben.
- Az adott labdajáték főbb versenykörülményeinek ismerete.
- Erős figyelemmel végrehajtott technikai elemek, taktikai megoldások, szimulálva a valódi játéksituációkat.
- Ötletjáték és 2-3 tudatosan alkalmazott formáció, a csapaton belüli szerepeknek való megfelelés.
- A csapat taktikai tervének, teljesítményének szakszerű és objektív megfogalmazása.
- A másik személy különféle szintű játéktudásának elfogadása.
- Kreativitást, együttműködést, tartalmas, asszertív társas kapcsolatokat szolgáló mozgásos játéktípusok ismerete és célszerű használata.

Kosárlabda:

- a félpályáról indulva labdavezetés után fektetett dobás – mindkét oldalra végrehajtva 3-3 kísérletből legalább 1 sikeres

Labdarúgás:

- a félpályáról indulva szlalom labdavezetés után kapura lövés 6-9 m-ről, 3 kísérletből legalább 1 sikeres,
- váltott lábbal labdatartás a levegőben („dekázás”) min. 5 db 3 kísérletből.

Röplabda:

- kosár- és alkarérintéssel fej fölé 14 ill. 10 db,
- felső egyenes nyitás 4 m-ről 3 kísérletből legalább 1 sikeres.

Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek

- Az helyi tantervben kiválasztott sportmozgás végzése elfogadható cselekvésbiztonsággal.

- Uralom a test felett a sebesség, gyorsulás, tempóváltás, gurulás, csúszás, gördülés esetén.
- Feladatok önálló tervezése és megoldása alternatív sporteszközökkel.
- Az adott alternatív sportmozgáshoz szükséges edzés és balesetvédelmi alapfogalmak ismerete.
- Az ismeretek alkalmazása az új sporttevékenységek során.

Önvédelem és küzdősportok

- A szabályok és rituálék betartása.
- Önfegyelem, az indulatok és agresszivitás kezelése.
- Több támadási és védekezési megoldás, kombináció ismerete az álló és földharcban.

12. évfolyam

Magyar nyelv

- A klasszikus retorika alapfogalmainak megismertetése, ezek alkalmazása a tanulók életével, mindennapjaival összefüggő nyilvános megszólalásokban. A hatásos érvelés technikájának, a legfőbb érvelési hibáknak a megismertetése. Önálló beszéd megírásához, annak a hatásos előadásához szükséges nyelvi, gondolkodási képességek fejlesztése.
- A különböző kommunikációs színtereknek és helyzeteknek megfelelő nyelvi és nem nyelvi jelek használata. Az egyes helyzetek által megkívánt formák megsértésének dekódolása, a szándék felismerése, megfelelő kezelése. A kommunikációs zavarok felismerésére és feloldására néhány taktika elsajátítása. A manipulációs szándékok felismerése.
- Gondolkodásfejlesztés, az önkifejezés fejlesztése: a papíralapú és elektronikus szövegek eltérő és hasonló jellemzőinek megfigyelése. A szövegalkotási képesség fejlesztése: a megismert szövegtípusokban a közlés céljának, a helyzetnek megfelelő stílusban történő szövegalkotás. Esszéírási gyakorlatok.
- A rendszerező, szintetizáló képesség fejlesztése: általános, összefoglaló ismeretek a nyelvről, a nyelv és az ember viszonyáról.

- A nyelv működésének, a nyelvhasználatnak a megfigyelése különböző kontextusokban, különböző cél elérésére. Annak megtapasztalása, hogy az emberek hogyan képesek a nyelvi szöveg által közvetített jelentésen túl is hatni, befolyásolni partnerüket, hogyan képesek megnyilatkozásaikkal akár cselekvéseket is végrehajtani. A kulturált nyelvi magatartás fejlesztése: a magyar nyelv leggyakoribb udvariassági formái használati körének, nyelvi formáinak megfigyelése.

Magyar irodalom

- Az esztétikai élmény hatása az önismeretre, a világismeretre. Igény és képesség az ízlés önálló fejlesztésére. Egyén és közösség viszonyrendszerének ellentmondásossága. Annak felismerése, hogy a társadalmi-szociális elkötelezettség és az egyéni lét értelmezése egyszerre van jelen az életműben. Az életmű főbb alkotói korszakainak többféle megközelítésmódot alkalmazó megismertetése. József Attila helye, szerepe a magyar irodalom történetében; írásművészetének jellege. A komplex képek elemzése révén (is) a kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése. Műelemzések: jellemző lírai témák, stílusirányzati jellemzők, poétikai megoldások feltárása. Felkészítés önálló versértelmezések megfogalmazására,
- Valóság és fikció, a büntelenség és bűnösség, létbe vetettség filozófiai kérdéseinek értelmezése A 20. századi irodalom néhány meghatározó tendenciájának megismertetése. Művek, műrészletek feldolgozása, alkotói nézőpontok, látásmódok, témák, történeti, kulturális kontextusok megvitatása. Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására és megosztására.
- A színházi hatásrendszer befogadása; a társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok hátterének megértése. Annak megélése, hogy a művekben megjelenített konfliktusok átélése, megértése segítséget ad a saját életproblémák felismerésében, értelmezésében. A színház és a dráma alakulása, jellegzetes tendenciák. A drámai történetmondás sajátosságai. Színház és dráma kapcsolata.

- A költői és prófétai hivatás a világháború küszöbén és a II. világháború alatt. Költői magatartásformák, jellemző műfajok, témák több szempontú megközelítése. A műfaji konvenció jelentéshordozó szerepének bemutatása. Versszervező elvek felismerése és értelmezése. Az esztétikai érzék, a formaérzék fejlesztése.
- Az erkölcs, egyén és közösség viszonyának kérdései lírai és prózai alkotásokban.
- A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmódok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése. A kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése. Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására és megosztására.
- Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására, értelmezésére és a kapcsolatos vélemények megosztására. Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés változatos módon, műfajban és tematikában szólalhat meg. Szerzők több szempontú bemutatása, életművük jellege, szerepük a magyar irodalomban. Téma, hangnem, beszédhelyzet és műfaj összefüggéseinek megfogalmazása néhány jellegzetes példán. Egy-egy mű korabeli és mai hatása (pl. Egy mondat a zsarnokságról; egyperces novellák).
- Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására, értelmezésére és a kapcsolatos vélemények megosztására. A magyar irodalom sokféleségének, határokon átnyúló egységének megbecsülése. Művelődéstörténeti és irodalomtörténeti tájékozódás, irányzatok, csoportok, szerzők sajátosságai. A 20. század különböző korszakainak kulturális, irodalmi törekvései. Különböző típusú, terjedelmű és műfajú epikai, lírai művek, továbbá esszék elemzése, értelmezése.
- Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására, értelmezésére és a kapcsolatos vélemények megosztására. Annak a belátása, hogy a kortárs törekvések megismerése segíti a körülöttünk levő világ megértését. Kortárs irodalom: a tájékozottság növelése, az eligazodás támogatása; a fogalmi

műveltség bővítése. Kortárs alkotások értelmezése, a művekről szóló vélemények, elemzések mérlegelése. A kortárs irodalmi élet több szempontú bemutatása. Kertész Imre Sorstalanság című regényének feldolgozása. Az elektronikus tömegkommunikáció és az irodalom kölcsönhatásának új jelenségei.

- Azonosulás a szűkebb-tágabb tájegység történeti és jelenkori értékeivel, a regionális kötődés erősítése. Irodalmi emlékhelyek, nemzeti identitás. Eligazodás, tudás- és tapasztalatszerzés a tájegység/település/kerület/iskola stb. kulturális, irodalmi hagyományairól, irodalmi emlékhelyeiről.
- Igény és képesség erősítése az ízlés önálló, tudatos fejlesztésére. Az esztétikai és művészeti tudatosság alakítása, fejlesztése. Az irodalmiság változó fogalmának áttekintése, példákkal. Több szempontot érintő megbeszélés az ízlésről, annak kontextusairól, alakulásáról. A művészet kultúraalkotó szerepének megfigyelése. Más kultúrák megismerésének igénye. Az érvelő képesség, a retorikai tudás továbbfejlesztése. Példával való bizonyítása, hogy az irodalom egyrészt folyamatos, másrészt történetileg változó hagyomány.

Matematika

Halmazok, matematikai logika

- A logikai műveletek megfelelő alkalmazása a matematikában és a hétköznapi életben.
- Adott állításról eldönti, hogy igaz vagy hamis.
- Alkalmazza a tagadás műveletét egyszerű feladatokban.
- Ismeri és alkalmazza az „és”, a (megengedő és kizáró) „vagy” logikai jelentését; megfogalmazza adott állítás megfordítását.
- Helyesen használja a „minden” és „van olyan” kifejezéseket.
- Bizonyított és nem bizonyított állítás közötti különbség megértése.
- Feltétel és következmény biztos felismerése a következtetésben.
- Szövegben található információk önálló kiválasztása, értékelése, rendezése problémamegoldás céljából.
- Szöveghez illő matematikai modell elkészítése.

Sorozatok

- Számtani és mértani sorozatokat adott szabály alapján felír, folytat.
- A számtani/mértani sorozat n -edik tagját felírja az első tag és a különbség (differencia)/hányados (kvóciens) ismeretében.
- A számtani/mértani sorozatok első n tagjának összegét kiszámolja.
- Ismeri és alkalmazza a százalékalap, -érték, -láb, -pont fogalmát.
- Mértani sorozatokra vonatkozó ismereteit használja gazdasági, pénzügyi, természettudományi és társadalomtudományi problémák megoldásában.
- Számtani és a mértani sorozat összefüggéseinek ismerete, gyakorlati alkalmazások.

Térgeometria

- A tanult tételek pontos ismerete, alkalmazásuk feladatmegoldásokban.
- A valós problémákhoz geometriai modell alkotása.
- Kerület, terület, felszín és térfogat kiszámítása speciális síkidomok és testek esetében.
- Ismeri és feladatmegoldásban alkalmazza a térelemek kölcsönös helyzetét, távolságát és hajlásszögét.
- Ismeri a mérés alapelvét, alkalmazza konkrét alap- és származtatott mennyiségek esetén.
- Ismeri a hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő mértékegységeit és az átváltási szabályokat. Származtatott mértékegységeket átvált.
- Sík- és térgeometriai feladatoknál a problémának megfelelő mértékegységben adja meg választát.
- Ismeri és alkalmazza a hasáb, a henger, a gúla, a kúp, a gömb, a csonkagúla, a csonkakúp (speciális testek) tulajdonságait.
- Lerajzolja a kocka, téglatest, egyenes hasáb, egyenes körhenger, egyenes gúla, forgáskúp hálóját.
- Kiszámítja a speciális testek felszínét és térfogatát egyszerű esetekben.
- Ismeri és alkalmazza a hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételeket.

- Ismeri és alkalmazza a hasonló testek felszínének és térfogatának arányára vonatkozó tételeket.

Leíró statisztika

- Adott cél érdekében tudatos adatgyűjtést és rendszerezést végez.
- Hagyományos és digitális forrásból származó adatsokaság alapvető statisztikai jellemzőit meghatározza, értelmezi és értékeli.
- Ismeri és alkalmazza a sodrófa (box-plot) diagramot adathalmazok jellemzésére, összehasonlítására.
- Felismer grafikus manipulációkat diagramok esetén.
- Statisztikai mutatók használata adathalmaz elemzésében.
- Mindennapok gyakorlatában előforduló valószínűségi problémákat tudja értelmezni, kezelni.
- Megfelelő kritikával fogadja a statisztikai vizsgálatok eredményeit, látja a vizsgálatok korlátait, érvényességi körét.

Összességében

- A matematikai tanulmányok végére a matematikai tudás segítségével önállóan tudjanak megoldani matematikai problémákat.
- Kombinatív gondolkodásuk fejlődésének eredményeként legyenek képesek többféle módon megoldani matematikai feladatokat.
- Fejlődjön a bizonyítási, diszkussziós igényük olyan szintre, hogy az érettségi után a döntési helyzetekben tudjanak reálisan dönteni.
- Feladatmegoldásokban rendszeresen használják a számológépet, elektronikus eszközöket.
- Tudjanak a síkban, térben tájékozódni, az ilyen témájú feladatok megoldásához célszerű ábrákat készíteni.
- A feladatmegoldások során helyesen használják a tanult matematikai szakkifejezéseket, jelöléseket.
- A tanulók váljanak képessé a pontos, kitartó, fegyelmezett munkára, törekedjenek az önellenőrzésre, legyenek képesek várható eredmények becslésére.
- A helyes érvelésre szoktatással fejlődjön a tanulók kommunikációs készsége.

- A középfokú matematikatanulás lezárásakor rendelkezzenek a matematika alapvető kultúrtörténeti ismereteivel, ismerjék a legnagyobb matematikusok felfedezéseit, legyen rálátásuk a magyar matematikusok eredményeire.

Angol nyelv

- A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, a tanári utasításokat, megérti, az, ismerős témákban való jártasságát bizonyítja.
- Önállóan képes megfogalmazni egy adott témáról a véleményét, hosszasan kifejti és párbeszédet folytat társaival témától függetlenül.
- A tanult nyelvtant és szókincset helyesen alkalmazza.
- Önállóan hosszabb szövegalkotásra képes különböző műfajokban, választékos szókincs és nyelvtan használatával.
- Képes érvelni különböző témákban, véleményét hosszán kifejti.
- Képek alapján az adott témáról hosszán beszélni képes.
- Fő témakörök:
 - Personal topics: lifestyle
 - Environment and nature
 - Holiday, travelling, tourism
 - Public matters, entertainment
 - English language and learning
 - Intercultural topics
 - Cross-curricular topics and activities
 - Current topics
 - Science and technology, Communication
 - People and society
 - Financial matters
 - Career and employment
 - Gaining and sharing knowledge

Orosz nyelv

- A diák megérti és használja a mindennapok gyakoribb kifejezéseit és alapvetőbb fordulatait.
- Be tud mutatkozni és képes bemutatni más embereket.
- Képes válaszolni személyes jellegű kérdésekre, valamint ismerős emberekre.
- Dolgokra vonatkozó kérdésekre, és fel is tud tenni ilyen jellegű kérdéseket.
- Képes egyszerű interakciókra, ha az a másik lassan, világosan beszél.
- Részt vesz egyszerű beszélgetésekben, ha a partner lassan artikulálva beszél.
- Képes egyszerű nyomtatványt kitölteni, rövid üdvözetet megírni.
- A sikeres kommunikáció érdekében tanulóknak használni kell azokat.
- A nyelvi eszközöket, amelyekkel helyesen megformált, értelmes mondanivalót alakíthat ki.

Kínai nyelv

- Szókincs: kb. 1200–1500 szó.
- Önálló véleménynyilvánítás bonyolultabb témákról.
- Szövegértés: újságcikkek, egyszerű esszék.
- Kínai társadalom, gazdaság, kultúra alapjainak ismerete.
- Hosszabb szóbeli kifejezés (1–2 perces kiselőadás).
- Önálló szövegalkotás (400–500 karakter).
- HSK4 szint elérésére való felkészültség.
- Témakörök:
 - Társadalom és család.
 - Környezetvédelem, globális problémák.
 - Művészet, irodalom, zene, film.
 - Jövőbeli tervek, egyetem, munka.
 - Kínai történelem és civilizáció rövid áttekintése.

Testnevelés

Egészségkultúra és prevenció

- Az egészségük fenntartásához szükséges edzés, terhelés megtervezése.

- A testtartásért felelős izmok erősítését és nyújtását szolgáló gyakorlatok ismerete, pontos gyakorlása, értő kontrollja.
- A gerinckímélet alkalmazása a testnevelési és sportmozgásokban, kerti és házimunkákban, az esetleges sérülések szituációk megfelelő kezelése.

Kondicionális képességszintek:

Lányok:

- iskolakör futás: 4 perc 38 mp,
- Cooper-teszt: 1700 m,
- tömött labda dobás (hátra fej fölött 2 kg-os labdával): 5,5 m,
- 4 ütemű fekvőtámasz (1 perc alatt): 20 db,
- helyből távolugrás: 160 cm,
- fekvőtámaszban karhajlítás-nyújtás: 10 db,
- kötélmászás: 4 m-es kötél teljes magasságig mászó kulcsolással.

Fiúk:

- iskolakör futás: 3 perc 58 mp,
- Cooper-teszt: 2100 m,
- tömöttlabda dobás (hátra fej fölött 4kg-os labdával): 6 m,
- 4 ütemű fekvőtámasz (1 perc alatt): 24 db,
- helyből távolugrás: 180 cm,
- fekvőtámaszban karhajlítás-nyújtás: 21 db,
- kötélmászás: 4 m-es kötél függeszkedés háromnegyed magasságig.

Atlétika jellegű feladatok

- A futások, ugrások és dobások képességfejlesztő hatásának felhasználása más mozgásrendszerekben.
- Az atlétikai versenyszámok biomechanikai alapjainak ismerete.
- Az alapvető atlétikai versenyszabályok ismerete.

Teljesítményszintek:

Lányok:

- 100 m síkfutás: 16,6 sec,
- 400 m: 1 perc 39 mp,
- távolugrás: 285 cm,

- magasugrás: 110 cm.

Fiúk:

- 100 m síkfutás: 14,6 sec,
- 400 m: 1 perc 21 mp,
- távolugrás: 345 cm,
- magasugrás: 125 cm.

Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák

- A torna mozgásanyagában az optimális végrehajtására jellemző téri, időbeli és dinamikai sajátosságok megjelenítése.
- Bonyolult gyakorlatelem sorok, folyamatok végrehajtása közben a mozgás koordinált irányítása.
- Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok tervezése, gyakorolása, bemutatása.
- Önálló zeneválasztás, a mozdulatok a zene időbeli rendjéhez illesztése.
- Könnyed, plasztikus, esztétikus végrehajtás a táncos mozgásformákban. A torna versenysport előnyei, veszélyei, a hozzá kapcsolódó testi képességek fejlesztésének lehetőségei ismerete.
- Bemelegítő és képességfejlesztő gyakorlatok ismerete, a célnak megfelelő kiválasztása.
- Optimális segítségadás, biztosítás, biztatás.
- Hibajavítás és annak asszertív kommunikációja.
- Az izmok mozgáshatárát bővítő aktív és passzív eljárások ismerete.

Lányok:

- talaj: fejenátfordulás, spárga, összefüggő gyakorlat,
- szekrényugrás (3-4 rész): nagymacska ugrás,
- gerenda: összefüggő gyakorlat,
- felemáskorlát: fordulat fekvőfüggésbe, felugrás támaszba.

Fiúk:

- talaj: gurulóátfordulás hátra-tolódás kézállásba, kézenátfordulás,
- szekrényugrás (4-5 rész): fejenátfordulás,
- korlát: felkarállás, saslendület előre-hátra, összefüggő gyakorlat,

- gyűrű: vállátfordulás előre, terpesztett leugrás.

Sportjátékok

- A helyi tanterv szerint tanított két labdajátékra vonatkozóan:
- Önállóság és önszervezés a bemelegítésben, a gyakorlásban, az edzésben és a játékokban, játékvezetésben.
- Az adott labdajáték főbb versenykörülményeinek ismerete.
- Erős figyelemmel végrehajtott technikai elemek, taktikai megoldások, szimulálva a valódi játéksituációkat.
- Ötletjáték és 2-3 tudatosan alkalmazott formáció, a csapaton belüli szerepek való megfelelés.
- A csapat taktikai tervének, teljesítményének szakszerű és objektív megfogalmazása.
- A másik személy különféle szintű játéktudásának elfogadása.
- Kreativitást, együttműködést, tartalmas, asszertív társas kapcsolatokat szolgáló mozgásos játéktípusok ismerete és célszerű használata.

Kosárlabda:

- félpályáról indulva kétkezes mellső átadás a büntetővonalon álló társnak, futás után visszakapott labdával leütés nélkül fektetett dobás – mindkét oldalra végrehajtva 3-3 kísérletből legalább 1 sikeres.

Labdarúgás:

- félpályáról indulva labda átadás a 9-es vonalon álló társnak, megindulás és futás után a 6-os és 9-es vonal közé visszakapott labdát állítás nélkül kapura lövés, 5 kísérletből legalább 2 sikeres.

Röplabda:

- kosár- és alkarérintéssel fej fölé 14 ill. 10 db,
- felső egyenes nyitás 6 m-ről 3 kísérletből legalább 1 sikeres.

Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek

- A helyi tantervben kiválasztott sportmozgás végzése elfogadható cselekvésbiztonsággal.
- Uralom a test felett a sebesség, gyorsulás, tempóváltás, gurulás, csúszás, gördülés esetén.

- Feladatok önálló tervezése és megoldása alternatív sporteszközökkel.
- Az adott alternatív sportmozgáshoz szükséges edzés és balesetvédelmi alapfogalmak ismerete.
- Az ismeretek alkalmazása az új sporttevékenységek során.

Önvédelem és küzdősportok

- A szabályok és rituálék betartása.
- Önfegyelem, az indulatok és agresszivitás kezelése.
- Több támadási és védekezési megoldás, kombináció ismerete az álló és földharcban.

Dráma és színház

- Felfedezi és alkalmazza a tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságait és összefüggéseit.
- Felidézi és alkalmazza a látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat.
- Hosszan tartó, koncentrált figyelemmel végzi a játékszabályok adta keretek között tevékenységeit.
- Megfigyeli, azonosítja és értelmezi a társaitól és a környezetéből érkező hatásokat és az azokra adott saját válaszait.
- Értelmezi önmagát egyénként és a csoport részeként, a csoporton belüli viszonyrendszerbe betöltött helye szerint a csoportos játékok során.
- Kitalál és dramatikus tevékenységek során közlési szándékkal alkalmaz elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat konkrét vagy szimbolikus jelentéssel.
- Tudatosan irányítja és összpontosítja figyelmét a környezete jelenségeire, és felhasználja azokat dramatikus tevékenységeiben.
- Továbbfejleszti az együttműködés és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlatát.
- Kiveszi részét a közös döntéshozatali folyamatokból.
- Adekvát és alkotó módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit.

- Az alkotótevékenység során használja a megismert és általa alkotott kifejezési formákat.
- Ismeri és alkalmazza a szerepbe lépésben és az együttjátszásban rejlő lehetőségeket.
- Felismeri az empátia jelentőségét.
- Ismeri és tudatosan alkalmazza a kapcsolat létrehozásának és fenntartásának technikáit.
- Megkülönbözteti és tudatosan alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat.
- Értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén.
- Felfedezi a történetek jelentőségét az emberi kommunikációban, az értékek közvetítésében és a kulturális hagyomány átörökítésében.
- Elemzi és dramatikus eszközökkel feldolgozza az általa hozott problémahelyzeteket.
- Értékkitéletet formál, amelyet a problémahelyzet jellemző vonásaival indokol.
- Értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén.
- Felfedezi a történetek jelentőségét az emberi kommunikációban, az értékek közvetítésében és a kulturális hagyomány átörökítésében.
- Értékkitéletet formál, amelyet a problémahelyzet jellemző vonásaival indokol.
- Tudatosan alkalmazza a feszültségteremtés eszközeit a dramatikus tevékenységekben.
- Megkülönbözteti és tudatosan alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat.
- Felismeri és azonosítja a dramatikus szituációk jellemzőit (szereplők, viszonyrendszer, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás).
- Adekvát és alkotó módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit.
- Ismeri és tudatosan alkalmazza a kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejét.
- Felismeri és alkalmazza a színházi kommunikáció erejét.

- Saját munkájában alkalmazza, a látott előadásokban felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait.
- Értelmezi és rendszerezi a dráma- és színháztörténeti, dráma- és színházelméleti, valamint a kortárs színházra vonatkozó ismereteit és élményeit.
- Saját munkájában alkalmazza, a látott előadásokban felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait.
- Az alkotótevékenység során használja a megismert és általa alkotott kifejezési formákat.
- Felfedezi a tárgyi világ kínálta eszközöket, ezek művészi formáit (pl. a bábót és a maszkot), valamint a színházi vizualitás (pl. díszlet, jelmez, fény) eszköztárát.
- Használja a tér sajátosságaiban (irányok, arányok, hangsúlyok, fény és sötét, mozgás és mozdulatlanság stb.) rejlő lehetőségeket.
- Felismeri és alkalmazza a színházi kommunikáció erejét.
- Alkalmazza a tanult dramatikus technikákat a helyzetek megjelenítésében, a történetek dramatizálásában és a figurateremtés folyamatában.
- Felismeri és alkalmazza a helyzetek feldolgozása során a szerkesztésben rejlő lehetőségeket.
- Felismeri és alkalmazza a választott előadóművészeti műfajok (vers- és prózamondás; prózai, zenés, bábos, táncos, mozgásos színjáték stb.) jellemző eszköztárát.
- A színházi előadást önmaga és a világ megértésének élményszerű formájaként értelmezi.
- Felismeri a színházi előadásokban a művészettel élés lehetőségének egyik formáját.
- A színházi előadást a dramatikus tevékenységek kiindulópontjául is használja.

Állampolgári ismeretek

- Értelmezi a családot, mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit.
- Társaival megbeszéli a párválasztás, a családtervezés fontos szakaszait, szempontjait és a gyermekvállalás demográfiai jelentőségét: tájékozódás, minták, orientáló példák, átgondolt tervezés, felelősség.

- Bemutatja Magyarország Alaptörvényének legfontosabb részeit: Alapvetés; Az állam; Szabadság és felelősség.
- Értelmezi a választójog feltételeit és a választások alapelveit.
- Kiemeli a közteherviselés nemzetgazdasági, társadalmi és morális jelentőségét.
- Arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse.
- Felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát.
- Önállóan vagy társaival együttműködve javaslatokat fogalmaz meg.
- Tiszteletben tartja a másik ember értékvilágát, gondolatait és véleményét.
- Felismeri a világ magyarsága, mint nemzeti közösség összetartozásának jelentőségét.
- Véleményt alkot a nemzetek és a globalizáció összefüggéseiről.
- Felismeri és értékeli a helyi, regionális és országos közgyűjtemények nemzeti kulturális örökség megőrzésében betöltött szerepét.
- Bemutatja Magyarország Alaptörvényének legfontosabb részeit: Alapvetés; Az állam; Szabadság és felelősség.
- Értelmezi a törvényalkotás folyamatát.
- Azonosítja az állam gazdasági szerepvállalásának elemeit.
- Arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse.
- Beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.
- Azonosítja a mindennapi ügyintézés alapintézményeit.
- Tájékozott a munkavállalás szabályozásáról.
- Arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse.
- Értelmezi a vállalkozás indítását befolyásoló tényezőket.
- Arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse.
- Ismeri bank alapvető tevékenységét; Kétszintű bankrendszer: központi bank és kereskedelmi bankok; A Magyar Nemzeti Bank; A pénzügyi intézmények; Hitelfelvétel.

11-12. évfolyam biológia fakultáció

- Az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz.
- Biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket, következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi,
- A vizsgált biológiai jelenségek magyarázatára előfeltevést fogalmaz meg, ennek bizonyítására vagy cáfolatára kísérletet tervez és kivitelez, azonosítja és beállítja a kísérleti változókat, megfigyeléseket és méréseket végez.
- Biológiai jelenségek vizsgálata során digitális szöveget, képet, videót keres, értelmez és felhasznál, vizsgálja azok megbízhatóságát, jogszerű és etikus felhasználhatóságát.
- Egyénileg és másokkal együttműködve célszerűen és biztonságosan alkalmaz biológiai vizsgálati módszereket, ismeri a fénymikroszkóp működésének alapelvét, képes azt használni.
- A valós és virtuális tanulási közösségekben, másokkal együttműködve megtervez és kivitelez biológiai vizsgálatokat, projekteket.
- Példákkal igazolja a biológiai ismereteknek a világképünk és a technológia fejlődésében betöltött szerepét, gazdasági és társadalmi jelentőségét.
- Érti a biológia molekuláris szintű vizsgálati módszereinek elméleti alapjait és felhasználási lehetőségeit, ezek eredményeit konkrét kísérleti leírásokban értelmezi.
- Érti az ökológiai rendszerek működése (anyagkörforgás, energiaáramlás) és a biológiai sokféleség közötti kapcsolatot, konkrét életközösségek vizsgálata alapján táplálkozási piramist, hálózatot elemez.
- Felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő szinttel összefüggésben értelmezni.

- Ismeri a bioinformatika fogalmát, érti a felhasználási lehetőségeit és értékeli a biológiai kutatásokból származó nagy mennyiségű adat feldolgozásának jelentőségét.
- Tájékozódik a biotechnológia és a bioetika kérdéseiben, ezekről folyó vitákban tudományosan megalapozott érveket keres/alkot.
- Érvel a Föld, mint élő bolygó egyedisége mellett, tényekre alapozottan és kritikusan értékeli a természeti okokból és az emberi hatásokra bekövetkező változásokat.
- Ismeri a Kárpát-medence élővilágának sajátosságait, megőrzendő értékeit, ezeket összekapcsolja a hazai nemzeti parkok tevékenységével.
- Felismeri a természetes élőhelyeket veszélyeztető tényezőket, kifejti álláspontját az élőhelyvédelem szükségességéről, egyéni és társadalmi megvalósításának lehetőségeiről.
- Tájékozódik a biotechnológia és a bioetika kérdéseiben, ezekről folyó vitákban tudományosan megalapozott érveket keres.
- Ismeri és példákkal bizonyítja az élőlények szén- és energiaforrásainak különféle lehetőségeit, az anyagcseretípusok közötti különbséget.
- Tényekkel bizonyítja az élőlények elemi összetételének hasonlóságát, a biogén elemek, a víz, az ATP és a makromolekulák élő szervezetekben betöltött alapvető szerepét, és ezt összefüggésbe hozza a biológiai folyamatokkal.
- Megérti, miért és hogyan mehetnek végbe viszonylag alacsony hőmérsékleten, nagy sebességgel kémiai reakciók a sejtekben, vizsgálja az enzimműködést befolyásoló tényezőket.
- Értékeli és példákkal igazolja a különféle szintű biológiai szabályozás szerepét az élő rendszerek normál működési állapotának fenntartásában.
- Ismeri és alkalmaz az egészségi állapot jelzésében, a betegségek felismerésében vagy egészségügyi vészhelyzetek kezelésében segítséget nyújtó mobiltelefonos applikációkat.
- Ismeri az orvosi diagnosztika, a szűrővizsgálatok és védőoltások célját, lényegét, értékeli ezek szerepét a betegségek megelőzésében és a gyógyulásban.

- Megkülönbözteti a házi- és a szakorvosi ellátás funkcióit, ismeri az orvoshoz fordulás módját, tisztában van a kórházi ellátás indokaival, jellemzőivel.
- Ismeri a biológiai kutatások alapvető céljait, legfontosabb területeit, értékeli az élet megértésében, az élővilág megismerésében és megóvásában játszott szerepét.
- Vázlatrajzok, folyamatábrák és animációk alapján értelmezi a biológiai energiaátalakítás sejtszintű folyamatait, azonosítja a fotoszintézis és a sejtlegzés fő szakaszainak sejten belüli helyét és struktúráit, a fontosabb anyagokat és az energiaátalakítás jellemzőit.
- A sejtszintű anyagcsere-folyamatok alapján magyarázza a növények és állatok közötti ökológiai szintű kapcsolatot, a termelő és fogyasztó szervezetek közötti anyagforgalmat.
- Ábrák, animációk alapján értelmezi és biológiai tényekkel alátámasztja, hogy a vírusok az élő és élettelen határán állnak.

3. számú melléklet

Az iskolai közösségi szolgálat

Felelősök, feladatkörök

- 1) A középiskola intézményvezetője felelős a közösségi szolgálat megszervezéséért, továbbá gondoskodik arról, hogy az intézményben az osztályfőnökök nyilvántartsák és folyamatosan vezessék a tanulók iskolai közösségi szolgálatának végzését a törzslapon, a bizonyítványban és a naplóban.
- 2) A középiskola intézményvezetője jelöli ki az iskolai koordinátort, aki felelős az alábbiak megszervezéséért: - éves munkaterv készítése - helyi lehetőségek feltérképezése - a fogadó helyekkel való kapcsolattartás, - a tanulók előzetes felkészítése, motiválása - a tapasztalatok pedagógiai célú feldolgozása.
- 3) Az osztályfőnök feladata:
 - a) együttműködik az iskolai koordinátorral
 - b) jelentkeztetés, adminisztrálás, dokumentálás, ellenőrzés, igazolás
 - c) szülők tájékoztatása.

A tevékenység megszervezésének lépései az iskolában:

- 1) Az intézményvezető kijelöli a program megvalósulásáért felelős pedagógus(oka)t (koordinátor, osztályfőnök).
- 2) A helyi lehetőségek feltérképezése, együttműködési szerződések megkötése a jogszabályi feltételeknek megfelelő külső partnerekkel.
- 3) A tanulók és szülők tájékoztatása a választható lehetőségekről, a javasolt ütemezésről.
- 4) A tanulók jelentkeztetése formanyomtatványon.
- 5) A közösségi szolgálat ütemezett teljesítése a jelentkezés alapján, közösségi szolgálati napló vezetése.
- 6) A teljesítés ellenőrzése negyedévente, adminisztrálása a közösségi szolgálati naplóban.
- 7) Az éves munka értékelése, tapasztalatok feldolgozása, éves teljesítés rögzítése a tanügyi dokumentumokban.
- 8) az 50 óra közösségi szolgálat teljesítésének igazolása.

A közösségi szolgálat dokumentálása

- Az iskola együttműködési megállapodást köt a megvalósításban részt vevő külső szervezetekkel.
- A tanuló tanévenként jelentkezési lapot tölt ki, amely tartalmazza a jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, a szülő/gondviselő aláírását.
- A tanuló folyamatosan vezeti közösségi szolgálati naplóját az iskola által előírt formátumban, melyet az osztályfőnök negyedévente ellenőriz és kézjegyével lát el.
- Az elektronikus osztálynaplóban, törzslapon és a bizonyítványban az osztályfőnök tanév végén rögzíti a közösségi szolgálat (rész)teljesítését.
- Iskolaváltás esetén, illetve a szolgálat teljesítése után az iskola igazolást állít ki a közösségi szolgálat teljesítéséről két példányban, melyből egy példány a tanulónál, egy példány az intézmény irattárában marad.
- Az 50 óra közösségi szolgálat teljesítése előfeltétele az érettségi bizonyítvány kiadásának, így a teljesítés tényét az osztályfőnök a törzslap Jegyzet rovatában a megfelelő záradék alkalmazásával rögzíti.

A program lebonyolítása

A diákok az 50 órából 5-5 óra felkészítő és feldolgozó foglalkozáson vesznek részt. Lehetőség szerint a ráhangoló felkészítést az osztályfőnök közreműködésével a 9. kny, 9. ny osztály elején 2 órában tömbösítve, a 9., 10. és 11. évfolyam elején 1-1 órában valósítjuk meg. A feldolgozó foglalkozásokat az osztályfőnök részvételével az utolsó tanítási napon 9. évfolyamon 2 órában, a 11. évfolyamon 3 osztályfőnöki órában tartja meg. Az iskola lehetőséget biztosít, hogy a tanulók egyénileg vagy csoportosan tegyenek eleget a szolgálati követelmények teljesítésének. A közösségi szolgálat teljesítése során 1 órán 60 perc időtartamot kell érteni, melybe az oda- és visszautazás időtartama nem számít bele. Alkalmanként a diák minimum egy, maximum három óra időtartamú tevékenységet végezhet. A szolgálat teljesítése magánszemélynél, közvetlen hozzátartozónál, rokonnál csak közvetítő szervezeten keresztül valósítható meg. A közösségi szolgálat választható területei:

- 1) Egészségügyi tevékenységek kórházban vagy egészségügyi intézményekben A kórházi közösségi szolgálati program célja a meghatározott kereteken belüli fizikai, lelki segítségnyújtás a kórházban gyógykezelés és ápolás céljából tartózkodó betegek számára.

Az tanulók a következő feladatokat láthatják el az ápolószemélyzet által jóváhagyott esetekben és módon:

- a beteg kíséréte a betegszállítókkal együtt, és ha erre szükség van, várakozás a beteggel;
- a beteg környezetének rendben tartása, segítség az étkezésben, ivásban;
- felolvasás, beszélgetés, beteg mellett tartózkodás, a betegek meghallgatása;
- a beteg kéréseinek tolmácsolása az ápolószemélyzet felé;
- betegek és hozzátartozók tájékoztatóban való segítése;
- egyéb, az ápolószemélyzetet segítő, szaktudást nem igénylő, az önkéntesek kompetenciájába tartozó feladatok;
- orvosok és nővérek kéréseinek teljesítése a betegekkel kapcsolatban (az önkéntesek kompetenciahatárain belül, például a mobilizálásban való segítség);
- leletek és egyéb dolgok átszállítása, gyermekprogramokban való részvétel, szabadidős tevékenységek szervezésében segítség.

A kórházi önkéntes tevékenység nem szorítkozik a betegség melletti munkára, hanem például a betegek eligazodásának segítésében, adminisztratív tevékenységek ellátásában, idegen nyelvű szakirodalom fordításában, tolmácsolásban, a kórház területén végzett környezetgondozásban vállalt feladatokat is felöllelheti.

2) Szociális és jótékonyági tevékenységek

- idős emberek segítése egyénileg otthonukban (sétáltatás, bevásárlás, beszélgetés, közös főzés, takarítás, udvar rendbe tétele, favágás stb.);
- idős emberek támogatása szociális intézmény keretei között (sétáltatás, beszélgetés, szoba rendezése, étkezésben segítés, ágynemű áthúzása);
- felolvasás, beszélgetés, egyéb, a mentális egészséget támogató tevékenységek;
- egyéb szociális tevékenység. A jótékonyági tevékenység keretén belül pusztán adománygyűjtés nem folytatható, különösen akkor, ha ez pénzbeli adományt jelent.

3) Oktatási tevékenységek

- korrepetálás alsóbb évfolyamokon, gimnáziumon belül, gyermekotthonban, sajátos nevelési igényű intézményben;
- bölcsődékben, óvodákban a mindennapi tevékenységekben, játékokban való részvétel;
- oktatás idősek számára (például számítógép-használat, nyelvtanítás);
- egyéb oktatási tevékenységek.

4) Kulturális, közösségi tevékenységek

- kulturális intézményekben múzeumpedagógiai vagy egyéb szolgálat elvégzése;
- közösségi tevékenységek: pl. katonasírok gondozása;
- közgyűjteményben önkéntes feladatok ellátása;
- bölcsődékben, óvodákban, idősek otthonában stb. kulturális program szervezése (például bábjáték, amatőr színelőadás, versmondás, prózafelolvasás, mesemondás, éneklés).

5) Környezet- és természetvédelmi tevékenységek

A környezet- és természetvédelmi tevékenységek szervezhetők nemzeti parkokban, erdészetekben, környezet- és természetvédelemmel foglalkozó civil és más szakmai szervezeteknél, továbbá önkormányzatoknál. Például:

- parkrendezés, közösségi terek tisztítása, rendezése;
- biciklitároló javítása, festése, kerítésfestés;
- szociális intézmény környezetének rendezése, fa- és növényültetés, avar összegyűjtése;
- környezettudatosságra, fenntartható fejlődésre vonatkozó programokban való részvétel, a programok népszerűsítése (iskola, civil szervezet honlapján, blog írása, szórólapok készítése stb.);
- megújuló energiaforrások fontosságát szolgáló programok népszerűsítése;
- Natura 2000 területek megóvásában részvétel;
- egyéb környezet- és természetvédelmi tevékenység.

6) Katasztrófavédelmi tevékenység (felöleli a polgári védelmi tevékenységeket is)

Megemlíthető tevékenységi területek például:

- a katasztrófavédelmi szervezetek napi teendőinek ellátásába való bekapcsolódás,
- közreműködés az éves, tervezhető feladatokból adódó tevékenységekben.
- rendkívüli helyzetben a tanulók kompetenciahatárain belül végezhető tevékenységek ellátása, például árvízhelyzetben homokzsákok szállítása, töltése, épületek, ingóságok óvása, jelző-rendszer részeként feladatellátás, evakuált emberek tájékoztatása, segítése.

7) Közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, továbbá idős emberekkel:

- közös programok nehézséggel élő kortársakkal; bölcsődésekkel, óvodásokkal, idős emberekkel: sport, kézművesség, játék, programok (ünnepek, kézművesség, farsang, közös műsor kialakítása, sütés stb.

Jogsabályi háttér

Az iskolák pedagógiai programjának tartalmi elemeit az Nkt. és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7.§-a határozza meg.

E dokumentum az alábbi hatályos jogszabályok alapján készült:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről és módosításai,
- 2023. évi LIII. törvény a pedagógusok új életpályájáról,

- 2011. évi CXII. törvény az információsönrendelkezési jogról és az információszabadságról,
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló rendelet,
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról,
- 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról,
- 100/1997.(VI.13.) Kormányrendelet az érettségi vizsgaszabályzat kiadásáról,
- 137/2008. (V.16.) Kormányrendelet 2. sz. mellékletében meghatározott Közös Európai Referenciakeret A/1-A/2-B/1-B/2 szintű nyelvtudás követelményeiről,
- 110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról,
- 401/2023. (VIII.30.) kormányrendelet az új pedagógus életpályáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról,
- 23/2023. (VI.30.) BM rendelet egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról,
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről.

Nyilatkozat
(főigazgató)

A Pannonhalmi Béla Baptista Általános Iskola és Gimnázium főigazgatója nyilatkozom, hogy az intézmény Pedagógiai programja az Nkt. 26. § (1) bekezdésében leírtak szerint a nevelőtestület bevonásával készült el.

Kelt: Budapest, 2025. augusztus 25.

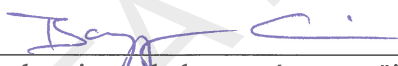

főigazgató

Nyilatkozat
(szakmai munkaközösség)

A Pannonhalmi Béla Baptista Általános Iskola és Gimnázium szakmai munkaközössége képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a munkaközösség a Pedagógiai program - adott szakterületét érintő kérdéseiben – a 2025. augusztus 25. napján megtartott ülésen a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 118. § (3) bekezdés a) pontja értelmében véleményezési jogát gyakorolta.

Kelt: Budapest, 2025. augusztus 25.

a szakmai munkaközösség vezetője

Nyilatkozat
(fenntartó)

A fenntartó képviselőtében a Pannonhalmi Béla Baptista Általános Iskola és Gimnázium) Pedagógiai programját az Nkt. 26. § (1) bekezdése alapján jóváhagyom.

Kelt: Budapest, 2025. 08.29.

fenntartó